

Politechnika Łódźka

YAROSLAV-THE-WISE
NOVGOROD STATE
UNIVERSITY

Aleksander Pyć

*Łódź – Nowgorod
pół wieku razem*

**Łódź – Nowgorod
pół wieku razem**

Aleksander Pyć

Łódź 2019

© Copyright by Aleksander Pyć
Politechnika Łódzka
Łódź 2019

Redaktor wydania:
ALEKSANDER PYĆ

Konsultanci języka rosyjskiego
DARIA BOBOWKINA i WIKTOR KARPUSZKIN

Projekt okładki:
SŁAWOMIR ARABSKI

Fotografie zamieszczone w publikacji
pochodzą ze zbiorów archiwalnych Politechniki Łódzkiej, Nowgorodzkiego
Uniwersytetu Państwowego oraz ze zbiorów autora publikacji i autorów wspomnień

Rysunki
wykonał architekt, mistrz karykatury SŁAWOMIR ARABSKI

Fotografie
z otwarcia wystawy *Ziemia Nowgorodzka* udostępnił mistrz kamery
GRZEGORZ MICHAŁOWSKI

Na okładce:
Rektorat Politechniki Łódzkiej dawna willa Józefa Richtera

Wydawca:
POLITECHNIKA ŁÓDZKA
Rektorska Komisja Historyczna Politechniki Łódzkiej
Łódź 2019

Skład, druk i oprawa
Drukarnia WIST Sp. z o.o.
95-100 Zgierz, Barona 8 B

Nakład: 300 szt.

ISBN 978-83-783-979-4
DOI: 10.34658/978837839794
<https://doi.org/10.34658/978837839794>

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	5
1. PIĄTA DEKADA.....	7
1.1. Łódź dzisiaj.....	7
1.2. Politechnika Łódzka – najważniejsze informacje o uczelni	9
1.3. Nowgorod dzisiaj.....	16
1.4. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy – najważniejsze informacje o uczelni	18
2. WSPÓLNE DZIEJE – wydarzenia, ciekawostki	29
2.1. Rok 2008.....	30
2.2. Rok 2009.....	42
2.3. Rok 2010.....	46
2.4. Rok 2011	55
2.5. Rok 2012.....	63
2.6. Rok 2013	71
2.7. Rok 2014	83
2.8. Rok 2015	85
2.9. Rok 2016	88
2.10. Rok 2017	89
2.11. Rok 2018	92
3. WSPOMNIENIA ŁODZIAN	107
3.1. Wspomnienia byłego rektora z kontaktów z Uniwersytetem w Nowgorodzie.....	107
3.2. Jezioro zbyt duże, żeby po nim żeglować.....	109
3.3. Pierwsza wizyta w Nowgorodzie – gorące przywitanie w mroźnej Rosji	122
3.4. Powrót do Nowgorodu w 2017 roku	126
3.5. Gorące wspomnienia.....	129
3.6. Mam co wspominać	131
3.7. Dwadzieścia lat minęło	134
3.8. Wrześniowa przygoda w Rosji.....	135
4. WSPOMNIENIA NOWGORODCÓW	137
4.1. O współpracy NovGU i PŁ.....	137

4.2. Kronika wspólnych wydarzeń uczelni – partnerów NovGU i PŁ w ostatnim dziesięcioleciu.....	138
4.3. Na 50-lecie współpracy.	142
4.4. Uczyć się i pracować razem!	149
4.5. Spotkania z przyjaciółmi – oficjalne i nie tylko	151
4.6. Człowiek z dużym doświadczeniem życiowym	153
4.7. Wspomnienia o przyjaźni NovGU i PŁ	155
4.8. Miasto, do którego chce się wracać	157
4.9. Projekty międzynarodowe pomagają spełnić marzenia.....	162
4.10. Campus Europae lub Nigdy nie jest za późno, aby zacząć od nowa	164
4.11. Efekt współpracy	169
4.12. Wspomnienia laureatki konkursu „Polska i Rosja – dialog pokoleń”	171
5. WSPOMNIENIA O TYCH KTÓRZY ODESZLI	175
5.1. Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij (1942 – 2011)	175
5.2. Józef Mayer (1939 – 2016)	176
5.3. Hubert Górski (1935 – 2017)	179
5.4. Krzysztof Baranowski (1948 – 2018)	182
5.5. Walerij Nikołajewicz Jemeljanow (1940 – 2019)	185
5.6. Walerij Nikołajewicz Jemeljanow (1940 – 2019)	186
6. WSPOMNIENIE O PRZYSZŁOŚCI	191
6.1. Współpraca z perspektywą na przyszłość	191
6.2. Spojrzenie w przyszłość	192
7. AUTORZY WSPOMNIEŃ – alfabetycznie	194
8. GALERIA FOTO	199

Słowo wstępne

Publikacja jest poświęcona wszystkim tym, którzy w ciągu ostatnich 50 lat mieli swój udział w tworzeniu wspólnej historii Łodzi i Nowogrodu poprzez uczestnictwo w różnych formach współpracy pomiędzy Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym im. Jarosława Mądrego. Jest ona kontynuacją publikacji *Łódź Nowgorod 40 lat wspólnej historii* opracowanej przez autora i wydanej nakładem Politechniki Łódzkiej w maju 2008 roku z okazji czterdziestolecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, a w grudniu 2008 roku została wydana jej wersja w języku rosyjskim rozszerzona o wspomnienia Nowgorodów.

Ukoronowaniem czterdziestoletniej owocnej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego były uroczystości jubileuszowe zorganizowane w Nowgorodzie i w Łodzi w maju 2008 roku. Najbardziej zasłużeni dla tej współpracy pracownicy obu uczelni zostali wyróżnieni wysokimi odznaczeniami resortowymi i pismami dziękczynnymi. W Politechnice Łódzkiej zorganizowano interesującą, zawierającą ok. 200 fotografii, wystawę *Ziemia Nowgorodzka*.

Rok 2008 był nie tylko rokiem jubileuszowym dla obu uczelni, ale i rokiem, w którym zakończyli kierowanie uczelniami dotychczasowi rektorzy profesor Jan Krysiński w Politechnice Łódzkiej i profesor Anatolij Gawrikow w Nowgorodzkiem Uniwersytecie Państwowym. Przez kolejne lata rektorami partnerskich uczelni byli profesor Stanisław Bielecki (2008-2016) i profesor Wiktor Weber (2008-2017). Aktualnie zaszczyt kierowania Politechniką Łódzką przypadł profesorowi Sławomirowi Wiakowi wybranemu na funkcję rektora na lata 2016-2020, zaśrektorem Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego został wybrany w roku 2018 profesor Jurij Borowikow.

Uroczystości jubileuszowe zorganizowane w 2008 roku w Nowgorodzie i w Łodzi, były okazją do spotkań delegacji Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, podczas których rektorzy PŁ – profesor Stanisław Bielecki i NovGU – profesor Wiktor Weber wysoko ocenili wyniki dotychczasowej współpracy uczelni, którymi od 2008 roku przyjdzie im kierować, zadeklarowali gotowość kontynuowania dzieła swoich poprzedników i stanowią zapowiedź tego, że dalszy ciąg wspólnej historii Łodzi i Nowogrodu nastąpi. Tak rozpoczęła się piąta dekada wspólnych dziejów współpracujących uczelni.

Publikacja *Łódź Nowgorod – pół wieku razem* jest próbą przybliżenia czytelnikom aktualnych informacji o współpracujących ze sobą uczelniach poprzez opisanie wydarzeń, które wybrano z materiałów informacyjnych i sprawozdawczych uczelni, publikacji jubileuszowych z lat ubiegłych, materiałów archiwalnych zgromadzonych przez autora oraz wspomnień pracowników i studentów obu uczelni, którzy we wspólnych wydarzeniach uczestniczyli oraz wspomnień o tych, których już wśród nas nie ma. Osobny rozdział stanowią wspomnienia uczestników tych wydarzeń. Ze względu na dużą różnorodność materiałów źródłowych oraz dla zachowania wierności z materiałami opracowanymi przez autorów wspomnień, zdecydowano na dopuszczenie braku odpowiednich proporcji w opisywaniu poszczególnych wydarzeń.

Dziękuję serdecznie autorom własnych wspomnień i autorom wspomnień o tych, których już wśród nas nie ma. Słowa podziękowania należą się autorom fotografii i rysunków, które w publikacji zostały wykorzystane. Szczególne słowa podziękowania należą się rektorom Politechniki Łódzkiej profesorowi Sławomirowi Wiakowi i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesorowi Juriemu Borowikowowi, którzy zechcieli przedstawić strategiczne obszary rozwoju współpracy między uczelniami na następne lata.

Zdaję sobie sprawę z tego, że publikacja nie ujmuje wszystkich wydarzeń dotyczących współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Liczę na to, że aktualne informacje o obu uczelniach oraz opis wybranych wydarzeń z ostatniej dekady będą istotnym uzupełnieniem wiedzy zdobytej podczas lektury publikacji *Łódź Nowgorod – 40 lat wspólnej historii*.

Aleksander Pyc

1. PIĄTA DEKADA

Kontynuowanie owocnej współpracy między Łodzią i Nowogrodem, w której wiodącą rolę odgrywają wieloletnie więzy Politechniki Łódzkiej i Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego, wymaga bliższego poznania aktualnych sylwetek obu miast oraz aktualnych informacji o stanie organizacyjnym i pozycji obu współpracujących uczeni w kraju i za granicą oraz ich ofercie edukacyjnej i naukowej.

1.1. Łódź dzisiaj

Łódź jest trzecim po Warszawie i Krakowie miastem w Polsce pod względem liczby ludności (687702 mieszkańców) i czwartym po Warszawie, Krakowie i Szczecinie pod względem powierzchni (293,25 km²). W 2015 r. niektóre obszary miasta zostały uznane za *Pomnik historii* pod wspólną nazwą *Łódź – wielokulturowy krajobraz miasta przemysłowego*. Miasto należy do *Unii Metropolii Polskich* i *Związku Miast Polskich*, *Związku Powiatów Polskich*, a także do stowarzyszenia *Eurocities* oraz *Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich*.

Łódź ze względu na swoje położenie geograficzne w środku Polski oraz kształtujące się trzy węzły transportu: autostradowy, kolejowy i lotniczy ma szansę stać się w najbliższym czasie jednym z bardziej znaczących ośrodków gospodarczych w kraju. Międzynarodowy Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta (*Łódź – Lublinek*) znajduje się 6 km od centrum Łodzi.

Elementem dynamizującym Łódź było zawsze włókiennictwo. Po 1989 roku samo się zrestrukturyzowało, bez pomocy rządu. Staęli za tym przedsiębiorczy łodzianie. Stworzyli przemysł, który ciągle jest motorem napędowym miasta. Do największych w tej branży zaliczyć można m.in. *Próchnik*, *Redan S.A.*, *Monnari Trade*, *Hexeline* i *Zakłady Tekstylno-Konfekcyjne Teofilów*. Oprócz przemysłu włókienniczego szczególne znaczenie dla miasta mają rozwój nowych technologii, infrastruktury (rozbudowa autostrad, modernizacja połączenia kolejowego z Warszawą, rozwój lotniska (*Łódź – Lublinek*) oraz pozyskiwanie inwestorów w trzech branżach: centra zaplecza biznesowego (tzw. *BPO – Business Process Outsourcing*), *logistyka* i *AGD*. Swoje siedziby w Łodzi mają m.in. firmy należące do *mBank*, *Grupa Ubezpieczeniowa UNIQA Polska*, *Pelion Healthcare Group* (wcześniej działająca pod nazwą *Polska Grupa*

Farmaceutyczna), *Jogo* – *Łódzka Spółdzielnia Mleczarska i Rossmann*. Centra usług biurowych w Łodzi posiadają *GE Money Bank* i *Infosys* (dawniej *Europejskie Centrum Księgowości Philipsa*, obsługujące nadal 115 oddziałów *Philipsa* z 20 krajów). W Łodzi powstała i działa *Grupa Atlas*.

Łódzką specjalnością stała się produkcja sprzętu AGD, w Łodzi zainwestowali m.in. *Merloni*, *Indesit* i *Bosch/Siemens*. Obie firmy zachęciły też swoich poddostawców do przeniesienia produkcji do Łodzi. Dzięki temu Łódź stała się jednym z dominujących w Europie ośrodków produkcji tego sprzętu. W ciągu ostatnich lat w Łodzi zainwestowali też: *Gillette* (największa na świecie fabryka tej firmy jest w Łodzi), *ABB*, *Comarch*, *Ericpol Telecom*, *Hutchinson*, *Precise Technology*, *TP SA* czy *VF Corporation*. *Accenture* (największa firma konsultingowa w Polsce i jedna z wiodących w świecie) utworzyła w Łodzi swoje centrum, a bank *Citi Handlowy* – *Centrum Operacji*.

W 2007 roku amerykański producent komputerów *Dell* wybudował fabrykę, w której zatrudnienie znalazło około 2,5 tys. osób. W ciągu ostatnich 4 lat powstało dzięki *Dellowi* oraz jego kooperantom około 7 tys. nowych miejsc pracy.

W ostatnim czasie powstały też duże centra handlowo-rekreacyjne, m.in. *Galeria Łódzka*, *Manufaktura* i *Port Łódź*. *Manufaktura*, otwarta 17 maja 2006 roku (po pięciu latach opracowywania projektu i prawie czterech latach budowy) zajmuje powierzchnię 27 ha. 6 marca 2013 *Samsung Electronics Polska* w *University Business Park* przy ul. Wólczańskiej w Łodzi otworzył *Centrum Badań i Rozwoju*. Zadaniem zatrudnionych w nim osób jest przygotowywanie oprogramowania do telewizorów, telefonów oraz dekoderek telewizji cyfrowej, wykorzystywanych na całym świecie.

W Łodzi swoją siedzibę ma obecnie 28 uczelni (6 państwowych i 22 niepaństwowe). Kształcą się w nich ponad 122 tys. studentów, co czyni z Łodzi jeden z najważniejszych ośrodków akademickich w Polsce.

Uczelnie państwowe:

- Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów,
- Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego,
- Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera,
- Politechnika Łódzka,
- Uniwersytet Łódzki,
- Uniwersytet Medyczny.

Uczelnie niepubliczne:

- Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna (do 2009 – Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna),
- Instytut Teologiczny w Łodzi,
- Salezjańska Wyższa Szkoła Ekonomii i Zarządzania,
- Społeczna Akademia Nauk w Łodzi,
- Uczelnia Nauk Społecznych w Łodzi,
- Wschód-Zachód Szkoła Wyższa im. Henryka Józwiaka,
- Wyższa Szkoła Studiów Międzynarodowych,
- Wyższa Szkoła Biznesu i Nauk o Zdrowiu,
- Wyższa Szkoła COSINUS,
- Wyższa Szkoła Edukacji Zdrowotnej,
- Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki im. prof. Janusza Chechlińskiego,
- Wyższa Szkoła Informatyki i Umiejętności,
- Wyższa Szkoła Kosmetyki i Nauk o Zdrowiu,
- Wyższa Szkoła Kupiecka,
- Wyższa Szkoła Marketingu i Biznesu,
- Wyższa Szkoła Pedagogiczna,
- Wyższa Szkoła Sportowa im. Kazimierza Górskiego,
- Wyższa Szkoła Sztuki i Projektowania,
- Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa,
- Wyższa Szkoła Teologiczno-Humanistyczna,
- Wyższa Szkoła Zawodowa Łódzkiej Korporacji Oświatowej,
- Wyższe Seminarium Duchowne w Łodzi,
- Wyższe Seminarium Duchowne oo. Franciszkanów.

1.2. Politechnika Łódzka – najważniejsze informacje o uczelni

Powstała w 1945 roku Politechnika Łódzka jest prężnie działającą uczelnią techniczną o rozbudowanej strukturze. Aktualnie zajmuje 32 hektary powierzchni w centrum miasta, nowoczesne gmachy i zrewitalizowane, pofabryczne budynki w otoczeniu zieleni oraz fabrykankie wille i pałace obok przeszklonych budynków. Politechnikę Łódzką, na tle innych polskich uczelni wyróżnia to, że wiedzę pobiera w niej blisko 17 tys. studentów i zatrudnia 2,7 tys. pracowników. Kształcenie jest prowadzone na dziewięciu wydziałach i w trzech kolegiach. Poza tym na terenie kampusu funkcjonuje wiele dodatkowych jednostek organizacyjnych. Są to miejsca międzywydziałowej edukacji, zajęć sportowo-

-rekreacyjnych, rozrywki oraz różnorodnych organizacji wspierających życie studenckie.

Politechnika Łódzka jest jedną z najlepszych uczelni technicznych w Polsce. Posiada ponad 70-letnią tradycję i doświadczenie w kształceniu inżynierów. Ponad stutysięczna liczba świetnie wykształconych absolwentów, to efekt pracy kilku pokoleń dobrze przygotowanej kadry: dydaktycznej, naukowo-technicznej oraz sprawnego zaplecza administracyjnego uczelni. Politechnika Łódzka jest otwarta dla wszystkich, nie tylko dla studentów, ale także dla dzieci, młodzieży i seniorów. Każdy może skorzystać z bogatej oferty edukacyjnej.

Uczelnia jest atrakcyjnym partnerem dla biznesu w regionie. Współpracuje z największymi firmami w kraju i za granicą. Prowadzi badania naukowe na europejskim poziomie, tworzy nowe technologie i patenty przy współpracy z najlepszymi ośrodkami naukowymi na całym świecie. W 2016 roku Politechnika Łódzka otrzymała, jako pierwsza uczelnia techniczna w Polsce, logo *Hr Excellence In Research* potwierdzające, że uczelnia stosuje zasady *Europejskiej Karty Naukowca i Kodeksu postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych*. Posiadanie tego znaku zwiększa rozpoznawalność i atrakcyjność uczelni w europejskim obszarze badawczym jako partnera projektowego.

W 2017 roku oddano do użytku nowoczesny obiekt – *Akademickie Centrum Sportowo-Dydaktyczne PŁ – Zatoka Sportu*, który ma jedyną w regionie 50-metrową pływalnię olimpijską o powierzchni 1282 m², basen 30-metrowy o powierzchni 750 m², umożliwiający prowadzenie zajęć dydaktycznych, a także rozgrywanie zawodów w skokach do wody, w pływaniu synchronicznym oraz w piłkę wodną. Podnoszone dno umożliwia naukę pływania i rehabilitację. W 2018 roku w *Zatoce Sportu* została oddana do użytku tzw. część sucha *Zatoki Sportu* Politechniki Łódzkiej która przygotowana jest do uprawiania różnych dyscyplin sportowych oraz organizacji wydarzeń dla publiczności. W jej obrębie znajdują się:

- wielofunkcyjna hala sportowa z widownią dla 500 osób, która może mieć także zastosowanie pozasportowe. Jest ona wyposażona w nowoczesny system nagłośnieniowy i multimedialny, co pozwala na organizację koncertów, konferencji i pokazów,
- ścianki wspinaczkowe, największa ma 17 metrów wysokości i 30 metrów szerokości. Jest podzielona na dwie części do wspinaczki na czas oraz prowadzenia. Można na niej rozgrywać nawet zawody rangi mistrzostw świata. Na drugim piętrze znajduje się ściana o wysokości

do 10 metrów. Jest ona mniej wymagająca, o mniejszych przewieszaniach i łatwiejszych formacjach. Ta część jest nastawiona bardziej na rekreację dla początkujących oraz dzieci. To tam odbywają się imprezy urodzinowe czy integracyjne,

- siłownia *FitFabric Pro*,
- 7 kortów do gry w badmintona,
- sale konferencyjne.

Doskonała baza uczelni pozwala na zaspokojenie ambicji sportowych w ramach trzech sekcji sportu wyczynowego (pływanie, skoki do wody i unihokej) oraz uprawianie sportu w 36 dyscyplinach sportowych w sekcjach studenckich Klubu Uczelnianego AZS Politechniki Łódzkiej.

Jednym z fundamentów strategii Politechniki Łódzkiej w zakresie badań, edukacji jak również innych działań realizowanych we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest internacjonalizacja. Potwierdzeniem tej dbałości o odpowiedni poziom zaangażowania na arenie międzynarodowej jest dwudziestopięcioletnia, aktywna działalność Centrum Kształcenia Międzynarodowego (*International Faculty of Engineering – IFE*). Jest to znany na całym świecie innowacyjny ośrodek kształcący na 16 kierunkach technicznych w języku angielskim oraz na jednym w języku francuskim.

W 2017 roku została powołana do życia w Politechnice Łódzkiej nowa jednostka – *Centrum Współpracy Międzynarodowej*, której głównym zadaniem jest bardzo dynamiczne wdrażanie strategii internacjonalizacji uczelni i silne zaznaczenie Politechniki Łódzkiej jako innowacyjnego ośrodka akademickiego na Europejskiej Mapie Szkolnictwa Wyższego.

W uczelni studiuje obecnie ponad 400 obcokrajowców. Studenci kształcący się w Politechnice Łódzkiej mają możliwość zdobywania podwójnego dyplomu w ramach umów partnerskich z uczelniami we Francji, Niemczech, Chinach, i Ukrainie.

Politechnika Łódzka należy do czołówki uczelni w wymianie studentów w ramach programu *Erasmus* i dumnie nosi tytuł *Uczelnia przyjazna mobilności*. Jest też liderem w wymianie studenckich, długoterminowych, zagranicznych praktyk wakacyjnych w ramach programu *IAESTE*. Od ponad 50 lat organizuje zagraniczne praktyki wymienne w tym głównie w ramach umów z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Od 2000 roku Politechnika Łódzka pełni rolę krajowego koordynatora *Baltic University Programme*, skupiającego ponad 60 uczelni w Polsce. Współpraca międzynarodowa uczelni w zakresie programów nauko-

wo-badawczych i wymiany studenckiej obejmuje ponad 520 ośrodków w 65 krajach, w tym ponad 200 umów stanowią projekty z partnerami strategicznymi.

Jako logiczne ogniwo łączące edukację z nauką w 2014 roku na uczelni powołano angielskojęzyczną *Międzynarodową Szkołę Doktorską* (ang. *IDS*) skupiającą obcokrajowców prowadzących badania naukowe. *IDS* w uznaniu swojej działalności została w 2015 roku laureatem *Konkursu Liderzy Zarządzania Uczelniami LUMEN 2015* w kategorii *Umiejętności Międzynarodowe*. Uczelnia realizuje wiele projektów we współpracy z partnerami zagranicznymi. W 2017 roku *IFE* przy współpracy z Ambasadą Francji w Polsce oraz z *Międzynarodowym Stowarzyszeniem Agence Universitaire de la Francophonie (AUF)* otworzono prestiżowy i wieloletni projekt *Francuskiej Akademii Młodego Inżyniera (FAMI)* angażujący młodzież do projektów międzynarodowych, opartych na nowoczesnych technologiach i wyzwaniach społecznych.

Politechnika Łódzka w rankingu szkół wyższych 2019 magazynu edukacyjnego *Perspektywy* zajmuje piąte miejsce wśród uczelni technicznych i znalazła się w gronie dwunastu polskich uczelni, które były wymienione w międzynarodowym rankingu *Times Higher Education World University Ranking*. Według raportu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Politechnika Łódzka jest piątą najchętniej wybieraną uczelnią w Polsce.

Od wielu lat w Politechnice Łódzkiej realizowana jest polityka zarządzania własnością intelektualną, która skoncentrowana jest na efektywnym transferze innowacyjnych technologii do gospodarki oraz osiągnięciu korzyści finansowych z wykorzystania dóbr niematerialnych. Wypracowane oraz ciągle doskonalone w Politechnice Łódzkiej mechanizmy komercjalizacji uczelnianych rozwiązań umożliwiły skuteczne urynkowanie wielu *prac B+R*, poprzez ich sprzedaż albo udzielenie licencji na ich wykorzystywanie. Politechnika Łódzka z sukcesem transferuje również nowatorskie rozwiązania do biznesu poprzez zakładanie spółek typu *spin-off*, inicjując oraz wspierając w ten sposób ideę przedsiębiorczości wśród nauczycieli akademickich, doktorantów oraz studentów.

Politechnika Łódzka jest otwarta dla całej społeczności lokalnej, oferuje możliwość korzystania z wiedzy i doświadczenia jej wykładowców oraz z zaplecza lokalowego i laboratoryjnego uczelni. Program kształcenia jest dostosowywany do każdej grupy odbiorców, od najmłodszych do najstarszych.

W 2008 roku dla dzieci w wieku 7-12 lat powstał *Łódzki Uniwersytet Dziecięcy* pierwszy w kraju działający przy uczelni technicznej. Tutaj dzieci rozwijają ciekawość świata i poznają tajniki wiedzy technicznej w prosty i zabawny sposób.

W 2007 roku powołano przy uczelni *Liceum Ogólnokształcące*. Większość jego absolwentów zostaje naszymi studentami. Brakującym ogniwem w cyklu prowadzącym do kształcenia kadr inżynierskich było powstałe w 2013 r. *Gimnazjum Politechniki Łódzkiej*.

Uczelnia ma także ofertę dla seniorów. Od 2006 roku przy PŁ działa *Uniwersytet Trzeciego Wieku (UTW)*. Powstał, by włączyć osoby starsze do systemu kształcenia ustawicznego oraz umożliwić im dalszy rozwój intelektualny i psychofizyczny. Obecnie *UTW* posiada ponad 700 słuchaczy.

Według danych dotyczących pracowników (stan na 01.10.2018), absolwentów (stan na 31.12.2018), studentów (stan na 30.11.2017), studentów studiów doktoranckich, absolwentów oraz słuchaczy studiów podyplomowych (stan na 31.12.2017) Politechnika Łódzka w liczbach przedstawia się następująco:

- Liczba profesorów – 221,
- Liczba nauczycieli akademickich – 1234,
- Liczba studentów – 16726,
- Liczba studentów na studiach stacjonarnych – 13067,
- Liczba pracowników – 2705,
- Liczba kierunków studiów – 46,
- Liczba absolwentów w roku 2018 – 3518,
- Liczba słuchaczy studiów doktoranckich – 669,
- Liczba słuchaczy studiów podyplomowych – 508.

Na liście kierunków studiów w Politechnice Łódzkiej aktualnie znajdują się: architektura, automatyka i robotyka biogospodarka, biomateriały inspirowane naturą, biotechnologia, budownictwo, chemia, chemia budowlana, chemia w kryminalistyce, elektronika i telekomunikacja, elektrotechnika, energetyka, fizyka techniczna, informatyka, informatyka stosowana, inżynieria bezpieczeństwa pracy, inżynieria biomedyczna, inżynieria chemiczna i biochemiczna, inżynieria materiałowa, inżynieria środowiska, inżynieria wzornictwa przemysłowego, logistyka, matematyka stosowana, mechanika i budowa maszyn, mechatronika, menedżer żywności i żywienia, nanotechnologia, papiernictwo i poligrafia, planowanie przestrzenne, rewitalizacja miast, sieci i instalacje w inżynierii

rii środowiska, *sport** – *kierunek planowany do uruchomienia*, systemy sterowania inteligentnymi budynkami, technologia chemiczna, technologia kosmetyków, technologia żywności i żywienie człowieka, transport, włókiennictwo i przemysł mody, wzornictwo, zarządzanie, zarządzanie i inżynieria produkcji.

Politechnika Łódzka 14 czerwca 2019 roku rozpoczęła rekrutację na kolejny rok akademicki. Oferta jest bardzo bogata – 53 kierunki, w tym 6 nowych atrakcyjnych propozycji studiów. To wynik dostosowania kierunków kształcenia do potrzeb pracodawców. Wśród nowości na liście kierunków I stopnia oferowanych przez PŁ znajdują się: automatyka i sterowanie robotów oraz informatyka stosowana, inżynieria chemiczna i biochemiczna, planowanie przestrzenne, sieci i instalacje w inżynierii środowiska. Cztery ostatnie kierunki są proponowane również na studiach II stopnia.

Strukturę Politechniki Łódzkiej tworzy 9 wydziałów a w ramach tych wydziałów funkcjonuje 25 instytutów i 29 katedr.

Wydział Mechaniczny W1 (Instytut Inżynierii Materiałowej, Instytut Obrabiarek i Technologii Budowy Maszyn, Instytut Maszyn Przepływowych, Katedra Pojazdów i Podstaw Budowy Maszyn, Katedra Wytrzymałości Materiałów i Konstrukcji, Katedra Dynamiki Maszyn, Katedra Automatyki, Biomechaniki i Mechatroniki, Katedra Technologii Materiałowych i Systemów Produkcji).

Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki I Automatyki W2 (Instytut Systemów Inżynierii Elektrycznej, Instytut Automatyki, Instytut Mechatroniki i Systemów Informatycznych, Instytut Elektroenergetyki, Instytut Elektroniki, Instytut Informatyki Stosowanej, Katedra Aparatów Elektrycznych, Katedra Mikroelektroniki i Technik Informatycznych, Katedra Przyrządów Półprzewodnikowych i Optoelektronicznych).

Wydział Chemiczny W3 (Instytut Chemii Ogólnej i Ekologicznej, Instytut Chemii Organicznej, Międzyresortowy Instytut Techniki Radiacyjnej, Instytut Technologii Polimerów i Barwników, Katedra Fizyki Molekularnej).

Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów W4 (Katedra Włókien Sztucznych, Katedra Technologii Dziewiarskich i Maszyn Włókienniczych, Katedra Materiałoznawstwa, Towaroznawstwa i Metrologii Włókienniczej, Katedra Mechaniki i Informatyki Technicznej, Instytut Architektury Tekstyliów).

Wydział Biotechnologii i Nauk o Żywności W5 (Instytut Podstaw Chemii Żywności, Instytut Biochemii Technicznej, Instytut Technologii i Analizy Żywności, Instytut Technologii Fermentacji i Mikrobiologii).

Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska W6 (Instytut Architektury i Urbanistyki, Katedra Mechaniki Materiałów, Katedra Fizyki Budowli i Materiałów Budowlanych, Katedra Mechaniki Konstrukcji, Katedra Budownictwa Betonowego, Katedra Geotechniki i Budowli Inżynierskich, Instytut Inżynierii Środowiska i Instalacji Budowlanych).

Wydział Fizyki Technicznej, Informatyki i Matematyki Stosowanej W7 (Instytut Informatyki, Instytut Matematyki, Instytut Fizyki).

Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji W9 (Katedra Zarządzania, Katedra Zarządzania Produkcją i Logistyki, Katedra Integracji Europejskiej i Marketingu Międzynarodowego, Katedra Systemów Zarządzania i Innowacji, Instytut Nauk Społecznych i Zarządzania Technologiami, Instytut Papiernictwa i Poligrafii).

Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska W10 (Katedra Inżynierii Chemicznej, Katedra Inżynierii Bioprocessowej, Katedra Termodynamiki Procesowej, Katedra Inżynierii Bezpieczeństwa Pracy, Katedra Inżynierii Środowiska, Katedra Inżynierii Molekularnej).

Politechnika Łódzka kładzie szczególny nacisk na zapewnienie jak najwyższej jakości na wszystkich poziomach i formach kształcenia w uczelni. Począwszy od 2000 roku zadania związane z podnoszeniem jakości kształcenia w Politechnice Łódzkiej prowadzone są w sposób sformalizowany, tj. w oparciu o zewnętrzne i wewnętrzne uregulowania prawne w tym zakresie. W 2008 roku uchwałą Senatu PŁ wprowadzony został Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w PŁ, który podlega ciągłemu procesowi doskonalenia. WSZJK obejmuje doskonalenie jakości kształcenia i organizacji pracy we wszystkich istotnych dla działalności dydaktycznej obszarach funkcjonowania uczelni, a w szczególności w zakresie: efektów kształcenia i programów studiów, organizacji i warunków kształcenia, jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, rozwoju kadry Uczelni w zakresie dydaktyki, oceny i premiowania nauczycieli akademickich wyróżniających się w zakresie dydaktyki, budowania relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu dostosowywania oferty kształcenia do obecnych i przyszłych potrzeb rynku pracy, monitorowania losów zawodowych absolwentów

uczelnii, podnoszenia atrakcyjności i konkurencyjności oferty dydaktycznej Politechniki Łódzkiej w skali krajowej i międzynarodowej.

Studenci, doktoranci i pracownicy Politechniki Łódzkiej mogą korzystać z ofert praktyk i staży: *Erasmus*. W wyjazdach na praktyki w ramach programu *Erasmus+*, *Mobilność z Krajami Programu* mogą uczestniczyć studenci Politechniki Łódzkiej oraz niedawni absolwenci Politechniki Łódzkiej, którzy przystąpią do rekrutacji na ostatnim roku studiów przed złożeniem egzaminu dyplomowego i zostaną zakwalifikowani na wyjazd na praktyki *Erasmus+* ze statusem *Absolwenta*, którzy spełniają wszystkie warunki zapisane w zasadach ogólnych dotyczących programu *Erasmus+*.

Praktyk IAESTE. Celem działalności *IAESTE* (*The International Association for the Exchange of Students for the Technical Experience*) jest ogólnoświatowa wymiana praktyk studenckich, a w konsekwencji, umożliwianie studentom weryfikacji nabytej w czasie studiów wiedzy, zdobywania doświadczeń zawodowych i naukowych. Komitet Lokalny *IAESTE* przy Politechnice Łódzkiej od wielu lat realizuje blisko 30-40% krajowej wymiany praktyk studenckich *IAESTE*, przyjmując i wysyłając na praktyki największą liczbę studentów wśród wszystkich polskich uczelni uczestniczących w programie *IAESTE* i jest prawdopodobnie największym Komitetem Lokalnym *IAESTE* na świecie.

Zagranicznych praktyk wymiennych. Politechnika Łódzka, na podstawie umów o współpracy zawartych z uczelniami: Białorusi, Litwy, Rosji i Ukrainy, prowadzi programy zagranicznych praktyk wymiennych. Studenci większości wydziałów uczelni, mogą odbyć dwutygodniowe praktyki w uczelniach partnerskich. Wyjazdy mają charakter zorganizowany. Grupy studentów danej specjalności, najczęściej 10-15 osobowe, wraz z opiekunami z ramienia PŁ, biorą udział w programach naukowych przygotowanych przez uczelnie zagraniczne. Strona przyjmująca zapewnia zakwaterowanie i wyżywienie oraz program turystyczno-socjalny. Ponadto studenci, doktoranci i pracownicy Politechniki Łódzkiej mogą korzystać także z programów oferowanych przez europejskie i światowe organizacje naukowe o różnych specjalnościach i kierunkach badań.

1.3. Nowgorod dzisiaj

Około 180 kilometrów na południe od Sankt Petersburga i około 524 km na północny zachód od Moskwy znajduje się Nowgorod Wielki, naj-

starsze miasto w Rosji, którego historyczne centrum zostało wpisane na listę światowego dziedzictwa *UNESCO*. Do roku 1478 miasto nosiło nazwę *Gospodin Veliky Nowgorod* (ang. *Lord Novgorod the Great*), a od roku 1999 r. obowiązuje oficjalna skrócona nazwa Nowgorod, pod którą to miasto jest zwykle znane.

To miasto i państwo stworzone przez jego mieszkańców stanowi piękny i całkowicie odmienny obraz ziem ruskich inny od tego, który mogą symbolizować dwie rosyjskie stolice Moskwa i Sankt Petersburg.

Współczesny Nowgorod, liczący około 230 tysięcy mieszkańców i zajmuje 90,08 km² powierzchni, z powodzeniem łączy stare i nowe. Po II wojnie światowej część historyczna miasta była tak zabudowywana, aby średniowieczne świątynie nie znalazły się w cieniu nowych wielopiętrowych budynków. Dziś Nowgorod, leżący na trasie Moskwa – Sankt Petersburg, utrzymuje bardzo dobre stosunki z obiema stolicami oraz państwami leżącymi nad brzegiem Bałtyku. Przyciąga wielu zagranicznych inwestorów. Nowgorod stał się członkiem *Nowego Związku Hanzeatyckiego*. Posiada współczesne środki łączności, galerie, szkoły artystyczne, dwa teatry, filharmonię, zespoły baletowe, taneczne i muzyczne. Otwarto kasyno i dyskoteki. Wydawanych jest kilka gazet, istnieją lokalne stacje radiowe i telewizyjne.

Na szczególną uwagę zasługują dane dotyczące rozwoju społeczno-gospodarczego w Nowgorodzie w roku 2018. Przykładowo można tu wymienić.

Projekty inwestycyjne w istniejących przedsiębiorstwach miasta.

- *PJSC Acron* – 5 projektów: budowa zespołu karbamidowego nr 6; budowa trzech jednostek kwasu azotowego o wydajności 405 tys. ton rocznie; ponowne wyposażenie technologiczne amoniaku 4 do wydajności 2500 ton na dobę; ponowne wyposażenie technologiczne nitroammofosku ze wzrostem wydajności jednostek 1 i 2 do 2500 ton na dobę; budowa instalacji do granulowania karbamidów.
- *JSC Laktis* – instalacja nowej linii technologicznej do produkcji islandzkiego sfermentowanego mleka mlecznego *SKIR*. Projekt zakończony.

Deka JSC instalacja nowej linii pakującej i sprzętu do gotowania.

- *LLC Amkorpleksiblz Nowgorod* – rozbudowa i modernizacja produkcji.
- *MUP Nowgorod Vodokanal* – modernizacja produkcji w ramach programu inwestycyjnego przedsiębiorstwa – otwarcie sklepu podchlorynu sodu w zakładach uzdatniania wody w *Left Bank*.

Budowa nowych obszarów produkcyjnych:

- *LLC KAT* – budowa zakładu do produkcji urządzeń elektrycznych. Przewidywane uruchomienie: pierwsze warsztaty – sierpień 2018 r., drugie warsztaty październik 2018 r.
- *LLC T-ARM* – budowa przedsiębiorstwa maszynowego. W 2018 r. prace projektowe, budowa listopad 2018-2019 rok.
- *CJSC Novtrak* – budowa nowego warsztatu. Działa od kwietnia 2018 r.
- *CJSC ELSI* – budowa nowego warsztatu (wielkość inwestycji – 40,0 mln rubli. Uruchomienie sierpień 2018.

Projekty w sferze pozaprodukcyjnej.

- Budowa *kompleksowej szkoły* w dzielnicy mieszkalnej Pskow.
- *LLC Invest-Development* – budowa kompleksu restauracyjnego na ulicy Trockiej. Przewidywany termin otwarcia – sierpień 2018 r.
- *Intourist LLC* – budowa obiektów kompleksu hotelowego *Intourist*. Przewidywany termin otwarcia – sierpień 2019 r.

Rozwój rynku konsumenckiego i usług

Otwarcie nowych przedsiębiorstw handlowych: Sklep jubilerski *Aquamarine TRT Marmalade*, Sklep *Dom sushi*, Sklep *Verny*, Sklep *KukuSiki*, *The Pyaterochka Shop*, Sklep winiarski *Milstream*, Sklep *Rozder*.

Otwarcie nowych punktów gastronomicznych: Kawiarnia *Zerno*, Sklep-gotowanie *Koritsa*, Restauracja-bar *Izyum*, *BREWMEN*, Restauracja *Teahouse Fairy Tale*.

Nowe punkty usług konsumenckich: Fryzjer *SmileLand*, Salon piękności *BELLEZZA*-Fryzury salonowe i pielęgnacja paznokci *On and She*, Salon fryzjerski - *UPgrade*, Salon fryzjerski *Margo*.

Trwająca od pięćdziesięciu lat współpraca Politechniki Łódzkiej i Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego sprawiła, że współczesny Nowgorod stał się dla ponadtyśięcnej rzeszy Łodzian, którzy odwiedzili Nowgorod, nie tylko znanym centrum rosyjskiej historii i kultury, ale również znanym miastem uniwersyteckim, które dzięki Uniwersytetowi im. Jarosława Mądrego jest jednym z największych centrów naukowych w północno-zachodniej Rosji.

1.4. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy – najważniejsze informacje o uczelni.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy jest jedną z 22 regionalnych szkół wyższych, które w 2017 r. wygrały konkurs wspierania uniwersyte-

tów w Rosji (złożono łącznie 86 zgłoszeń z 57 regionów). Celem konkursu było wyłonienie instytucji szkolnictwa wyższego, których głównym zadaniem jest zapewnienie regionowi niezbędnego personelu i pomoc w rozwijaniu jego potencjału naukowego i technicznego.

Zwycięskie uniwersytety po raz pierwszy są podzielone na dwie grupy. Pierwsza grupa obejmuje osiem instytucji edukacyjnych, które otrzymują dodatkowe fundusze z budżetu federalnego:

- Vladimir State University im. A.G. i N.G. Stoletovs,
- Murmański Uniwersytet Arktyczny,
- Nizhny Novgorod State Technical University R.E. Aleksejeva,
- Nowosybirski Państwowy Uniwersytet Techniczny,
- Syberyjski Państwowy Uniwersytet Medyczny w Ministerstwie Zdrowia Rosji,
- Tula State University,
- Państwowy Uniwersytet Cherepovets,
- Yaroslavl State University P.G. Demidov.

Drugą grupę stanowiły pozostałe zwycięskie uczelnie, które otrzymują dodatkowe fundusze z budżetów regionalnych i wsparcie metodologiczne Ministerstwa Federalnego:

- Altai State University,
- Belgorod State Technological University V.G. Shukhov,
- Kalmyk State University nazwany im. B.B. Gorodovikova,
- Kemerowo State University, Magnitogorsk State Technical University G.I. Nosov,
- Mari State University,
- **Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy im. Jarosława Mądrego,**
- Petrozavodsk State University,
- Pskov State University, Państwowy Uniwersytet Techniczny w Saratowie, im. Y. A Gagarina,
- Uniwersytet Państwowy w Soczi,
- Syktyvkar Pitirim Sorokin State University,
- Tolyatti State University,
- Ulyanovsk State University.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy imienia Jarosława Mądrego jest aktualnie największą państwową instytucją edukacyjną w regionie Nowgorodu. Wśród kluczowych decyzji dotyczących zarządzania, których przyjęcie i wdrożenie doprowadziło do wysokiej pozycji uniwersytetu na rosyjskim rynku usług edukacyjnych, należy przede wszystkim

odnotować powstanie NovGU jako regionalnego kompleksu edukacyjnego, naukowego i innowacyjnego.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy im. Jarosława Mądrego został utworzony uchwałą Rady Ministrów Federacji Rosyjskiej z 30 czerwca 1993 r. na bazie dwóch najstarszych istniejących w Nowgorodzie instytucji politechnicznego i pedagogicznego. Celem uniwersytetu było połączenie różnorodnego doświadczenia w szkoleniu specjalistów poprzez prowadzenie podstawowych badań i kształcenia na wszystkich poziomach w szerokim zakresie nauk przyrodniczych, humanistycznych i innych dziedzin nauki, techniki i kultury.

Zgodnie z ustawą *O edukacji w Federacji Rosyjskiej* uniwersytet zapewnia usługi edukacyjne w następujących programach: kształcenie zawodowe; edukacja dodatkowa; szkolenie zawodowe.

Kształcenie zawodowe odbywa się na następujących poziomach:

- średnie kształcenie zawodowe jest prowadzone w szkołach NovGU w ramach programu szkoleniowego dla specjalistów stopnia średniego dla 20 specjalności,
- kształcenie wyższe – na stopień licencjata na 42 kierunkach kształcenia,
- szkolnictwo wyższe studia specjalistyczne i magisterskie prowadzone dla 4 specjalności specjalność i 19 kierunków kształcenia absolwentów,
- szkolnictwo wyższe – obejmuje kształcenie wysoko wykwalifikowanego personelu w ramach programów szkolenia kadry naukowej i pedagogicznej w szkole wyższej dla 24 specjalności,
- szkolnictwo wyższe – kształcenie wysokokwalifikowanego personelu w programach rezydencyjnych dla 24 specjalności.

Ponadto uczelnia organizuje staże dla 13 specjalności i prowadzi studia doktoranckie dla 4 specjalności.

Kształcenie dodatkowe obejmuje edukację uzupełniającą dla dzieci i dorosłych oraz dodatkowe kształcenie zawodowe. W ramach kształcenia dodatkowego dla dzieci i dorosłych jest realizowany program dla kandydatów na studia. Dodatkowe kształcenie zawodowe odbywa się w ramach zaawansowanych programów szkoleniowych i programów przekwalifikowania zawodowego w formie studiów zaocznych.

Szkolenie zawodowe skierowane jest do osób w różnym wieku, które pragną zdobyć wybrany zawód.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy jako kompleks edukacyjny, naukowy i innowacyjny jest uznanym centrum badań naukowych w re-

gionie Nowgorodu i północno-zachodnim regionie Rosji. Działalność naukowa uniwersytetu polega na prowadzeniu: prac badawczych, działalności innowacyjnej oraz kształceniu wysokokwalifikowanych specjalistów.

Badania naukowe w NovGU prowadzone są w wielu obszarach. Szczególną uwagę zwraca się na nauki podstawowe. Wszystkie jednostki strukturalne NovGU, z koordynującą rolą centrum badawczego (*SIC NovGU*), są zaangażowane w prowadzenie badań.

Ogólnie w działalność naukową i edukacyjną w NovGU zaangażowane jest 1080 osób. Prace badawcze wykonuje 188 doktorów habilitowanych i 566 doktorów nauk. W celu skutecznego prowadzenia badań naukowych w uniwersytecie utworzono centra badawcze, laboratoria badawcze i edukacyjne.

NovGU jest organizatorem corocznych międzynarodowych i ogólnorosyjskich konferencji naukowych. Naukowcy uniwersyteccy systematycznie publikują artykuły w prasie krajowej i zagranicznej.

W ramach kształcenia podyplomowego w NovGU dostępne są: studia doktoranckie, podyplomowe, stażowe i pobytowe, oraz zaawansowane szkolenia mające na celu podnoszenie kwalifikacji personelu.

W ramach działalności innowacyjnej NovGU obecnie prowadzi z powodzeniem małe innowacyjne przedsiębiorstwa, w których pracują nauczyciele akademicki, pracownicy, absolwenci i studenci.

Współpraca międzynarodowa Uniwersytetu Nowgorodzkiego w ostatnich latach osiągnęła poziom partnerstwa strategicznego, który wiąże się z utworzeniem jednej przestrzeni edukacyjnej w Europie i na świecie. Obecnie NovGU współpracuje na podstawie długoterminowych umów z 69 uniwersytetami i organizacjami międzynarodowymi z 21 krajów świata: Białorusi, Bułgarii, Niemiec, Izraela, Islandii, Włoch, Kazachstanu, Chin, Korei, Kirgistanu, Łotwy, Meksyku, Polski, Serbii, USA, Ukrainy, Finlandii, Francji, Szwecji, Estonii, Japonii.

W ramach wymiany międzynarodowej wykładowcy, studenci i absolwenci NovGU odbywają praktyki edukacyjne i naukowe na zagranicznych uczelniach. Udział w programie *Erasmus Mundus: Window to European Cooperation*, a także członkostwo uniwersytetu w Stowarzyszeniu Europejskich Uniwersytetów *EUF Campus Europae*, przyczynia się do mobilności akademickiej studentów i nauczycieli.

Szczególną uwagę w działalności międzynarodowej uniwersytetu poświęca się praktykom edukacyjnym i przemysłowym studentów NovGU

za granicą, a także studentom zagranicznym w Uniwersytecie Nowgorodzkiem. NovGU staje się coraz bardziej atrakcyjny dla zagranicznych studentów. Obecnie w NovGU studiuje około 600 studentów zagranicznych z 50 krajów świata na 25 kierunkach i specjalnościach.

Coroczny *Tydzień Współpracy Międzynarodowej*, który obejmuje międzynarodowe konferencje naukowe i praktyczne oraz wydarzenia kulturalne z udziałem studentów rosyjskich i zagranicznych (festiwale, wieczory, obrady okrągłego stołu, znajomość kuchni świata), stał się tradycyjnym wydarzeniem w życiu NovGU. Jest to bardzo reprezentatywne międzynarodowe forum, świadczące o rozwoju międzynarodowego autorytetu NovGU.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy zajmuje czołowe miejsce wśród najlepszych uczelni w Rosji. Zapewnia bezpłatny dostęp do Internetu. Strefy WiFi znajdują się we wszystkich budynkach uniwersytetu i domach studenckich. Do dyspozycji nowoczesnych laboratoriów komputerowych, jednostek elektronicznego zarządzania dokumentami, systemu podnoszenia kwalifikacji IT oraz na potrzeby pracowników oddano ponad dwa tysiące komputerów i dziesiątki serwerów. Infrastruktura informacyjna i telekomunikacyjna uniwersytetu stale się rozwija odpowiadając na aktualne wymagania nowoczesnego klasycznego uniwersytetu, zapewniając korzystne warunki do wysokiej jakości edukacji, badań i innowacji.

Przykład NovGU pokazuje korzyści płynące z efektywnego wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych na współczesnym uniwersytecie oraz możliwość wykorzystania jego doświadczeń i zasobów w celu zbudowania społeczeństwa informacyjnego, e-administracji oraz ujednoczonej sieci informacyjnej i edukacyjnej w regionie Nowogrodu.

NovGU Sports Club zrzesza 32 sekcje w 24 dyscyplinach sportowych. Do najważniejszych z nich należą: siatkówka, koszykówka, rugby, piłka nożna i mini-piłka nożna, lekkoatletyka, tenis stołowy i ziemny, trójbój siłowy, turystyka górską, turystyka, sambo, zapasy w stylu grecko-rzymskim. W zajęciach sportowych uczestniczy około 2500 studentów. Corocznie odbywają się zawody sportowe dla pracowników i studentów oraz organizowane są mistrzostwa w różnych dyscyplinach sportu. Cieszą się one dużą popularnością wśród studentów. Aktualnie 47 studentów i absolwentów NovGU posiada tytuły mistrzów sportu. Wśród osób, które studiują lub pracują w NovGU są uczestnicy i zwycięzcy mistrzostw Rosji, Europy, Świata i Igrzysk Olimpijskich.

Uniwersytet dysponuje dobrą bazą sportową. Zajęcia i zawody odbywają się w kompleksie sportowym, który jest uważany za jeden z najlepszych w północno-zachodnim regionie Rosji. Bazę tę stanowią stadiony *Volna, Manege*, 16 sal gimnastycznych, 3 obiekty typu otwartego do gry w piłkę nożną, 2 ośrodki narciarskie.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy może się poszczycić nie tylko wysokiej jakości działalnością edukacyjną i naukową, ale także urozmaiconym i bogatym życiem studenckim. Studenci mają możliwość realizowania swojego potencjału twórczego w różnych pozalekcyjnych organizacjach, studiach, zespołach kreatywnych i klubach. Szczególną cechą zajęć pozalekcyjnych w NovGU jest ich systematyczny charakter, silne tradycje oraz udział studentów i nauczycieli w realizacji wspólnych projektów z instytucjami kultury. Najbardziej znanymi imprezami są: *Festiwal twórczości studentów*, święto *Dzień Jarosława*, święto *Urodziny NovGU*. Na aktywnych i ambitnych studentów czeka udział w pracach *Rady Studentów NovGU*.

Strukturę Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego tworzy 7 instytutów, które realizują programy kształcenia na studiach licencjackich, magisterskich i doktoranckich na kierunkach:

Instytut Systemów Elektronicznych i Informacyjnych

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Matematyka stosowana i informatyka,
- Informatyka i technika obliczeniowa (profil przygotowywania: Oprogramowanie techniki obliczeniowej i systemów zautomatyzowanych),
- Radiotechnika (profil przygotowywania: Radiotechniczne środki przekazywania, przyjmowania i obróbki sygnałów),
- Konstruowanie i technologia środków elektronicznych (profil przygotowywania: Projektowanie i technologia środków radioelektronicznych),
- Elektronika i nanoelektronika (profil przygotowywania: Mikroelektronika i elektronika ciała twardego),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Matematyka i Informatyka),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Fizyka i Informatyka).

W programie studiów magisterskich znajdują się:

- Informatyka i technika obliczeniowa (profil przygotowywania: Technologie informacyjne *Big Data*,

- Radiotechnika (profil przygotowywania: Systemy i urządzenia przekazywania, przyjmowania i obróbki sygnałów),
- Matematyka stosowana i informatyka (profil przygotowywania: Zastosowana analiza danych).
- Konstruowanie i technologia urządzeń elektronicznych (profil przygotowywania: Mikroelektronika i technika wysokich częstotliwości).

Instytut Humanistyczny

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Dziennikarstwo,
- Wykształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Historia i Nauki społeczne),
- Filologia (profil przygotowywania: Nauczanie dyscyplin filologicznych),
- Lingwistyka (profil przygotowywania: Przekład i przekładoznawstwo – język angielski),
- Historia (profil przygotowywania: Historia powszechna),
- Historia (profil przygotowywania: Historia Rosji i archeologia),
- Filozofia (profil przygotowywania: Zarządzanie społeczne),
- Kulturoznawstwo (profil przygotowywania: Zarządzanie w sferze społeczno-kulturowej),

W programie studiów magisterskich znajdują się:

- Dziennikarstwo (profil przygotowywania: Współczesna przestrzeń medialna),
- Filologia (profil przygotowywania: *Public Relations* w przestrzeni medialnej).
- Filologia (profil przygotowywania: Literatura rosyjska),
- Historia (profil przygotowywania: Historia nowoczesna Europy i Ameryki Północnej),
- Historia (profil przygotowywania: Historia ojczysta),
- Filozofia (profil przygotowywania: Filozofia społeczna i strategie komunikatywne),
- Kulturoznawstwo (profil przygotowywania: Kulturoznawstwo stosowane).

Instytut Edukacji Medycznej

W programie studiów licencjackich znajdują się: Pielęgniarstwo.

W programie studiów specjalistów znajdują się: Lecznictwo, Stomatologia, Farmacja.

Specjalności w ordynaturze: Położnictwo i ginekologia, Alergologia i immunologia (na bazie terapii, medycyny rodzinnej), Choroby infekcyjne, Kardiologia, Neurologia. Powszechna praktyka lekarska (medycyna rodzinna), Onkologia, Ortodoncja, Otorynolaryngologia, Oftalmologia, Anatomia patologiczna, Pediatria, Pulmonologia, Reumatologia, Rentgenologia, Stomatologia ortopedyczna, Stomatologia terapeutyczna, Stomatologia chirurgiczna, Terapia, Diagnostyka ponaddźwiękowa (Ultrasonografia), Urologia, Diagnostyka funkcjonalna, Chirurgia.

Instytut Ustawicznego Kształcenia Pedagogicznego

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Psychologia,
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Kształcenie przedszkolne),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Wychowanie fizyczne),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Kształcenie podstawowe),
- Kształcenie psychologiczno-pedagogiczne (profil przygotowywania: Pedagogika społeczna i psychologia),
- Kształcenie specjalne (defektologiczne),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Język angielski i Język niemiecki),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Sztuki plastyczne i kształcenie dodatkowe: Sztuka użytkowa),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: kształcenie podstawowe i Kształcenie dodatkowe: Zajęcia pozalekcyjne),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Technologia i Informatyka).

W programie studiów magisterskich znajdują się:

- Psychologia (profil przygotowywania: Społeczna psychologia rozwoju),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Kształcenie literackie),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Zarządzanie oświatą),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Zarządzanie oświatą w organizacji heterogenicznej),

- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Turystyka edukacyjna),
- Kształcenie pedagogiczne (profil przygotowywania: Kultura prawosławna we współczesnym kształceniu),
- Kształcenie psychologiczno-pedagogiczne (profil przygotowywania: Zarządzanie wychowaniem),
- Kształcenie psychologiczno-pedagogiczne (profil przygotowywania: Psychologia i pedagogika kształcenia inkluzyjnego),
- Kształcenie specjalne (defektologiczne) (profil przygotowywania: Kształcenie osób z problemami rozwoju intelektualnego).

Instytut Rolnictwa i Zasobów Naturalnych

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Geografia (profil przygotowywania: Geografia rekreacyjna i turystyka),
- Ekologia i zarządzanie zasobami naturalnymi,
- Biologia (profil przygotowywania: Biochemia),
- Zagospodarowanie terenu i katastry,
- Leśnictwo,
- Agronomia (profil przygotowywania: Krajobrazy łąkowe i trawniki),
- Agroiżynieria (profil przygotowywania: Systemy techniczne w agrobiznesie),
- Technologia produkcji i przetwarzania produktów rolnych (profil przygotowywania: Opracowanie nowych produktów),
- Zootechnika (profil przygotowywania: Technologia wytwarzania produktów zwierzęcych),
- Kształcenie pedagogiczne (z dwoma profilami przygotowywania: Biologia i chemia).

W programie studiów specjalistów znajdują się:

- Chemia ogólna i stosowana (profil przygotowywania: Chemia i technologia nawozów).

W programie studiów magisterskich znajdują się:

- Zootechnika (profil przygotowywania: Organizacja wytwarzania produktów zwierzęcych).

Instytut Ekonomii, Zarządzania i Prawa

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Ekonomia (profil przygotowywania: Księgowość, analiza i audyt),
- Ekonomia (profil przygotowywania: Finanse i kredyty),

-
- Zarządzanie (profil przygotowywania: Logistyka),
 - Zarządzanie (profil przygotowywania: Marketing),
 - Zarządzanie (profil przygotowywania: Zarządzanie produkcją),
 - Zarządzanie (profil przygotowywania: Kierowanie małym biznesem),
 - Zarządzanie zasobami ludzkimi: (profil przygotowywania: Zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji)
 - Zarządzanie państwowe i miejskie,
 - Prawoznawstwo.

W programie studiów magisterskich znajdują się:

- Zarządzanie (profil przygotowywania: Zarządzanie projektami),
- Zarządzanie (profil przygotowywania: Zarządzanie produkcją),
- Zarządzanie (profil przygotowywania: Zarządzanie finansami),
- Zarządzanie zasobami ludzkimi: (profil przygotowywania: Innowacyjne technologie kierowania personelem organizacji: Zarządzanie zasobami ludzkimi w organizacji),
- Zarządzanie państwowe i miejskie: (profil przygotowywania: Zarządzanie regionalne i miejskie).
- Prawoznawstwo (profil przygotowywania: Postępowanie sądowe, prokuratorskie, obrony praw człowieka i ochrony prawnej).

Instytut Politechniczny

W programie studiów licencjackich znajdują się:

- Architektura,
- Projektowanie środowiska architektonicznego: (profil przygotowywania: Projektowanie środowiska miejskiego),
- Projektowanie środowiska architektonicznego: (profil przygotowywania: Projektowanie wnętrz),
- Budownictwo (profil przygotowywania: Budownictwo miejskie i gospodarka),
- Budownictwo (profil przygotowywania: Budownictwo przemysłowe i cywilne),
- Energetyka ciepła i ciepłownictwo (profil przygotowywania: Przemysłowa energetyka ciepła),
- Konstrukcyjno-technologiczne obsługa budowy maszyn produkcyjnych (profil przygotowywania: Technologia budowy maszyn),
- Mechatronika i robotyka (profil przygotowywania: Mechatronika),
- Eksploatacja maszyn i systemów transportowo-technologicznych (profil przygotowywania: Samochody i gospodarka samochodowa),

- Technologia artystycznej obróbki materiałów,
- Wzornictwo (profil przygotowywania: Wzornictwo graficzne).
W programie studiów magisterskich znajdują się:
- Budownictwo (profil przygotowywania: Budownictwo przemysłowe i cywilne),
- Elektronika i nanoelektronika (profil przygotowywania: Urządzenia mikro- i nanoelektroniczne),
- Konstrukcyjno-technologiczna obsługa budowy maszyn produkcyjnych (profil przygotowywania: Technologia budowy maszyn),
- Wzornictwo (profil przygotowywania: Wzornictwo graficzne).

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy prowadzi studia doktoranckie na następujących kierunkach: Medycyna kliniczna, Rolnictwo, Gospodarka leśna, Weterynaria i zootechnika, Nauki psychologiczne, Ekonomia, Prawoznawstwo, Kształcenie i nauki pedagogiczne, Językoznawstwo i literaturoznawstwo, Nauki historyczne i archeologia, Filozofia, etyka i religioznawstwo, Kulturoznawstwo, Matematyka i mechanika, Fizyka i astronomia, Nauki o ziemi, Nauki biologiczne, Technika i technologie budownictwa, Informatyka i technika obliczeniowa, Elektronika, radiotechnika i systemy komunikacji, Budowa maszyn, Medycyna fundamentalna, Geodezja.

Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy jest wysokiej jakości klasyczną uczelnią państwową. Według wyników oficjalnego rankingu, NovGU zajmuje 6 pozycję wśród najlepszych uniwersytetów w Północno-Zachodnim Okręgu Federalnym. Oferuje wygodne warunki do nauki i życia. Studenci zagraniczni otrzymują zakwaterowanie w domach studenckich uniwersytetu. Uniwersytet zapewnia opiekę medyczną oraz niedrogie posiłki w stołówkach studenckich i kawiarniach. Rozwinięte stosunki międzynarodowe, dają realne szanse na staże i praktyki zagraniczne. Uniwersytet posiada doskonałe warunki do uprawiania sportu co umożliwia łatwy udział w urozmaiconym i bogatym życiu studenckim.

Pod względem poziomu rozwoju informatyzacji NovGU jest jedną z najlepszych uczelni w Rosji (bezpłatny Internet, strefy WiFi, nowoczesne pracownie komputerowe umożliwiają korzystanie z technologii zdalnego nauczania. Istnieje możliwość uzyskania dodatkowego certyfikowanego wykształcenia (*Novgorod Network Academy Cisco, Novgorod IT Academy Microsoft*)).

2. WSPÓLNE DZIEJE – wydarzenia, ciekawostki

Doświadczenia zdobyte podczas czterdziestu lat wspólnych dziejów dowiodły, że najbardziej skuteczną formą gwarantującą owocną współpracę, przy jednoczesnym szukaniu nowych form jej rozszerzania, są bezpośrednie spotkania i rozmowy przedstawicieli obu uczelni. Okazją do takich rozmów były wizyty, które miały różny charakter. Były to wizyty oficjalne z udziałem władz uczelni przy okazji imprez okolicznościowych i konferencji oraz wizyty o charakterze roboczym, w których uczestniczyli upoważnieni przedstawiciele uczelni odpowiedzialni za bezpośrednią współpracę. Najczęściej wynikiem takich wizyt, zgodnie z zawartymi między uczelniami wieloletnimi umowami, było przyjęcie i podpisanie programów roboczych bądź podpisanie umów dotyczących konkretnych przedsięwzięć.

Uporządkowany, chronologiczny opis wydarzeń z ostatnich dziesięciu lat pozwoli czytelnikowi na poznanie roli Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego w tworzeniu wspólnej historii Łodzi i Nowgorodu.

Przebieg ostatniego pobytu delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie, w grudniu 2007 roku został opisany w publikacji *Łódź – Nowgorod 40 lat wspólnej historii* w rozdziale *Współpraca z programami europejskimi w tle*. Jako prorocze można uznać wydarzenia ostatnich dni pobytu w Nowgorodzie, o których czytamy: *Ostatni dzień pobytu w Nowgorodzie poświęcono na dłuższy spacer wzdłuż prawego brzegu rzeki Wołchow i podziwianie wspaniałych zimowych widoków Nowgorodzkiego Kremla od Targowej Strony oraz niezwyklego zjawiska, jakim jest bardzo popularne w Nowgorodzie wędkowanie pod lodem przy kilkunastopniowym mrozie i niezbyt grubym lodzie na rzece Wołchow. W dniu wyjazdu na lotnisko do Sankt Petersburga w hotelu Wołchow zjawilo się liczne grono przyjaciół Politechniki Łódzkiej i zgodnie z rosyjską tradycją obowiązującą przed podróżą wszyscy siedli przy stole, a po chwili milczenia podniesiono riumki, stuknięto się nimi każdy z każdym i życzo-no sobie nawzajem rychłego spotkania.*

Okazało się, że szansę na takie spotkania mieli uczestnicy zaplanowanych na maj 2008 roku uroczystości związanych z czterdziestolecie współpracę Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Wstępnie uzgodniono, że odbędą się one w dniach 13-17 maja w Nowgorodzie i w okresie 24-28 maja w Łodzi.

2.1. Rok 2008

Maj 2008 w Nowgorodzie – 40 lat współpracy

Tradycyjny, coroczny *Tydzień Współpracy Międzynarodowej* stał się doskonałą okazją do zorganizowania Uroczystego Posiedzenia Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego poświęconego czterdziestoleciu partnerskich związków NovGU i Politechniki Łódzkiej. Do udziału w uroczystościach została zaproszona delegacja Politechniki Łódzkiej, w składzie której znaleźli się: rektor PŁ prof. Jan Krysiński z Małżonką, prorektor PŁ prof. Andrzej Napieralski, dziekan Wydziału Mechanicznego PŁ prof. Piotr Kula, były prorektor PŁ prof. Krzysztof Kuźmiński, były dziekan Wydziału Organizacji Zarządzania PŁ prof. Krzysztof Baranowski, dr inż. Aleksander Pyć dr h.c. NovGU, prodziekan Wydziału Organizacji Zarządzania PŁ dr inż. Iwona Staniec, prodziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki PŁ dr hab. Ryszard Pawlak oraz mgr inż. Tomasz Pyć – ośmiokrotny opiekun studenckich praktyk wymiennych – autor wystawy fotografii *Ziemia Nowogrodzka* i mgr Joanna Stawicka – kierownik Działu Współpracy z Zagranicą PŁ.

Po wylądowaniu na lotnisku Pułkowo w Sanki Petersburgu 13 maja gości powitali niezawodni przyjaciele Politechniki Łódzkiej – od wielu lat koordynujący w imieniu NovGU współpracę z PŁ profesor Siergiej Britin oraz odpowiadająca za kontakty z PŁ w Dziale Współpracy z Zagranicą NovGU Ludmiła Kozłowa. Zakwaterowanie i kolacja w Hotelu *Wolchow* w Nowgorodzie były początkiem udziału delegacji PŁ w imprezach *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* i obradach Uroczystego Posiedzenia Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego poświęconego czterdziestoleciu partnerskich związków NovGU i Politechniki Łódzkiej.

Drugi dzień pobytu w Nowgorodzie rozpoczęło spotkanie gości w Sali Konferencyjnej Rektora z władzami uniwersytetu i przedstawicielami wydziałów i katedr współpracujących z Politechniką Łódzką. Witając gości rektor NovGU profesor Anatolij Gawrikow przedstawił zebrany przedstawiciele władz uczelni. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy reprezentowali: prorektor NovGU prof. Michaił Pewzner, prof. Borys Selezniew, prof. Walerij Jemieljanow, prof. Jewgeny Bondarenko, prof. Władimir Timofiejew, prof. Siergiej Britin. Robocza część spotkania była

poświęcona podsumowaniu dotychczasowych wyników wspólnych działań oraz ustaleniu kierunków prac na najbliższe lata. Zabierający głos w dyskusji przedstawiciele obu uczelni wysoko ocenili rezultaty tych działań. Kulminacyjnym punktem spotkania było podpisanie przez rektorów profesora Jana Krysińskiego i profesora Anatolia Gawrikowa wieloletniej umowy o współpracy między uczelniami. Spotkanie zakończyła prezentacja polskiej wersji publikacji *Łódź Nowgorod – 40 lat wspólnej historii* autorstwa dr h.c. NovGU Aleksandra Pycia.

Po obiedzie wydanym przez rektora A. Gawrikowa w restauracji *Parmska Obitel* delegacja Politechniki Łódzkiej udała się na teren *Chutyńskiego Monastyru*, gdzie złożono kwiaty i zapalono znicze na mogile założyciela Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i jego pierwszego rektora profesora Władimira Soroki.

Udział we wspólnym koncercie zorganizowanym przez prorektora NovGU prof. Michaiła Raniienko w Sali Koncertowej na terenie Nowgorodzkiego Kremla zakończył bardzo pracowity drugi dzień pobytu w Nowgorodzie.

Uroczyste Posiedzenie Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego poświęcone czterdziestolecu partnerskich związków NovGU i Politechniki Łódzkiej odbyło się 15 maja w auli Politechnicznego College NovGU. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele współpracujących z Nowgorodzkiem Uniwersytetem uczelni zagranicznych oraz Konsul Generalny Republiki Polskiej w Sankt Petersburgu dr Jarosław Drozd.

Podczas swego wystąpienia rektor NovGU prof. A. Gawrikow podkreślił rolę Politechniki Łódzkiej w procesie przekształcania uniwersytetu w Nowgorodzie w nowoczesne centrum naukowo-dydaktyczne. Dziękując w imieniu społeczności akademickiej uniwersytetu, którego ma zaszczyt być rektorem poinformował, że na wniosek Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Minister Szkolnictwa i Nauki Federacji Rosyjskiej przyznał wyróżniającym się pracownikom Politechniki Łódzkiej honorowe odznaczenia. Godność *Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej* otrzymali rektor Politechniki Łódzkiej prof. Jan Krysiński, prof. Krzysztof Baranowski, prof. Piotr Kula i dr h.c. Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego dr inż. Aleksander Pyć. Odznaką *Honorowy pracownik nauki i techniki Federacji Rosyjskiej* zostali wyróżnieni: prof. Andrzej Napieralski, prof. Krzysztof Kuźmiński. W uznaniu dużego wkładu pracy

w organizację i prowadzenie praktyk zawodowych studentów rosyjskich i polskich w minionym czterdziestoleciu rektor A. Gawrikow nagroził *Honorowym Dyplomem NovGU* dr inż. Iwonę Staniec i mgr inż. Tomasza Pycia.

Gratulując wyróżnionym, Konsul Generalny Republiki Polskiej w Sankt Petersburgu dr Jarosław Drozd stwierdził, że z uwagą śledzi przebieg i owoce wieloletniej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Jest ona często stawiana jako wzór do naśladowania dla innych uniwersytetów w północno-zachodnim regionie Federacji Rosyjskiej.

Konferencja prasowa i wydana przez rektora A. Gawrikowa w restauracji hotelu *Wołchow* uroczysta kolacja były okazją do podsumowania przebiegu imprez *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* oraz uroczystości czterdziestolecia partnerskich związków Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Liczny udział gości zagranicznych sprawił, że toastom nie było końca.

Gospodarze zadbali również o bardzo atrakcyjny program turystyczny dla gości w tym delegacji Politechniki Łódzkiej. Sprzyjająca pogoda pozwoliła na zwiedzanie okolic Nowgorodu z pokładu statku wycieczkowego. Kilkugodzinny rejs po rzece Wołchow do jej źródeł i z powrotem pozwolił poznać nieznanne dotychczas uroki Ziemi Nowgorodzkiej, delektować się typowymi daniami regionalnymi i wysłuchać interesujących ciekawostek na temat przebytej trasy. Dowiedzieliśmy się, że Wołchow jest rzeką przepływającą przez obwody nowgorodzki i leningradzki (tak!) w północno-zachodniej europejskiej części Rosji. Jej długość wynosi 224 km. Źródłem rzeki Wołchow jest jezioro Ilmień, którego wymiary jest łatwo zapamiętać. Mianowicie jego długość wynosi 45 km, szerokość 35 km, a głębokość 10 m. Jezioro jest zasilane w wodę przez 52 rzeki, a wypływa z niego jedynie rzeka Wołchow, która odprowadza wody do jeziora Ładoga. W latach 1915-1927 zbudowano na rzece Wołchow elektrownię wodną. Do tego czasu jednak wody Wołchowa płynęły w zasadzie z jeziora Ilmień do jeziora Ładoga, chyba że na Ładodze padały silne deszcze – w takiej bowiem sytuacji wody Ładogi z łatwością pokonywały niewielki spadek terenu u ujścia rzeki Wołchow i wtargnąwszy w jej koryto zmieniały jej bieg na odwrotny – z Ładogi do Ilmienia. Z okolicznością tą wiązać przypuszczalnie należy znany z historii fakt, że plemiona starskandynawskie poprzez Ładogę i Wołchow płynęły na południe, do jeziora Ilmień (a stamtąd wyruszały z wyprawami handlowymi dalej,

aż do Grecji). Odcinek na rzece Wołchow musiał by być bardzo trudny do pokonania cały czas pod prąd. Nie jest jednak rzeczą wykluczoną, że orientowano się w zmianach pogodowych i czekano na południowym brzegu Ładogi na nadejście intensywnych opadów deszczowych, aby później móc bez przeszkód płynąć na południe z prądem rzeki.

We wczesnych godzinach rannych w dniu wyjazdu do Sankt Petersburga w hotelu *Wołchow* zjawilo się liczne grono przyjaciół Politechniki Łódzkiej i zgodnie z rosyjską tradycją obowiązującą przed podróżą wszyscy siedli przy stole, a po chwili milczenia życzone gościom szczęśliwej podróży, udanego zwiedzania Sanki Petersburga i sobie nawzajem rychłego spotkania. Mimo ograniczonego czasu jaki pozostał do odlotu z lotniska Pułkowo udało się z okien autobusu obejrzeć najciekawsze obiekty turystyczne w centrum miasta. Podczas krótkiego postoju autobusu w sąsiedztwie zacumowanego przy nabrzeżu Newy krążownika *Aurora* duże zainteresowanie wzbudziły sprzedawane na licznych straganach pamiątki związane z historią sławnego okrętu. Spacer po *Placu Pałacowym* był nie tylko ucztą duchową dla zwiedzających, ale i okazją do obserwacji jak władze miasta potrafią zaspokajać elementarne potrzeby licznych turystów. Mianowicie, strudzony turysta mógł złożyć wizytę w jednym dwóch eleganckich autobusów, wewnątrz których można było przemyć twarz i ręce oraz w razie potrzeby skorzystać z innych urządzeń sanitarnych zainstalowanych w autobusie.

Maj 2008 w Łodzi – Uroczyste posiedzenie Senatu PŁ - 40 lat współpracy

Uroczyste posiedzenie Senatu w 63 rocznicę powstania Politechniki Łódzkiej miało szczególny charakter, bowiem wiązało się z czterdziestolecie współpracy z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym imienia Jarosława Mądrego. Stało się ono okazją do zaproszenia do Łodzi licznej delegacji NovGU oraz uczestniczących we wspólnych przedsięwzięciach przedstawicieli uniwersytetów z Niemiec i Wielkiej Brytanii.

Gośćmi Politechniki Łódzkiej byli przedstawiciele Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego: rektor NovGU prof. Anatolij Gawriłow z Małżonką, prorektor NovGU prof. Michaił Ranienko, dyrektor Instytutu Systemów Elektronicznych i Informatycznych, prof. Borys Selezniw, dziekan Wydziału Inżynieryjno-Technologicznego prof. Walerij Jemieljanow, zastępca dyrektora Instytutu Ekonomiki i Zarządzania

prof. Jewgeny Bondarenko, naczelnik Zarządu Średniego Kształcenia Zawodowego prof. Władimir Timofiejew, profesor Instytutu Systemów Elektronicznych i Informatycznych prof. Sergiej Britin, Główny Specjalista w Dziale Współpracy z Zagranicą NovGU Ludmiła A. Kozłowa oraz prof. Franz-Josef Kaiser - dr h.c. NovGU z Uniwersytetu Paderborn, prof. Keneth Brookes - dr h.c. NovGU z HUUL University Wielka Brytania.

Uroczystość odbyła się 26 maja w audytorium im. A. Sołtana, które wypełniło się zaproszonymi gośćmi. Wśród nich szczególnie ciepło została powitana delegacja z Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z jego rektorem prof. Anatolijem Gawrikowem na czele.

Rektor prof. Jan Krysiński zaczął swoje przemówienie od wspomnień historii czterdziestu lat współpracy z rosyjską uczelnią. Mówił w nim:

Szanowny Panie Rektorze, Panie, Panowie!

Z wielką satysfakcją i radością uczestniczę w dzisiejszej uroczystości, poświęconej 40-leciu współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Nasza współpraca rozpoczęła się w 1968 r., po zawarciu przez Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego ZSRR i PRL porozumienia w sprawie bezdewizowej wymiany grup studentów obu krajów w formie praktyk produkcyjno-zapoznawczych. Porozumienie umożliwiło rektorom Politechniki Łódzkiej i ówczesnej Nowgorodzkiej Filii Leningradzkiego Instytutu Elektrotechnicznego podpisanie trzyletniej umowy o wymianie grup studentów. Ze względu na specyfikę nowgorodzkiej uczelni wymiana początkowo objęła Wydział Elektryczny Politechniki Łódzkiej, a organizację praktyk rektor powierzył Katedrze Automatyki. W wymianie brały udział 10-osobowe grupy, a miesięczny pobyt za granicą obejmował trzy tygodnie praktyki produkcyjno-zapoznawczej i jeden tydzień na realizację programu turystyczno-kulturalnego.

W wyniku zawieranych umów w latach 1968-1980 do Nowgorodu wyjeżdżały corocznie grupy studentów specjalności automatyka, zaś Politechnikę Łódzką odwiedzały grupy specjalności przyrządy półprzewodnikowe i radioelektronika. W okresie tym obie uczelnie wymieniły po 13 dziesięcioosobowych grup.

W latach 1981-1984, ze względu na sytuację polityczną w Polsce, wymiana została zawieszona. Wznowienie współpracy nastąpiło w 1985 r. i stała się ona łatwiejsza, gdyż podpisanie kolejnej umowy nie wymagało już zgody odpowiednich ministerstw. W 1988 r. w wymianie uczestniczyły już dwie grupy z każdej strony. Byli to studenci specjalności automatyka oraz specjalności technologia budowy maszyn.

Poprzez wzajemne wizyty rektorów i dziekanów współpraca rozszerzyła się na kolejne wydziały, obejmując także działalność naukową. W 1994 r. w praktykach wymiennych uczestniczyły grupy składające się z 30 osób z każdej strony. Z Politechniki Łódzkiej byli to studenci automatyki i po raz pierwszy studenci architektury, którzy wyjechali do Nowgorodu na zajęcia plenerowe. W roku 1996 do współpracy dołączył Wydział Organizacji i Zarządzania naszej uczelni.

Podczas corocznego Święta Politechniki Łódzkiej w maju 2003 r. spotkałem się z wybranym na kolejną kadencję rektorem profesorem Anatolijem Gawrikowem. W trakcie uroczystości obaj z satysfakcją stwierdziliśmy, że współpraca naszych uczelni w ostatnich pięciu latach była bardzo owocna, a także wyraziliśmy gotowość rozszerzania form tej współpracy zarówno w zakresie kształcenia studentów, jak i w dziedzinie badań naukowych. Postanowiliśmy również włączać do współpracy organizacje zajmujące się życiem sportowym i kulturalnym studentów.

Obecne praktyki wakacyjne odbywają w uczelni partnera studenci trzech wydziałów Politechniki Łódzkiej: Mechanicznego; Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki; Organizacji i Zarządzania oraz studenci odpowiednich wydziałów Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. W latach 1968-2008 w praktykach oraz innych formach współpracy uczestniczyło po około 800 osób z każdej strony.

Doświadczenia Politechniki Łódzkiej we wdrażaniu Deklaracji Bolońskiej, szczególnie dwustopniowego systemu studiów oraz systemu akumulacji i transferu punktów, zaowocowały zaproszeniem przedstawiciela Politechniki Łódzkiej do udziału w pracach nad projektem Tempus-Tacis. Celem projektu kierowanego przez Uniwersytet w Paderborn (Niemcy) było wprowadzenie w Nowgorodzkim Uniwersytecie Państwowym systemu studiów dwustopniowych.

Podczas konferencji podsumowującej rezultaty osiągnięte w ramach projektu Tempus zebrani zdecydowali, że należy przygotować aplikację dotyczącą udziału w projekcie Erasmus Mundus External Cooperation Window, którego koordynatorem będzie Politechnika Łódzka. Do składu konsorcjum zgłosiły swój udział, poza Politechniką Łódzką: Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy, Uniwersytet Paderborn, Uniwersytet Ekonomiczny w Wiedniu, dziewięć uczelni rosyjskich, których przedstawiciele uczestniczyli w konferencji, a także uniwersytety z Francji, Łotwy, Norwegii, Rumunii, Szwecji.

Wyrazem obustronnej wysokiej oceny naszej współpracy, a także wielu serdecznych więzi, są obchody 40-lecia, organizowane w obu partnerskich uczelniach.

W dniach 13-17 maja wraz z 10-osobową delegacją przebywałem w Nowgorodzie uczestnicząc w obchodach jubileuszowych naszej współpracy.

Dziś gościmy u nas liczne grono przyjaciół z Nowgorodu. Panu Rektorowi Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, profesorowi Anatolijowi Gawrikowowi oraz wszystkim gościom, których już imiennie witałem, składam serdeczne, gorące podziękowania za zaszczylenie i uświetnienie naszej uroczystości. Chciałbym także podziękować Panu Rektorowi Gawrikowowi, całemu kierownictwu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i wszystkim jego pracownikom oraz byłym pracownikom zaangażowanym we współpracę naszych uczelni na przestrzeni minionych 40 lat za ich trud w utrzymywaniu i rozwoju współpracy między naszymi uczelniami.

Dzieje naszej współpracy, jej efekty merytoryczne, kontakty międzyludzkie i powstałe przyjaźnie zostały pięknie przedstawione w okolicznościowym wydawnictwie, za co dziękuję doktorowi Aleksandrowi Pyciowi i współautorom. Doktorowi Pyciowi dziękuję jednak nade wszystko za cały 40-letni trud organizacyjny związany ze współpracą obu uczelni.

Dobrze wiemy i w Polsce i w Rosji, że globalizacja światowej gospodarki ściśle wiąże się z rozwojem międzynarodowej współpracy naukowej. Pamiętamy też, że oba nasze kraje, a więc i wyższe uczelnie, miały kiedyś ograniczenia w dostępie do międzynarodowej wymiany naukowej. Mamy więc sporo do odrobienia w tym zakresie.

Mówiąc o międzynarodowej współpracy uczonych, jako ciekawostkę powiem Państwu, że w czerwcu będziemy nadawać tytuł doktor honoris causa pewnemu wybitnemu uczoneму z Singapuru, a wśród wielu wielkich osiągnięć promotor, profesor naszej uczelni, wymienia w swej opinii fakt, że ten uczoney zasłużył się dla światowej nauki między innymi wprowadzeniem do anglojęzycznej społeczności naukowej suszarnictwa wyników badań uzyskanych w Rosji i publikowanych w języku rosyjskim.

Podając ten przykład współdziałania uczonych całego świata, chciałbym podziękować Panu Rektorowi Gawrikowowi, całemu kierownictwu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i wszystkim jego pracownikom oraz byłym pracownikom zaangażowanym we współpracę naszych uczelni na przestrzeni minionych 40 lat za ich trud w utrzymywaniu i rozwoju współpracy między naszymi uczelniami.

Pragnę dodać, że nasze obustronne działanie zaowocowało nie tylko efektami merytorycznymi, ale wniosło ono także wiele w poznanie historii i kultury narodów i zwyczajów społeczeństw. W wydanej przez nas książce *Łódź-Nowgorod – 40 lat wspólnej historii*” zmienny jest tytuł wspomnień jednej z uczestniczek wymiany „*Praktyki w Nowgorodzie początkiem mojej miłości do Rosji*”. Wiem także, że zakwitło wiele przyjaźni osobistych.

I na koniec osobisty wątek. Gdy byłem w 1968 roku na stażu w Moskwie, poznałem młodego – jak ja – asystenta Igora który, od dawna jest profesorem, przyjeżdża na wszystkie konferencje organizowane przez mój instytut, i nadal jest moim przyjacielem.

Takiej przyjaźni życzę wielu tu obecnym. Dziękuję za uwagę!

W dalszej części posiedzenia Senatu rektor profesor Krysiński poinformował zebranych, że w wyniku przeprowadzonych wyborów skład kierownictwa Politechniki Łódzkiej w kadencji 2008-2012 jest następujący: rektor – profesor Stanisław Bielecki, prorektorzy – profesor Ireneusz Zbiciński, profesor Piotr Szczepaniak, profesor Wojciech Wolf, dr hab. Krzysztof Józwik.

Wielki wkład profesorów z Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego w rozwój współpracy z Politechniką Łódzką znalazł wysokie uznanie i po raz pierwszy w historii naszej uczelni Minister nadał Medal Komisji Edukacji Narodowej naszym zagranicznym partnerom. Medalem tym odznaczonych zostało sześciu profesorów z rosyjskiej uczelni: prof. Anatolij Gawrikow, prof. Jewgenij Bondarenko, prof. Sergiej Britin, prof. Walery Jemieljanow prof. Borys Selezniew, prof. Władimir Timofiejew.

Odnaka *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* została wręczona 30 pracownikom uczelni i 20 osobom spoza PŁ, które w szczególności przyczyniły się do jej rozwoju. Wśród osób wyróżnionych znaleźli się dwaj profesorowie NovGU: prof. Michaił Pewzner i prof. Siergiej Gułdow.

Tego samego dnia została otwarta wystawa fotografii *Ziemia Nowogrodzka*. Na licznych zdjęciach ukazane były krajobrazy i architektura, a także codzienne życie Rosjan i pamiątkowe zdjęcia z wizyt studentów i pracowników w Nowgorodzie i tamtejszym Uniwersytecie Państwowym. Autorem zdjęć był mgr inż. Tomasz Pyć.

Wieczorem zaproszono gości na specjalny koncert z okazji 40-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. W programie *Pieśni i romanse rosyjskie* wystąpił Ziemowit

Wojtczak (baryton), któremu na fortepianie akompaniowała Aleksandra Nawe. Koncert prowadził rektor prof. Jan Krysiński.

Pobyć gości w Łodzi był okazją do realizacji skromnego, ale bardzo ciekawego programu turystycznego. Wycieczkę do Częstochowy poświęcono na zwiedzanie *Jasnej Góry* i jej najciekawszych obiektów takich jak: *Kaplica Cudownego Obrazu*, gdzie znajduje się słynny obraz *Matki Boskiej Częstochowskiej* i gdzie skupia się życie modlitewne i liturgiczne. Zwiedzono również, połączoną z *Kaplicą* zachwycającą swym pięknem *Bazylikę* oraz *Skarbiec Pamięci Narodu* w *Bastionie św. Rocha*. Opuszczając mury *Jasnogórskiego Klasztoru* goście otrzymali pamiątkowe miniatury obrazu *Matki Boskiej Częstochowskiej*, które przez oprowadzającego po *Jasnej Górze* przewodnika mnicha *Paulina* zostały poświęcone.

W drodze powrotnej do Łodzi zaprasza podróżnych *Oberża Złoty Młyn*. Lokal podobny do *karczmi-chat góralskich* zawdzięcza swój niepowtarzalny charakter stylizacji utrzymanej w nurcie tradycji staropolskiej oberży. Oryginalne drewniane meble, rzeźbione stoły, krzesła i elementy zdobnicze tworzą niepowtarzalną, miłą atmosferę. Wyjątkowy klimat lokalu i tradycyjne polskie potrawy sprawiają, że goście chętnie do niego powracają i który niechętnie się opuszcza. Opinię tę potwierdzili goście z Nowgorodu po spożyciu smacznego obiadu.

Wspominając spotkania z pierwszym rektorem NovGU prof. Władimirem Soroką trudno nie przytoczyć rozmowy z Nim, podczas której zdradził swoje marzenie a mianowicie powiedział, że *chciałby jeden dzień, podczas pobytu w Polsce, spędzić na łonie polskiej przyrody z dala od miejskiego zgiełku i dzwoniących telefonów*. Pogoda w maju była piękna więc bez trudu udało mi się spełnić Jego marzenie. Całodzienny pobyt na *Pyćlandii* w Tuszynie był okazją do poznania wizji dalszego rozwoju jego ukochanego uniwersytetu. Woda na herbatę była gotowana w oryginalnym tuskim samowarze a z serwowanych, w warunkach działkowych, dań największe wrażenie na gościach zrobiła prawdziwa polska kaszanka, która w Nowgorodzie jest nie do zdobycia. Władimir Wasiliewicz, żartując, zobowiązał mnie do tego aby każdemu, kto z Nowgorodu przybędzie do Polski, dał możliwość poznania smaku tego oryginalnego *bliuda*.

Wypełniając Jego wolę zorganizowano dla zagranicznych gości Politechniki Łódzkiej spotkanie na *Pyćlandii*. Spotkanie miało szczególny charakter ponieważ obok przedstawicieli władz PŁ profesorów Andrzej-

ja Napieralskiego i Krzysztofa Kuźmińskiego gości przywitał w imieniu władz miasta Tuszyna Prezydent Tadeusz Walas wraz z małżonką, który stwierdził że pobyt w Tuszynie tak licznego grona zacnych gości jest dla miasta i dla niego osobiście wielkim zaszczytem. Wręczył gościom pamiątkowe albumy, koszulki i czapeczki promujące Tuszyn. Zgodnie z życzeniem rektora prof. W. Sorki serwowano herbatę przygotowaną w oryginalnym tuskim samowarze oraz poza innymi działkowymi daniami polskie *bliudo* kaszanke na ciepło.

Grudzień 2008 roku w Nowgorodzie – Dzień Jarosława

Wizyta delegacji Politechniki Łódzkiej z rektorem Stanisławem Bieleckim na czele w Nowgorodzie była okazją do potwierdzenia gotowości kontynuowania dotychczasowej współpracy a także poszukiwania nowych jej form. Wizyta zbiegła się w czasie z uroczystymi obchodami święta Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego – *Dnia Jarosława*. Wybór tego dnia na święto uniwersytetu nie był przypadkowy. Mianowicie w przededniu pierwszej rocznicy powstania uczelni, podczas prac archeologicznych na terenie Nowgorodu, znaleziono osobistą pieczęć Jarosława Mądrego (ok. 978-1054). Słynny badacz starożytnego Nowgorodu profesor Walentin Ł. Janin uznał to zdarzenie za znamienne i zaproponował, aby nadać Nowgorodzkiemu Uniwersytetowi Państwowemu (NovGU) imię Jarosława Mądrego. Propozycja uzyskała poparcie i dzień nadania uniwersytetowi imienia Jarosława Mądrego – 7 grudnia stał się corocznym najważniejszym świętem uniwersytetu nazywanym *Dzień Jarosława*. W dniu tym najbardziej zasłużonym dla uniwersytetu osobom są wręczane *Medale Jarosława Mądrego*, a począwszy od roku 1995 nadawana jest godność doktora honoris causa.

Program wizyty delegacji PŁ w Nowgorodzie był jak zwykle bardzo napięty i był realizowany zgodnie z wieloletnią tradycją. Na lotnisku w Sankt Petersburgu delegację powitali prorektor NovGU ds. współpracy z zagranicą profesor Michaił Pewzner oraz dyrektor Instytutu Pedagogicznego Aleksander Szirin. Towarzyszący delegacji w drodze do Nowgorodu Aleksander Szirin zgodnie ze zwyczajem po przekroczeniu granicy województw leningradzkiego (tak!) i nowgorodzkiego ustawił w wiozącej nas *Gazeli* składany stolik, nakrył go serwetą, rozpakował smaczne kanapki, rozdał kubki i otworzył butelki z wodą mineralną i nie tylko. Jazda trwała ok. trzech godzin, w tym ostatnie pół godziny

po ulicach Nowgorodu. Korki na jezdni przypominały jazdę po ulicach Łodzi.

Drugi dzień wizyty rozpoczął się od roboczego spotkania z prorektorem ds. współpracy z zagranicą Michailem Pewznerem i dyrektorami instytutów NovGU od wielu lat tworzących wspólną historię naszych uczelni. Podczas rozmów uzgodniono warunki na jakich będą organizowane wymienne praktyki wakacyjne studentów specjalności: technologia budowy maszyn, automatyka i systemy mikroprocesorowe, organizacja i zarządzanie.

Poszukiwanie nowych form współpracy upatruje się w udziale obu uczelni w programach międzynarodowych *Tempus* i *Erasmus*. W ramach projektu *Tempus IV* uczelnie są zainteresowane następującymi celami: szkolenie nauczycieli akademickich, współpraca z firmami, wdrażanie edukacji biznesowej, wzajemne uznawanie okresów studiów, których efektem będzie wydawanie podwójnych dyplomów studentom wybranych specjalności oraz stworzenie sieci współpracy. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy jest zainteresowany wspólnym z Politechniką Łódzką kształceniem specjalistów w zakresie zarządzania szkolnictwem. Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Stanisław Bielecki zaprosił NovGU jako partnera do konsorcjum projektu *Erasmus Mundus External Window*, którego PŁ będzie koordynatorem. Celem projektu jest zwiększenie mobilności pracowników i studentów uczelni biorących udział w projekcie.

Rezultaty szczegółowych uzgodnień zostały zaakceptowane podczas spotkania delegacji Politechniki Łódzkiej z rektorem Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesorem Wiktorem Weberem. Występujący podczas spotkania rektorzy PŁ i NovGU wysoko ocenili wyniki dotychczasowej współpracy uczelni, którymi od 2008 roku przyszło im kierować i zadeklarowali gotowość kontynuowania dzieła swoich poprzedników.

Po wydanym przez rektora Webera obiedzie w uczelnianej restauracji *Parmska Obitel* delegacja PŁ udała się na uroczystości *Dnia Jarosława*, które odbyły się w Centrum Kultury *Akron*. W związku z 1000-leciem historii oświecenia w Nowgorodzie formuła uroczystości, miała status wojewódzkiego dnia oświecenia, szkolnictwa i nauki. Uchwała nadająca wyjątkowy status tej uroczystości została podjęta na wniosek Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego w dniu 25 października 2006 przez Parlament Województwa Nowgorodzkiego. Oficjalne wystąpie-

nia przedstawicieli władz wojewódzkich, miejskich i uczelnianych były przeplatane występami artystycznymi.

Głównym punktem uroczystości była prowadzona przez prezydenta Anatolija Gawrikowa i rektora Wiktora Webera część akademicka, podczas której trzem najbardziej zasłużonym nauczycielom akademickim wręczono *Medale Jarosława Mądrego* oraz nadano godność *doktora honoris causa* Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Decyzją Senatu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego tę najwyższą godność akademicką otrzymał profesor Andrzej Napieralski. Uzasadniając decyzję senatu NovGU, prezydent Anatolij Gawrikow stwierdził, że profesor Andrzej Napieralski godność *doktora honoris causa* otrzymuje za wielkie zasługi dla rozwoju współpracy międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego oraz wkład do nauki, kultury i szkolnictwa Wielkiego Nowgorodu.

Po otrzymaniu insygniów potwierdzających uchwałę senatu NovGU, którymi są ciemnoniebieska szarfa z wyhaftowaną pieczęcią Jarosława Mądrego i dyplom sporządzony w trzech językach na płacie kory brzozonej, zabrał głos dr h.c. NovGU Andrzej Napieralski. Podziękował za wysoką ocenę swojej działalności i nadanie mu najwyższej godności akademickiej jaką może przyznać uniwersytet. W swoim wystąpieniu podkreślił rolę badań naukowych w rozwoju społeczeństw i możliwościach intensyfikacji tych badań przez podejmowanie współpracy w ramach programów międzynarodowych.

W ostatnim dniu pobytu w Nowgorodzie odbyło się nieoficjalne spotkanie z bardzo zasłużonym dla Politechniki Łódzkiej byłym rektorem a obecnie prezydentem Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, profesorem Anatolijem Gawrikowem i jego małżonką Mariną.

Niewiele jest miast, które mogą pochwalić się tysiącletnią historią. Miastem takim jest Wielki Nowgorod, który w roku 2009 świętował 1150 lat swojej historii. Odbycie tradycyjnej pieszej wycieczki, od której zwykle zaczyna się zwiedzanie Nowgorodu, było bardzo utrudnione ze względu na trwające w związku z jubileuszem prace remontowe i modernizacyjne na terenie Nowgorodzkiego Kremla. Mimo przeszkód i kiepskiej pogody udało się obejrzeć słynne dzieła budownictwa nowgorodzkiego z wieków X-XVII, do których należą mury i baszty *Kremla*, *Sofijskij Sobor*, pomnik *Tysiąclecia Rosji*, *Sofijską Dzwonnicę* oraz położone na wschodnim brzegu rzeki Wołchow zespół architektoniczny *Jarosławowe Dworzyszcze* i *Stary Targ*. Ich zwiedzanie daje wyobraże-

nie o wydarzeniach społeczno-politycznych i życiu kulturalnym średnio-wiecznego Nowgorodu.

W drodze powrotnej do kraju przed odlotem z lotnika Pułkowo udało się, z okien samochodu, podziwiać najwspanialsze obiekty architektury Sankt Petersburga, do których należą pałace, obiekty sakralne, pomniki, kanały i mosty.

Przebieg wizyty oraz dokonane podczas niej uzgodnienia pomiędzy rektorami Politechniki Łódzkiej profesorem Stanisławem Bieleckim i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesorem Wiktorem Weberem były zapowiedzią tego, że dalszy ciąg wspólnej historii Łodzi i Nowgorodu nastąpi.

2.2. Rok 2009

Październik 2009 w Łodzi – Anatolij L Gawrikow – dr h.c. PŁ

Tradycyjny przemarsz członków Senatu i studentów z rektoratu pod pomnik twórcy Politechniki Łódzkiej profesora B. Stefanowskiego rozpoczął uroczystość inauguracji nowego roku akademickiego, która odbyła się 1 października.

Posiedzenie Senatu zgromadziło tego dnia w audytorium im. A. Sołtana wielu gości. Wśród nich byli: posłowie Ziemi Łódzkiej, Marszałek Województwa, Wicewojewoda Łódzki, Prezydent Miasta Łodzi, inni przedstawiciele władz miasta i regionu, rektorzy polskich uczelni, członkowie konwentu PŁ oraz osoby z instytucji naukowych, przemysłu i organizacji gospodarczych współpracujących z Politechniką Łódzką, doktorów honoris causa PŁ oraz pracowników i studentów uczelni.

Szczególnie ciepłymi słowami rektor prof. Stanisław Bielecki powitał delegację Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, która przybyła do Łodzi w składzie: prezydent prof. Anatolij Gawrikow z małżonką, rektor prof. Wiktor Weber z małżonką, prorektor ds. współpracy z zagranicą prof. M. Pewzner, dyrektor Instytutu Pedagogicznego prof. Aleksander Szirin i współpracująca w ramach programów międzynarodowych z PŁ i NovGU prof. Olga Graumann dr h.c. NovGU z Uniwersytetu Hildesheim.

Uroczystość rozpoczęło przemówienie Rektora, który pierwsze słowa skierował do nowo przyjętych studentów. Gratulując im zdobycia upragnionego indeksu na zakończenie tej części wystąpienia stwierdził, że *nasza uczelnia, jako jedyna w Polsce i jedna z 23 uczelni w Europie,*

otrzymała certyfikat ECTS Label, potwierdzający, że jesteśmy uczelnią przygotowaną zgodnie ze wszystkimi wymogami i procedurami do współpracy w ramach Europejskiego Systemu Kształcenia - i z tego naprawdę jesteśmy dumni.

Nawiązując do dalszej części uroczystości rektor prof. Bielecki powiedział – *Za chwilę rozpoczniemy ceremonię nadania tytułu doktora honoris causa profesorowi Anatolijowi Leonidowiczowi Gawrikowowi. Profesor Gawrikow będzie piątym uczonym rosyjskim, któremu nadajemy tę najwyższą akademicką godność. W ubiegłym roku podczas majowego święta Politechniki głównym akcentem było 40-lecie współpracy naszej uczelni z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Dziś tworzymy kolejne ogniwo więzi łączącej obie uczelnie, a także dwie słowiańskie społeczności.*

Informację o przebiegu postępowania poprzedzającego decyzję Senatu PŁ o nadanie tytułu doktora honoris causa Anatolijowi Leonidowiczowi Gawrikowowi i jej uzasadnienie przedstawił promotor prof. Andrzej Napieralski. Poinformował, że o nadanie tego tytułu wystąpił Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki. Profesor Gawrikow ma bardzo silne związki z Politechniką Łódzką. Począwszy od roku 1990, kiedy objął funkcję prorektora Nowgorodzkiego Instytutu Politechnicznego, a następnie prorektora – pierwszego zastępcy rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, aktywnie uczestniczył w poszukiwaniu i rozwijaniu nowych form współpracy z naszą uczelnią. Jako Rektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego – od kwietnia 1998 roku – wielokrotnie odwiedzał Politechnikę Łódzką, wspierał wymianę studentów i pracowników, dzielił się swoimi doświadczeniami na temat organizacji i funkcjonowania uniwersytetu klasycznego nowego typu oraz bardzo interesował się historią i osiągnięciami Politechniki Łódzkiej, szczególnie w zakresie współpracy międzynarodowej. Za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany odznaczeniami państwowymi, rządowymi i resortowymi. Za wielki wkład w rozwój trwającej 41 lat współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym profesor Anatolij L. Gawrikow został wyróżniony Odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* (2003) oraz *Medalem Komisji Edukacji Narodowej* (2008).

W laudacji profesora Anatolija L. Gawrikowa promotor podkreślił jego działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną w sferze nauki, którą wytyczyły studia na kierunku radiotechnika, praca doktorska na

temat organizacji struktur oraz procesów obliczeniowych w maszynach matematycznych, kompleksach i systemach oraz praca habilitacyjna w dziedzinie socjologii poświęcona założeniom teoretycznym rozwoju uczelni regionalnej. Tematyka badań profesora Gawrikowa obejmuje: technologie i systemy informacyjne, socjologię szkolnictwa wyższego, zarządzanie strategiczne i zarządzanie systemami kształcenia, budowanie systemów zarządzania jakością uczelni. Jako wybitny specjalista z zakresu zarządzania szkolnictwem wyższym bierze aktywny udział w pracach organizacyjnych seminariów i konferencji dotyczących kształcenia zawodowego, organizowanych przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Rosji.

Treść dyplomu honorowego w języku łacińskim odczytał dziekan Wydziału EEIA prof. Sławomir Wiak. Ceremonii dopełniła tradycyjna formuła i pasowanie berłem doktora honoris causa przez rektora profesora Stanisława Bieleckiego. Profesor Gawrikow podziękował za zaszczytne wyróżnienie i w krótkim wystąpieniu nawiązał do historii obu zaprzyjaźnionych uczelni, wspomniął początki współpracy, mówił o systemowych zmianach i integracji uczelni w Rosji oraz zwrócił uwagę na odpowiedzialność naukowców za przyszłość świata.

Drugi dzień pobytu w Łodzi poświęcono na spotkania robocze. W godzinach przedpołudniowych w Sali Posiedzeń Senatu odbyło się spotkanie gości z rektorem PŁ profesorem Bieleckim, któremu towarzyszyli prorektorzy, dziekani wydziałów, dyrektorzy i kierownicy jednostek współpracujących z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Głównymi tematami wystąpień przedstawicieli władz obu uczelni były propozycje dalszych wspólnych przedsięwzięć Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, które winny zmierzać do:

– Kontynuacji letnich praktyk studentów z uwzględnieniem propozycji obu stron dotyczących włączenia nowych specjalności studentów oraz doskonalenia form realizacji tych praktyk.

– Wymiany wykładowców, którzy będą prowadzić wykłady nie tylko dla studentów, ale i dla szerszego grona osób zainteresowanych. Wymagałoby to wspólnego uzgodnienia oryginalnych programów zajęć. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy jest zainteresowany powołaniem zespołu dydaktycznego, który rozpocząłby nauczanie w Nowgorodzie języka polskiego i prowadzenie wybranych zajęć w języku polskim. Złożono propozycję odbywania stażu w uczelni partnera w wymiarze 1-2 miesięcy.

– Opracowania wspólnych programów kształcenia podyplomowego. Zorganizowanie kursów podnoszenia kwalifikacji dla specjalistów (np. zarządzanie szkołą wyższą, komputerowe wspomaganie projektowania i inne).

– Opracowania wspólnych programów studiów w obcych językach (np. angielski), które mogą być wykorzystane nie tylko w procesie dydaktycznym ale i dla kształcenia szerokiego kręgu społeczeństwa, do czego zobowiązuje Deklaracja Bolońska.

– Określenia specjalności, dla których będą prowadzone wspólne prace badawcze. Opracowanie wspólnych programów badań naukowych dla tych specjalności i ew. umożliwienie odbycia studiów doktoranckich zgodnie z ofertą przedstawioną przez Politechnikę Łódzką. Wymiana doktorantów. Politechnika Łódzka przyjmie na studia doktoranckie studentów z Nowgorodu. Rekrutacja na studia odbywać się będzie według zasad obowiązujących w Politechnice Łódzkiej.

– Opracowania programów dotyczących mobilności studentów. W PŁ obowiązuje *Mobility Semestr*; podczas którego przewiduje się studiowanie za granicą przez okres jednego semestru, co pozwala studentowi uzyskać odpowiednią liczbę punktów ECTS. Pomysł ten można również zrealizować w ramach bezpośredniej współpracy między naszymi uniwersytetami.

– Wspólne zabieganie o udział w projektach europejskich typu *Tempus i Erasmus*.

– Opracowania wspólnych programów studiów, które pozwolą w przyszłości na wydawanie absolwentom obu uniwersytetów wspólnych lub podwójnych dyplomów. W tym celu należy wykorzystać przedstawione przez profesor Olę Grauman doświadczenia w tym zakresie Uniwersytetu Hildesheim i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego oraz doświadczenia własne Politechniki Łódzkiej.

Uwzględniając zainteresowania gości, zorganizowano zwiedzanie *Centrum Diagnostyki i Terapii Laserowej*, po którym oprowadzał dr Cezary Peszyński. Z najciekawszymi pracami Instytutu Elektroniki zapoznawał przybyłych profesor Paweł Strumiłło, a osiągnięcia Katedry Mikroelektroniki zademonstrował profesor Andrzej Napieralski.

Ciekawy przebieg miały rozmowy na temat projektu *Tempus IV*, w których uczestniczyli profesorowie Michaił Pewzner i Aleksander Szirin z NovGU, profesor Olga Grauman z Uniwersytetu Hildesheim oraz dr Iwona Staniec, mgr Joanna Stawicka i mgr Agnieszka Michałowska z Politechniki Łódzkiej.

Okazją do wspomnień i złożenia życzeń z okazji okrągłej rocznicy urodzin dr h.c. NovGU Aleksandra Pycia był obiad wydany przez prorektora PŁ profesora Andrzeja Napieralskiego w restauracji *Politechnika*, na który poza gośćmi z Nowgorodu zostali zaproszeni z małżonkami były rektor PŁ profesor Jan Krysiński, były prorektor PŁ profesor Krzysztof Kuźmiński i dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki profesor Sławomir Wiak.

Bardzo uroczysty charakter miała kolacja pożegnalna w restauracji *Polska* przy ulicy Piotrkowskiej w Łodzi. Gości z Nowgorodu podejmowali rektor profesor Stanisław Bielecki w obecności prorektorów profesora Ireneusza Zbicińskiego, profesora Andrzeja Napieralskiego i profesora Krzysztofa Józwicka. Zgodnie z polską tradycją goście otrzymali pamiątkowe prezenty, które mają im przypominać chwile spędzone w Łodzi. Natomiast zgodnie z rosyjską tradycją nikogo z obecnych nie zwolniono z obowiązku wzniesienia toastu. Serdeczne pożegnania i życzenia szczęśliwego powrotu do Nowgorodu zakończyły wizytę w Politechnice Łódzkiej związaną z uroczystością inauguracji nowego roku akademickiego i ceremonią nadania tytułu *doktora honoris causa* profesorowi Anatolijowi Leonidowiczowi Gawrikowowi.

2.3. Rok 2010

Maj 2010 w Nowgorodzie – Tydzień Współpracy Międzynarodowej

Międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna poświęcona nowym problemom kształcenia ustawicznego w warunkach globalizacji zorganizowana z okazji dwudziestolecia *Programu Tempus* otworzyła drugi dzień *Tygodnia współpracy międzynarodowej* w Nowgorodzkim Uniwersytecie Państwowym. W konferencji wzięli udział przedstawiciele 14 rosyjskich i zagranicznych wyższych uczelni w tym reprezentujący Politechnikę Łódzką dr inż. Iwona Staniec i dr inż. Aleksander Pyc dr h.c. NovGU.

Konferencja rozpoczęła się posiedzeniem plenarnym, na którym uczestników powitali Dyrektor Instytutu Ustawicznego Kształcenia Pedagogicznego profesor Aleksander Szirin oraz Rektor Uniwersytetu w Hildesheim profesor Wolfgang-Uwie Fridrich. Następnie po odczytaniu listu skierowanego na adres rektora Politechniki Łódzkiej profesora Stanisława Bieleckiego, w którym czytamy: *Dziś w Rosji żaloba.*

W imieniu rektora NovGU Wiktora Webera, prezydenta NovGU Anatolija Gawrikowa, od całego kolektywu Nowgorodzkiego Uniwersytetu i ode mnie osobiście wyrażamy szczere współczucie wszystkim naszym polskim przyjaciółom i kolegom z powodu tragicznej śmierci Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego i towarzyszących mu osób. Jesteśmy wstrząśnięci tragedią jaka się wydarzyła.. Wykładowcy i studenci naszego uniwersytetu boją się razem z Wami. Życzymy Wam i całemu narodowi polskiemu męstwa w tych smutnych dniach. My jeszcze silniej urzeczywistniamy dobre uczucia do naszych polskich przyjaciół i kolegów i wyrażamy dążenie do wszechstronnego zacieśniania naszej współpracy.

Zebrani jednomyślnie przyjęli propozycję uczczenia minutą ciszy pamięci tragicznie zmarłego w katastrofie lotniczej pod Smoleńskiem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego i towarzyszących mu osób. Występując przed zebranymi przedstawiciel Politechniki Łódzkiej dr inż. Aleksander Pyć wręczył rektorowi NovGU profesorowi Wiktorowi Weberowi list rektora Politechniki Łódzkiej, w którym profesor Stanisław Bielecki wyraził podziękowanie Nowgorodzким kolegom za ich słowa współczucia i życzenia męstwa w trudnych dla narodu polskiego chwilach.

Uczestnicy konferencji przedstawili referaty na aktualne tematy, między innymi prof. Róża M. Szerajzina z NovGU mówiła na temat systemowych innowacji w przygotowywaniu oświatowych menedżerów w uczelni, prof. Joseph Berger z Uniwersytet Massachusetts, Amchierst – USA poruszył problemy globalizacji i umiędzynarodowienia wyższego wykształcenia w kontekście realizacji projektu międzynarodowego w dziedzinie oświatowego zarządzania, prof. Irina A. Kolesnikowa reprezentująca *Agencję KOMIENIUS* z Sankt Petersburga, uzasadniała rolę otwartości jako atrybutu kształcenia ustawicznego a prof. Olga Graumann z Uniwersytetu Hildesheim – Niemcy omówiła system podnoszenia kwalifikacji w niemieckiej szkole wyższej.

Podczas przerwy w obradach uczestnicy konferencji mogli zapoznać się z otwartą z okazji *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* wystawą poświęconą Nowgorodzkiemu Uniwersytetowi Państwowemu.

Wznowione po przerwie obiadowej obrady odbywały się w sekcjach i były poświęcone zagadnieniom nowych możliwości kształcenia ustawicznego w warunkach globalizacji oraz technologiom informacyjnym i komunikacyjnym w sieciowym współdziałaniu partnerskich uniwersytetów. Zgodnie z programem konferencji odbyła się również narada

koordynatorów partnerskich uniwersytetów współpracujących w ramach *Programu Tempus*.

W programie pobytu gości uczestniczących w imprezach *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* organizatorzy przewidzieli atrakcje, za które tym razem należy uznać interesujące spotkanie w siedzibie Administracji Miasta z przedstawicielami Dumy Wielkiego Nowgorodu.

Miłą niespodzianką była przygotowana przez studentów obcokrajowców w stołówce Instytutu Kształcenia Medycznego kolacja pod hasłem *Kuchnie Narodów Świata*. Uczestnicy kolacji z uznaniem wypowiadali się na temat przygotowanych przez studentkę budownictwa Politechniki Łódzkiej Patrycję Bryszewską typowych polskich dań, których wygląd i zapach zachęcał wszystkich do ich spożywania. Szczególnie smakowały gościom bigos, knedle, kluski śląskie i pierogi. Patrycja Bryszewska – zwana przez nowgorodzkie kolegów *Polską Jaskółką* - odbywała w tym czasie pod opieką docenta Aleksandra Warenika semestralne studia z zakresu budownictwa przemysłowego, ogólnego i architektury.

Kończąca imprezy *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* pożegnalna kolacja odbyła się w *Parmskiej Obieli* w dniu urodzin dr h.c. Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Olgi Graumann z Uniwersytetu Hildesheim. Urodzinowy tort prezentował się i smakował wspaniale.

Maj 2010 w Łodzi – Uroczyste posiedzenie Senatu PŁ – 65 lat PŁ

Sześćdziesiąta piąta rocznica powstania Politechniki Łódzkiej była okazją do uroczystego posiedzenia Senatu, w którym tradycyjnie uczestniczą delegacje współpracujących z nią uczelni zagranicznych. Wśród zaproszonych gości znalazł się reprezentujący Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy imienia Jarosława Mądrego prezydent współpracującego od 42 lat z Politechniką Łódzką uniwersytetu prof. Anatolij L. Gawrikow dr h.c. PŁ z małżonką.

Trzydniowy pobyt w Łodzi prezydenta Gawrikowa pozwolił na uczestniczenie w oficjalnych uroczystościach i w przewidzianych programem imprezach towarzyszących w gronie władz uczelni i zaproszonych gości. W programie roboczym wizyty gościa z Nowgorodu odbyło się spotkanie z prorektorem Politechniki Łódzkiej profesorem Ireneuszem Zbicińskim na temat możliwości uruchomienia systemu wspólnych studiów doktorskich dla absolwentów partnerskich uczelni.

Jeden dzień pobytu w Łodzi przeznaczono na spotkanie z przyjaciółmi, podczas którego wspomniano wydarzenia ze wspólnie przeżytych lat. Wspominali *doktorzy honoris causa* Nowgorodzkiego Uniwersytetu państwowego profesor Andrzej Napieralski i doktor Aleksander Pyć i *doktor honoris causa* Politechniki Łódzkiej profesor Anatolij Gawrikow oraz zasłużony dla Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, wyróżniony odznaką *Honorowy pracownik nauki i techniki Federacji Rosyjskiej* profesor Krzysztof Kuźmiński. Wspomnieniom sprzyjała unikalna atmosfera jaka panuje w restauracji *Gęsi Puch* oraz firmowe danie *Sakwy z gęsiną*.

Uroczysty charakter miała kolacja pożegnalna w restauracji *Klub Spadkobierców* przy ulicy Piotrkowskiej w Łodzi. Gości z Nowgorodu podejmowali rektor profesor Stanisław Bielecki w obecności prorektorów profesora Ireneusza Zbicińskiego, profesora Andrzeja Napieralskiego, profesora Krzysztofa Józwicka i zaproszonego na uroczyste posiedzenie Senatu absolwenta Politechniki Łódzkiej, aktualnie pracującego w Uniwersytecie Technologicznym Lahti Lappeenranta w Finlandii profesora Andrzeja Krasławskiego. Jak zapewniała obsługa restauracji wszystkie dania serwowane w restauracji przygotowywane są z najwyższej jakości produktów, dzięki czemu ich smak i aromat pozostaje długo w pamięci. Rzeczywiście, tak było naprawdę.

W przerwach między kolejnymi toastami i spożywaniem serwowanych dań uzgodniono termin i cel kolejnej wizyty delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie. Przewiduje się, że rektor profesor Bielecki złoży wizytę w Nowgorodzie w celu udziału w dniu 30 czerwca 2010 roku w uroczystościach związanych z kolejną rocznicą podpisania w dniu 30.06.1993 roku decyzji Rady Ministrów Federacji Rosyjskiej *O utworzeniu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego* oraz w celu podpisania umów o współpracy pomiędzy PŁ i NovGU na kolejne pięć lat.

Czerwiec 2010 w Nowgorodzie i Sankt Petersburgu – wizyty

Na zaproszenie rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora Wiktora Webera w dniach od 28 do 30 czerwca 2010 roku przebywała w Nowgorodzie delegacja Politechniki Łódzkiej z rektorem profesorem Stanisławem Bieleckim na czele. Rektorowi towarzyszyli małżonka Maria, prorektor PŁ profesor Krzysztof Józwick i doktor honoris causa NovGU Aleksandr Pyć. Zgodnie z rozmowami przeprowa-

dzonymi podczas pobytu w Łodzi prezydenta NovGU profesora Anatolija Gawrikowa głównym celem wizyty delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie był udział w dniu 30 czerwca w uroczystościach związanych z kolejną rocznicą podpisania w dniu 30.06.1993 roku decyzji Rady Ministrów Federacji Rosyjskiej *O utworzeniu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego*, podpisanie umów o współpracy pomiędzy PŁ i NovGU na kolejne pięć lat oraz udział w uroczystościach poświęconych jubileuszowi 70-lecia urodzin twórcy i pierwszego rektora NovGU profesora Władimira Soroki. Ponadto w programie pobytu w Nowgorodzie przewidziano zwiedzanie wystawy okolicznościowej otwartej w *Centrum imienia W. Soroki* w Instytucie Humanistycznym oraz zwiedzanie Kompleksu Sportowego Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Wizyta delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie zbiegła się w czasie z pobytem delegacji Akademii Humanistycznej imienia Aleksandra Gieysztor z Pułtuska z rektorem profesorem Adamem Koseskim na czele. W składzie delegacji z Pułtuska znaleźli się ponadto: prorektor do spraw współpracy międzynarodowej Krzysztof Ostrowski, dziekan Wydziału Politologii Zbigniew Leszczyński i dziekan Krzysztof Stępnia. Celem wizyty delegacji z Pułtuska było podpisanie umowy o współpracy i prowadzenie pertraktacji w sprawie utworzenia w NovGU centrum pomocy polskiemu biznesowi w Nowgorodzie. O randze uroczystości jubileuszowych świadczy zaproszenie do Nowgorodu Konsula Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Sankt Petersburgu doktora Jarosława Drozda, wicekonsula RP w Sankt Petersburgu Tomasza Wasilewskiego oraz Pierwszego Radcy Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Federacji Rosyjskiej w Moskwie Krzysztofa Kordasza.

Program pobytu w Nowgorodzie przewidywał bardzo istotne z punktu widzenia przyszłości obu uczelni spotkania, rozmowy i uzgodnienia. W sali konferencyjnej rektora NovGU poza przedstawicielami władz uczelni prezydentem NovGU prof. A. Gawrikowem, rektorem NovGU prof. W.R. Weberem, prorektorem Michałem Pewznerem zjawili się dyrektorzy instytutów, dziekani i kierownicy katedr zainteresowani dalszą współpracą z Politechniką Łódzką. Obecni w Nowgorodzie przedstawiciele Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Sankt Petersburgu dr Jarosław Drozd i Tomasz Wasilewski z uwagą przysłuchiwali się wystąpieniom gospodarzy i gości spotkania oraz bardzo aktywnie uczestniczyli w dyskusji. W trakcie spotkania Prezydent A.L. Gawrikow przedstawił

projekt nowej ustawy o szkolnictwie wyższym w Federacji Rosyjskiej i roli NovGU w strukturze systemu edukacji. Konsul dr Jarosław Drozd zaproponował podjęcie wspólnych działań mających na celu prowadzenie nauki języka polskiego w Uniwersytecie w Nowgorodzie. Wyraził gotowość finansowania tej działalności. Zachęcał obie uczelnie do opracowania i wdrożenia programów studiów przygotowujących kadry dla biznesu posługujące się językiem polskim. Dyrektor Instytutu Politechnicznego prof. W. Timofejew omówił główne kierunki prac instytutu oraz zaproponował podjęcie działań mających na celu wydawanie podwójnych dyplomów dla studentów specjalności budownictwo. Zwrócił się do zebranych z prośbą o pomoc w uruchomieniu w NovGU studiów na kierunku mechatronika. Zaproponował włączenie, poza PŁ i NovGU, do współpracy Uniwersytetu Paderborn – Niemcy i Bałtyckiego Uniwersytetu Mechanicznego z Sankt Petersburga oraz rozpoczęcie współpracy w zakresie biotechnologii i ochrony środowiska, bazując na doświadczeniach Uniwersytetu Bałtyckiego, w ramach którego obie uczelnie dotychczas działają. Dyrektor Instytutu Systemów Elektronicznych i Informatycznych prof. Borys Seleznew zadeklarował gotowość nawiązania ścisłej współpracy naukowo-badawczej z odpowiednimi instytutami Politechniki Łódzkiej.

Na zakończenie dyskusji rektorzy obu uczelni w swoich wystąpieniach wysoko ocenili dotychczasową współpracę oraz zobowiązali się wspierać inicjatywy mające na celu rozszerzenie form tej współpracy przy jednoczesnym poszukiwaniu źródeł finansowania wspólnych projektów dydaktycznych i badawczych. Wyrazili gotowość podpisania, na kolejne pięć lat, umów o współpracy pomiędzy Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Podpisanie umów, jak zwykle, miało charakter bardzo uroczysty.

W godzinach popołudniowych 29 czerwca, w przeddzień 70 rocznicy urodzin pierwszego rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora Władimira Soroki, delegacja Politechniki Łódzkiej wzięła udział w wydarzeniach poświęconych Jego pamięci. Uroczystości jubileuszowe rozpoczęło otwarcie wystawy w *Centrum Twórczej Inteligencji im. W. Soroki* w Instytucie Humanistycznym. Gości powitała dyrektor Centrum Ludmiła Soroka, która w swoim wystąpieniu opowiedziała wiele interesujących i wzruszających historii z życia profesora Soroki. Prezentując, po raz pierwszy, udostępnione do oglądania poszczególne eksponaty, wśród których znalazły się fotografie, odznaczenia, nagrody,

listy i wiersze napisane przez Władimira Sorokę, książki i prace naukowe zgromadzone w osobistej bibliotece profesora. Dyrektor Centrum w sposób szczególny zaprosiła gości do obejrzenia ekspozycji poświęconej historii współpracy Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z Politechniką Łódzką. Podczas oglądania tej ekspozycji zebrani z uwagą słuchali wspomnień dyrektor Centrum i gości z Łodzi.

Zwiedzanie kompleksu sportowego, uważanego za jeden z najnowocześniejszych obiektów tego typu w północno-zachodniej Rosji było kolejnym punktem programu pobytu w Nowgorodzie.

Kolacja w restauracji *Jurewskoje Podworje* pozwoliła na chwilę wytchnienia po upalnym dniu. Piękna okolica i wspaniale zastawione stoły, na których dominowały dania regionalne w tym między innymi prawdziwe rosyjskie *sało*, sprzyjały interesującym rozmowom i tradycyjnym toastom.

Godziny przedpołudniowe trzeciego dnia pobytu w Nowgorodzkim Uniwersytecie wypełniło zwiedzanie laboratoriów i robocze rozmowy na temat wspólnych planów w Instytucie Systemów Elektronicznych i Informatycznych z profesorami Borysem Selezniowem i Sergejem Britinem. Gości szczególnie zainteresowała dokonana przez profesora Nikołaja Kornyszewa prezentacja i działanie kompleksu telewizyjnej wizualizacji medycznej.

W Instytucie Politechnicznym Dyrektor Instytutu Politechnicznego prof. Władimir Timofejew poinformował rektora Bieleckiego, że przed kilku dniami miał przyjemność wręczyć studentce budownictwa Politechniki Łódzkiej Patrycji Bryszewskiej certyfikat z ocenami uzyskanymi podczas semestralnych studiów w NovGU na kierunku budownictwo przemysłowe, lądowe i architektura. Wyraził nadzieję, że pobyt polskiej studentki w Nowgorodzie stanie się początkiem długotrwałej współpracy, która może zakończyć się realizacją projektu *podwójnego dyplomu*. Uzupełniając informację profesora Timofejewa, towarzyszący mu dziekan Wydziału Budownictwa NovGU docent Aleksander Warenik, bardzo pozytywnie ocenił przebieg nauki i uzyskane wyniki studentki Patrycji Bryszewskiej, która dzięki swej osobowości była nazywana przez Nowgorodzkie studentów *Polską Jaskółką*. Opowiedział również o wydarzeniu jakie miało miejsce tuż po pojawieniu się polskiej studentki w Nowgorodzie. Mianowicie po zgłoszeniu się do dziekanatu Wydziału Budownictwa poinformowano ją, że powinna zgłosić się do powołanego na jej opiekuna docenta Aleksandra Warenika. Patrycja bez trudu odnalazła gabinet,

w którym przebywał i aktualnie egzaminował studentów wskazany opiekun. Po wejściu Patrycji do gabinetu docent Warenik potraktował ją jako kolejną studentkę, która zgłosiła się na egzamin. Aby nie przeszkadzać innym przygotowującym się do odpowiedzi studentom bez słowa, wręczył jej kartkę z zadaniem do opracowania i polecił, aby zajęła miejsce i przygotowała się do egzaminu. Jakie było zdziwienie docenta Warenika gdy po kilkunastu minutach od otrzymania zadania Partycja zgłosiła gotowość przystąpienia do zdawania egzaminu. Temat został opracowany wzorowo i po wymianie kilku słów oboje stwierdzili, że uczestniczyli w sympatycznym nieporozumieniu i że trudniej byłoby sobie wyobrazić takie rozpoczęcie semestralnych studiów w Nowgorodzkiej Uniwersytecie.

Główne uroczystości związane z kolejną rocznicą powołania Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i uczczenia 70 rocznicy urodzin pierwszego rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora Władimira Soroki odbyły się w Teatrze Dramatycznym im. Fiodora Dostojewskiego pięknie prezentującym się na brzegu rzeki Wołchow.

Kolacja wydana przez rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora Wiktora Webera w Instytucie Kształcenia Medycznego zakończyła trzydniowy pobyt delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie.

Kolejny upalny dzień pierwszy lipca, rozpoczął się przejazdem z Nowgorodu do leżącego w drodze do Sankt Petersburga *Carckiego Siola* – Puszkina, gdzie spacerując po wspaniałym parku można było podziwiać ulubioną rezydencję Katarzyny Wielkiej. *Carckie Siolo*, podobnie jak *Peterhof*, pozostawało oficjalną rezydencją władców Rosji aż do 1917 roku. Oprócz carskich pałaców *Carckie Siolo* było też siedzibą elitarnej szkoły męskiej. Liceum w *Carckim Siolo* skończył m.in. Aleksander Puszkina. W 1937 roku władza państwowa zdecydowała się zmienić nazwę miasteczka i z miejsca kultu Katarzyny Wielkiej uczynić kult wielkiego poety.

Następny etap podróży zakończył się przy ulicy 5 *Sovetskaya* w Sankt Petersburgu, gdzie pokoje hotelowe Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej stały się bazą wypadową do odwiedzenia słynnego, posiadającego ogromne tradycje Sankt Peterbugskiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego, a w wolnych chwilach wcielić się w rolę turystów, którzy mogli podziwiać wiele znakomitych obiektów historycznych leżących wzdłuż i w pobliżu Newskiego Prospektu. Białe noce pozwoliły na zwiedzanie zabytków i udział w wycieczce po kanałach Sankt Petersburga do późnych godzin wieczornych.

Wizytę delegacji Politechniki Łódzkiej w Sankt Peterburgskim Państwowym Uniwersytecie Technicznym rozpoczęło spotkanie w Instytucie Międzynarodowych Programów Edukacyjnych gdzie gości przyjęli: prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej prof. Dmitry Arseniew, doradca prorektora ds. Współpracy Międzynarodowej dr Władisław Zhiwulin i kierownik Biura Współpracy Międzynarodowej Anastasia Nazarowa. W trakcie spotkania prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej – prof. Dmitry Arseniew na tle prezentacji dot. SPGPU mówił o roli i miejscu uniwersytetu jako jednostki naukowo badawczej w Federacji Rosyjskiej. Rektor PŁ prof. S. Bielecki przedstawił prezentację dot. PŁ i mówił o miejscu i roli PŁ wśród uczelni technicznych i na tle wszystkich uczelni w Polsce. Po zakończeniu prezentacji prorektor prof. Dmitry Arseniew okazał zainteresowanie zorganizowaniem wspólnych studiów magisterskich z zakresu Technologii Informatycznych i Systemów Inteligentnych. Następnie rektor PŁ prof. S. Bielecki i prorektor prof. K. Józwick wyrazili gotowość do rozszerzenia form współpracy Politechniki Łódzkiej i Sankt Peterburgskiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego. Odpowiadając na propozycje ze strony Politechniki Łódzkiej prof. Dmitry Arseniew uznał, że konieczne jest zacieśnienie współpracy na poziomie profesorów obu uczelni oraz osób odpowiedzialnych za realizację międzynarodowych programów edukacyjnych. Zaproponował zorganizowanie wspólnych warsztatów problemowych. Zobowiązał się do wspierania inicjatyw dotyczących współpracy.

Kolejnym punktem programu pobytu w Uniwersytecie Technicznym była wizyta w Instytucie Energetycznym, z którym współpraca Politechniki Łódzkiej w zakresie praktyk studenckich oraz wspólnego uczestnictwa w konferencjach naukowych trwa wiele lat. W spotkaniu wzięli udział dyrektor Instytutu Energetycznego profesor Jurij B. Galernik oraz dyrektor Departamentu Ochrony Uniwersytetu profesor Aleksander Surrencyn. W trakcie spotkania obie strony wyraziły zadowolenie z dotychczasowej, trwającej wiele lat, współpracy i zdecydowano kontynuować dotychczasową współpracę oraz poszukiwać możliwości poszukiwania nowych jej form.

Lunch w Instytucie Międzynarodowych Programów Edukacyjnych był okazją do kontynuowania rozpoczętych przed południem rozmów w rozszerzonym składzie. Poza dotychczasowymi uczestnikami rozmów w lunchu wziął udział zastępca dyrektora Instytutu Międzynarodowych Programów Edukacyjnych ds. kontaktów międzynarodowych i marke-

tingu doktor Andrej Aleksankow, który zgłosił gotowość przyjazdu do Politechniki Łódzkiej w celu ustalenia obszarów przyszłej współpracy między uczelniami. Rektor PŁ profesor Stanisław Bielecki zaprosił doktora Andreja Aleksankowa do Łodzi w terminie uzgodnionym na drodze korespondencji.

Konsul dr Jarosław Drozd w towarzystwie wicekonsula Tomasza Wasilewskiego przyjęli delegację Politechniki Łódzkiej na spotkaniu pożegnalnym. Konsul Drozd życzył gościom pełnej realizacji ustaleń zawartych w podpisanych z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym umowach o współpracy, podtrzymał gotowość przystąpienia do wspólnych działań mających na celu prowadzenie nauki języka polskiego w Nowgorodzie. Wyraził gotowość finansowania tej działalności. Ponownie zachęcał obie uczelnie do opracowania i wdrożenia programów studiów przygotowujących kadry dla biznesu posługujące się językiem polskim. Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Stanisław Bielecki podziękował konsulowi za miłe przyjęcie i udzielenie gościny w pokojach hotelowych Konsulatu.

2.4. Rok 2011

Październik 2011 w Łodzi – EUF Campus Europae – pierwsze kroki

Podobnie jak szczęśliwy, dla obu uczelni, przypadek który przed 44 lata dał początek owocnej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, wydarzenie z czerwca 2011 roku przyczyniło się do znalezienia nowego obszaru tej współpracy. Mianowicie, wspomina pełnomocnik Rektora PŁ ds. współpracy z Uniwersytetami Rosji dr inż. Aleksander Pyć, czekając na odjazd pociągu z dworca Warszawa Centralna do Łodzi zadzwonił do mnie wiceprezydent *EUF Campus Europae*, ówczesny prorektor Politechniki Łódzkiej profesor Wojciech Wolf, z prośbą o wskazanie uniwersytetu z terenu Federacji Rosyjskiej, który byłby niezawodnym i godnym zaufania partnerem do współpracy w ramach *EUF Campus Europae*. Odpowiedź moja była natychmiastowa. Takim wypróbowanym partnerem może być tylko Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy, z którym moja dotychczasowa współpraca daje gwarancje, że wysokie wymagania jakie stawia się uniwersytetom zrzeszonym w fundacji będą spełnione. Podjęto kolejne kroki mające na celu formalne przystąpienie Nowgorodzkiego Uniwersyte-

tu Państwowego do *EUF Campus Europae*. Rozmowy przeprowadzone przeze mnie z prorektorem NovGU profesorem Michałem Pewznerem u profesora Wojciecha Wolfa z sekretarzem generalnym *EUF Campus Europae* profesorem Christophem Ehmannem wykazały, że obie strony są zainteresowane szybką realizacją zgłoszonego przez nas pomysłu.

Okazją do dokonania kolejnego kroku we właściwym kierunku była wizyta w dniach 21.10.-26.10.2011 roku w Łodzi delegacji Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z prorektorem ds. nauki NovGU profesorem Jewgenijem Bondarenko na czele, w której składzie znaleźli się dyrektor Instytutu Politechnicznego profesor Władimir Timofejew, kierownik Wydziału Średniego Kształcenia Zawodowego Ludmiła Starkowa, kierownik Katedry Konstrukcji Budowlanych Instytutu Politechnicznego doc. Aleksander Warenik, docent Katedry Technologii Budowlanych Instytutu Politechnicznego Igor Zaseljaew i kierownik Działu Innowacji NovGU doc. Władimir Makarow.

Na tę okoliczność został zaproszony do Politechniki Łódzkiej również sekretarz generalny *EUF Campus Europae* profesor Christoph Lehmann. W zorganizowanym 24 października 2011 roku przez profesora Wojciecha Wolfa spotkaniu uczestniczyli goście oraz pełnomocnik Rektora PŁ ds. współpracy z Uniwersytetami Rosji dr inż. Aleksander Pyć.

W trakcie spotkania omówiono warunki jakie musi spełnić uniwersytet aby przystąpić do *EUF Campus Europae*. Po dyskusji podpisano porozumienie, które stało się podstawą do zawarcia umowy o współpracy. Wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf i Sekretarz Generalny profesor Christoph Ehmann wyrazili gotowość przyjazdu w grudniu 2011 r. do Nowgorodu w celu zapoznania się z uniwersytetem, podpisania umowy stowarzyszeniowej i innych niezbędnych dokumentów.

Skład delegacji z Nowgorodu w Politechnice Łódzkiej spowodował, że program pobytu miał charakter czysto roboczy. W dniach 22-23 października członkowie delegacji uczestniczyli w turnieju badmintonu zorganizowanym przez Klub AZS Łódź. Dwóch pracowników NovGU Aleksander Warenik i Igor Zaseljaew brało czynny udział w turnieju jako zawodnicy.

W spotkaniu z menedżerem Centrum Transferu Technologii PŁ mgr inż. Pauliną Kosmowską goście zapoznali się ze strukturą centrum, zadaniami, celami działalności oraz przykładowymi pracami, które dzięki funkcjonowaniu centrum są w trakcie wdrożeń. Po interesującej dyskusji

obie strony postanowiły zwrócić się do władz swoich uczelni z wnioskiem o zawarcie porozumienia o współpracy między centrami działającymi w obu uczelniach, dążąc w przyszłości do utworzenia wspólnego Polsko-Rosyjskiego Centrum Transferu Technologii, którego celem będzie wspieranie działań wdrożeniowych partnerów na terenie własnego kraju.

Kolejnym, ciekawym wydarzeniem było spotkanie delegacji z dyrektorem firmy *Ericpol Telecom* dr inż. Markiem Gajowniczkim. Firma specjalizuje się w produkcji i rozwoju oprogramowania dla telekomunikacji oraz przedsiębiorstw opierających swoją działalność na nowoczesnych technologiach. Biura firmy *Ericpol Telecom*, w znajdują się również w Krakowie i Warszawie, a centra produkcyjne za granicą na Białorusi, Ukrainie i w Szwecji. W spotkaniu wzięli udział ze strony PŁ dr inż. Piotr Józwiak i mgr inż. Tomasz Pyć. Zapoznano się z organizacją firmy, jej produkcją. Po interesującej dyskusji z gośćmi dyrektor Firmy *Ericpol Telecom* dr inż. Marek Gajowniczek, który jest absolwentem Politechniki Łódzkiej i byłym nauczycielem akademickim w Instytucie Automatyki PŁ, ocenił, że profil produkcji firmy odpowiada kierunkom kształcenia w Nowgorodzkim Uniwersytecie Państwowym i zaprosił studentów NovGU do odbywania praktyk w firmie *Ericpol Telecom*.

Miejscem, w którym studenci z Nowgorodu corocznie odbywają praktyki wakacyjne jest Autoryzowane Centrum Szkolenia *ATC Autodesk* w Instytucie Automatyki Politechniki Łódzkiej. Założyciel i obecny kierownik centrum dr inż. Aleksander Pyć oraz wykładowcy posiadający aktualną licencję *Autodesk* – dr inż. Grzegorz Wasiaś i mgr inż. Tomasz Pyć zapoznali gości ze strukturą centrum, warunkami i formami prowadzenia zajęć oraz egzaminowania słuchaczy. Szczególne zainteresowanie wzbudziły autorskie materiały szkoleniowe do zajęć. W trakcie dyskusji pojawiła się propozycja wydania wspólnych materiałów szkoleniowych, z których będą mogli korzystać zarówno studenci polscy jak i rosyjscy podczas odbywania szkoleń w ramach praktyk wymiennych. Uzgodniono treść porozumienia o współpracy między takimi centrami funkcjonującymi w uczelniach partnerów tj. PŁ i NovGU oraz postanowiono zwrócić się do władz swoich uczelni z wnioskiem o zawarcie takiego porozumienia.

Skład delegacji Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, w którym znaleźli się dwaj docenci z Wydziału Budownictwa – kierownik Katedry Konstrukcji Budowlanych Instytutu Politechnicznego doc.

Aleksander Warenik i docent Katedry Technologii Budowlanych Instytutu Politechnicznego Igor Zaselyaew uzasadniał spotkanie z dziekanem Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska profesorem Dariuszem Gawinem. Dziekan zapoznał gości ze strukturą wydziału i głównymi kierunkami prowadzonych prac i kierunków studiów. Uzgodniono, że w celu ujednoczenia programów studiów dla specjalności budownictwo przybędzie na staż do PŁ Kierownik Katedry Konstrukcji Budowlanych Instytutu Politechnicznego NovGU doc. Aleksandr Warenik. Wykorzystując doświadczenia z pobytu w NovGU studentki Wydziału Budownictwa PŁ Patrycji Bryszewskiej, postanowiono organizować podobne wymiany studentów obu uczelni na okres jednego lub dwóch semestrów. Obie strony zobowiązały się do podjęcia próby wznowienia wymiany grup studentów architektury na zajęcia plenerowe w okresie wakacji.

Podczas pobytu delegacji Politechniki Łódzkiej w czerwcu 2010 roku w Nowgorodzie dyrektor Instytutu Politechnicznego prof. Władimir Timofejew zwrócił się do rektora PŁ profesora Stanisława Bieleckiego z prośbą o pomoc w uruchomieniu w NovGU studiów na kierunku mechatronika. Dlatego też goście odwiedzili Instytut Mechatroniki i Systemów Informatycznych. W rozmowach na temat możliwości współpracy w zakresie mechatroniki wzięli udział profesorowie Maria Dems i Krzysztof Komeża oraz oprowadzający po laboratorium podstaw mechatroniki i stanowiskach badawczych firm *SEV* i *Siemens* dr inż. Wojciech Rosiak. Przedstawiciele NovGU potwierdzili, że są zainteresowani współpracą z Instytutem Mechatroniki i Systemów Informatycznych w zakresie nauczania mechatroniki w swojej uczelni. Uzgodniono, że w celu ujednoczenia programów studiów dla specjalności mechatronika przybędzie na staż do PŁ docent Instytutu Politechnicznego NovGU Aleksander Abramow.

Roboczy charakter wizyty delegacji z Nowgorodu w Politechnice Łódzkiej miał również wpływ na przebieg rozmów i treść wygłoszanych toastów podczas kolacji pożegnalnej w restauracji hotelu *Focus*. Okazało się, że goście okazali duże zainteresowanie funkcjonowaniem Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej. Podczas dłuższego wystąpienia kierownik Wydziału Średniego Kształcenia Zawodowego NovGU doc. Ludmiła Starkowa, zwróciła się do prorektora PŁ profesora Wojciecha Wolfa z pytaniem – czy widzi w przyszłości możliwość nawiązania współpracy między szkołami stopnia średniego na zasadach podobnych

do tych, na których współpracują uczelnie w zakresie kształcenia studentów. Odpowiedź prorektora Wolfa była bardzo optymistyczna. Podjął się przedstawienia pomysłu w gronie dyrekcji liceum z nadzieją na jego realizację. Taki początek miał kolejny, nowy obszar współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Grudzień 2011 w Nowgorodzie – EUF Campus Europae – Memorandum

Obchodzone w grudniu 2011 roku Święto Patrona Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego *Dzień Jarosława Mądrego* miało szczególnie uroczysty charakter. Zbiegło się bowiem z pięćdziesiątą rocznicą wyższego szkolnictwa w zakresie radioelektroniki w Nowgorodzie Wielkim. Uroczystości *Dnia Jarosława Mądrego* były zorganizowane wspólnie przez uniwersytet i władze wojewódzkie Nowgorodu. W związku z 1000-leciem historii oświecenia w Nowgorodzie i w uznaniu wkładu mieszkańców Nowgorodu w tworzenie oraz w rozwój oświecenia w Rosji, na wniosek Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego decyzją Parlamentu Województwa Nowgorodzkiego od 7 grudnia 2006 roku uroczystości te mają status wojewódzkiego dnia oświecenia, szkolnictwa i nauki.

Rektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego zaprosił do udziału w uroczystościach przedstawicieli zagranicznych uczelni partnerskich, w tym delegację Politechniki Łódzkiej. Pobyt w Nowgorodzie (5-7 grudnia 2011 r.) był okazją zarówno do dokonania oceny wyników dotychczasowej współpracy, jak i do podjęcia kolejnych kroków mających na celu rozszerzenie jej form. W składzie delegacji PŁ znaleźli się prorektor i jednocześnie wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf, dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki profesor Sławomir Wiak, dyrektor Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej mgr Tomasz P. Kozera i dwaj doktorzy h.c. Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Andrzej Napieralski i dr Aleksander Pyć. Ponieważ jednym z punktów planu pobytu w Nowgorodzie miało być podpisanie memorandum w sprawie włączenia Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego do sieci uniwersytetów zrzeszonych w *EUF Campus Europae* do Nowgorodu przybył również sekretarz generalny *EUF Campus Europae* profesor Christoph Ehmann.

Uroczystości *Dnia Jarosława Mądrego* poprzedziło spotkanie z władzami uczelni, w którym uczestniczyli prezydent NovGU profesor dr h.c. PŁ Anatolij Gawrikow, rektor profesor Wiktor Weber, prorektorzy i dyrektorzy instytutów oraz osoby związane ze współpracą z Politechniką Łódzką i koordynatorzy projektów jakie mają być realizowane w ramach *EUF Campus Europae*. W wystąpieniu okolicznościowym rektor NovGU prof. Wiktor R. Weber powitał gości, wysoko ocenił dotychczasową współpracę oraz zadeklarował gotowość wspierania inicjatyw mających na celu rozszerzenie form tej współpracy. W związku z pięćdziesiątą rocznicą wyższego szkolnictwa w zakresie radioelektroniki w Nowgorodzie Wielkim, najbardziej zasłużeni dla współpracy z NovGU pracownicy PŁ zostali wyróżnieni przez rektora Webera listami dziękczynnymi. Otrzymali je: prof. Sławomir Wiak, prof. Andrzej Napieralski, prof. Jacek Kabziński, prof. Andrzej Dębowski i dr inż. Aleksander Pyć.

Prorektor PŁ profesor Wojciech Wolf odczytał list gratulacyjny rektora PŁ profesora Stanisława Bieleckiego z okazji święta patrona uczelni Jarosława Mądrego oraz złożył gratulacje profesorowi Wiktorowi Weberowi w związku z jego wyborem do Parlamentu Województwa Nowgorodzkiego. W części roboczej spotkania sekretarz generalny *EUF Campus Europae* prof. Christoph Ehmann zapoznał zebranych z historią i zasadami funkcjonowania Fundacji *Campus Europae*. Z kolei prorektor NovGU prof. Michaił Pewzner przedstawił osoby odpowiedzialne ze strony NovGU za współpracę z *EUF Campus Europae*. Koordynatorem całego projektu będzie Irina Melnikowa a koordynatorami dla poszczególnych kierunków studiów m.in. znani z dotychczasowej współpracy z PŁ prof. Władimir Timofejew, prof. Sergiej N. Britin i prof. Aleksander G. Szirin. Delegatem do Rady Studentów *EUF Campus Europae* będzie, doskonale posługujący się językiem polskim, student Wiktor Karpuszkina.

Kolejnymi krokami, które umożliwią rozszerzenie form współpracy między PŁ i NovGU było podpisanie stosownych dokumentów:

- Memorandum o współpracy *EUF* i NovGU. Memorandum podpisali wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf i rektor NovGU profesor Wiktor Weber.
- Porozumienie o współpracy między autoryzowanymi centrami *Autodesk* Politechniki Łódzkiej i NovGU podpisali dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki PŁ profesor Sławomir Wiak i dyrektor Instytutu Politechnicznego NovGU profesor Władimir Timofejew.

- Umowę o współpracy Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej i College NovGU podpisali dyrektor liceum mgr Tomasz P. Kozera i rektor NovGU profesor Wiktor Weber.

Podpisanie tylu ważnych dokumentów, w szczególności, *Memorandum o współpracy EUF i NovGU* w przeddzień Święta Uniwersytetu w Nowgorodzie – Dnia Jarosława otworzyło nowy obszar współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego w ramach *EUF Campus Europae* i było wyrazem szacunku złożonego Patronowi Uniwersytetu Jarosławowi Mądrymu.

O randze wydarzeń związanych z wizytą gości zagranicznych i znaczeniu dla lokalnej społeczności podpisanych dokumentów świadczyło duże zainteresowanie uczelnianych i miejskich mediów. W trakcie przerwy między kolejnymi spotkaniami wywiadu dla lokalnej stacji telewizyjnej w Nowgorodzie na temat dotychczasowej współpracy między PŁ i NovGU udzielił pełnomocnik Rektora PŁ ds. współpracy z uniwersytetami Rosji dr inż. Aleksander Pyć.

Główne uroczystości *Dnia Jarosława Mądrego*, które odbyły się w godzinach popołudniowych w Centrum Kultury *Akron* miały dwie części. Pierwsza część miała charakter oficjalny historyczno-wspomnieniowy z dużym udziałem programu artystycznego. Głos zabierali m.in. przedstawiciele władz wojewódzkich, oświatowych, cerkwi prawosławnej i sponsorów. Tradycyjnie, najbardziej zasłużonym pracownikom NovGU, wręczono *Medale Jarosława Mądrego* i inne wysokie wyróżnienia uniwersyteckie. W drugiej części uroczystości, części akademickiej, nadano tytuł dr h.c. NovGU Elizabeth Löfstrand z Uniwersytetu w Sztokholmie.

Kolejny dzień pobytu w Nowgorodzie przeznaczono na spotkania w grupach roboczych. Sekretarz generalny *EUF Campus Europae* prof. Christoph Ehmann spotkał się w Instytucie Kształcenia Nauczycieli z kadrą profesorską instytutu.

Delegacja PŁ w składzie: prof. Wojciech Wolf, prof. Sławomir Wiak, prof. Andrzej Napieralski, dr inż. Aleksander Pyć spotkała się w Instytucie Systemów Elektronicznych i Informatycznych z dyrektorem Instytutu prof. Borysem Seleznewem oraz kierownikiem Katedry Systemów Radiowych prof. Sergeyem Britinem, kierownikiem Katedry Matematyki Stosowanej i Informatyki NovGU prof. Aleksandrem Kolnogorowem, kierownikiem Działu Innowacji NovGU doc. Władimirem Makarowem. W trakcie spotkania prof. Borys Seleznew – wyraził gotowość nawią-

zania ścisłej współpracy naukowo-badawczej z odpowiednimi instytutami PŁ. Prorektor PŁ prof. Wojciech Wolf zaprosił doktorantów NovGU do udziału w konferencji organizowanej dla słuchaczy studiów doktorskich w PŁ. Profesor Andrzej Napieralski zaproponował włączenie pracowników Instytutu Systemów Elektronicznych i Informatycznych do prac badawczych prowadzonych w PŁ w zakresie mikroelektroniki i nanotechnologii. Profesor Sławomir Wiak przedstawił kierunki prac badawczych prowadzonych na Wydziale Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki oraz zachęcał do współpracy w zakresie mechatroniki i systemów informatycznych.

Kolejne spotkanie delegacji PŁ odbyło się w Instytucie Politechnicznym z jego dyrektorem prof. Władimirem Timofejewem. W trakcie spotkania prof. Timofejew zwrócił się z prośbą o pomoc w uruchomieniu w NovGU studiów na kierunku mechatronika. Zaproponował szybkie rozpoczęcie praktycznej współpracy w zakresie komputerowego wspomaganie projektowania w ramach podpisanego porozumienia o współpracy między autoryzowanymi centrami *Autodesk* oraz wyraził zainteresowanie w nawiązaniu współpracy centrów zarządzania jakością w NovGU i PŁ. Profesor Sławomir Wiak pozytywnie odniósł się do prośby dot. współpracy w zakresie mechatroniki i komputerowego wspomaganie projektowania.

Dyrektor Publicznego Liceum PŁ mgr Tomasz P. Kozera spotkał się z władzami College NovGU: dyrektorem College doc. Ludmiłą Starkową, dyrektorem Międzynarodowego Centrum Konsultacyjno Szkoleniowego College Iriną Melnikową i dyrektorami poszczególnych kierunków kształcenia. W wyniku spotkania postanowiono natychmiast przystąpić do realizacji zawartej umowy o współpracy w tym wymiany grup uczniów na zasadach podobnych do sprawdzonej w praktyce wymiany grup studentów na praktyki wakacyjne.

Kolacja pożegnalna w restauracji *Jurewskie Podworje* była okazją do wspomnienia pobytu w tym lokalu w czerwcu 2010 roku. Tym razem, mimo srogiej zimy okolica była tak samo piękna i tak samo wspaniale zastawione stoły, na których jak zwykle dominowały dania regionalne, które pozwoliły biesiadnikom na rozgrzanie się w sposób kompletny, to jest od zewnątrz i od wewnątrz.

Ostatni dzień pobytu w Rosji to spotkania w Konsulacie RP w Sankt Petersburgu. W pierwszym ze spotkań uczestniczył konsul generalny RP Piotr Marciniak i konsul Tomasz Wasilewski a w drugim konsul odpowiedzialna za sprawy nauki, oświaty i kultury w rejonie północno-zachodnim

Federacji Rosyjskiej Olga Kacperczyk. Konsulom wręczono materiały promocyjne Politechniki Łódzkiej oraz publikacje pt. *Łódź – Nowgorod 40 lat wspólnej historii* w językach polskim i rosyjskim. Poinformowano o przebiegu wizyty w Nowgorodzie, podpisanych porozumieniach oraz o wynikach rozmów dwustronnych. Konsul Piotr Marciniak wysoko ocenił wyniki dotychczasowej współpracy między PŁ i NovGU i uznał ją jako modelową. Zaproponował podjęcie wspólnych działań mających na celu prowadzenie nauki języka polskiego w Uniwersytecie w Nowgorodzie. Potwierdził gotowość finansowania tej działalności. Zachęcał obie uczelnie do opracowania i wdrożenia programów studiów przygotowujących kadry fachowców posługujące się językiem polskim. Konsul Tomasz Wasilewski zadeklarował udzielanie wszelkiej pomocy konsularnej w przypadku realizacji umów wynikających z podpisanych przez PŁ i NovGU porozumień.

Program pobytu w Nowgorodzie i Sankt Petersburgu jak zwykle był bardzo bogaty, dlatego też bliższe zapoznanie się z zabytkami Nowgorodu i piękną architekturą Sankt Petersburga przełożono do czasu następnej wizyty w Rosji.

Wizytę w Nowgorodzie, dokonane uzgodnienia i podpisane dokumenty z całą pewnością można uznać jako kolejne kroki, mające na celu wypełnienie konkretną treścią podpisanej umowy o współpracy zawartej w dniu 29 czerwca 2010 r. pomiędzy Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym i Politechniką Łódzką.

2.5. Rok 2012

Marzec 2012 w Łodzi – Wizyta robocza

Rok 2012 zapisał się w historii kontaktów Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego największą liczbą wizyt, wydarzeń i spotkań o charakterze roboczym. Już w dniach 28-31 marca Politechnika Łódzka gościła delegację NovGU, której celem było uzgodnienie konkretnych planów pracy będących wynikiem uzgodnień z października 2011 roku i umów dotyczących kilku obszarów działań obu uczelni, zawartych w grudniu 2011 roku. W składzie delegacji z Nowgorodu znaleźli się: dyrektor Instytutu Politechnicznego profesor Władimir Timofejew, dyrektor College doc. Ludmiła Starkova, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Politechnicznego docent Alek-

sander Korczagin – *Autodesk*, kierownik Katedry Transportu Samochodowego Instytutu docent Aleksander Abramow – *Mechatronika*, dyrektor Międzynarodowego Centrum Konsultacyjno szkoleniowego College Irina V. Melnikowa. Obszerny program pobytu w Politechnice Łódzkiej goście realizowali w zależności od reprezentowanej specjalności.

Z dużym zainteresowaniem zwiedzono laboratorium mechatroniki w Instytucie Mechatroniki i Systemów Informatycznych. Zapoznano się z przygotowanymi zestawami do ćwiczeń oraz instrukcjami laboratoryjnymi dla studentów.

Wiceprezydent *EUFCampus Europae* profesor Wojciech Wolf poprowadził w gronie gości dyskusję na temat realizacji zadań wynikających z przystąpienia Nowgorodzkiego Uniwersytetu do tego międzynarodowego projektu.

W ramach realizacji uzgodnień z października 2011 roku, działający na podstawie umowy o współpracy zawartej w dniu 29 czerwca 2010 r., pomiędzy Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym w Nowgorodzie i Politechniką Łódzką w Łodzi prezes Zarządu Centrum Transferu Technologii Politechniki Łódzkiej Sp. z o.o. prof. dr hab. inż. Piotr Kula i dyrektor Instytutu Politechnicznego Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego w Nowgorodzie profesor Władimir Timofejew podpisali *Porozumienie* o współpracy między Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym imienia Jarosława Mądrego (Rosja) i Centrum Transferu Technologii Politechniki Łódzkiej Sp. z o.o. (Polska). W ramach podpisanego porozumienia przewiduje się w przyszłości wspólne opracowanie i wdrożenie do produkcji wózka inwalidzkiego z napędem elektrycznym, a także narzędzi z nanodiamentowym pokryciem tnącej części dla prowadzenia prac konserwatorskich.

O strukturze, funkcjonowaniu i programach szkolenia w ramach Auto-ryzowanego *Centrum AutoCAD* w Instytucie Automatyki poinformowali licencjonowani instruktorzy *Autodesk* dr inż. Grzegorz Wasiak i mgr inż. Tomasz Pyć. O dużym zainteresowaniu studentów z Nowgorodu komputerowym wspomaganiami projektowania z wykorzystaniem programu *AutoCAD* świadczy to, że umiejętnością posługiwania się programem *AutoCAD* i zdobyciem certyfikatów ukończenia kursów pierwszego i drugiego stopnia może się poszczycić ponad dwustu studentów i absolwentów NovGU. Udział w kursach i przystąpienie do egzaminu wynikały z realizacji programów studenckich praktyk wakacyjnych. W wyniku dyskusji uzgodniono, że celowym byłoby opracowanie do celów szkole-

niowych specjalnych materiałów, z których mogliby korzystać studenci posługujący się językiem rosyjskim w ramach samokształcenia.

Umowa o współpracy Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej i College NovGU, którą w grudniu 2011 podpisali dyrektor liceum mgr Tomasz P. Kozera i rektor NovGU prof. Wiktor R. Weber, uzasadniała to, że program pobytu gości, którego głównymi autorami byli dyrekcja i kadra liceum zawierał wiele pozycji, pozwalających na natychmiastowe przystąpienie do realizacji zawartej umowy. W bardzo starannie przygotowanym programie znalazły się m.in. spotkanie z rektorem PŁ profesorem Stanisławem Bieleckim, spotkanie z Ambasadorem Federacji Rosyjskiej w Polsce oraz władzami Łodzi. Spotkania z kadrami nauczającą i młodzież Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej pozwoliły na szczegółowe ustalenie zasad współpracy, w tym wymiany grup uczniów na zasadach podobnych do sprawdzonej w praktyce wymiany grup studentów na praktyki wakacyjne. Okazją do oklaskiwania uczestników Finału Konkursu Piosenki Rosyjskiej była wizyta gości w Filharmonii Łódzkiej.

Uroczysta kolacja w Restauracji *Soplicowo* zostanie zapamiętana przez uczestniczących w niej gości z Nowgorodu, przedstawicieli władz uczelni i dyrekcji liceum nie tylko jako miejsce, w którym za wspianale zastawionymi stołami można było prowadzić dyskusję na temat nowej formy współpracy między partnerskimi uczelniami, wznosić tradycyjne przy takiej okazji toasty ale i uczestniczyć w programie artystycznym zorganizowanym z okazji przybycia znakomitych gości. Występy zaproszonych przez dyrekcję liceum. profesjonalnych muzyków tenora i akordeonisty nagradzane były gromkimi brawami. Nikt z uczestników spotkania nie spodziewał się, że największą atrakcją wieczoru będą występy profesorów zaprzyjaźnionych uniwersytetów. Mianowicie, podczas wykonywania przez tenora sentymentalnej pieśni rosyjskiej dołączył do niego, tworząc wspianiały duet, baryton profesor NovGU Władimir Timofeew. Ponieważ w repertuarze artystów były również melodie bardzo rytmiczne i porywające słuchaczy. Jedną z takich melodii poderwała od stołu doskonałego wykonawcę tańców ludowych profesora Politechniki Łódzkiej Sławomira Wiaka. Owacjom i toastom na cześć artystów nie było końca.

Kwiecień 2012 w Łodzi – Konferencja Doktorantów

Z inicjatywy prorektora Politechniki Łódzkiej profesora Wojciecha Wolfa dwóch doktorantów Katedry Systemów Radiowych NovGU Sier-

giej Czebotariow i Aleksander Trofim w końcu kwietnia 2012 roku wzięło udział w wyjazdowej sesji Międzynarodowej Konferencji doktorantów, habilitantów i młodych naukowców. Zaproszenie doktorantów NovGU było formą poszukiwania i wdrażania nowych form wieloletniej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Doktoranci NovGU z powodzeniem wystąpili z referatami o tematyce związanej z ich przysłymi rozprawami doktorskimi w dziedzinie syntezy i obróbki złożonych sygnałów sondujących dla współczesnych stacji radiolokacyjnych.

Podczas podsumowania przebiegu i wyników konferencji prorektor PŁ Wojciech Wolf, składając doktorantom gratulacje wyraził nadzieję na dalsze kontynuowanie tej formy współpracy i wręczył im stosowne certyfikaty.

Wrzesień 2012 w Łodzi – Pięć lat Publicznego Liceum PŁ

Obchody piątej rocznicy powstania Publicznego Liceum Ogólnokształcącego Politechniki Łódzkiej zorganizowane we wrześniu 2012 miały bardzo uroczysty charakter. Ceremonia obchodów składała się z dwóch części. Pierwsza część zgromadziła w Bazylice Archikatedralnej św. Stanisława Kostki w Łodzi przedstawiciele władz Politechniki Łódzkiej, nauczycieli, uczniów i absolwentów Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej, towarzyszących im rodziców oraz zaproszonych gości w tym delegację College Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Podczas mszy świętej okolicznościową homilię wygłosił ksiądz infułat Józef Fijałkowski. Dokonano również poświęcenia sztandaru szkoły ufundowanego z okazji jej jubileuszu.

Po zakończonej mszy świętej zebrani w uroczystym pochodzie przeszli do Sali Widowiskowo-Konferencyjnej Politechniki Łódzkiej przy al. Politechniki 3a.

Gratulacje i życzenia dalszych sukcesów liceum złożyli były rektor Politechniki Łódzkiej profesor Jan Krysiński, rektor profesor Stanisław Bielecki i prorektor profesor Sławomir Wiak. W imieniu władz miasta Łodzi wystąpili Marcin Bugajski i dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego mgr inż. Janusz Moos.

Miłym akcentem uroczystości było wręczenie przez dyrektora liceum Tomasza Kozere dokumentów stwierdzających nadanie honorowego tytułu *Przyjaciel Szkoły* profesorowi Janowi Krysińskiemu i prezydentowi

firmy *Dalkija* Jackie Lacombe. Nagrodzone brawami życzenia dla liceum w języku polskim złożyła dyrektor College Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Ludmiła Starkowa, która na pamiątkę jubileuszu wręczyła dyrektorowi liceum obraz wykonany na korze brzoźowej.

Część artystyczną uroczystości wypełniły recytacje wierszy Czesława Miłosza i Wisławy Szymborskiej oraz dźwięki wybranych utworów Fryderyka Chopina. Popisy recytatorów i wykonawców utworów muzycznych były przeplatane pokazami teatralnymi opartymi na motywach dzieł literackich.

Organizatorzy uroczystości rocznicowych przewidzieli również dla gości z Nowgorodu atrakcje turystyczne. Mianowicie 23 września studenci Collegu NowGU razem z młodzieżą uczącą się w Publicznym Liceum Politechniki Łódzkiej byli na wycieczce w stolicy Polski Warszawie. Wycieczka zaczęła się od zwiedzenia w Pałacu Kultury i Nauki, gdzie z wysokości trzydziestego piętra można było podziwiać panoramę stolicy. Następnie uczestnicy wycieczki byli w Muzeum Nauki imienia Mikołaja Kopernika, gdzie za pomocą interaktywnych makiet mogli zapoznać się z prawami fizyki, biologii, chemii i mechaniki. Niezapomniana była wycieczka po starej części Warszawy: Staro Miasto, Zamek Królewski i Pałac Prezydencki.

Październik 2012 w Łodzi – Profesor Wiktor Weber – Zaszczony dla PŁ

Organizowana przez Wydział Organizacji i Zarządzania w dniach od 20 do 24 października 2012 roku konferencja poświęcona podsumowaniu wyników Programu *TEMPUS* zgromadziła w Łodzi przedstawicieli uczelni zagranicznych uczestniczących w tym programie. Gośćmi Politechniki Łódzkiej byli reprezentanci Uniwersytetu Państwowego w Smoleńsku, Akademii Pedagogicznej w Sankt Petersburgu, Uniwersytetu Państwowego im. A. Puszkina w Brześciu, Uniwersytetu Państwowego im. Maszerowa w Witebsku, Uniwersytetu Narodowego im. Gontszara w Dniepropietrowsku, Chmielnickiego Uniwersytetu Narodowego, Uniwersytetu w Hildesheim oraz pięcioosobowa delegacja Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z rektorem profesorem Wiktorem Weberem na czele. Uroczyste zakończenie konferencji połączone z wręczeniem certyfikatów zakończenia projektu odbyło się w Sali Posiedzeń Senatu PŁ w dniu 24 października. Rektor Politechniki Łódzkiej profesor

Stanisław Bielecki w towarzystwie prorektorów PŁ i dziekanów wszystkich wydziałów po powitaniu gości przedstawił obszerną informację o Politechnice Łódzkiej wspominając również o wieloletniej współpracy z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Kończąc swoje wystąpienie, rektor Bielecki poinformował zebranych, że Senat Politechniki Łódzkiej postanowił wyróżnić rektora NovGU Wiktora Webera odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*.

Kolacja w *Klubie Spadkobierców* wydana przez rektora profesora Stanisława Bieleckiego, który w towarzystwie prorektora Piotra Panetha podejmował rektora NovGU profesora Wiktora Webera i prorektora ds. współpracy z zagranicą profesora Michaiła Pewznera była okazją do uzgodnienia terminów, miejsc i form uroczystości związanych z przypadającą w 2013 roku 45 rocznicą współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Przedstawiciele uczelni zagranicznych uczestniczących w realizacji programu *TEMPUS*, władze uczelni z rektorem PŁ Stanisławem Bieleckim i prorektorem Sławomirem Wiakiem oraz pracownicy Politechniki Łódzkiej, którzy aktywnie włączyli się do prac nad projektem, zostali zaproszeni przez koordynującą prace w imieniu PŁ dr inż. Iwonę Staniec na spotkanie pożegnalne w restauracji *Revelo*. Goście z uznaniem wypowiedzieli się o trafności wyboru lokalu na miejsce kolacji pożegnalnej. Zabytkowa willa wybudowana w 1925 roku przez łódzkiego fabrykanta Ignacego Rassalskiego to wyjątkowe miejsce stylizowane na lata 20 i 30 XX wieku, w którym zapewnia się gościom niepowtarzalne przeżycia charakterystyczne dla stylu okresu międzywojennego. Eleganckie wnętrza, smaczne, pięknie podane potrawy i wyszukane drinki sprawiły, że wygłaszający toasty goście nie szczędzili ciepłych słów pod adresem władz uczelni i organizatorów konferencji.

Listopad 2012 w Łodzi – Instrument do konserwacji zabytków

Wizyta w Łodzi delegacji NovGU poświęcona uzgodnieniu kolejnych kroków mających na celu wypełnienie konkretną treścią zapisy pięcioletniej umowy o współpracy zawartej w czerwcu 2010 roku między Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym odbyła się w dniach od 19 do 23 listopada. Gośćmi Politechniki Łódzkiej byli dyrektor Instytutu Politechnicznego NovGU profesor Władimir Timofejew, Zasłużony Wynalazca Federacji Rosyjskiej profesor Walerij

Jemeljanow i dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Politechnicznego docent Aleksander Korczagin. Program pobytu w Politechnice Łódzkiej wypełniały spotkania, udział w seminariach próbach laboratoryjnych i rozmowy specjalistów.

Spotkanie w *ATC Autodesk* Instytutu Automatyki, podczas którego mgr inż. Tomasz Pyć, mgr inż. Robert Stasik uzgodnili szczegółowe zasady współpracy dot. prowadzenia zajęć i egzaminowania uczestników kursów komputerowego wspomagania projektowania w *ATC Autodesk* oraz przeprowadzono próbę wykorzystania łącza internetowego do zdalnego prowadzenia zajęć i wideokonferencji z analogicznym centrum NovGU.

W Katedrze Mikroelektroniki i Technik Informatycznych profesor Andrzej Napieralski oraz pracownicy katedry zapoznali gości z laboratoriami dydaktycznymi i pracowniami zespołów badawczych katedry.

W Instytucie Mechatroniki i Systemów Informatycznych Zastępca Dyrektora Instytutu profesor Krzysztof Komeża i dr inż. Wojciech Rosiak dokonali uzgodnień programów studiów w zakresie mechatroniki. Celem uzgodnień ma być możliwość odbywania częściowych studiów w uczelni partnera oraz w przyszłości wydawania podwójnych dyplomów. Goście zapoznali się również z zestawem ćwiczeń laboratoryjnych z przedmiotu mechatronika. Ponadto przeprowadzono wstępne rozmowy na temat opracowania koncepcji napędu i sterowania wózkiem dla inwalidów, którego model mechaniczny został opracowany przez Instytut Politechniczny NovGU. Zdecydowano, że konkretne prace rozpoczną się po ustaleniu ich zakresu pomiędzy profesorami Sławomirem Wiakiem i Władimirem Timofejewem.

Spotkania i rozmowy w Zakładzie Inżynierii Biomedycznej Instytutu Inżynierii Materiałowej trwały dwa dni. W pierwszym dniu goście wzięli udział w seminarium naukowym zorganizowanym przez Zakład Inżynierii Biomedycznej, podczas którego mgr inż. Paweł Szuman przedstawił wyniki swojej pracy naukowej zatytułowanej *Ocena trwałości uszlachetnionych powierzchniowo narzędzi do obróbki drewna, z wykorzystaniem metod statystycznych*. Po zakończeniu prezentacji przeprowadzono rozmowy na temat realizacji wspólnego projektu o nazwie *Instrument do konserwacji zabytków*. Reprezentujący Instytut Inżynierii Materiałowej profesorowie Piotr Niedzielski i Stanisław Mitura oraz dr inż. Jacek Grabarczyk zaproponowali, aby próby laboratoryjne dostarczonego przez gości z Nowgorodu prototypu instrumentu zostały przeprowadzone w godzinach przedpołudniowych następnego dnia. Zgodnie z propozy-

cją kolejny dzień wizyty rozpoczęto od zapoznania się z wyposażeniem laboratorium do nanoszenia warstw utwardzających powierzchnię metali w Zakładzie Inżynierii Biomedycznej. Następnie dr inż. Jacek Grabarczyk przeprowadził eksperyment polegający na naniesieniu warstwy utwardzającej na modelu instrumentu dostarczonego przez NovGU. Po dyskusji na temat uzyskanych rezultatów określono kierunki dalszych prac. W szczególności dotyczyć one miały doboru odpowiedniego materiału, z którego będą wykonywane instrumenty i sposobów oceny ich jakości.

Kolejne robocze spotkanie gości z Nowgorodu odbyło się w Zakładzie Inżynierii Powłok Instytutu Inżynierii Materiałowej, podczas którego absolwent NovGU mgr Iwan Progalsky w obecności Kierownika Zakładu profesora Bogdana Wendlera przedstawił wyniki swoich prac dotyczących nanoszenia cienkich powłok utwardzających powierzchnie metali. Po dyskusji zdecydowano, że podjęta zostanie próba naniesienia takiej powłoki na model instrumentu do konserwacji zabytków wykorzystując metodę opracowaną w Zakładzie Inżynierii Powłok.

Rozpoczęte przed południem rozmowy na temat dalszych badań modelu instrumentu do konserwacji zabytków, możliwości wspólnego patentowania rozwiązań i ew. wdrożenia do produkcji instrumentu na ściśle określonych i wynikających z zapisów prawa zasadach kontynuowano w gościnnej restauracji *Gęsi Puch*, gdzie gości podejmowali prorektor PŁ profesor Piotr Kula, któremu towarzyszyli wiceprezes Fundacji *EUF Campus Europa* profesor Wojciech Wolf oraz dr inż. Aleksander Pyc dr h.c. NovGU.

Profesor Wojciech Wolf przedstawił propozycję zwiększenia udziału studentów obu uczelni w programie *EUF Campus Europa*. Obie strony wysoko oceniły dotychczasowe efekty współpracy w tym zakresie. Ustalono, że w najbliższym czasie liczba studentów odbywających roczne studia w ramach programu *EUF Campus Europa* winna wynosić po 5 lub 6 studentów z każdej ze stron.

Profesor Władimir Timofejew poinformował o przygotowaniu w NovGU publikacji nt. projektu *EUF Campus Europa*. Zwrócił się z prośbą do W. Wolfa i A. Pycia o przygotowanie artykułów, które będą zamieszczone w tej publikacji. Prośba została spełniona – stosowne artykuły zostały opublikowane.

2.6. Rok 2013

Kwiecień 2013 w Łodzi – Wizyta chemików i ekonomistów NovGU

Kolejną wizytę w Politechnice Łódzkiej, mającą charakter wybitnie roboczy, złożyła w dniach od 24 do 28 kwietnia 2013 roku delegacja przedstawicieli Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Odwiedzili nas dyrektor Działu Współpracy z Zagranicą docent Natalia Szajdrowa, dyrektor Instytutu Ekonomiki i Zarządzania profesor Galina Grekova, dyrektor Centrum Międzynarodowych Projektów Edukacyjnych docent Anna Wietkina, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Rolnictwa i Surowców Naturalnych docent Jekaterina Pczelina, kierownik Katedry Chemii Ogólnej i Stosowanej docent Irina Zykowa, zastępca dyrektora Instytutu Ekonomiki i Zarządzania docent Tatiana Kudrjaszewa. Fakt, że w składzie delegacji znalazły się reprezentantki Instytutów Ekonomiki i Zarządzania oraz Rolnictwa i Surowców Naturalnych na czele z dyrektorem Działu Współpracy z Zagranicą wymagał przygotowania specjalnego programu pobytu delegacji NovGU w Politechnice Łódzkiej. Gospodarzami przyjmującymi gości w swoich instytutach i partnerami do prowadzenia rozmów roboczych byli dziekani Wydziału Chemii, Organizacji i Zarządzania oraz IFE.

W spotkaniu zorganizowanym w Sali Posiedzeń Senatu prorektor PŁ profesor Sławomir Wiak powitał przybyłych z Nowgorodu gości oraz licznie zebranych przedstawicieli jednostek organizacyjnych PŁ zainteresowanych współpracą w zakresie reprezentowanych przez panie specjalności.

Spotkania i rozmowy branżowe na wydziałach trwały dwa dni. Podsumowanie wyników rozmów i przyjęcie ustaleń odbyło się w sobotę 27 kwietnia podczas kolacji pożegnalnej wydanej przez prorektora PŁ profesora Sławomira Wiaka w restauracji *Serenissima*. Atmosfera spotkania i wypowiedzi gości wskazywały na to, że pobyt w Politechnice Łódzkiej uznano za bardzo udany.

Maj 2013 w Łodzi – Uroczyste posiedzenie Senatu PŁ – 45 lat współpracy

Na zaproszenie Rektora Politechniki Łódzkiej profesora Stanisława Bieleckiego w dniach od 22 do 25 maja 2013 roku złożyła oficjalną wi-

zytę w Łodzi delegacja Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z rektorem partnerskiej uczelni profesorem Wiktoorem Weberem, któremu w podróży do Polski towarzyszyli małżonka Swietłana, prorektor NovGU profesor Michaił Pewzner z małżonką Simoną oraz profesorowie NovGU Siergiej Britin, Aleksander Szirin i Władimir Timofejew. Celem wizyty był udział w uroczystym posiedzeniu Senatu Politechniki Łódzkiej z okazji 68 rocznicy jej powstania oraz 45 rocznicy partnerskiej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Zakwaterowanie w pokojach hotelowych i Domu Studenckiego PŁ sprzyjało zorganizowaniu powitania gości podczas kolacji wydanej przez Rektora Politechniki Łódzkiej profesora Bieleckiego w restauracji *Serenissima*. Obecność na kolacji przedstawicieli Politechniki Łódzkiej odpowiedzialnych za realizację programu pobytu gości w Łodzi była okazją do rozpoczęcia wymiany pomysłów i propozycji do budowania planów współpracy między uczelniami na kolejne lata. Witając gości, Rektor Bielecki podkreślił znaczenie dotychczasowej współpracy i nazwał ją owocną i obiecującą. Zabierający głos w dyskusji prorektor PŁ profesor Piotr Paneth, mówiąc na temat perspektyw wspólnej pracy, zaproponował zawarcie porozumienia w sprawie wspólnych publikacji i wydania specjalnego zeszytu z artykułami autorów polskich i rosyjskich. Z kolei prorektor profesor Sławomir Wiak wspomniał o dwóch projektach naukowo-technicznych związanych z rozwojem i produkcją wózka inwalidzkiego z wykorzystaniem nowych technologii i samoostrzących się instrumentów dla konserwatorów zabytków. Zgodnie oceniono, że należy kontynuować współpracę w zakresie kształcenia studentów, poszukując jednocześnie nowych jej form.

Rektor NovGU profesor Weber w imieniu delegacji z Nowgorodu podziękował rektorowi Bieleckiemu za zaproszenie do Łodzi i możliwość świętowania 68 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej oraz 45 rocznicy partnerskiej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Kończąc swą wypowiedź zakomunikował, że przypadł mu w udziale zaszczyt, aby w imieniu Rady Naukowej NovGU przekazać zaproszenie do Nowgorodu dla delegacji partnerskiej uczelni z JM Rektorem w czerwcu tego roku na uroczystości w ramach imprez *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej* poświęcone dwudziestej rocznicy powstania Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Zaproszenie zostało przyjęte z zadowoleniem. Po kolacji, mimo wieczornego majowego chłodu, goście zgodnie udali się na ostatnie piętro I Domu

Studenckiego PŁ, aby z tarasu podziwiać panoramę Łodzi, obserwować prace budowlane na sąsiedniej posesji, gdzie z ziemi wyłaniały się fundamenty *Sukcesji* i kontynuować rozmowy w tzw. grupach nieformalnych.

Program drugiego dnia pobytu w Łodzi pozwolił gościom na zapoznanie się z urokami naszego miasta z poziomu ulicy. Pod opieką kierownik Działu Współpracy z Zagranicą Joanny Stawickiej zwiedzono m.in. historyczne osiedle *Księży Młyn* gdzie po trudach spacerów można było odpocząć i nabrać sił do dalszego zwiedzania Łodzi w regionalnej czeskiej restauracji *Cesky Film*.

Główne uroczystości rocznicowe z okazji 68 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej oraz 45 rocznicy partnerskiej współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego odbyły się w dniu 24 maja. Audytorium im. A. Sołtana wypełniło się zaproszonymi gośćmi z kraju i z zagranicy. Zebrani szczególnie ciepło powitali najliczniejszą delegację zagraniczną reprezentującą Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy z jego rektorem profesorem Wiktorem Weberem na czele, którego toga i biret budziły powszechne zainteresowanie.

Podobnie jak przed pięciu laty, podczas obchodów czterdziestej rocznicy współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, w programie pobytu w Polsce gości z Nowgorodu przewidziano jeden dzień na wspomnianie założyciela i pierwszego rektora NovGU profesora Władimira Sorki, a gospodarzom *Pyćlandii* w Tuszynie spełnienie złożonej Władimirowi Wasiliewiczowi obietnicy, że każdy gość z Nowgorodu, który przybędzie do Polski będzie miał możliwość poznania smaku oryginalnego polskiego *bliuda*, którym jest kaszanka na ciepło.

Wypełniając Jego wolę, w sobotę 25 maja zorganizowano dla gości spotkanie na *Pyćlandii*. Spotkanie miało interesujący przebieg, ponieważ obok przedstawicieli władz PŁ profesorów Sławomira Wiaka i Wojciecha Wolfa, mimo nietypowego jak na koniec maja chłodu uczestniczył przebywający gościnnie w Polsce profesor dr hab. Paolo Di Barba z włoskiego uniwersytetu w Pawii. Dużą sprawność organizacyjną wykazała opiekująca się gośćmi Joanna Stawicka, która zadbała o to, aby goście byli wyposażeni w odpowiednią ciepłą odzież. W walce z panującym chłodem pomogły serwowane napoje i herbata przygotowana w oryginalnym tuskim samowarze oraz poza innymi działkowymi daniami polskie *bliudo* - kaszanka na ciepło.

Równie serdeczne jak powitanie gości było ich pożegnanie w sobotę we wczesnych godzinach rannych przed odjazdem na lotnisko Okęcie

w Warszawie. Przedstawiciel Politechniki Łódzkiej tuż przed odprawą paszportową w hali odlotów zadbał o pamiątkowe zdjęcie z rektorem NovGU profesorem Wiktorem Weberem.

Czerwiec 2013 w Nowgorodzie – 45 lat współpracy

W ostatnich dniach czerwca 2013 roku Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy zorganizował imprezy w ramach *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej*, które były poświęcone jubileuszowi dwudziestolecia powstania Uniwersytetu i 45 rocznicy stosunków partnerskich Uniwersytetu w Nowgorodzie z Politechniką Łódzką.

Rektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego zaprosił do Nowgorodu przedstawicieli zagranicznych uczelni partnerskich, w tym delegację Politechniki Łódzkiej. W składzie delegacji Politechniki Łódzkiej, która przybyła do Nowgorodu 27 czerwca, z Rektorem Stanisławem Bieleckim na czele, znaleźli się małżonka rektora Maria, prorektorzy PŁ profesor Sławomir Wiak z małżonką Krystyną i profesor Piotr Paneth, wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf, odpowiedzialny w PŁ za współpracę z NovGU dr inż. Piotr Józwiak oraz dr inż. Aleksander Pyć - doktor h.c. NovGU. Listę gości zaproszonych z Polski do Nowgorodu uzupełniali prorektor Akademii Humanistycznej imienia Aleksandra Gieysztora w Pułtuskach Krzysztof Ostrowski oraz gość specjalny Konsul Generalny RP w Sankt Petersburgu Piotr Marciniak.

Starannie opracowany przez gospodarzy program pobytu w Nowgorodzie przewidywał spotkania oficjalne i robocze, udział w uroczystościach rocznicowych oraz zwiedzanie obiektów uniwersytetu i instytucji współpracujących z NovGU. Ponadto program zawierał szereg imprez o charakterze turystycznym i rozrywkowym jak i wydarzeń, które dla gości były miłą niespodzianką i były często okazją do wspomnień.

Drugiego dnia pobytu w Nowgorodzie w pracowni konserwatorskiej Jurija Aleksandra na Kremlu polscy goście spotkali się z personelem Muzeum Nowgorodzkiego. Podczas spotkania przedstawiono wyniki współpracy muzeum i NovGU w zakresie wprowadzania nowych środków technicznych do przeprowadzania prac naprawczych i restauratorskich w obiektach dziedzictwa kulturowego. Zaprezentowano mikroskopijny kompleks komputerowo-telewizyjny konserwatora i samoostrzące się narzędzie tnące do renowacji wykonane z super twardej, odpornej na zużycie wielofazowej powłoki nanostrukturalnej. Towarzyszący polskiej

delegacji Dyrektor Instytutu Politechnicznego Władimir Timofejew poinformował, że twórcami nowego narzędzia do renowacji są naukowcy z Nowogrodu i w przyszłości przewiduje się, że dalsze prace nad wdrożeniem narzędzia będą prowadzone we współpracy z naukowcami z Politechniki Łódzkiej. Następnie polscy goście udali się do Instytutu Edukacji Medycznej, gdzie po zwiedzeniu obiektów instytutu uczestniczyli w obiedzie wydanym przez dyrektora instytutu.

W godzinach popołudniowych odbyło się w sali posiedzeń rektora oficjalne spotkanie Rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora Wiktora Webera i przedstawicieli kierownictwa uczelni z zaproszonymi do Nowogrodu gośćmi. Spotkanie było okazją do omówienia wyników wieloletniej współpracy, ale także dyskusji na temat możliwych nowych obszarów współpracy. Obecny na spotkaniu Konsul Generalny RP w Sankt Petersburgu Piotr Marciniak podkreślił szczególne znaczenie partnerstwa uczelni dla rozwoju i współpracy między dwoma państwami i stwierdził, że mimo iż wiele uniwersytetów na północnym zachodzie Rosji współpracuje z Polską to Uniwersytet Nowgorodzki jest praktycznie jedynym, w którym partnerstwa są tak silne i efektywne. W zakończeniu swego wystąpienia konsul zaproponował, aby w planach dalszej współpracy uwzględniać kierunki dalszego rozwoju w dziedzinie edukacji, kultury i biznesu. Jego zdaniem priorytetami powinny być rozwój kształcenia na odległość, rozwój programów dwustopniowego kształcenia, udział studentów NovGU w mobilności akademickiej, wymiana studentów studiów licencjackich i magisterskich, oraz komercjalizacja wspólnych produktów. Podczas spotkania również inni uczestnicy mieli okazję omówienia i zarysowania obszarów współpracy. Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Stanisław Bielecki w swoim wystąpieniu mówił o międzynarodowych projektach i programach, w których uczestniczy Politechnika Łódzka i zaprosił Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy do udziału w nich. Pod koniec spotkania prezes NovGU Anatolij Gawrikow potwierdził konieczność i perspektywę rozwoju współpracy, a także wyraził nadzieję, że mobilność akademicka studentów stanie się w przyszłości mobilnością biznesową młodych profesjonalistów.

Rezultatem wspólnej długoterminowej współpracy i kolejnym krokiem w kierunku kontynuowania przyjaznych stosunków między Politechniką Łódzka i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym było otwarcie Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej. Witając przybyłych na uroczystość otwarcia gości Rektor NovGU profesor Wiktor Weber po-

wiedział: *W ostatnich latach współpraca rozszerza się na nowe kierunki. Marzeniem moim jest, aby otwierane dziś centrum stało się miejscem, w którym będziemy spotkać się z partnerami, omawiać nowe projekty i podsumowywać wyniki wspólnej pracy. W NovGU działa wiele jednostek i organizacji zajmujących się współpracą międzynarodową, w tym również współpracą z Polską. Powstałe Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej, na czele którego stanął Dyrektor Instytutu Politechnicznego profesor Władimir Timofiejew będzie miejscem, gdzie poruszane zostaną kwestie wzajemnych relacji między Rosją i Polską w dziedzinie kultury, nauki, edukacji i biznesu. Uzupełniając wypowiedź rektora Webera prorektor d.s. współpracy międzynarodowej profesor Michaił Pewzner zauważył, że w NovGU pracuje już wiele ośrodków międzynarodowych jednak po raz pierwszy w historii działalności międzynarodowej NovGU dyrektorem centrum został mianowany Dyrektor Instytutu Politechnicznego Władimir Timofejew. Utworzenie Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej w Instytucie Politechnicznym nie jest przypadkowe. To tutaj współpraca z Politechniką Łódzką przed 45-laty się rozpoczęła. Fakt ten podkreśla priorytet współpracy NovGU z polskimi partnerami.*

Przewodzący delegacji Politechniki Łódzkiej Rektor Stanisław Bielecki podziękował gospodarzom za możliwość udziału w tak podniosłej uroczystości i powiedział: *Szanowni Państwo, różnie toczą się koleje współpracy między uczelniami. Zawierania historii nie ułatwiały nam zadania, jednak determinacja osób zaangażowanych we współpracę dała rezultaty: od 45 lat Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy i Politechnika Łódzka współpracują ze sobą, wymieniając studentów i pracowników (to już około 1000 osób!) i uczestnicząc we wspólnych projektach. W 2000 roku Konstanty Buzułuckij wprowadził w NovGU pierwsze lekcje języka polskiego dla studentów, którzy wybierali się na praktyki do Polski, a i studenci Politechniki Łódzkiej zrozumieli, że znajomość języka rosyjskiego może być dużym atutem na rynku pracy i w coraz większej liczbie rozpoczynają jego naukę. Intensywna wymiana studentów i pracowników owocuje nie tylko zdobytą czysto techniczną wiedzą, ale też poznawaniem kultury i obyczajów, i w efekcie - przyjaźniami. Otwarcie Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej traktuję jako materializację tej pozatechnicznej współpracy i jednocześnie uznaję, że rozpoczyna ono kolejny rozdział w historii Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i Politechniki Łódzkiej. Chciałbym, żeby takich wspólnych rozdziałów było więcej. Wierzę, że Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej zbudowane na tak*

solidnych fundamentach odniesie sukces i za 45 lat nasi następcy będą świętować jego kolejne urodziny. Wszystkiego dobrego!

Kończąc swoje wystąpienie, rektor Bielecki poinformował zebranych, że przypadł mu w udziale zaszczyt w imieniu Politechniki Łódzkiej wręczyć odznaki *Zasłużony dla PŁ* najbardziej zasłużonym i aktywnym w organizacji bieżącej współpracy między uczelniami pracownikom Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Odznaki otrzymali Dyrektor Instytutu Politechnicznego profesor Władimir Timofejew, koordynator współpracy z PŁ profesor Siergiej Britin i Główny Specjalista w Dziale Współpracy Międzynarodowej Ludmiła Kozłowa, która od roku 1992 jest osobą odpowiedzialną za organizację wymiany grup studentów i organizację pobytu w Nowgorodzie stażystów kierowanych przez Politechnikę Łódzką do NovGU.

Bardzo przyjemnym wydarzeniem podczas ceremonii otwarcia centrum było wręczenie przez rektora NovGU listów dziękczynnych osobom szczególnie zasłużonym dla współpracy między Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym i Politechniką Łódzką o treści *Wyrażam głęboki szacunek i szczerą wdzięczność za duży wkład w owocną współpracę między Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym i Politechniką Łódzką*. Listami tej treści zostali wyróżnieni m.in. rektor PŁ profesor Stanisław Bielecki, prorektor profesor Sławomir Wiak, wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf oraz dr inż. Aleksander Pyc doktor h.c. NovGU.

Zabierając głos, podczas uroczystości, Konsul Generalny RP Piotr Marciniak wyraził nadzieję, że wraz z otwarciem centrum rozpoczyna się nowy etap stosunków nowogrodzko-polskich, który daje impuls do rozwoju stosunków w dziedzinie kultury, nauki, edukacji i biznesu.

Prowadzący uroczystość Prezydent Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Anatolij Gawrikow pogratulował wyróżnionym osobom i zaprosił do tradycyjnego przecięcia wstęgi konsula generalnego RP Piotra Marciniaka, rektora PŁ profesora Stanisława Bieleckiego i rektora NovGU profesora Webera. Fakt oficjalnego otwarcia centrum spotkał się z zasłużonymi brawami zaproszonych gości.

Każdorazowe przybycie delegacji Politechniki Łódzkiej do Nowgorodu jest zwykle wydarzeniem starannie rejestrowanym i szeroko komentowanym przez media lokalne Nowgorodu i serwis informacyjny Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Tak było i tym razem. Wydarzenie drugiego dnia pobytu w Nowgorodzie, mianowicie otwar-

cie *Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej* zostało uznane jako bardzo ważne i opisane w polskiej wersji językowej w serwisie centrum prasowego *NovGU-inform* w dniu 29 czerwca 2013 roku następująco: *Prawo do cięcia czerwonej wstążki otrzymał rektor NovGU Viktor Weber, polski konsul generalny Peter Marciniak i proboszcz LTU Stanislav Beletsky.*

Innym wydarzeniem tego dnia, które wzbudziło duże zainteresowanie mediów było spotkanie polskiej delegacji z personelem Muzeum Nowgorodzkiego, podczas którego przedstawiono wyniki współpracy muzeum i NovGU w zakresie wprowadzania nowych środków technicznych do przeprowadzania prac naprawczych i restauratorskich. Zarówno dziennikarze stacji radiowych i telewizyjnych zabiegali o wywiad z rektorem PŁ Stanisławem Bieleckim. Stojący w otoczeniu członków delegacji Politechniki Łódzkiej profesor Bielecki wyczerpująco udzielał odpowiedzi na zadawane pytania, posługując się językiem angielskim lub polskim a także rosyjskim. Ten ostatni język nie był jednak najchętniej używany ze względu na treść i specyfikę zadawanych pytań. W takich sytuacjach najczęściej rektor prosił o pomoc towarzyszące mu osoby. Tak się składało, że najbliższym stojącym obok rektora był zazwyczaj autor tej publikacji, który w ramach swoich możliwości wspomagał rektora. Konsekwencją takiego przebiegu konferencji prasowej było wydarzenie, które można traktować jako temat do wspomnień z pobytu w Nowgorodzie. Autor tak wspomina to wydarzenie. Mimo bardzo obszernego programu pobytu przygotowanego przez gospodarzy udało się przewidzieć krótkie, ale bardzo potrzebne chwile czasu wolnego, które dawały szansę na udanie się do hotelu, przyjęcie natrysku i padnięcie na wygodnym łóżku. Zmęczenie dość szybko spowodowało drzemkę przy włączonym odbiorniku telewizyjnym z wybranym programem lokalnej telewizji nowgorodzkiej. Jakie było moje zaskoczenie kiedy podczas przekazu wiadomości usłyszałem mój głos. Otworzyłem oczy i rozpoznałem znajomy mi przebieg wywiadu dla stacji telewizyjnej z tym, że na ekranie osobą udzielającą wywiadu był rektor Stanisław Bielecki w towarzystwie grupy sympatycznych dziennikarek z mikrofonami w rękach. To nie był sen, a jedynie profesjonalne wykonanie zadania postawionego ekipie telewizyjnej.

Okazją do wytchnienia po bardzo pracowitym dniu było spotkanie w Sali Wystawowej Uniwersytetu. W otoczeniu dzieł sztuki prezentowanych przez rodzimych artystów i w towarzystwie starych i dobrych znajomych, którzy mieli swój wkład w tworzenie więzów między uczelniami można było posilić ciało bardzo smacznymi *butterbrodzikami*,

wznieść okolicznościowy toast, życzyć dalszych sukcesów i być obiektem pamiątkowej dokumentacji fotograficznej.

Przewidziany podczas pobytu w Nowgorodzie program turystyczny rozpoczął się we wczesnych godzinach porannych załadunkiem do mikrobusu gości i sprzętów niezbędnych do spędzenia czasu na łonie natury. Uczestników wyjazdu, nazywanego *wycieczką za miasto* poinformowano o konieczności zabranie ze sobą przyborów toaletowych, przydatnych do spędzenia nocy poza hotelem *Sadko*. Celem podróży była odległa o 140 kilometrów od Nowgorodu miejscowość Władaj, leżąca nad brzegiem Jeziora Wałdajskiego na terenie jednego z najbardziej popularnych miejsc turystycznych w Centralnej Rosji Wałdajskiego Parku Narodowego. Po około dwóch godzinach jazdy drogą łączącą Sankt Petersburg z Moskwą kierująca mikrobusem *diewuszka* zjechała na boczną leśną drogę w pobliżu wioski Izhitsy, gdzie czekała na podróżnych pierwsza niespodzianka. Po zaparkowaniu mikrobusu na parkingu obok kapliczki, wewnątrz której pod okiem spoglądającej z ikony Matki Boskiej Kazańskiej wypływa ze źródła uzdrawiająca woda, gospodarze błyskawicznie rozstawili niezbędny sprzęt turystyczny i na stołach pojawiły się smakowite przekąski i napoje.

Władaj to prawosławne miejsce pielgrzymkowe. Istnieje tu słynna ludwisarnia oraz muzeum dzwonów. Dlatego też kolejnym celem wycieczki było muzeum dzwonów, w którym zgromadzono wspaniałe okazy tych charakterystycznych źródeł dźwięku oraz sprzedawane są dzwoneczki z napisem *Dar Wałdaja* tu w znaczeniu *Dar serca*. Zwiedzanie muzeum i przejażdżka po pięknej okolicy z widokiem na jezioro zakończył smaczny obiad w regionalnej restauracji *Podworie*. Główny cel wycieczki do Wałdajskiego Parku Narodowego został osiągnięty po dotarciu do prawosławnego męskiego monasteru położonego na Wyspie Sielickiej Jeziora Wałdajskiego. Zakwaterowanie gości w celach klasztornych pozwoliło na chwile wytchnienia i pobudzenia wyobraźni przed zwiedzaniem imponujących obiektów, o historii i teraźniejszości których opowiadał mnich-przewodnik. Z opowieści przewodnika goście dowiedzieli się, że z inicjatywą założenia monasteru na jednej z wysp jeziora Wałdaj wystąpił patriarcha Nikon natychmiast po objęciu urzędu zwierzchnika Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego. Jego zamiśl poparł car Aleksy I Romanow i wydzielił na ten cel niezbędne środki. W lecie 1653 zakończono budowę pierwszych świątyń. Rok później ukończono budowę nowego, murowanego soboru monasterskiego pod wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej. W tym samym roku klasztor otrzymał liczne na-

dania ziemskie oraz objął na własność całe jezioro Wałdaj z położonymi na nim wyspami. Od początku XVIII w. monaster systematycznie tracił na znaczeniu. W latach 1712-1730 był filią budowanej w Petersburgu Ławry św. Aleksandra Newskiego. Pozostawał jednak celem pielgrzymkowym. W dalszych latach w klasztorze mieściło się kolejno muzeum, pracownię, szpital, dom dla inwalidów II wojny światowej oraz szkoła dla dzieci chorych na gruźlicę i ośrodek wypoczynkowy. W grudniu 2011 Święty Synod Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego uznał klasztor za ośrodek życia mniszego o szczególnym znaczeniu i w związku z tym nadał honorową godność jego przełożonemu arcybiskupowi Nowgorodzkiemu. Do 2007 w klasztorze ukończono prace konserwatorskie. Przy klasztorze powstało niewielkie muzeum poświęcone dziejom wspólnoty i postaci patriarchy Nikona. W celach mnichów klasztornych urządzono pokoje hotelowe dla gości a w siedzibie przełożonego klasztoru bardzo elegancką jadalnię. Noc spędzona w celach klasztornych i spożyte w jadalni posiłki będą długo tematem wspomnień ze wspólnego pobytu w tak znakomitym miejscu gości z Politechniki Łódzkiej i towarzyszących im kolegów z Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Głównym wydarzeniem w ramach imprez Tygodnia Współpracy Międzynarodowej, które były poświęcone jubileuszowi dwudziestolecia powstania Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i 45-tej rocznicy stosunków partnerskich uniwersytetu z Politechniką Łódzką była ceremonia zorganizowana w Teatrze Dramatycznym imienia Fiodora Dostojewskiego. Podniosły nastrój ceremonii, prowadzonej po mistrzowsku przez prezydenta NovGU profesora Anatolija Gawrikowa, podkreślały wystąpienia okolicznościowe rektora, zaproszonych gości oraz akty nagradzania wybitnie zasłużonych dla uczelni osobistości. Delegacja Politechniki Łódzkiej z wielką radością przyjęła informację o tym, że decyzją Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego został przyznany Rektorowi Politechniki Łódzkiej profesorowi Stanisławowi Bieleckiemu *Medal im. Jarosława Mądrego Pierwszego Stopnia*. Dokonując wręczenia medalu Rektor NovGU profesor Wiktor Weber podkreślił, że w historii uniwersytetu tak wysokie wyróżnienie zostało przyznane zagranicznemu profesorowi po raz pierwszy.

Dziękując za wyróżnienie Rektor Bielecki powiedział:

Magnificencjo Rektorze, Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele!

Przyznany mi dzisiaj Medal Jarosława Mądrego przyjmuję z ogromną satysfakcją i radością, jako wyraz uznania nie tylko dla mnie osobi-

ście, ale też dla wszystkich pracowników Politechniki Łódzkiej, którzy od 45 lat pracowali z wielkim zaangażowaniem dla dobra naszych Uczelni i wzmacniali wzajemną współpracę. Wiemy dobrze, że współpracy naukowej, ani dydaktycznej nie zapoczątkują i nie będą kontynuować ani ministerstwa, ani komputery, czy maszyny.

Gdy w 1982 roku Rektorem Nowgorodzkiego Uniwersytetu Politechnicznego został Władimir Wasiliewicz Soroka, walczył z dużą determinacją o przekształcenie Nowgorodzkiego Instytutu Politechnicznego, Instytutu Pedagogicznego i Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w jeden uniwersytet. Analogia z księciem Jarosławem Mądrym nasuwa się sama.

W rok po utworzeniu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego jako znak potraktowano odnalezienie na terenie Nowgorodu osobistej pieczęci Jarosława Mądrego i takie imię nadano młodziutkiej Uczelni. Dziś przyjmując Medal Jarosława Mądrego czuję też powagę idących za nim zobowiązań wynikających z dokonań imiennika, ale i osób, które przede mną go otrzymały. Dziękuję za uhonorowanie mnie tym odznaczeniem. Dołożę wszelkich starań, aby dalej rozwijać współpracę pomiędzy naszymi Uczelniami, wspierać kontakty naukowe, wymianę studencką, wymianę doświadczeń dydaktycznych i projektów wspólnych dyplomów. Dziękuję.

Kolacja pożegnalna wydana przez Rektora NovGU w restauracji hotelu *Sadko* była okazją nie tylko do spotkania uczestników uroczystości rocznicowych, wystąpień oficjalnych i wznoszenia okolicznościowych toastów, ale także do podziwiania dotychczas skrywanych talentów gospodarzy, którzy pod dyrekcją prorektora Michaiła Raniienko przygotowali bardzo profesjonalny program artystyczny. Głównymi wykonawcami utworów muzycznych i wokalnych byli, doskonale znani gościom, przedstawiciele kierownictwa uniwersytetu występujący w regionalnych strojach ludowych charakterystycznych dla Ziemi Nowgorodzkiej.

Listopad 2013 w Łodzi – Wizyta Samorządowców Nowgorodu

O roli Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego w tworzeniu wspólnej historii Łodzi i Nowgorodu świadczą wydarzenia z listopada 2013 roku i lutego 2014 roku. Dwaj bardzo zasłużeni dla współpracy między naszymi uczelniami profesorowie, mianowicie były prorektor Politechniki Łódzkiej profesor Wojciech Wolf pełniący w tym czasie funkcję wiceprezydenta *EUF*

Campus Europae oraz były dyrektor Instytutu Politechnicznego Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego wybrany na funkcję Przewodniczącego Dumy Wielkiego Nowogrodu profesor Władimir Timofejew postanowili wykorzystać doświadczenia wieloletniej współpracy między bratnimi uczelniami do zainicjowania bezpośrednich kontaktów między władzami miejskimi Łodzi i Nowogrodu. W piśmie Przewodniczącego Dumy Władimira Timofejewa z dnia 29 października 2013 roku skierowanym do Prezydent Miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej czytamy m.in.: *Obecnie ważne jest, aby wykorzystując doświadczenia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego poszerzyć formę współpracy i rozpocząć jej realizację między organami władzy przedstawicielskiej i środowiska biznesowego w Łodzi i w Nowgorodzie. Z naszej strony szczególnie cenne byłoby poznanie łódzkich doświadczeń z zakresu samorządności lokalnej.* Pomysł obu profesorów uzyskał akceptację prezydent Hanny Zdanowskiej.

Pierwszym krokiem zmierzającym do zainicjowania bezpośrednich kontaktów między władzami miejskimi Łodzi i Nowogrodu była wizyta delegacji Nowgorodzkiej Dumy w Łodzi. Na zaproszenie Prezydent Hanny Zdanowskiej w okresie od 27 listopada do 1 grudnia 2013 roku w Łodzi przebywała dziesięcioosobowa delegacja, w której składzie znaleźli się: przewodniczący Dumy Wielkiego Nowogrodu – Władimir Timofejew, pierwszy zastępca Mera Wielkiego Nowogrodu – Anton Zemljak, zastępcy przewodniczącego Dumy Wielkiego Nowogrodu – Jewgeni Kulikow i Władisław Bukietow, radni Dumy Wielkiego Nowogrodu – Ilia Kostusenko, Elena Michajłowa, Nadeżda Pelgemjaniec, Konstantin Demidow, przewodniczący komitetu rynku konsumentów i usług Urzędu Wielkiego Nowogrodu – Tatiana Paszkowa, dyrektor generalny *Nowgorodzkiej Telewizji Regionalnej* – Dmitrij Wiertkow.

Program pobytu gości w Łodzi został opracowany wspólnie przez, działającego w imieniu Politechniki Łódzkiej, profesora Wojciecha Wolfa oraz upoważnioną przez Urząd Miasta Łodzi Marinę Kulisiewicz i obejmował rozmowy oficjalne i robocze zarówno z przedstawicielami władz Politechniki Łódzkiej, jak i Urzędu Miasta Łodzi. Gościom zapewniono również interesujący program turystyczny. Wyrazy zachwytu można było co chwilę usłyszeć podczas spaceru po ulicy Piotrkowskiej, a zdjęcie na *Ławeczce z Tuwimem* było obowiązkowym wydarzeniem spaceru.

Zakwaterowanie gości w pokojach gościnnych I Domu Studenckiego Politechniki Łódzkiej stwarzało dogodne warunki do zagospodarowania

czasu wolnego i organizowania spotkań wieczornych. Na pierwszą kolację w restauracji *Serenissima* zaprosił delegację Nowgorodzkiej Dumy prorektor PŁ profesor Sławomir Wiak, który w towarzystwie profesora Wojciecha Wolfa i doktora h.c. NovGU Aleksandra Pycia powitał gości oraz zaprosił do budynku Rektoratu PŁ w celu przeprowadzenia rozmów na temat planów wspólnych działań, które będą wynikiem ustaleń na poziomie przedstawicieli władz miast Łodzi i Nowgorodu.

Dwudniowe oficjalne i robocze spotkania z Prezydent Miasta Łodzi, jej zastępcami i dyrektorami wydziałów zainteresowanych współpracą z Nowgorodem zaowocowały konkretnymi ustaleniami, w wyniku których zaplanowano kolejną wizytę w Łodzi przedstawicieli instytucji zajmującymi się turystyką i współpracą z zagranicą w administracji Wielkiego Nowgorodu.

Niezapomniane wrażenie na gościach zrobiła wizyta w restauracji *Gęsi Puch*, do której Przewodniczący Dumy Wielkiego Nowgorodu zaprosił na kolację osoby, które dotychczas nie uczestniczyły w spotkaniach organizowanych przez władze Miasta Łodzi czy władze Politechniki Łódzkiej, a które niejednokrotnie zgłaszały interesujące propozycje współpracy z Wielkim Nowgorodem. Zarówno niepowtarzalny wystrój lokalu, jak i atmosfera panująca podczas kolacji były okazją do wysłuchania wielu ciekawych pomysłów na wspólne działania. Jako przykładowe można wymienić budowę *Domu Polskiego* w Nowgorodzie, organizowanie wspólnych pokazów mody itp.

2.7. Rok 2014

Luty 2014 w Łodzi – Targi Na Styku Kultur

Przyjazd delegacji z Nowgorodu Wielkiego do Łodzi w lutym 2014 roku był wynikiem ustaleń prezydent Miasta Łodzi Hanny Zdanowskiej i przewodniczącego Rady Miasta Nowgorodu Władimira Timofejewa podczas oficjalnej wizyty w naszym mieście delegacji reprezentującej władze samorządowe Nowgorodu w listopadzie 2013 roku.

W programie pobytu gości z Nowgorodu przewidziano m.in. udział w targach *Na Styku Kultur*, zorganizowanych w hali EXPO MTŁ oraz spotkania z przedstawicielami łódzkich firm zainteresowanych nawiązaniem kontaktów handlowych i turystycznych z instytucjami i firmami działającymi na terenie Nowgorodu. Realizacja programu pobytu w Ło-

dzi, opracowanego przez reprezentujące Urząd Miasta Łodzi Panie Monikę Karolczak i Marinę Kulisiewicz wymagała aby w składzie delegacji z Nowgorodu znaleźli się: przewodniczący Rady Miejskiej – Władimir Timofejew z małżonką, pierwszy zastępca Mera Nowgorodu – Anton Zemljak z małżonką, zastępca przewodniczącego Rady Miejskiej Władisław Bukietow, przewodnicząca Departamentu Turystyki i Współpracy z Zagranicą – Olga Wasiljewa i zastępca przewodniczącej Departamentu Nikolaj Nikołajew, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Uniwersytetu w Nowgorodzie – Natalia Szajdorowa oraz zastępca dyrektora przedsiębiorstwa *SPLAW* – Michaił Baranowicz. Ponadto skład delegacji uzupełniała trzyosobowa ekipa odpowiedzialna za organizację wystawy i centrum informacyjnego podczas targów *Na Styku Kultur*. Ekipę stanowili: zastępca dyrektora Oddziału Turystyki i Współpracy Międzynarodowej Urzędu Miasta Nowgorodu – Walentina Mironko oraz specjaliści z Centrum Informacji Turystycznej *Czerwona Chata* – Aleksander Aleksejew i Andrej Msojew.

Po zakwaterowaniu w godzinach wieczornych 19 lutego w hotelu *Holiday Inn* przy ul. Piotrkowskiej, i nocnym odpoczynku goście przystąpili do realizacji bardzo starannie przygotowanego programu. Ekipa robocza, biorąca udział w targach przystąpiła do montażu w hali EXPO ekspozycji na targach *Na Styku Kultur*. Pozostali członkowie delegacji złożyli wizytę w firmie *COMPLEX IQ*, przy ul. Papierniczej, w firmie *Pharmena*, przy ul. Wólczańskiej, następnie odwiedzili *ECI* przy ulicy Targowej oraz w ramach wycieczki po mieście zwiedzili *Muzeum Włókiennictwa* i *Księży Młyn*. Okazją do podsumowania wydarzeń pierwszego dnia pobytu i ustalenia szczegółów dotyczący planów na kolejne dni było spotkanie na kolacji w restauracji *Revelo*, w której poza gośćmi z Nowgorodu uczestniczyli reprezentujące Urząd Miasta Monika Karolczak, Marina Kulisiewicz z BPTiWzZ, przedstawiciele Politechniki Łódzkiej profesor Wojciech Wolf i dr h.c. NovGU Aleksander Pyć oraz reprezentujący firmę *Complex IQ* Marek Ciemięga i firmę *Pharmena SA* Paweł Mrozowski.

Piątek – 19 lutego rozpoczął się śniadaniem gości w hotelu *Holiday Inn* z udziałem Prezydent Hanny Zdanowskiej, po którym wszyscy udali się do hali EXPO w celu wzięcia udziału w uroczystym otwarciu targów *Na Styku Kultur*. Ważne wydarzenie tego dnia to podpisanie *Listu Intencyjnego o współpracy pomiędzy miastami Łódź i Nowgorod Wielki* oraz prezentacja oferty turystycznej Miasta Nowgorodu Wielkiego, podczas

której odbyło się losowanie wśród dziennikarzy dwudniowej wycieczki do Nowogrodu Wielkiego.

Wystrój lokalu i serwowane dania w restauracji *Revelo* sprawiły, że obiad dla gości z udziałem Wiceprezydenta Miasta Łodzi Radosława Stępnia, reprezentujących Urząd Miasta Moniki Karolczak i Mariny Kulisiewicz, prorektora Politechniki Łódzkiej profesora Sławomira Wiaka, któremu towarzyszył odpowiedzialny w uczelni za współpracę z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym dr h.c. NovGU Aleksandr Pyć był kolejnym wydarzeniem, które na długo pozostanie w pamięci gości z Nowogrodu i będzie dowodem na atrakcyjność Łodzi jako celu wypraw turystycznych.

2.8. Rok 2015

Maj 2015 w Łodzi – Uroczyste posiedzenie Senatu – 70 lat PŁ

Uroczyste posiedzenie Senatu w maju 2015 roku było poświęcone siedemdziesiątej rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej oraz nadaniu tytułu *doktora honoris causa* profesorowi Ariehowi Warshelowi. Do udziału w uroczystościach tradycyjnie zapraszane są delegacje współpracujących z Politechniką uczelni zagranicznych. Rektor Politechniki Łódzkiej wystosował takie zaproszenia do Rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego profesora Wiktora R. Webera i Prezydenta Uniwersytetu w Nowgorodzie profesora Anatolija L. Gawrikowa – dr h.c. PŁ. Dziękując za zaproszenie rektor NovGU profesor Weber przepraszył rektora Bieleckiego, że ze względu na dużo wcześniej zaplanowane zajęcia nie będzie mógł wziąć osobiście udziału w uroczystościach rocznicowych w Politechnice Łódzkiej oraz poinformował, że Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy będzie reprezentował Prezydent NovGU Anatolij Gawrikow dr h.c. PŁ z małżonką Mariną.

Po zakończeniu części oficjalnej posiedzenia Senatu była okazja do składania gratulacji i życzeń z okazji siedemdziesiątej rocznicy powstania politechniki Łódzkiej. Prezydent NovGU profesor A. Gawrikow złożył na ręce Rektora Bieleckiego okolicznościowy list, w którym Rektor Weber pisze:

Szanowny Panie Rektorze Stanisławie Bielecki!

W tym uroczystym dla nas wszystkich dniu, 70 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej niech mi będzie wolno wyrazić głęboki szacunek Panu,

członkom Senatu, pracownikom i studentom Waszej Uczelni. Z tej okazji, w imieniu Kierownictwa oraz wszystkich pracowników i studentów Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego, życzę Wam wszelkiej pomyślności i dalszych sukcesów.

Historia relacji wyższego szkolnictwa technicznego w Nowgorodzie z uczelniami technicznymi w Łodzi ma swoje korzenie w połowie lat sześćdziesiątych XX wieku. Były to pierwsze lata wyższego szkolnictwa technicznego w regionie Nowgorodzkiem i kontakty międzynarodowe dla naszego młodego uniwersytetu były bardzo potrzebne. W tym czasie Politechnika Łódzka już od ponad dwudziestu lat działała jako autonomiczna instytucja naukowo-dydaktyczna zdobywając należną sławę w kraju i za granicą.

Z dużym zainteresowaniem poznawaliśmy historię i proces tworzenia Politechniki Łódzkiej. Do roku 1945, w którym oficjalnie powołano Politechnikę Łódzką, minęło 80 lat oczekiwania na to wydarzenie. Warunki obiektywne takie jak szybki rozwój przemysłu w Łodzi wymagały kadr inżynierskich, a polska młodzież coraz bardziej dążyła do zdobycia wiedzy inżynierskiej. Jednak interwencja polityki, opóźnienia i przeszkody w korytarzach władzy dworu carskiego, dwie wojny światowe, wszystko to oddalało realizację idei powstania wyższej uczelni technicznej w Łodzi. Na wielki szacunek i pamięć historyczną zasługują liderzy miasta, przedsiębiorcy i zwykli obywatele Łodzi, którzy konsekwentnie i wytrwale wykazywali potrzebę utworzenia wyższej szkoły technicznej. Wiarę w utworzenie szkoły wyższej umacniał niekontrolowany wzrost liczby mieszkańców Łodzi z 38 tysięcy do ponad pół miliona. Funkcjonowanie w powojennej Łodzi wydziałów Politechniki Warszawskiej stało się podstawą głębokiej tradycji naukowej utworzonej przez społeczność profesorów i studentów. Dziś Politechnika Łódzka jest jedną z największych uczelni w kraju, w której na dziewięciu wydziałach uczy się ponad dwadzieścia tysięcy studentów i stanowi centrum nauki, kultury i edukacji o znaczeniu krajowym.

Niespełna dwa lata minęły od dnia, kiedy obchodziliśmy 45-lecie naszej współpracy. Przez te wszystkie lata, z niewielkimi wyjątkami, nie maleje zainteresowanie studentów w wymianach naukowych, praktykach i kontaktach nauczycieli akademickich. Aktualnie rośnie wzajemne zainteresowanie wspólnymi badaniami i projektami edukacyjnymi w ramach międzynarodowej współpracy międzyuczelnianej.

Od chwili nawiązania współpracy między naszymi uczelniami była ona możliwa dzięki aktywnemu wsparciu liderów naszych uczelni:

w pierwszych latach rektora Politechniki Łódzkiej profesora Mieczysława Serwińskiego i dyrektora Nowgorodzkiej Filii LETI Anatolija Kiselewa a następnie rektorów NovGU profesora Władimira Soroki i profesora Anatolia Gawrikowa i rektorów Politechniki Łódzkiej profesora Jana Krysińskiego i profesora Józefa Mayera. Obecnie pałeczkę współpracy długoterminowej przejęli rektor Politechniki Łódzkiej profesor Stanisław Bielecki i rektor NovGU profesor Wiktor Robertowicz Weber.

Jednak podstawą współpracy po obu stronach byli ludzie, dobrze znani w świecie naukowym, którzy potrafili zadbać o kształcenie młodzieży i rozwój dialogu międzykulturowego. Na szczęście osób tych było ich wiele. Podczas obchodów 40-lecia współpracy między Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym najbardziej zasłużeni otrzymali odznaczenia krajowe naszych państw. Ze strony Polskiej wyróżnieni zostali: Jan Krysiński, Piotr Kula, Krzysztof Baranowski, Andrzej Napieralski, Krzysztof Kuźmiński i Aleksander Pyć. Ze strony rosyjskiej wyróżnienia otrzymali: Boris Seleznew, Walery Jemeljanov, Jevgeni Bondarenko i Sergej Britin. Prorektorzy NovGU Sergej Gudilow i Michaił Pewzner otrzymali odznaki Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej. Aleksander Pyć i Andrzej Napieralski otrzymali godność doktora honoris causa NovGU a prezydent NovGU Anatolij Gawrikow otrzymał Medal Komisji Edukacji Narodowej i w 2009 roku został doktorem honoris causa Politechniki Łódzkiej. Aktualni rektorzy obu uczelni zostali wyróżnieni: Wiktor Robertowicz Weber otrzymał odznakę Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej zaś Stanisław Bielecki otrzymał Medal Jarosława Mądrego I stopnia.

Drodzy Koledzy!

Wszyscy jesteśmy przedstawicielami środowiska naukowego. W ramach swoich badań i w realizacji wspólnych projektów opracowujemy perspektywy rozwoju społeczeństw, budujemy prognozy technologiczne rozwoju społeczno gospodarczego i politycznego w kraju i na świecie. Jesteśmy odpowiedzialni za przyszłości swoich narodów i pokojowego współistnienia wszystkich narodów. Specjaliści z zakresu techniki muszą być gotowi do prac w ramach nowego programu opartego o nanotechnologię. Specjaliści z zakresu nauk humanistycznych muszą przygotować społeczeństwo do zastosowania wyników ich prac. Każdy z nas jest odpowiedzialny za stan duchowy i moralny społeczeństwa i wychowanie nowych pokoleń obywateli w swoich krajach. Wszystko to w pełni odnosi się do obu naszych uniwersytetów.

Życzymy pomyślności Politechnice Łódzkiej wszystkim jej pracownikom i studentom.

Rektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. W.R. Weber.

Zapytani, po pracowitym dniu, goście z Nowgorodu jak chcieliby spędzić kilka godzin wolnego od zajęć programowych czasu, odpowiedzieli, że ich marzeniem jest podziwianie barw majowej przyrody w Tuszynie na *Pyćlandii*.

Po powrocie do Łodzi w godzinach wieczornych na gości czekała oficjalna kolacja we wspaniałych wnętrzach restauracji Hotelu *Double Tree by Hilton*.

2.9. Rok 2016

Październik 2016 w Łodzi – Inauguracja Nowego Rektora PŁ

Posiedzenie Senatu Politechniki Łódzkiej w dniu 4 października miało szczególny charakter. Mianowicie podczas Inauguracji Nowego Roku Akademickiego 2016/2017 nastąpiło przekazanie insygniów władzy rektorskiej, przez kierującego od ośmiu lat uczelnią, profesora Stanisława Bieleckiego wybranemu na funkcję rektora PŁ profesorowi Sławomirowi Wiakowi. Wśród zgromadzonych tego dnia w audytorium im. A. Sołtana gości znaleźli się przedstawiciele władz miasta i regionu, rektorzy polskich uczelni, reprezentanci instytucji naukowych, przemysłu i organizacji gospodarczych współpracujących z Politechniką Łódzką, doktorzy honoris causa PŁ oraz pracownicy i studenci uczelni. Jak zwykle nie zabrakło delegacji uczelni zagranicznych współpracujących z Politechniką Łódzka w tym Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Uniwersytet w Nowgorodzie, mogący się poszczycić 48-letnią wspólną historią z Politechniką Łódzką był reprezentowany przez prezydenta profesora Anatolija Gawrikowa – dr h.c. PŁ, który przybył do Łodzi wraz małżonką Mariną.

Wystąpienia okolicznościowe gości zawierały słowa uznania dla osiągnięć i pozycji Politechniki Łódzkiej w okresie ostatnich lat. Szczególnie ciepło w imieniu społeczności akademickiej i kierownictwa Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego podziękował profesorowi Stanisławowi Bieleckiemu za skuteczne wspieranie bieżącej współpracy oraz inicjatywy mające na celu rozszerzanie form tej współpracy prezydent NowGU profesor Anatolij Gawrikow. Stwierdził, że jest dla niego wielkim zaszczytem być, jako doktor honoris causa PŁ, członkiem społeczności

tak znakomitej uczelni. Złożył serdeczne gratulacje z okazji wyboru na funkcję rektora Politechniki Łódzkiej profesorowi Sławomirowi Wiakowi i złożył obietnicę podejmowania wszelkich działań mających na celu pisanie kolejnych rozdziałów wspólnej historii Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Okazją do ustalenia wspólnych działań nowych władz Politechniki Łódzkiej z kierownictwem NovGU w nadchodzącym roku 2017 było spotkanie gości z Nowgorodu podczas kolacji wydanej przez rektora Wiaka w *Klubie Spadkobierców* przy ulicy Piotrkowskiej.

2.10. Rok 2017

Grudzień 2017 w Nowgorodzie – Profesor S. Wiak dr h.c. NovGU

Wizyta delegacji Politechniki Łódzkiej w rosyjskiej uczelni zapoczątkowała obchody jubileuszu współpracy obu instytucji, którą podjęto w 1968 roku. Program wizyty obejmował szereg spotkań o charakterze oficjalnym i roboczym. Jego szczególnym punktem był udział w uroczystości nadania prof. Sławomirowi Wiakowi tytułu doktora honoris causa Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. W składzie delegacji obok rektora profesora Sławomira Wiaka i towarzyszącej mu małżonki Krystyny byli: prorektor ds. naukowych prof. Ireneusz Zbiciński, dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki prof. Sławomir Hausman, dyrektor Instytutu Elektroniki prof. Paweł Strumiłło i doktor honoris causa uniwersytetu w Nowgorodzie dr inż. Aleksander Pyć.

Spotkanie z pełniącym obowiązki rektora NovGU prof. Jurijem S. Borowikowem było okazją do złożenia deklaracji gotowości do dalszej współpracy. O szczegółach związanych z jej przebiegiem m.in. w ramach programu *ERASMUS+* dyskutowano z prorektorem NovGU prof. Michailem Pewznerem oraz dyrektorem Działu Współpracy z Zagranicą dr Natalią Szajdorową. Wśród tematów poruszonych w czasie spotkań na uczelni było m.in. zakończenie prac dotyczących podwójnych dyplomów dla studentów ekonomii i zarządzania oraz nawiązanie ściślejszej współpracy naukowej w takich obszarach, jak: mikroelektronika oraz inżynieria biomedyczna i komputerowe systemy wspomagania diagnozy kardiologicznej. Politechnika Łódzka została zaproszona do udziału w programie naukowo-badawczym związanym z cyfryzacją i wykorzy-

staniem dużych baz danych, kierowanym przez prof. Anatolija Gawrikowa z Katedry Technologii Systemów Informatycznych. Z kolei z wielkim zainteresowaniem strony rosyjskiej spotkała się propozycja przystąpienia NovGU do programu Uniwersytetu Bałtyckiego złożona przez prorektora PŁ profesora Ireneusza Zbicińskiego.

Narada członków delegacji PŁ z przedstawicielami władz NovGU, dyrektorami instytutów i kierownikami katedr zainteresowanych współpracą z Politechniką Łódzką miała charakter wybitnie roboczy. W trakcie narady rektor PŁ profesor Sławomir Wiak przedstawił ogólną informację o Politechnice Łódzkiej. Opisał aktualną pozycję jaką Politechnika Łódzka zajmuje w kraju i w Łodzi. Zapoznał zebranych z obowiązującą procedurą w procesie przyznawania najwyższej godności akademickiej jaką jest *doktorat honoris causa*. Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki (WEEIA) dr hab. inż. Sławomir Hausman wygłosił referat na temat prac badawczych i kierunków kształcenia w Politechnice Łódzkiej. Podczas dyskusji prowadzono poszukiwania obszarów współpracy w dziedzinie energetyki i telekomunikacji. Profesor Paweł Strumiłło wspólnie z prof. Wiktorem Weberem dyskutowali o pracach prowadzonych w dziedzinie inżynierii biomedycznej oraz komputerowych systemach wspomagania diagnozy kardiologicznej.

Uroczyste posiedzenie senatu *Profesorskiej Prijom*, podczas którego zostali nagrodzeni wyróżniający się w pracy profesorowie i wykładowcy NovGU, miało również polski akcent. Prof. Walerij Jemeljanow, *Zastużony Wynalazca Federacji Rosyjskiej*, były kierownik Katedry Budowy Maszyn NovGU złożył na ręce profesora Sławomira Wiaka dokumenty potwierdzające przyznanie patentu na wynalazek: *Wózek inwalidzki o zmiennej bazie*, którego współautorami, obok rosyjskich twórców, są prof. Sławomir Wiak i mgr inż. Tomasz Pyć. Rektorzy PŁ i NovGU postanowili rozważyć prawne i organizacyjne możliwości utworzenia wspólnej jednostki badawczo-produkcyjnej do dalszych badań nad opatentowanym wynalazkiem i jego komercjalizacją.

Tegoroczne obchody Święta Patrona Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Jarosława Mądrego miały szczególną oprawę. Rozpoczęły one 50 rocznicę owocnej współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Partnerem. Podczas tradycyjnej, corocznej uroczystości, która się odbyła 7 grudnia 2017 roku w Centrum Kultury *AKRON* w Nowgorodzie głównym punktem programu była ceremonia wręczenia najwyższej godności akademickiej uniwersytetu – tytułu doktora honoris causa No-

wgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego rektorowi Politechniki Łódzkiej profesorowi Sławomirowi Wiakowi.

Prowadzący ceremonię Prezydent Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Anatolij Gawrikow wymienił istotne fakty ze wspólnej historii Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, która się rozpoczęła w 1968 roku. Następnie przedstawił sylwetkę prof. dr hab. Sławomira Wiaka, opisał jego drogę zawodową i naukową. Wymienił najważniejsze osiągnięcia w tym: ponad 400 publikacji naukowych, 18 monografii, udział w 21 projektach badawczych, członkostwo w pracach 17 komitetów organizacyjnych konferencji międzynarodowych i członkostwo w Komitecie Prognozowania Rozwoju Polski do 2020 roku. Uzasadniając trafność wyboru kandydata do tytułu doktora honoris causa Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Gawrikow powiedział: *Profesor Sławomir Wiak jako Dyrektor Instytutu Mechatroniki i Systemów Informatycznych, Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki, Prorektor Politechniki Łódzkiej a obecnie Rektor Politechniki Łódzkiej był bardzo aktywnym uczestnikiem rozwoju współpracy z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Kończąc laudację profesor Gawrikow stwierdził: Na mocy uchwały Rady Naukowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z dnia 31 października 2017 roku protokół Nr 1, za aktywną działalność na rzecz rozwoju współpracy pomiędzy Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym i duży osobisty wkład w prowadzenie badań naukowych i procesu dydaktycznego w zakresie automatyki i elektroniki Sławomirowi Wiakowi przyznano tytuł Doktor honoris causa Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.*

Wręczenia pamiątkowej szarfy, dyplomu i wiązanki kwiatów dokonał p.o. Rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego prof. dr hab. Jurij Borowikow. Zaproszony do zabrania głosu profesor Sławomir Wiak podziękował Prezydentowi, Rektorowi, Radzie Naukowej i pracownikom NovGU za wysoką ocenę jego osiągnięć i przyznanie tytułu *Doktor honoris causa Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego*. Z okazji Święta Patrona Uniwersytetu Jarosława Mądrego profesor Sławomir Wiak złożył życzenia dalszych sukcesów w działalności naukowej, dydaktycznej kulturalnej i sportowej. Licznie zebrany w Centrum Kultury AKRON mieszkańcom Nowgorodu życzył sukcesów w pracy i w życiu osobistym. Życzył im również aby, w przyszłości każdy z nich był absolwentem NovGU, a każdy student NovGU przynajmniej raz w życiu był

gościem Politechniki Łódzkiej.

Dwudniowy pobyt w Nowgorodzie zakończyła uroczysta kolacja wydana przez rektora NovGU profesora Jurija Borowikowa. W jej trakcie podsumowano wyniki spotkań, dyskusji i omawiano plany dalszych wspólnych przedsięwzięć, w tym również związanych z obchodami 50-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Poza gośćmi z PŁ w kolacji udział wzięli prezydent NovGU profesor Anatlij Gawrikow z małżonką, prorektor NovGU prof. Michaił Pewzner, prof. Aleksander Szirin. W trakcie rozmów prowadzonych podczas kolacji prorektor PŁ prof. Ireneusz Zbiciński zaprosił do przystąpienia NovGU do programu Uniwersytetu Bałtyckiego. Rektor NovGU prof. Jurij Borowikow zaproszenie przyjął i potwierdził gotowość rozpoczęcia natychmiast działań formalnych. Rektor PŁ profesor Sławomir Wiak przedstawił propozycję obsadzenia stanowiska specjalisty d.s. współpracy Polska-Wschód w Centrum Współpracy Międzynarodowej PŁ przez osobę wskazaną przez władze NovGU, do zadań której należałoby m.in. nawiązywanie, utrzymanie i rozwój kontaktów z partnerami zagranicznymi, organizacja wydarzeń kulturalno-naukowych, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Propozycja rektora S. Wiaka została przyjęta z dużym zainteresowaniem. Prorektor NovGU prof. Michaił Pewzner zobowiązał się do natychmiastowego podjęcia niezbędnych działań mających na celu realizację propozycji. Podsumowując przebieg rozmów, zgodnie stwierdzono, że rozpoczęte obchody jubileuszu 50-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego należy w roku 2018 kontynuować. Rektor Politechniki Łódzkiej został zaproszony przez prof. Jurija Borowikowa do Nowgorodu na coroczne imprezy organizowane w maju z okazji *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej*. Zaproszenie do Politechniki Łódzkiej na uroczyste posiedzenie Senatu PŁ związane z kolejną rocznicą powstania Politechniki Łódzkiej na ręce profesora Jurija Borowikowa złożył rektor PŁ profesor Sławomir Wiak.

2.11. Rok 2018

Maj 2018 w Nowgorodzie – 50 lat współpracy

Delegacja Politechniki Łódzkiej z rektorem prof. Sławomirem Wiakiem w dniach 13-17 maja 2018 roku uczestniczyła w wydarzeniach

Tygodnia Współpracy Międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Rektorowi Wiakowi towarzyszyli małżonka Krystyna, dyrektor Instytutu Elektroniki PŁ profesor Paweł Strumiłło, wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf, dr inż. Aleksander Pyć – dr h.c. NovGU. Uczestnikami wydarzeń zorganizowanego już po raz dwunasty tygodnia było ponad trzydziestu zaproszonych gości z dziesięciu krajów: Białorusi, Estonii, Japonii, Republiki Korei, Niemiec, Norwegii, Szwecji i Tadżykistanu. Polskę, poza delegacją Politechniki Łódzkiej reprezentował wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Sankt Petersburgu Krzysztof Kirdzik. Pobyt w Nowogrodzie był okazją do uczczenia pięćdziesiątej rocznicy współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Uroczyste otwarcie Tygodnia odbyło się 14 maja w auli nowego budynku Instytutu Humanistycznego w Antonowie. Przed wejściem do budynku gości powitała kapela w strojach ludowych, zapraszając do spożycia tradycyjnego chleba z solą.

Ze słowami powitalnymi do uczestników wydarzeń *Tygodnia* zwrócił się pełniący obowiązki rektora NovGU profesor Jurij Borowików. Szczególnie serdecznie powitał honorowych gości: gubernatora Województwa Nowgorodzkiego Andrieja Nikitina, przewodniczącą Rady Miejskiej Wielkiego Nowgorodu Jelenę Pisariową, metropolitę Nowgorodu i Starej Rusy Lwa, mera Wielkiego Nowogrodu Jurija Bobryszewa, prezydenta Fundacji Uniwersytetu w Hildesheim i jednocześnie prezydenta Rady Rektorów wyższych uczelni Dolnej Saksonii (Niemcy) Fridricha Wolfganga Uwe, rektora Politechniki Łódzkiej (Polska) profesora Sławomira Wiaka, rektora Witebskiego Uniwersytetu Państwowego imienia Maszerowa (Białoruś) Aleksieja Jegora.

Odpowiadając na słowa powitania rektora Borowikowa głos zabierali goście honorowi Tygodnia, w tym Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Sławomir Wiak, który powiedział: *Magnificencjo Rektorze, Szanowni Państwo, Drodzy Przyjaciele.*

Zaproszenie delegacji Politechniki Łódzkiej do udziału w 12 Tygodniu Współpracy Międzynarodowej NovGU przyjmuję z ogromną satysfakcją i radością, jako wyraz uznania nie tylko dla mnie osobiście, ale też dla wszystkich pracowników Politechniki Łódzkiej, którzy od 50 lat pracowali z wielkim zaangażowaniem dla dobra naszych uczelni i wzmacniali wzajemne więzi. Determinacja osób zaangażowanych we współpracę dała rezultaty. Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy i Politechnika

Łódzka współpracując ze sobą, wymieniając studentów i pracowników i uczestnicząc we wspólnych projektach i przedsięwzięciach wymieniły dotychczas po ponad 1000 osób. Intensywna wymiana studentów i pracowników owocuje nie tylko zdobytą czysto techniczną wiedzą, ale też poznawaniem kultury i obyczajów, i w efekcie – przyjaźniami.

Uczestnictwo delegacji Politechniki Łódzkiej w imprezach Tygodnia Współpracy Międzynarodowej NovGU i w Spotkaniu Międzynarodowego Forum Społeczno-Naukowego Tradycje zarządzania publicznego i nowoczesność traktuję jako materializację tej „pozatechnicznej” współpracy i jednocześnie uznają, że rozpoczyna ono kolejny rozdział w historii Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i Politechniki Łódzkiej. Chciałbym, żeby takich nowych, wspólnych form współpracy było więcej.

Jako Rektor Politechniki Łódzkiej dołożę wszelkich starań, aby dalej rozwijać współpracę pomiędzy naszymi uczelniami, wspierać kontakty naukowe, wymianę studencką, wymianę doświadczeń dydaktycznych i projektów podwójnych dyplomów.

Uczestnikom Forum życzę owocnych obrad.

Dziękuję za uwagę.

Kolejnym wydarzeniem w ramach Tygodnia Współpracy Międzynarodowej było uroczyste otwarcie Centrum Nauki krajów Europy Północnej i krajów Bałtyckich, któremu towarzyszyło zwiedzanie wystawy promującej walory turystyczne tych krajów. Po pracowicie spędzonym przedpołudniu goście zostali zaproszeni do stołówki Instytutu Humanistycznego w Antonowie na smaczny obiad.

Przewidziany w programie pobytu w Nowgorodzie czas wolny został wykorzystany przez gości w różny sposób bądź na wypoczynek, bądź na zwiedzanie ciekawych miejsc w gościnnym mieście. Dla części delegacji Politechniki Łódzkiej w składzie rektor Wiak, Jego małżonka Krystyna i towarzyszący im Aleksander Pyć konieczne było przystąpienie do likwidacji skutków przygody, której nikt nie był w stanie przewidzieć przed wyjazdem z Łodzi. Mianowicie po raz pierwszy w pięćdziesięcioletniej historii kontaktów z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym delegacja Politechniki Łódzkiej nie mogła, ze względu na brak miejsc w samolocie, skorzystać z bezpośredniego połączenia lotniczego z Okęcia do Sankt Petersburga. Jedynym możliwym rozwiązaniem gwarantującym przybycie do Nowgorodu zgodnie z zaproszeniem w niedzielę dnia 13 maja był lot z Warszawy do Sankt Petersburga z przesiadką w Wied-

niu. Większość osób korzystających z podróży samolotami ma zwykle wystarczające doświadczenie pozwalające na wygodne przygotowanie bagaży z podziałem na część oddawaną podczas odprawy i część ulokowaną w bagażu podręcznym w typowych, zgodnych z przepisami walizkach zabieranych przez podróżnych na pokład samolotu. Problem polega na tym, że dopuszczane do wniesienia na pokład samolotu walizki mają ściśle określone wymiary i zwykle są do siebie bardzo podobne. Podczas przejazdu autobusem na lotnisku w Wiedniu w celu przesiadki do samolotu lecącego do Sankt Petersburga, podobnych walizek stanowiących bagaż podręczny ustawionych obok siebie na podłodze autobusu było co najmniej kilkanaście. Fakt ten spowodował, że wysiadający z autobusu rektor Wiak zabrał ze sobą dwie walizki – jedną swoją a drugą, która miała należeć do małżonki rektora. Radość ze szczęśliwego dotarcia do Sankt Petersburga i sympatyczna podróż mikrobusem w towarzystwie witających gości Aleksandra Szirina i Piotra Pietriakowa pozwoliła zapomnieć o trudach podróży. Po zakwaterowaniu w hotelu *Wolchow* nastąpiło otwarcie walizek i wówczas się okazało, że zamiast potrzebnych każdej kobiecie podręcznych przedmiotów oraz niezbędnej na zmianę, po podróży, odzieży w walizce Pani Krystyny znajdowały się przedmioty należące do kogoś innego, najprawdopodobniej kobiety, która podróżowała na trasie Warszawa Wiedeń. Stalowe nerwy i poczucie humoru rektora Wiaka okazały się bardzo potrzebne w zaistniałej sytuacji. Przeglądając zawartość walizki znaleziono bilet wizytowy mieszkańca Warszawy, który okazał się być kuzynem właścicielki walizki. Nawiązanie kontaktu telefonicznego z osobą wskazaną na bilecie wizytowym wyjaśniło jedynie zagadkę tajemniczego bagażu. Pozostały do rozwiązania problemy natury technicznej jak brak niezbędnych kosmetyków i innych przedmiotów przydatnych do spędzenia nocy i rozpoczęcia drugiego dnia pobytu w Nowgorodzie. Dotarcie do Nowgorodu w niedzielę w godzinach wieczornych okazało się kolejną przeszkodą w uzupełnieniu niezbędnych przedmiotów. Dlatego też czas wolny, który gospodarze przewidzieli w programie pobytu został przeznaczony na odwiedzenie kilku sklepów, w których dokonano niezbędnych zakupów pozwalających poprawić nastrój Pani Krystyny a opisana przygoda może być tematem wspomnień uczestników wspólnych dziejów Łodzi i Nowgorodu.

Po dniu pełnym wrażeń gospodarze przygotowali wspólną niespodziankę. Był to koncert połączony z kolacją na pokładzie Statku Restauracji – *Flagman* zacumowanego na Targowej Stronie Nowgorodu. Wspa-

niały wystrój restauracji, profesjonalny program muzyczny i serwowane smaczne potrawy gwarantowały, że atmosfera spotkania była godna jubileuszu 50-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Wracając pieszo do hotelu *Wolchow*, można było podziwiać z *Garbatego Mostu*, w promieniach zachodzącego ok. godziny 22:00 słońca, mury Nowgorodzkiego Kremla i sylwetkę Statku Restauracji - *Flagman*. Po dotarciu do hotelu rektor Wiak zaprosił ekipę Politechniki Łódzkiej do hotelowej kawiarni – gdzie opowiedział zebranych o pomysłe, mogącym zainteresować uczestników i obserwatorów wspólnych dziejów Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Mianowicie zaproponował opracowanie publikacji zawierającej wybrane wydarzenia z ostatniej dekady, które będą istotnym uzupełnieniem wiedzy zdobytej podczas lektury publikacji *Łódź Nowgorod – 40 lat wspólnej historii*.

W trzecim dniu pobytu w Nowgorodzie przewidziano obrady plenarne Międzynarodowego Forum Społeczno-Naukowego *Tradycje zarządzania publicznego i nowoczesność*. Dokonując otwarcia obrad rektor NovGU profesor Jurij Borowikow powitał uczestników obrad, życzył ciekawych wystąpień i interesującej dyskusji. Duże zainteresowanie wzbudził wygłoszony w języku angielskim przez rektora Politechniki Łódzkiej profesora Sławomira Wiaka referat na temat *Tradycje i współczesne trendy w szkolnictwie wyższym w Polsce*. W ramach dyskusji padły m.in. pytania o ścieżki karier absolwentów i źródła finansowania szkolnictwa wyższego po wprowadzeniu przewidywanych zmian. Referent udzielił wyczerpujących odpowiedzi.

Kolejnym ważnym wydarzeniem tego dnia było uroczyste spotkanie w Sali Posiedzeń Rektora władz NovGU poświęcone pięćdziesięcioleciu współpracy Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z Politechniką Łódzką. Poza gośćmi z Politechniki Łódzkiej w spotkaniu wzięło udział wiele osób, które przez szereg lat aktywnie uczestniczyły w tworzeniu wspólnej historii obu uczelni. Referat wprowadzający wygłosił Prezydent NovGU dr h.c. PŁ profesor Anatolij Gawrikow, który przypomniał najważniejsze wydarzenia z ostatnich pięćdziesięciu lat. Doskonałym uzupełnieniem zaprezentowanego materiału był pokaz zdjęć i filmu przygotowanego przez odpowiedzialnego w imieniu rektora NovGU za współpracę z Politechniką Łódzką profesora Sergieja Britina. O wielu wydarzeniach, które miały miejsce nawet często przed pięćdziesięciu laty, wspomniął pełniący przez wiele lat funkcję Pełnomocnika Rektora

PŁ ds. współpracy z uniwersytetami Rosji dr h.c. NovGU Aleksander Pyć. Zabierający głos w dyskusji przedstawiciele obu uczelni wysoko ocenili rezultaty działań wynikających z zawartych dotychczas umów o współpracy. Kulminacyjnym punktem spotkania było podpisanie przez rektorów prof. Sławomira Wiaka i profesora Jurija Borowikowa kolejnej wieloletniej umowy o współpracy między partnerami.

Wysoka ocena wyników dotychczasowej współpracy stała się podstawą do podjęcia przez Radę Naukową Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego decyzji o przyznaniu pracownikom Politechniki Łódzkiej honorowego tytułu *Zasłużony Pracownik NovGU*. Z rąk rektora NovGU profesora Jurija Borowikowa odznaki otrzymali: rektor PŁ profesor Sławomir Wiak – dr h.c. NovGU, dr inż. Aleksander Pyć – dr h.c. NovGU, dyrektor Instytutu Elektroniki PŁ profesor Paweł Strumiłło, wiceprezydent *EUF Campus Europae* profesor Wojciech Wolf. Tytuł *Zasłużony Pracownik NovGU* przyznano również prorektorowi PŁ profesorowi Ireneuszowi Zbicińskiemu i dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej PŁ dr inż. Dorocie Piotrowskiej.

Okazją do wymiany opinii i snucia planów na przyszłość było spotkanie w Sali Wystawowej NovGU, gdzie przy wspaniałych nakrytych stołach, osoby których kontakty z Politechniką Łódzką zostały nawiązane nawet przed kilkudziesięciu laty wspominały okoliczności poznania się i wspólnego przeżywania ciekawych chwil. Okazało się, że rekordzistą w tej dziedzinie jest profesor Walerij Jemielianow, który po raz pierwszy przybył do Łodzi jako opiekun grupy studentów w 1978 roku. Niewiele krótszym „stażem” mogli się pochwalić profesorowie Mirza Biczurin, Anatolij Gawrikow, Borys Selezniew, Gennadij Porowski i Sergiej Britin oraz Główny Specjalista z DWzZ NovGU Ludmiła Kozłowa. Dużą grupę osób szczególnie aktywnych w realizacji umów o współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym stanowią Nowgorodcy, którzy co najmniej przed kilkunastu laty rozpoczęli wspólny z łodzianami marsz, zapisując kolejne stronicie we wspólnej historii Łodzi i Nowgorodu. Do grupy tej należą prorektor NovGU ds. współpracy z zagranicą Michaił Pewzner, profesorowie Aleksander Szirin, Piotr Pietriakow, docent Anna Wietkina, dyrektor Działu Współpracy z Zagranicą Natalia Szajdorowa i specjalista w DWzZ Natalia Iliaszenko.

Nieprzewidziane wcześniej obowiązki spowodowały, że w związku z pełnionymi funkcjami musieli opuścić gościnny Nowgorod w godzinach przedpołudniowych 16 maja rektor PŁ profesor Sławomir Wiak

z małżonką i profesor Wojciech Wolf. Zaszczyc reprezentowania Politechniki Łódzkiej przejęli profesor Paweł Strumiłło i dr inż. Aleksander Pyć. Skorygowany na bieżąco program pobytu w Nowgorodzie mimo iż był, jak zwykle bardzo nasycony imprezami, spotkaniami i rozmowami roboczymi. pozwolił również na wygospodarowanie kilku godzin czasu wolnego, który został wykorzystany przez łodzian w sposób bardzo atrakcyjny. Kilkugodzinna wycieczka samochodowa po mieście i okolicach Nowgorodu z asystentem Instytutu Politechnicznego NovGU Wiktorem Karpuszkim, który okazał się być wspaniałym przewodnikiem posługującym się bardzo poprawnym językiem polskim. Wiktor nie tylko zadbał o zwiedzenie bardzo atrakcyjnych miejsc, ale także jego opowieści pozwoliły na lepsze poznanie ciekawej historii Ziemi Nowgorodzkiej.

Po zakończonej wycieczce gości czekała bardzo sympatyczna niespodzianka w postaci zaproszenia przez Natalię Szajdorową i Ludmiłę Kozłową na degustację regionalnych dań gruzińskich do sąsiadującej z hotelem *Wolchow Restauracji Gruzjińskiej*. Potrawy o nazwach *lawasz* i *chinkali* popijane gruzińskim winem smakowały znakomicie. Spotkanie przy obiedzie odbywało się w szczególnych okolicznościach. Mianowicie odpowiadająca w NovGU za organizację i przebieg studenckich praktyk wakacyjnych w ramach współpracy z Politechniką Łódzką Ludmiła Kozłowa po 26 latach pracy udała się na zasłużoną emeryturę. W podziękowaniu za wieloletnią współpracę Ludmiła Kozłowa ze wzruszeniem przyjęła słowa wdzięczności i pamiątkowy upominek od Politechniki Łódzkiej.

W oczekiwaniu na zapowiadane atrakcje wieczoru przygotowane w ramach Dnia Kultury Narodowej Republiki Angoli, odbyło się zwiedzanie Instytutu Edukacji Medycznej, podczas którego zastępca dyrektora Instytutu profesor Rusłan Zawilow zaprezentował działanie automatycznego systemu oceny studentów i lekarzy ubiegających się o uzyskanie kolejnej specjalizacji za ich postępowanie podczas stawiania diagnozy. Spotkanie w gabinecie dyrektora instytutu miało charakter wybitnie roboczy. Szczególnie interesujący przebieg miała rozmowa z posiadaczem odznaki *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* profesorem Mirzą Biczurinem. Profesor Biczurin jest wybitnym specjalistą w zakresie zastosowania materiałów półprzewodnikowych i magnetycznych w diagnostyce medycznej. Złożył profesorowi Pawłowi Strumiłło propozycje konkretnych tematów prac badawczych, których jego zdaniem rezultaty mogą się okazać unikalnymi w skali światowej. Pierwszym tematem do wspólnych prac mógłby być czujnik do pomiaru natężenia przepływu krwi w aor-

tach. Uzupełniając propozycję profesora Biczurina profesor Weber poinformował, że czujnik jest już przygotowany do przeprowadzenia badań klinicznych i zaprosił specjalistów z Politechniki Łódzkiej do włączenia się do dalszych prace nad doskonaleniem istniejącego rozwiązania i wdrożenia czujnika do produkcji masowej. Kolejnymi tematami proponowanymi do wspólnych prac mogłyby być piezoelektryczny czujnik do badania stanu kości pacjenta oraz zrobotyzowany system tomografii komputerowej do badań na poruszających się obiektach. Profesor Strumiłło z zainteresowaniem wysłuchał złożonych propozycji i zwrócił się do referentów z prośbą o pomoc w nawiązaniu kontaktów z osobami bezpośrednio prowadzącymi poszczególne prace. Obiecał, że po szczegółowym zapoznaniu się z zakresem prac, w których mieliby uczestniczyć specjaliści z Politechniki Łódzkiej jest gotów zaprosić na staż w Instytucie Elektroniki PŁ wskazanych pracowników Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Uroczysta kolacja, połączona ze wspianiałym programem artystycznym, zorganizowana w ramach *Dnia Kultury Narodowej Republiki Angoli* była dużym przeżyciem nie tylko dla studentów pochodzących z Angoli, ale i dla uczestniczących w imprezie gości. Okazało się, że przyszli absolwenci Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego z powodzeniem popisywali się nie tylko dobrą znajomością języka rosyjskiego ale i talentami aktorskimi, muzycznymi i wokalnymi. Obecność gości z Polski stanowiła dla studentów angolskich wielką atrakcję. Świadczyły o tym spontaniczne zaproszenia gości do pozowania do wspólnych pamiątkowych zdjęć.

Pozostałym w Nowgorodzie do 17 maja członkom delegacji Politechniki Łódzkiej sprzyjała piękna pogoda, brak korków na drodze do lotniska i sprawny kierowca samochodu. Okoliczności te pozwoliły na podjęcie decyzji, aby zaoszczędzony w podróży czas wykorzystać na półgodzinny spacer po parku wokół letniej rezydencji Katarzyny Wielkiej *Carские Siolo* w Puszkynie. Piękne zabudowania i starannie pielęgnowany park utrwaliły dobre wspomnienia z kolejnego pobytu w ojczystym kraju partnerskiego uniwersytetu.

Maj 2018 w Łodzi – Uroczyste posiedzenie Senatu PŁ – 50 lat współpracy

Podczas kolacji pożegnalnej w restauracji *Malinowka*, wydanej w grudniu 2017 roku dla delegacji Politechniki Łódzkiej przez rektora

NovGU profesora Jurija Borowikowa zgodnie stwierdzono, że rozpoczęte obchody jubileuszu 50-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego należy w roku 2018 kontynuować. Rektor Politechniki Łódzkiej został zaproszony przez profesora *Jurija Borowikowa do Nowgorodu na coroczne imprezy organizowane w maju z okazji Tygodnia Współpracy Międzynarodowej*. Jednocześnie zaproszenie do Politechniki Łódzkiej na uroczyste posiedzenie Senatu PŁ związane z kolejną rocznicą powstania Politechniki Łódzkiej na ręce profesora Borowikowa złożył rektor PŁ profesor Sławomir Wiak.

Delegacja NovGU w składzie prezydent NovGU profesor Anatolij Gawrikow z małżonką Mariną, profesor Wiktor Weber z małżonką Swietłaną, prorektor NovGU profesor Michaił Pewzner, profesorowie Aleksander Szirin i Piotr Pietriakow oraz docent Anna Wietkina i Natalia Szajdorowa w dniach od 23 do 26 maja złożyła wizytę w PŁ. W składzie delegacji zabrakło rektora NovGU profesora Jurija Borowikowa, którego ważne obowiązki służbowe zatrzymały w Nowgorodzie. Głównym celem wizyty gości był udział w uroczystym posiedzeniu Senatu PŁ z okazji 73 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej, podczas którego Dyrektorowi Instytutu Kształcenia Medycznego Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesorowi Wiktorowi Robertowiczowi Weberowi nastąpi nadanie tytułu *doktora honoris causa* Politechniki Łódzkiej.

Spotkanie w Pałacu Rektora PŁ było pierwszym punktem programu pobytu gości w Łodzi. W imieniu władz Politechniki Łódzkiej delegację z Nowgorodu powitał prorektor PŁ profesor Dariusz Gawin, który w ciekawy sposób opowiedział o historii nowej siedziby rektora i innych obiektów politechniki znajdujących w sąsiedztwie. Kolacja w *Klubie Rektora* przygotowana, jak zwykle przez panią Basię Kabzińską, pozwoliła na odpoczynek po trudach podróży i na nabranie sił przed spacerem po otaczającym pałacyk parku im. Michała Klepacza. Kilkusetletni dąb *Fabrykant* o rozłożystych konarach był doskonałym tłem do pamiątkowych zdjęć.

Wyjątkowy, świąteczny nastrój panujący wśród gromadzących się w pomieszczeniach sąsiadujących z audytorium im. A. Sołtana gości dało się zauważyć na długo przed rozpoczęciem uroczystego posiedzenia Senatu. Ubrani w tradycyjne akademickie szaty rektorzy, dziekani i inni funkcyjni członkowie władz akademickich budzili powszechne zainteresowanie i byli postaciami najchętniej fotografowanymi.

Otwierając posiedzenie Senatu J.M Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Sławomir Wiak powitał przybyłych na uroczystość gości w szcze-

gólności delegację Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, uniwersytetu który wraz z Politechniką Łódzką może się poszczycić trwającą pół wieku współpracą. Rektor Wiak stwierdził, że jest dla niego wielkim zaszczytem uczestniczyć w tak pięknym jubileuszu i witać w gronie przybyłych gości profesora Wiktora Webera, któremu Politechnika Łódzka postanowiła nadać godność doktora honoris causa naszej uczelni.

Prowadzący ceremonię nadania godności doktora honoris causa prorektor Politechniki Łódzkiej profesor Ireneusz Zbiciński poinformował zebranych, że na mocy decyzji Senatu Politechniki Łódzkiej w dniu dzisiejszym uczelnia nasza na wniosek Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki nadaje tytuł i godność *doktora honoris causa* profesorowi Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Wiktorowi Robertowiczowi Weberowi. Senat powołał na promotora przewodu profesora Pawła Strumiłło. Pozytywne recenzje o przewodzie opracowali profesor Krzysztof Lebenstein z Politechniki Warszawskiej oraz profesor Radzisław Kordek z Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Na podstawie przedstawionych recenzji senaty tych uczelni poparły nasz wniosek, a następnie w dniu 28 marca 2018 roku Senat Politechniki Łódzkiej podjął uchwałę o nadaniu *doktoratu honoris causa* profesorowi Wiktorowi Weberowi z Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Kończąc swoje wystąpienie, prorektor Ireneusz Zbiciński zwrócił się z prośbą do promotora przewodu profesora Pawła Strumiłło o wygłoszenie laudacji poświęconej osobie i osiągnięciom profesora Wiktora Webera.

Profesor Paweł Strumiłło przedstawił sylwetkę kandydata oraz podkreślił zasługi profesora Webera dla wieloletniej współpracy PŁ i NovGU. Profesor Wiktor Weber jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Semipalatyńskiego Państwowego Instytutu Medycznego. Pracując w tej uczelni obronił pracę doktorską w 1983 roku, a w 1992 uzyskał stopień doktora habilitowanego. W roku 1994 związał się z Nowgorodzkiem Uniwersyteciem Państwowym, gdzie utworzył Katedrę Chorób Wewnętrznych i kieruje nią do dziś. Od roku 1997 jest też dyrektorem Instytutu Edukacji Medycznej. W 2008 roku został rektorem uczelni. W działalności profesora Webera jako rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego ważne są inicjatywy związane z trwającą już 50 lat współpracą z Politechniką Łódzką. Był inicjatorem i współautorem m.in. wymiany wykładowców i doktorantów, opracowania wspólnych programów kształcenia podyplomowego, programów dotyczących mobilności studentów. Profesor Weber wspólne z PŁ zabiegał o udział w projektach europejskich naukowych

i edukacyjnych. Jak zaznaczył profesor Paweł Strumiłło – *Na szczególnie podkreślenie zasługuje powołanie z inicjatywy prof. Webera Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej w Uniwersytecie w Nowogrodzie oraz organizacja kursów języka polskiego przy wsparciu Konsulatu RP w Petersburgu. Przechodząc do omówienia zasług profesora Webera dla nauki profesor Strumiłło stwierdził że profesor Wiktor Robertowicz Weber jest wybitnym uczonym w dziedzinie inżynierii biomedycznej. Specjalizuje się w rozwijaniu technik komputerowych do wspomagania diagnostyki i terapii chorób naczyniowo-sercowych oraz endokrynologicznych. Pod kierunkiem profesora Webera prowadzono pionierskie prace i uzyskano znaczące wyniki w badaniach nad stresem jako czynnikiem ryzyka chorób sercowo-naczyniowych skutkujących tzw. przebudową mięśnia sercowego i w konsekwencji niewydolnością serca. W tematyce tej rozwinął również badania nad mechanizmami przebudowy mięśnia sercowego oraz korekcją farmakologiczną powstałych zmian morfologicznych. Prace o bardzo szerokim zasięgu prowadził również nad epidemiologicznymi, etnicznymi oraz związanymi z wiekiem i płcią przyczynami chorób sercowo-naczyniowych w północno-zachodniej Rosji i Kazachstanie. Jego imponujący dorobek naukowy i organizacyjny w pełni uzasadniają nadanie tego honorowego tytułu. Kończąc swoje wystąpienie, profesor Strumiłło zwrócił się do kandydata ze słowami: *Doktorat honoris causa jest najwyższym tytułem jaki może nadać społeczność akademicka Politechniki Łódzkiej. Tytuł ten jest wyrazem naszego wielkiego szacunku i uznania dla Pana znamienitych osiągnięć naukowych i dydaktycznych na rzecz rozwoju dyscyplin łączących nauki techniczne i medyczne oraz Pana niestrudzonej działalności na rzecz międzynarodowej współpracy akademickiej, w szczególności wieloletniej i owocnej współpracy pomiędzy Politechniką Łódzką a Nowogrodzkim Uniwersytetem Państwowym.**

Treść dyplomu honorowego w języku łacińskim odczytał dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki prof. Sławomir Hausman. Uroczystego aktu promocji i nadania godności doktora honorowego PŁ dokonał J.M. Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Sławomir Wiak w towarzystwie prorektora Ireneusza Zbicińskiego, dziekana Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki profesora Sławomira Hausmana i promotora profesora Pawła Strumiłło. Dokonując aktu promocji JM Rektor profesor Wiak powiedział *Mam zaszczyt nadać panu tytuł i godność doktora honoris causa Politechniki Łódzkiej. Dołączył pan do społeczności akademickiej Politechniki Łódz-*

kiej. Przysługują panu wszelkie prawa i obowiązki jako nowemu członkowi społeczności akademickiej Politechniki Łódzkiej. Po wysłuchaniu, w wykonaniu Chóru Politechniki Łódzkiej hymnu, *Gaude Mater Polonia* profesor dr h.c. PŁ Wiktor Weber wygłosił wykład na temat *Matryca diagnostyczna lub algorytm diagnostyczny – nowe podejście do nauczania diagnozy klinicznej studentów i lekarzy*.

Ceremonię wręczenia nagród dla wyróżniających się studentów za wybitne osiągnięcia, poprowadził prorektor PŁ profesor Grzegorz Bąk. Kolejne nagrody i wyróżnienia otrzymali pracownicy mogący się poszczycić wybitnymi osiągnięciami naukowymi, jak powiedział prowadzący ten punkt uroczystości prorektor profesor Ireneusz Zbiciński, że są to nagrody za aktywizację działalności badawczej i promocję wybitnych osiągnięć kadry naukowej.

Po zakończeniu ceremonii wręczenia nagród i wyróżnień głos zabrał ponownie rektor profesor Sławomir Wiak, który poinformował, że w dniach od 13 do 16 maja delegacja Politechniki Łódzkiej przebywała w Nowgorodzie z okazji *Tygodnia Współpracy Międzynarodowej*. Pobyt w Nowgorodzie był okazją do uczczenia pięćdziesiątej rocznicy współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Podczas uroczystości związanych z tą rocznicą rektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesor Jurij Borowikow wręczył gościom z Politechniki Łódzkiej odznaki honorowego tytułu *Zasłużony Pracownik Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego*. Ze względu na to, że nie wszyscy wyróżnieni pracownicy PŁ mogli uczestniczyć w tej pięknej uroczystości w Nowgorodzie rektor PŁ profesor Wiak zwrócił się do prezydenta NovGU profesora Anatolija Gawrikowa z prośbą o wręczenie przyznanych odznak. Występując przed zebranymi w audytorium im. Sołtana gośćmi prezydent Gawrikow przekazał w imieniu delegacji z Nowgorodu słowa wdzięczności za zaproszenie do udziału w tak doniosłej uroczystości. Prosił także aby w imieniu Rektora i Rady Naukowej NovGU podziękować wszystkim tym, którzy w ciągu pięćdziesięciu lat aktywnie uczestniczyli w zapisywaniu kart wspólnej historii naszych uczelni. Z rąk prezydenta Gawrikowa odznaki *Zasłużony Pracownik Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego* otrzymali prorektor PŁ profesor Ireneusz Zbiciński i dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej dr inż. Dorota Piotrowska.

Równie miłym akcentem uroczystości było wyróżnienie Odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*, wykazującym szczególną aktywność

we współpracy z Politechniką Łódzką, dwóch profesorów Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Aleksandra Szirina i Piotra Pietriakowa. Odznaki wyróżnionym wręczył JM Rektor PŁ profesor Sławomir Wiak w towarzystwie prorektora profesora Ireneusza Zbicińskiego.

Gaudeamus igitur zakończył oficjalną część uroczystości rocznicowych. Spotkanie towarzyskie zorganizowane pod namiotami na przyszyłym placu budowy nowego gmachu konferencyjno-dydaktyczno-laboratoryjnego Wydziału Chemicznego Politechniki Łódzkiej *Alchemium – magia chemii jutra* było okazją do rozmów w grupach nieformalnych i do odświeżenia znajomości zawartych przed wieloma laty. Sala seminaryjna jednego z najnowocześniejszych budynków *LabFactor* była miejscem bezpośredniego spotkania przy obiedzie gości z Nowogrodu z licznie przybyłymi przedstawicielami władz akademickich i administracyjnych Politechniki Łódzkiej.

Gościom z Nowogrodu przygotowano również program kulturalny między innymi spacer wzdłuż jednej z najbardziej znanych ulic w Europie ulicy Piotrkowskiej. Rolę przewodnika podczas spaceru pełniła absolwentka Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, aktualnie zatrudniona w Centrum Współpracy Międzynarodowej PŁ Daria Bobowkina. Spacer rozpoczął się przed hotelem *Holiday In*, a zakończył w zażytkowej willi przy ulicy Piotrkowskiej 77 w restauracji *Klubu Spadkobierców*, gdzie gości powitał JM Rektor PŁ profesor Sławomir Wiak i towarzyszący mu prorektorzy profesor Dariusz Gawin i profesor Witold Pawłowski, dziekan Wydziału EEIiA profesor Sławomir Hausman, promotor doktoratu h.c. PŁ profesora Wiktora Webera profesor Paweł Strumiłło oraz dyrektor CWM dr inż. Dorota Piotrowska i dr inż. Aleksander Pyć. dr h.c. NovGU. Wspaniały wystrój lokalu, stoły zastawione smacznymi potrawami i atrakcyjnymi napojami sprzyjały wystąpieniom zarówno gospodarzy, jak i gości. Serdeczne gratulacje popłynęły pod adresem nowego członka społeczności akademickiej PŁ profesora Wiktora Webera oraz gratulacje i podziękowania za dotychczasową aktywną współpracę z Politechniką Łódzką dla profesorów Aleksandra Szirina i Piotra Pietriakowa.

Występując w imieniu delegacji Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, profesor Anatly Gawrikow dr h. c. PŁ podziękował rektorowi PŁ i wszystkim osobom zaangażowanym w dotychczasową współpracę między uczelniami w ciągu pięćdziesięciu lat a Senatowi PŁ za wysoką ocenę efektów tej współpracy, której dowodem było przyz-

nanie tytułu *doktora honoris causa* profesorowi Weberowi i wręczenie profesorom NovGU odznak *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*.

Dr h.c. PŁ Wiktor Weber wyraził wdzięczność wnioskodawcom, tj Dziekanowi i Radzie Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki, senatom Politechniki Łódzkiej, Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi za akceptację jego kandydatury, promotorowi profesorowi Pawłowi Strumiłło, recenzentom jego dorobku profesorom Lebensteinowi i Kordkowi oraz organizatomom dzisiejszej doniosłej uroczystości. Na pamiątkę uroczystości wręczył Rektorowi PŁ profesorowi Wiakowi statuetkę sowy uznawanej powszechnie jako symbol mądrości. Ze wzruszeniem dziękowali za przyznane odznaki *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* profesorowie Aleksander Szirin i Piotr Pietriakow zgodnie deklarując gotowość dalszego aktywnego uczestniczenia w zapisywaniu kolejnych kart wspólnej historii obu uczelni.

Kolejny dzień pobytu w Łodzi delegacja NovGU rozpoczęła od spotkania z rektorem Politechniki Łódzkiej profesorem Sławomirem Wiakiem i profesorem Pawłem Strumiłło, którzy zaprosili gości do odwiedzenia nowych obiektów Politechniki Łódzkiej, wydziałów i instytutów zgodnie z zainteresowaniami gości. Wielkie wrażenie zrobiła na gościach wizyta w *Zatoce Sportu*. Z uwagą wysłuchano informacji dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej PŁ dr inż. Doroty Piotrowskiej na temat struktury, kierunków działań w zakresie mobilności i projektów międzynarodowych prowadzonych w Politechnice Łódzkiej.

Okazją do wspomniania wydarzeń z pięćdziesięciu wspólnie spędzonych lat i zgłaszania pomysłów na lata następne była kolacja pożegnalna, na którą zaprosił gości z Nowgorodu rektor PŁ profesor Wiak do położonej u zbiegu ulic Wigury i Sienkiewicza restauracji *Soplicowo* mieszczącej się w zbudowanym ok. 1890 roku dawnym pałacyku Wilhelma Teschemachera. Przybyłych do restauracji gości powitał, w pięknym drewnianym holu z flamandzkim lustrem kominkowym intarsjowanym i inkrustowanym kością słoniową i kamieniami półszlachetnymi w hebanie, absolwent i były przewodniczący Samorządu Studenckiego Politechniki Łódzkiej, a aktualnie właściciel restauracji, Dariusz Grzelak. Słowa powitania uzupełnił najciekawszymi informacjami na temat historii pałacyku a zapraszając do sali restauracyjnej zachęcił przybyłych gości do tego aby, zanim zasiądą do posiłku, zatrzymali wzrok na oprawionej w drewno i podzielonej na XII ksiąg karcie menu, z których każda posia-

da pisane trzynastozgłoskowcem wprowadzenie. Przeglądając kartę dań można zauważyć, że w restauracji *Soplicowo* obowiązuje tradycja i silne przywiązanie do niej. Dania są przygotowywane w oparciu o sprawdzone przepisy kuchni polskiej i wręcz ludowej.

Z dużym zainteresowaniem goście oczekiwali na podanie na stół specjalności zakładu, którym jest *Żur staropolski w misie chlebowej*. Panujący w restauracji klimat, smaczne potrawy i wysoki poziom obsługi sprzyjały dobrej atmosferze spotkania. Trudno byłoby szukać w pamięci osoby, która nie wygłaszała okolicznościowego tradycyjnego toastu. Spotkanie zakończyło się wystąpieniem JM Rektora PŁ profesora Wiaka zaproszeniem do kolejnego odwiedzenia Łodzi i wręczeniem pamiątkowych upominków. Ponieważ napięty program pobytu delegacji NovGU w Łodzi nie pozwolił na zorganizowanie spotkania na *Pyćlandii* w Tuszynie, do którego zobowiązał gospodarzy zmarły w 1998 roku pierwszy rektor NovGU profesor Władimir Soroka, przedstawiciele *Pyćlandii* Aleksander i Tomasz wręczyli gościom paczki zawierające niezbędne surowce do własnoręcznego sporządzenia typowych dla warunków działkowych potraw, o których zawsze wspominał rektor Soroka.

Pożegnaniu gości odjeżdżających sprzed hotelu *Holiday In* towarzyszyła serdeczna i pełna uścisków atmosfera udokumentowana pamiątkowym rodzinnym zdjęciem.

3. WSPOMNIENIA ŁODZIAN

3.1. Wspomnienia byłego rektora z kontaktów z Uniwersytetem w Nowgorodzie

Jan Krysiński

Na przestrzeni 12 lat pełnienia przeze mnie funkcji rektora Politechniki Łódzkiej, kilkakrotnie, w towarzystwie nieocenionego doktora h.c. Aleksandra Pycia, odwiedziłem Państwowy Uniwersytet w Nowgorodzie. Poniżej opiszę kilka wspomnień, które szczególnie utkwiły mi w pamięci.

Kontakty Politechniki Łódzkiej z Państwowym Uniwersytetem w Nowgorodzie rozpoczęły się w 1968 roku, a więc przeszło 50 lat temu. Moje pierwsze relacje datują się już po rozpadzie Związku Radzieckiego, który formalnie dokonał się 26 grudnia 1991 roku. Było to w kwietniu 1994 roku kiedy po raz pierwszy, w towarzystwie doktora Aleksandra Pycia, złożyłem wizytę w Nowgorodzie. Rozmowy odbywały się w miłej atmosferze, przy czym nasi gospodarze z pewną trudnością, ale i z humorem starali się dostosować do aktualnych trendów, obowiązujących po upadku ZSRR. Wyrażało się to np. zastąpieniem w rozmowach słowa *tawariszcz* przez słowo *gaspadin*, a w liczbie mnogiej *gaspada*. Po wielu latach przyzwyczajenia trudno im było wyzbyć się *tawariszcza*. Poprawiali się wzajemnie, wybuchając przy tym śmiechem. Pamiętam także wizytę w laboratorium, gdzie pracowano nad tematami związanymi z obronnością kraju. Kierownik tego laboratorium powiedział, że obecnie nie mają zamówień od wojska i bardzo silnie szukają zastosowań cywilnych dla rezultatów swoich prac. Pokazywał nam czujnik wykrywający z kilku metrów płomień zapalniczki jako przykład dla zastosowań cywilnych.

Współpraca Politechniki Łódzkiej z Uniwersytetem w Nowgorodzie rozwijała się pomyślnie, o czym szczegółowo pisze dr Aleksander Pyć. Pragnę podkreślić, że mimo zdarzających się okresów napiętych relacji między Polską a Federacją Rosyjską, nasza współpraca nigdy na tym nie ucierpiała.

Ostatnia moja wizyta w Nowgorodzie wypadła pod koniec mojej czwartej kadencji na stanowisku rektora. Odbyła się ona w maju 2008 roku z okazji 40-lecia współpracy między naszymi uczelniami. Delegacja Politechniki była liczna (10 osób). 13 maja wylądowaliśmy na lotnisku Pułkowo w Petersburgu. W imieniu Uniwersytetu w Nowgorodzie witał

nas niezwykle serdecznie prof. Sergiej Britin w towarzystwie pani Ludmiły Kozłowej. Do Nowogrodu jechaliśmy małym autobusem, który nie mógł zabrać naszych bagaży. Pojechały one oddzielnym samochodem. Podróż z Petersburga do Nowogrodu przebiegła niezwykle miło. Już na samym początku czekała nas niespodzianka w postaci poczęstunku. Profesor Britin z przepastnej torby wyciągnął chleb, sery i kiełbasę. Kroił chleb, przygotowywał kanapkę i każdej osobie wręczał poczęstunek. Wszystko było niezwykle smaczne. Długo w pamięci miałem zapach bardzo smacznego chleba. Dodatkowo serwował napoje, dla chętnych nieco mocniejsze niż zwykle. W wyśmienitych humorach przyjechaliliśmy do Nowogrodu, gdzie zostaliśmy zakwaterowani w wysokiej klasie hotelu *Wołchow*.

Drugi dzień pobytu rozpoczął się spotkaniem w Sali Konferencyjnej, gdzie powitał nas rektor profesor Anatolij Gawrikow, przedstawiając licznie przybyłych przedstawicieli władz Uniwersytetu. Wywiązała się ożywiona dyskusja, w której obie strony podkreślały owocną 40-letnią współpracę i wytyczały kierunki dalszego jej rozwoju. Podsumującym punktem spotkania było podpisanie przeze mnie i rektora Anatolija Gawrikowa wieloletniej umowy o współpracy między uczelniami. Miłym końcowym akcentem spotkania była prezentacja polskiej wersji publikacji *Łódź – Nowgorod 40 lat wspólnej historii* autorstwa dr h.c. Aleksandra Pycia.

Po południu nasza delegacja udała się do *Chutyńskiego Monastyru*, gdzie złożono kwiaty i zapalono znicze na mogile założyciela Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego i jego pierwszego rektora, profesora Władimira Soroki.

Bardzo miłe wspomnienie budzi koncert, który wysłuchaliśmy wieczorem w Sali Koncertowej, mieszczącej się w Nowogrodzkim Kremlu, podobnym trochę do Kremla w Moskwie. W mojej pamięci pozostała klasyczna muzyka rosyjska, pieśni i arie operowe Czajkowskiego, Rachmaninowa, Musorgskiego, muzyka ludowa, a dla nas Chopin. Wszystko w świetnym wykonaniu. Imponowały piękne głosy, zwłaszcza żeńskie.

W kulminacyjnym, ostatnim dniu pobytu, uczestniczyliśmy w uroczystym posiedzeniu Rady Naukowej Uniwersytetu w Nowgorodzie, poświęconemu 40-leciu współpracy. Miłym akcentem było przyznanie mnie i doktorowi Aleksandrowi Pyciowi godności *Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej*. Odznaczenie ma postać szerokiej wstęgi z napisem nazwy godności. Inne osoby

naszej delegacji również otrzymały odznaczenia.

Bardzo udanym akcentem turystycznym był rejs statkiem wycieczkowym po rzece Wołchow. Była piękna pogoda, wspaniałe widoki i smaczny poczęstunek na pokładzie.

Tydzień po pobycie w Nowgorodzie mieliśmy przyjemność przyjmować jedenastoosobową delegację Uniwersytetu w Nowgorodzie na czele z rektorem profesorem Anatolijem Gawrikowem. Uroczyste posiedzenie Senatu Politechniki, które odbyło się 26 maja 2008 roku w audytorium Sołtana poświęcone było 40-leciu współpracy między naszymi uczelniami.

W moim przemówieniu przedstawiłem historię współpracy, podkreślając że jest ona bardzo efektywna, przebiegająca w niezwykle przyjaznej atmosferze.

W czasie uroczystości *Medal Komisji Edukacji Narodowej* został wręczony sześciu profesorom Uniwersytetu w Nowgorodzie, w tym rektorowi Gawrikowowi i profesorowi Britinowi. Odznaka *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* została wręczona dwóm profesorom tego uniwersytetu.

Asystent rektora Gawrikowa, na jego polecenie, pilnie notował przebieg uroczystości. Mogę stwierdzić, że Uniwersytet w Nowgorodzie wprowadził u siebie zwyczaje akademickie, wzorując się m.in. na zwyczajach Politechniki.

Wieczorem w Sali Lustrzanej odbył się koncert pieśni i romansów rosyjskich w wykonaniu Ziemowita Wojtczaka, artysty zaprzyjaźnionego z Politechniką Łódzką. Goście wielkim aplauzem go nagrodzili. Miałem przyjemność prowadzić ten koncert.

Następnego dnia wraz z żoną spotkaliśmy przypadkowo profesora Britina z małżonką. Zaprosiliśmy ich na obiad. Było to niezwykle miłe spotkanie. Rozmawialiśmy szczerze o wielu sprawach. Nasz rosyjski, na szczęście, przetrwał lata i świetnie się porozumiewaliśmy.

Współpraca między naszymi uczelniami trwa nadal i mimo występujących niekiedy „nieporozumień” na szczytach władzy dobrze się rozwija. Oby tak dalej.

3.2. Jezioro zbyt duże, żeby po nim żeglować

Andrzej Dębowski

Opowieści o studenckich grupowych praktykach wymiennych prowadzonych pomiędzy Instytutem Automatyki Politechniki Łódzkiej, a Wydziałem Fizyko-Technicznym Nowogrodzkiego Instytutu Politech-

nicznego (późniejszym Instytutem Systemów Elektronicznych i Informatycznych Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego), zaczęły docierać do mnie pod koniec studiów na Wydziale Elektrycznym PŁ i towarzyszyły mi przez cały czas mojej zawodowej aktywności w Politechnice.

Grupa koleżanek i kolegów z mojego rocznika wyjechała na taką praktykę w 1970 roku, jeszcze przed zakończeniem naszych studiów. Gdyby nie okazja, która się w tym czasie pojawiła, by w ramach współpracy ZSP z IAESTE wyjechać na indywidualną praktykę do Niemiec Zachodnich (w tamtym czasie noszących jeszcze u nas miano RFN), to zapewne w tych praktykach wymiennych wziąłbym wtedy udział. Opowiadania moich rówieśników o gościnności gospodarzy i o ciekawych wycieczkach turystycznych po okolicy, a w drodze powrotnej także po Moskwie, bardzo rozbudziły moją ciekawość bliższego poznania tego ogromnego kraju i ludzi, z którym wiązało się tak dużo rozmaitych wydarzeń historycznych, często tak bardzo bolesnych dla naszego kraju i jego obywateli. Zwłaszcza, że w III LO im. Tadeusza Kościuszki (dawnym Gimnazjum Miejskim im. Józefa Piłsudskiego) miałem świetną nauczycielkę języka rosyjskiego, panią profesor Marię Kwiatkowską, która nas nauczyła tego języka tak, że nie miałem kłopotów z czytaniem oryginalnych tekstów prasowych i naukowych i słuchaniem radia, a po wielu latach Rosjanie pytali mnie, czy nie miałem przypadkiem w swojej rodzinie jakiś korzeni rosyjskich.

Gdy w 2004 roku moi starsi koledzy z pracy, doktorzy Aleksander Pyć i Hubert Górski, zaproponowali mi włączenie się do prac organizacyjnych przy wymianie studenckiej z NovGU, wznowionej po przerwie spowodowanej stanem wojennym, pojawiła się wreszcie okazja, by po raz pierwszy w moim życiu przekroczyć wschodnią granicę Polski. Oczywiście w pierwszym rzędzie zabrałem się za „odkurzenie” mojej znajomości dawno nie używanego języka rosyjskiego. Ku memu zdziwieniu, okazało się, że sporo pamiętam, zarówno z nauki w szkole średniej, jak i z lektoratu prowadzonego na PŁ z tego języka przez emerytowanego artylerzystę z czasów wojny, pułkownika Kozicza. Pomocną lekturą była też świeżo wydana przez Krajową Agencję Wydawniczą, w końcu początkowej fazy okresu transformacji ustrojowej u nas w Polsce, książka Stefana Bratkowskiego *Pan Nowogród Wielki: Prawdziwe narodziny Rusi*. Czytelnik dowie się z niej, że cywilizację republiki Nowogrodu Wielkiego Iwan Groźny zamordował, i to dosłownie. Co więcej – skazał

na zapomnienie, na wykreślenie z pamięci narodu. Tego wyroku pilnowali przez kilkadziesiąt lat carowie i Związek Radziecki. Pragnę przytoczyć tu obszerny cytat z pierwszej strony tej książki, którą wtedy z zainteresowaniem przeczytałem. Pozwoli on właściwie oddać nastrój zaciekawienia, z jakim wówczas wyjeżdżałem na praktykę ze studentami do tego wielkiego, sąsiadującego od wieków z nami kraju, budzącego często w moich rodakach uzasadniony niepokój.

Byli wśród nas i grali jazz. Grali cool, jazz brubeckowski w stylu, wysmakowany, intelektualny, ale ciepły, spontaniczny, pełen rosyjskiej muzykalności. Grali amerykańskie standardy, jakby w tym wyrosli, a my cieszyliśmy się nimi. Kochaliśmy jazz – w niezgodzie na kłamstwo strasznego czasu, który mijał z Polskim Październikiem 1956. Ci Rosjanie, grający jazz, byli naszymi braćmi. Ale jeden z tematów, który grali, nosił tytuł odmienny od amerykańskich standardów, dziwny wręcz i zastanawiający – *Gospodin Wielikij Nowgorod*. I nikt nie wiedział, co by to miało znaczyć. „Pan Nowogród Wielki” pobrzmiwał poezją, miłością i dumą z wielkiego niegdyś miasta. U nas w ten sposób nie mówiło się o żadnym mieście. Oni zaś nie tłumaczyli niczego. Grali. I nikt z uczestników warszawskiego Jazz Jamboree nie odgadywał, że kwintet Wadima Sakuna improwizuje na cześć umarłej wielkiej demokracji, na temat zaginionej cywilizacji. A solówki Wadima były przykuwające. Po dziś dzień nie wiem, skąd się wzięła u jazzmanów tęsknota przed wiekami przekłeta. Bo mój przyjaciel stamtąd, z Rosji, człek szeroko wykształcony, a gorzki w środku aż po samo dno duszy, zwykł mawiać z melancholią, przyglądając się w Warszawie 1989 roku naszej Solidarności – ‘Czegoż chcesz, my nie mamy nie tylko wspomnień o demokracji, nam nie zostały nawet wspomnienia po marzeniach o demokracji.

Tajemniczy temat Wadima Sakuna utkwił mi na lata w głowie. I dopiero po trzydziestu prawie latach rozszyfrowałem zagadkę. Przypadkiem: w roku 1985 szukałem czegoś w polskiej wielotomowej Encyklopedii Powszechnej pod literą N i otworzyła mi się strona z hasłem *Nowogród Wielki*. Przeczytałem tekst hasła. I w nim znalazłem odpowiedź: Wadim Sakun grał po prostu swoje wyznanie wiary, inaczej niemożliwe wówczas do wypowiedzenia. Bowiem w roku 1136 republika miejska Wielkiego Nowogrodu przybrała tytuł *Pan Nowgorod Wielki*, *Gospodin Wielikij Nowgorod*. Nie muszę dodawać, że w Wielkiej Encyklopedii Sowieckiej tę informację w hasle *Novgorod Wielikij* pominięto. Dlatego zacząłem szukać Nowogrodu Wielkiego. Nie wiedząc wtedy jeszcze, że odkryję – inną Rosję.

I mając w pamięci te słowa, w dniu 28 czerwca 2004 roku wyjechałem wraz z dużą grupą studentów i opiekunów z Politechniki Łódzkiej z Warszawy do Mińska – stolicy Białorusi, pociągiem ciągnącym w swoim składzie kilka wagonów mających dotrzeć do Sankt Petersburga. Po kilkudziesięciogodzinnej podróży koleją, wczesnym rankiem w środę, 30 czerwca, na małej stacji położonej wśród rozległych pól jeszcze przed Petersburgiem przesiadliśmy się do autobusu, którym wyjechali po nas nasi gospodarze z NovGU. I po zakwaterowaniu w akademiku znajdującym się obok tej uczelni zaczęliśmy naszą wakacyjną praktykę.

Z książki Bratkowskiego dowiedziałem się, że Nowgorod Wielki w czasach średniowiecza był miastem hanzeatyckim. Hanza (czyli Liga Hanzeatycka) stanowiła związek miast handlowych Europy Północnej z czasów średniowiecza i początku ery nowożytnej. Hanza w tym czasie niepodzielnie władała handlem na Bałtyku i Morzu Północnym, stanowiąc prawa, ustalając cła i reguły handlu. Wpływy Hanzy sięgały Nowgorodu i Anglii. W szczytowym okresie rozwoju Hanza liczyła około 160 miast (głównie portowych), pod przewodnictwem Lubeki, a językiem urzędowym Związku była odmiana języka dolnosaksońskiego. Moje zaskoczenie tym faktem wynikało z pobieżnego oglądu mapy tej części Europy pokazującej, że Nowgorod Wielki jest oddalony o ok. 180 km od brzegów Bałtyku. Skoro był miastem lądowym – jak mi się pozornie wydawało, to dlaczego był tak ważny dla Hanzy? Wyjaśnieniem jest pozornie niewielka niebieska plamka na tej mapie widoczna tuż obok miasta – jezioro Ilmeń. Jeśli się jej jednak przyjrzeć dokładniej, to przy dosyć regularnym kształcie ma ono niebagatelny rozmiar – w najszerszym miejscu liczy ok. 50 km średnicy i na północy wypływa z niego potężna rzeka Wołchow, stanowiąca największy dopływ Jeziora Ładoga, z którego za pośrednictwem Newy, nad którą leży Sankt Petersburg istnieje cały czas żeglowne połączenie z Bałtykiem. Od południa do jeziora Ilmeń uchodzi duża ilość mniejszych rzek (z których największe są trzy: Msta, Poła, Łować), za pośrednictwem których istnieją połączenia wodne z Morzem Czarnym i Wołgą.

W czasach starożytnych (do IX wieku n.e.) handel Grecji z północno-wschodnią Europą był przede wszystkim handlem lądowym (np. słynny *szlak bursztynowy*). Dopływano jedynie do północnych brzegów Morza Czarnego, dalej się nie zapuszczając i korzystając z pośrednictwa miejscowych ludów. Handel ten nie był intensywny, jednak prawdopodobnie to właśnie on pobudził mieszkańców Skandynawii do poszukiwania tańszej drogi wodnej prowadzącej do greckich bogactw. W IX–XII w.

przez Ilmeń przechodził szlak handlowy od Waregów do Greków. Szlak „Od Waregów do Greków” (z ros. *Путь из варяг в греки* – *Put' iz wariag w grieki*) – szlak handlowy łączący w średniowieczu Skandynawię z Konstantynopolem (a szerzej z rejonem śródziemnomorskim) za pośrednictwem sieci rzek ruskich. Służył zarówno wyprawom handlowym, jak i łupieżczym.

Okoliczność ta bardzo pobudziła moją wyobraźnię jako żeglarza, od czasów aktywności studenckiej w Akademickim Klubie Żeglarskim AZS-ZSP w Łodzi nadal uprawiającego różne formy żeglarstwa – nie tylko po wodach śródlądowych, ale także żeglarstwo morskie. Jednak gdy zwróciłem się do naszych partnerów z Nowgorodu jeszcze przed wyjazdem na praktykę z pytaniem o możliwość pożeglowania po Ilmeniu, ze zdziwieniem dowiedziałem się, że pomimo istnienia – tak wydawałoby się wspaniałego akwenu tuż obok miasta, na NovGU nie istnieje żadna forma zorganizowanej aktywności żeglarskiej, ani pracowniczej ani studenckiej! Wydawało mi się to nieco zaskakujące i tajemnicze, ale postanowiłem bliżej się temu przyjrzeć, gdy dotrę na miejsce.

W wymianie tej ze strony Politechniki Łódzkiej brały udział trzy grupy studentów: jedna (najliczniejsza, bo 11-osobowa,) z Instytutu Automatyki PŁ pod opieką moją i mojego młodszego współpracownika z Zakładu Techniki Sterowania Tomasza Pycia, druga (nieco mniej liczna, bo tylko 6-osobowa) z Instytutu Obrabiarek i Technologii Budowy Maszyn PŁ pod opieką jego pracownika – Wojciecha Stachurskiego, i trzecia (także nieco mniej liczna, 8-osobowa) pod opieką Piotra Józwiaka, wspólna dla całego Wydziału Organizacji i Zarządzania PŁ. Zwyczajowo umowa przewidywała liczebność grup studenckich wynoszącą 10 osób. Z naszej strony bywały czasem problemy z wypełnieniem tych miejsc. W przypadku kilku grup nieobsadzone miejsca starano się wypełnić chętnymi z list rezerwowych. Rosjanie natomiast nie mieli nigdy problemów z rekrutacją chętnych na wyjazd do Polski. Nasz kraj dla ich młodzieży był od dawna bardzo atrakcyjny, gdyż te praktyki wymienne dawały często nie tylko rosyjskim studentom, ale i niektórym ich opiekunom możliwość pierwszego w życiu wyjazdu za granicę, nawet jeśli było to jeszcze w czasach RWPG. Po transformacji ustroju gospodarczego Polski w 1989 roku, przez pewien czas stały się te wyjazdy dla Rosjan jeszcze bardziej atrakcyjne, gdyż umożliwiały stosunkowo tani pobyt w kraju, w którym w życiu codziennym funkcjonuje gospodarka rynkowa, czyli dawał im ponadto niejako przedsmak wyjazdu na Zachód Europy.

W Nowgorodzie nasze trzy grupy miały zróżnicowany program zajęć fachowych w laboratoriach Uniwersytetu, natomiast wycieczki do wybranych zakładów pracy oraz bogaty program turystyczny, obejmujący zwiedzanie zabytków i muzeów w Nowgorodzie, a także wyjazdy autokarowe do ciekawych miejsc w jego pobliżu – był wspólny. Ponieważ wśród opiekunów byłem najstarszy i wiekiem, i „urzędem” (a była nas razem czwórka, mająca pod opieką trzy grupy), pewnego dnia, w przededniu wycieczki do znanego monasteru znajdującego się obok skansenu ze starymi drewnianymi zabudowaniami wiejskimi dawnej Rusi, w Jurjewie nad jeziorem Ilmeń, postanowiłem nie wyjaśniając szczegółowo powodów, za aprobatą reszty kolegów, udać się tam na wstępny rekonesans. Choć miejsce to, skąd z jeziora wypływa wspomniana już wcześniej rzeka Wołchow, przepływająca przez miasto i obmywająca jego Kreml, jest położone dosyć daleko poza miastem, dochodzi tam regularna miejska komunikacja autobusowa. Dlatego zamiast na przedpołudniowe zajęcia na Uniwersytecie, wybrałem się samotnie na wycieczkę, z mocnym postanowieniem dotarcia do jeziora i spenetrowania jego brzegu w poszukiwaniu jakichś przystani, które spodziewałem się tam znaleźć. Jeszcze przed końcem trasy, gdy autobus skręcił i zaczął jechać wzdłuż jeziora, którego toń przebijała się między niewysokimi zaroślami, w pewnym momencie zobaczyłem charakterystyczne zgrupowanie masztów. Wysiadłem więc na najbliższym przystanku i skierowałem się w tamtą stronę, czyli w przeciwnym kierunku niż odjechał autobus zmierzający do kolejnego punktu swojej trasy, znajdującego się tuż obok widocznych już z daleka nad drzewami charakterystycznych połączanych, bulwiastych zwieńczeń wież cerkiewnych monasteru Jurjewo.

Wkrótce dotarłem do niewielkich zabudowań w postaci baraków i hangarów rozłożonych dosyć swobodnie na sporej ogrodzonej działce łagodnie opadającej ku południowi, zakończonej brzegiem bardzo szerokiej w tym miejscu rzeki Wołchow, wypływającej z lejącej zatoki znajdującej się z prawej strony przystani i kierującej się w lewo łukiem na północ w stronę Nowgorodu. Za tą zatoką widoczne były wody jeziora Ilmeń, brunatne (tak jak woda w rzece) i bezkresne jak morze rozciągające się aż po horyzont. Wrażenie morza potęgowały pławy i tyczki wyznaczające szlak żeglowny, których charakterystyczne przecinki, widać było wyraźnie hen daleko na tle nieba odcinającego się od horyzontu. Potem dowiedziałem się, że ten trochę zaskakujący – dla kogoś nieuprzedzonego, brunatny kolor tych wód, nie jest bynajmniej spowodowany jakimiś

zanieczyszczeniami wynikającymi z niefrasobliwej ludzkiej działalności, bądź z nadmiaru gnijących w wodzie szczątków organicznych, lecz pochodzi po prostu z gliniastego gruntu samego jeziora, jak i podłoża, po którym w tym regionie toczą swe wody wszystkie rzeki doń dopływające. Wśród zabudowań z szerokimi hangarowymi drzwiami, pomiędzy którymi stały na łożach stare kadłuby łodzi motorowych i rybackich, kilka samochodów, a także nieco podrdzewiały *staliniec* – stary traktor-spychacz na gąsienicach, był także jeden bardziej okazały budynek, z oszkloną werandą i tablicami ogłoszeń (czyli wyglądał na budynek klubowy). Nigdzie jednak nie było widać żywego ducha, a wszystkie drzwi były zamknięte. Zszedłem więc z pochyłego brzegu w dół do samej przystani, utworzonej przez kilka pomostów i pirsów, do których były zacumowane głównie niewielkie jachty motorowe, wyraźnie wykonane własnymi rękami ich właścicieli, ale także kilka większych jachtów żaglowych (zapewne balastowych) średniej wielkości, drewnianych oraz z laminatu poliestrowo-szklanego, wśród których oczy przyciągał zwłaszcza jeden, dobrze mi znany – pełnomorski *Carter 30*, wyprodukowany w Morskiej Stoczni Jachtowej *Stogi* w Gdańsku. Obok tego skupiska pomostów, znajdowało się także małe drewniane nabrzeże z rozrzuconymi na nim sieciami, do którego przycumowano kilka odkrytych, drewnianych starych łodzi rybackich o niewysokich masztach i wydłużonych kadłubach charakterystycznych dla tych stron. Kiedy przechadzałem się po kejach przystani żeglarskiej, w pewnej chwili z wnętrza niewielkiej łodzi motorowej, napędzanej silnikiem stacjonarnym, wychyliła się ku mnie twarz szczupłego mężczyzny w średnim wieku, który zapytał uprzejmie: – *A pan kogoś tu szuka?*. Gdy wyjaśniłem kim jestem i powiedziałem, że szukam ludzi zajmujących się sportem żeglarskim, to usłyszałem w odpowiedzi, że dobrze trafiłem, i że chętnie ze mną porozmawia. Ponieważ widać było, że wnętrze łodzi zajęte jest rozrzuconymi narzędziami, oraz częściami rozmontowanego silnika, trudno było oczekiwać zaproszenia do jej odwiedzenia. Mój rozmówca wytarł starannie swoje ręce w jakieś czyste szmaty i zeskoczył z burty łodzi na pomost. Nazywam się Konstantin przedstawił się i jestem komandorem tego klubu. W żeglarstwie na całym świecie przyjęte jest, że ludzie bardzo skracają dystans i niemal od razu mówią sobie po imieniu. W tym przypadku także to miało miejsce, zwłaszcza, że ja przedstawiając się, krótko opowiedziałem o swoich kwalifikacjach żeglarskich jako pierwszy. I choć potem spędziliśmy sporo godzin na serdecznych rozmowach i wymieniliśmy się numerami telefonów (niestety

zapisanymi tylko odręcznie na kartkach, a nie na wydrukowanych wizytówkach z kompletem danych), to do dzisiaj niestety nie wiem jak brzmi jego nazwisko. Powiedział do mnie: – *Bardzo dobrze się składa, bo jeśli chciałbyś popływać pod żaglami po Ilmeniu, to jest właśnie okazja. Jutro z rana, z wizytą u nas zapowiedziała się trzyosobowa ekipa z miejscowej telewizji, która także na jachcie chciałby nakręcić film dla celów promocji turystycznej Nowgorodu. Możesz do nas dołączyć.* Ponieważ widziałem, że mój rozmówca był wcześniej zajęty naprawą silnika, to już nie przedłużałem rozmowy i pożegnaliśmy się.

W nocy nie najlepiej spałem. Łóżko nie należało do najwygodniejszych, a poza tym lipcowe powietrze było bardzo wilgotne i w pokoju było duszno pomimo otwartego okna zasłoniętego tylko moskitierą. Rano wstałem nieco „połamany” i stwierdziłem, że pojawił się znajomy ból w dole pleców, oznajmiający rozpoczynający się właśnie stan zapalny korzonków nerwowych. Lecz perspektywa wypłynięcia dalej na Ilmeń, niż pływają statki wycieczkowe, nie pozwoliła mi na poddanie się tej boleści. Po szybkim zjedzeniu śniadania stawilem się więc razem ze wszystkimi na miejscu zbiórki. Oczywiście jeszcze wieczorem poprzedniego dnia uzgodniłem z pozostałymi opiekunami, że zabiorę się razem ze wszystkimi, ale z autobusu wycieczkowego wysiądę tak jak poprzedniego dnia trochę wcześniej, przy przystani miejskiego klubu jachtowego. Pogoda była pochmurna, wiał silny wiatr, ale nie padało. Gdy dotarłem na miejsce okazało się, że nienajlepsza pogoda wypłoszyła, jak mi się wydaje, tę ekipę telewizyjną. Oficjalnie jako powód podano brak słońca, które ułatwiło by nadanie planowanym ujęciom wypoczynkowego, plażowego charakteru. A tu niestety klapa. Kurtki żeglarskie i długie spodnie były najwłaściwszym strojem do przebywania na świeżym powietrzu. W tej sytuacji, Konstantin i ja mieliśmy dużo wolnego czasu wyłącznie dla siebie. Obaj nadal mieliśmy ochotę wypłynąć. Gdy okazało się, że jacht nie ma w ogóle silnika i będziemy pływać i manewrować wyłącznie na żaglach, kotwicy i cumach, przyznałem się Konstantinowi do rozpoczynającego się bólu korzonków. Było jasne, że w takim stanie nie nadaję się do sprawnego poruszania po pokładzie dziobowym jachtu. On od razu zapytał: – *Ale sterować będziesz mógł?. Jak najbardziej* – odpowiedziałem.

W trakcie naszych przygotowań do wypłynięcia, obok naszego jachtu przycumowała do kei inna łódź żaglowa z dwoma mężczyznami na pokładzie, których wygląd wskazywał, że właśnie zakończyli swoje dłuższe pływanie. Konstantin się z nimi przywitał i krótko porozmawiał. W re-

zultacie tej rozmowy, jeden z tych mężczyzn, o imieniu Wołodia, ubrany tak jak stał, czyli ciepło, w dosyć swobodnie skompletowaną i lekko znoszoną odzież, w jaką zwykle mężczyźni ubierają się, gdy wybierają się na ryby, czy na polowanie, przyciągnął do siebie burty obu łodzi i przez sztormrelingi przedostał się na nasz pokład. Zanim to jednak zrobił, zamienił parę słów ze swoim towarzyszem, zanurkował do kabiny pod dekiem, z której wynurzył się trzymając w ręce niewielką metalową miskę wypełnioną – jak się potem okazało, jeszcze ciepłymi, dużymi kawałkami duszonej baraniny. W odpowiedzi Konstantin z wnętrza naszej łodzi wyniósł na pokład butelkę czystej zimnej wódki i trzy szklaneczki. Rozlał wódkę do tych szklaneczek (choć nie do pełna, to było jej oczywiście więcej niż w naszych tradycyjnych kieliszkach) i wręczył nam po jednej. Wypiliśmy, zakąsiliśmy baraniną (był przepyszna!) i zabraliśmy się do roboty.

Jacht stał na kotwicy, dziobem skierowany ku jezioru, prawie prosto pod wiatr, a rufą przycumowany do końca kei. Zgodnie z umową ja zostałem w kokpicie, a obaj pozostali członkowie załogi przeszli w kierunku dziobu. Najpierw przygotowali oba żagle (grota i dużego foka – genuę) do postawienia. Potem Wołodia zajął się klarowaniem liny kotwicznej, by móc zacząć ją szybko wybierać. Ja w międzyczasie przygotowałem cumy rufowe do oddania z pokładu (jedną z nich założyłem nabiegowo) i sklarowałem szoty grota i genuy zwinięte luźno w kieszeniach na ścianie kabiny. Gdy padła komenda: – *Odchodzimy*, Wołodia zaczął wybierać się na linie kotwicznej, ja stopniowo luzowałem cumę łączącą nas z keją (aż do jej zupełnego podjęcia z pokładu jachtu), zaś Konstantin wybierał fał, stawiając w tym czasie grota. Po niecałej minucie, nic nas już nie łączyło z łądem, kotwica była podniesiona, żagiel wypełniony wiatrem i płynęliśmy ku jezioru stopniowo nabierając prędkości. Ponieważ byłem zajęty sterowaniem, Wołodia po wstępnym sklarowaniu kotwicy wrócił do kokpitu by obsłużyć szot genui, którą właśnie stawiał Konstantin. Wiało nieźle (4–5 °B). Genua była duża. Jej róg szotowy dochodził aż do kokpitu, więc jacht szedł na wiatr mocno pochylony. Trzeba było sterować bardzo uważnie. W kilwaterze woda aż się gotowała. Po sklarowaniu wszystkich lin i kotwicy, obaj panowie wrócili do kokpitu. *Nieźle ci idzie* skwitował Konstantin moje wysiłki, by utrzymać jacht na kursie pomimo jego silnych tendencji do ostrzenia w podmuchach wiatru. Gdy nasz kurs się ustabilizował, Konstantin nalał drugą kolejkę. Wypiliśmy (oczywiście do dna) i zakąsiliśmy. Znowu ten cudowny smak duszonej

baraniny. W przeciwieństwie do sceny opisanej w opowiadaniu Michaiła Szołochowa *Los człowieka* sam doświadczyłem, że w normalnym życiu Rosjanie pijają wódkę pod zakąskę jak czynią to wszyscy ludzie na świecie (i zwykle jest to zakąska nie byle jaka).

Pływalismy przez parę godzin, kierując się wzdłuż lewego brzegu jeziora na południe, tak jak prowadził kiedyś stary szlak żeglowny ku Grecji (nadal stanowiący oznakowany tor wodny). Przez cały ten czas rozmawialismy, a ja sterowałem. Oczywiście zaproponowali mi zmianę, ale nie było potrzeby, nie czułem się zmęczony. Ponieważ tak się złożyło, że w tym czasie miałem kilkuletnią przerwę w pływaniu po morzu, znalezienie się na pokładzie jachtu morskiego, sprawiło mi wielką frajdę. Wprawdzie w moim macierzystym klubie, łódzkim AKŻ-ecie, doprowadziliśmy do zakupu przez ZG AZS dokładnie takiego samego jachtu, który pod nazwą *s/y Parnas* pływał w naszych klubowych rejsach bałtyckich, ale tak się zdarzyło, że nigdy ani wcześniej (ani później) nie miałem na nim okazji pływać. Świeży wiatr i bryzgi wody, wpadającej niekiedy na pokład, powodowały, że prawie nie czułem wypitego alkoholu. Bardzo dużo rozmawialismy o różnych sprawach. Po 15 latach już nie pamiętam kim z zwodu był Konstantin (poza tym, że w owym czasie pełnił funkcję komandora miejskiego Jacht-Klubu w Nowogrodzie). Wołodia natomiast był inżynierem technologiem w wielkich zakładach azotowych *Akron*, znajdujących się nieopodal Nowogrodu.

Gdy wróciliśmy do przystani i zacumowaliśmy łódź dokładnie na jej dotychczasowym miejscu postoju, towarzysze podróży zaprosili mnie do pomieszczeń klubowych. Na werandzie, którą oglądałem przez zamknięte drzwi poprzedniego dnia, było już kilka osób, członków tego klubu. Zostałem im przedstawiony i dalsze rozmowy przez jakiś czas toczyły się w poszerzonym gronie. W trakcie tych rozmów Konstantin wyciągnął z szuflady dużą topograficzną mapę jeziora Ilmeń, na której były nanesione rozmaite szczegóły dotyczące przebiegu linii brzegowej, ale także izobaty, czyli linie jednakowej głębokości, tak charakterystyczne dla wszystkich profesjonalnych map morskich. Ku mojemu wielkiemu zaskoczeniu zobaczyłem, że poza tym stosunkowo wąskim pasem wody prowadzącym wzdłuż wschodniego brzegu na południe i stanowiącego szlak żeglowny o głębokości wynoszącej do 10 m, praktycznie na całym pozostałym obszarze tego wielkiego jeziora, przypominającego zatokę morską (lub zalew), głębokość jest niemal jednolita i wynosi ok. 3 m. Wahań poziomu wody w jeziorze są bardzo duże – przy niskim stanie wody

jej głębokość obniża się nawet do 2,3 m, wprawdzie z nadejściem wiosny (gdy topnieją śniegi) wody przybywa (i głębokość jeziora wzrasta czasem do 5,6 m), to jednak nadal jest to niedużo. W przypadku sztormowej pogody, gdy strome fale spiętrzane przez wiatr osiągają duże wysokości, pływająca jednostka może kilem uderzać o dno! Trudno może być w takiej sytuacji cało dopłynąć do bezpiecznego miejsca schronienia. Dlatego nawet przy ładnej pogodzie, na tej ogromnej połaci wody spotyka się bardzo nieliczne i niewielkie jednostki, najczęściej motorowe, przemieszczające się ku swojemu celowi podróży wzdłuż wschodniego brzegu.

Poza krótkimi wypadami rekreacyjnymi na jezioro Ilmeń, na dłuższe wyprawy żeglarze z nowogrodzkiego Jacht-Klubu chętnie wybierają się na rejsy po rzece Wołchow dalej na północ ku jezioru Ładoga. Stamtąd, kierując się na południowy-zachód można Newą przez Petersburg wypłynąć na Bałtyk (tj. na Zatokę Kronsztadzką, stanowiącą przylegającą do tego miasta wschodnią część Zatoki Fińskiej). Albo wypływając z jeziora w kierunku przeciwnym, czyli północno-wschodnim, dopłynąć do jeziora Onega, korzystając z dawnego tzw. Maryjskiego systemu wodnego wiodącego z Petersburga do Wołgi. Z jeziora Onega droga wodna prowadziła dalej na południe. Obecnie po przebudowie nazywa się ona Wołżańsko-Bałtycką Drogą Wodną (im. W. Lenina). Wykorzystując po drodze kolejne rzeki i kanały można nią dopłynąć do Zbiornika Rybińskiego ulokowanego na dopływie Wołgi, a dalej Wołgą nawet do Astrachania, czyli do Morza Kaspijskiego. Na początku lat trzydziestych, w latach rozpoczynającego się terronu stalinowskiego z jeziora Onega wybudowano także słynny kanał Białomorski prowadzący wprost na północ do Morza Białego, którym dopływa się do Murmańska.

W czasie przerwy obiadowej, w czasie której w bufecie klubowym zjedliśmy jakieś naprędce przygotowane danie turystyczne, gospodarze zaprosili mnie do salki wykładowej z dużym telewizorem, na którym zademonstrowali mi amatorski film wideo nakręcony w czasie niedawnej klubowej wyprawy w grupie trzech jachtów właśnie na północ na Morze Białe. Choć sam kanał Białomorski cieszy się ponurą sławą jest niezwykle malowniczy. Wybudowano go bardzo szybko i dużym wysiłkiem w ciągu 20 miesięcy, wykorzystując przede wszystkim pracę więźniów politycznych *Gulagu*, a przy jego budowie zginęło wiele tysięcy ludzi. Kanał ten prowadzi przez obszary mało zamieszkane. Jego długość wynosi ok. 230 kilometrów. Dzięki 19 śluzom kanał pokonuje różnicę wysokości ponad 100 metrów najpierw w górę, a następnie w dół, do jeziora Onega. Na

filmie zobaczyłem, że na poziomie pokładu jachtu płynącego jedną ze śluz tego kanału widać szczyt wieży znajdującej się obok cerkwi. Na wielu ujęciach z dalszej części rejsu (już w rejonie Karelii) widać było na brzegach roślinność charakterystyczną dla podbiegunowej strefy tajgi.

Po obejrzeniu filmu pogoda się nieco poprawiła, nieśmiało zza chmur pokazało się słońce, więc wybraliśmy się do przystani we trójkę, by jeszcze raz wypłynąć na jezioro, po to bym zapamiętał jego wygląd przy ładniejszej pogodzie. Gdy rozstawaliśmy się, na pamiątkę naszego spotkania otrzymałem od Konstantina miły podarunek. W biurze na przystani, z szuflady z wydawnictwami nawigacyjnymi wyciągnął płaską, cienką książkę zatytułowaną *Mapa rzeki Wołchow*, wydaną do użytku służbowego w 1976 roku przez Ministerstwo Floty Rzecznej RSFSR i stanowiącej opis fragmentu drogi wodnej Bałtyk-Wołga. Na kolejnych kartach tej książki zamieszczono dokładne planiki kolejnych odcinków rzeki na całej jej długości (wynoszącej łącznie 224 km) pomiędzy jeziorem Ilmeń a jeziorem Ładoga. Wewnątrz książki, na jednej stronie Konstantin zamasyżył flamastrem zapisał swoje imię, oraz dwa numery telefonów – do Jacht-Klubu, oraz swój prywatny, a na drugiej stronie w dedykacji dla mnie zaproszenie do ponownych odwiedzin i datę naszego spotkania 03.07.2004. W trakcie rozmowy podczas prezentacji filmu, obaj koledzy-żeglarze zapraszali mnie do wzięcia w przyszłości udziału w takim rejsie, nawet w towarzystwie 1-2 studentów.

Niestety nigdy już się nie spotkaliśmy. W następnym roku najpierw powróciłem do pływania morskiego po Bałtyku z dawnymi przyjaciółmi, a potem w kolejnych latach namówiono mnie do samodzielnego prowadzenia jachtów po Morzu Śródziemnym w Chorwacji i w Grecji. Było to wyzwanie i zajęcie mocno absorbujące mnie w czasie wolnym od pracy zawodowej. Opiekunem praktyk studenckich w Nowogrodzie (czyli na wyjeździe) byłem jeszcze raz, sześć lat później, lecz nie miałem już tak komfortowej sytuacji (dodatkowego opiekuna studentów), by móc swoich podopiecznych zostawić samych na dłużej i znów na wiele godzin wyrwać się na pływanie po Ilmeniu.

Jeśli chodzi o wrażenia wyniesione z tamtego pierwszego dłuższego, całkiem prywatnego spotkania z Rosjanami na „żeglarskim szlaku”, to rzeczywiście była to ta „inna Rosja”, o której przeczytałem w książce Bratkowskiego. Oczywiście potem ją także wielokrotnie odkrywałem, w wypowiedziach i zachowaniach wielu naszych rosyjskich partnerów, uczestniczących w tej międzyuczelnianej wymianie studentów. Byli to

na przykład Konstantin Buzułuckij, którego poznałem jeszcze wcześniej u nas na PŁ, gdy odwiedzał doktora Huberta Górskiego, z którym dzieliłem pokój. A z którym w Nowogrodzie w czasie prywatnych spacerów porównywaliśmy nasze punkty widzenia na wiele ważnych wydarzeń historycznych. Który nauczył się języka polskiego po to, by móc w oryginale czytać wydawane u nas książki. Lub gdy mi się żalił, że nie ma udokumentowanego dorobku naukowego, ponieważ zajmował się elektroniczną obróbką słabych sygnałów radiowych, związanych m.in. z przekazem obrazu telewizyjnego na znaczne odległości (prowadzoną w dawnej technice analogowej), co było zwykle objęte tajemnicą państwową i zakazem publikowania w ogólnie dostępnych czasopismach naukowych. Gdy go zapytałem o jakie odległości chodziło, dowiedziałem się, że była to odległość Ziemia-Księżyc (!). To od niego usłyszałem ładne i celne sformułowanie, abyśmy naszą działalnością wychowawczą wśród młodzieży starali się przyczynić do rozwiewania *mgły snującej się nad oficjalnymi przekazami* dotyczącymi spraw rosyjsko-polskich. Żałuję, że nie byłem na jego pogrzebie i nie miałem okazji, by złożyć kwiaty na jego grobie.

Innymi takimi osobami są profesor Sergiej Britin i jego żona Natasza, z którymi spotykaliśmy się wielokrotnie prywatnie – i u nich w Nowogrodzie, i u nas w Łodzi, i także wielokrotnie rozmawialiśmy na różne tematy znajdując pełne wzajemne zrozumienie. A także pewna starsza pani, wykładowca ekonomii na NovGU (której imienia i nazwiska już dokładnie nie pamiętam), opiekunka naszych praktykantów z Wydziału Organizacji i Zarządzania, która zaprosiła mnie kiedyś z prywatną wizytą do swoich znajomych. Pani ta od razu sprawiła na mnie wrażenie osoby bardzo odcytanej i inteligentnej, szczerze zatroskanej o losy swego kraju. Próbując mi wyjaśnić niektóre prostackie zachowania i decyzje ludzi sprawujących władzę w Rosji tłumaczyła je skutkiem przenikania wpływów i zwyczajów azjatyckich do dawnej rdzennej kultury rosyjskiej. Tych znajomych, których prawdę powiedziawszy chyba nadal lubiła, określała jako tzw. *Nowych Ruskich*, ponieważ z dawnych zwykłych szarych obywateli, w krótkim czasie przeistoczyli się w ludzi jak na tamtejsze warunki bardzo bogatych, zarabiając wielkie pieniądze na handlu ceramiką budowlaną, dzięki inwencji i przedsiębiorczości ich syna. Aranżując to spotkanie, moja znajoma z NovGU zamierzała nas ze sobą po prostu zetknąć na gruncie towarzyskim, by oni poznali bliżej mnie, a ja ich. To było dla mnie ciekawe doświadczenie: móc z bliska zobaczyć, jak i jakimi sprawami żyją w Rosji ludzie nowej generacji.

Na zakończenie tych moich wspomnień, chciałbym znowu zacytować ostatnie zdanie z książki Bratkowskiego dotyczącej historii miasta-państwa, które nosiło nazwę: *Pan Nowgorod Wielki: Pamiętajmy: to handel jest matką republik. Matką długowiecznych republik. Demokracje wojenne umierają młodo.*

3.3. Pierwsza wizyta w Nowgorodzie – gorące przywitanie w mroźnej Rosji

Paweł Strumillo

5 grudnia 2017 roku, jestem w składzie delegacji lecącej do Petersburga, skąd udajemy się drogą lądową 180 km na południe do Wielkiego Nowgorodu, dawnej stolicy Republiki Nowogrodzkiej, kolebki państwa rosyjskiego. Miasto jest obecnie zamieszkiwane przez ok. 220 tys. mieszkańców. Jest pięknie położone nad brzegiem rzeki Wołchow wypływającej z jeziora Ilmień o powierzchni dziesięciokrotnie większej niż nasze jezioro Śniardwy. Główną uczelnią Nowgorodu Wielkiego jest Nowogrodzki Uniwersytet Państwowy (NovGU) im. Jarosława Mądrygo, z którą Politechnika Łódzka (PŁ) utrzymuje wieloletnią współpracę naukową, dydaktyczną i wymianę studencką.

Samolot niedługo podchodzi do lądowania, a moje myśli wracają trzydzieści kilka lat wstecz, kiedy to miałem okazję pierwszy raz odwiedzić Rosję. Jako młody asystent w Instytucie Elektroniki prezentowałem komputerowy system analizy obrazów na Wystawie Osiągnięć Technicznych organizowanej w Moskwie. Tamta wizyta pozostawiła mi niezatarte wspomnienia o wielkich przestrzeniach miejskich Moskwy, Placu Czerwonym, ale też o urokliwym klimacie Arbatu, o którym tak pięknie śpiewał Bułat Okudźawa. Oczywiście Rosję znałem wcześniej z różnych źródeł. Najpierw z okresu lat dziecięcych, kiedy to z bratem przeciskaliśmy się w tłumie, aby zobaczyć pierwszą kobietę w kosmosie Walentynę Tiereszkową, a w szkole sławiona była postać Jurija Gagarina. Potem w okresie szkolno-studenckim oglądałem wybitne filmy o Rosji, m.in. *Doktor Żiwago*, *Spaleni Słońcem*, *Cyrulik Syberyjski* oraz *Wojna i Pokój*, a także wzruszające *Balladę o Żołnierzu i Lecę Żurawie*. Czytałem książki *Mistrz i Małgorzata*, *Dzieci Arbatu*, czy też przejmujące powieści fantastyczno-naukowe braci Strugackich.

Z takim bagażem dawnych wspomnień i mojej fragmentarycznej wiedzy o Rosji lądujemy w śnieżnym Petersburgu. Na czele naszej delega-

cji stoi rektor Sławomir Wiak z małżonką, dr inż. Aleksander Pyć doktor honoris causa Uniwersytetu Nowgorodzkiego, wielki orędownik, spyrus movens wieloletnich kontaktów z NovGU. W składzie delegacji są również prorektor PŁ ds. nauki profesor Ireneusz Zbiciński, oraz dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki dr hab. Sławomir Hausman. Na lotnisku cierpliwie i z sukcesem przeszliśmy bardzo skrupulatną kontrolę paszportową. Pokazuję wdrukowaną w paszport kolorową wizę Federacji Rosyjskiej z moim zdjęciem. Kontrola trwa dłużej niż ostatnio przywykliśmy na lotniskach Europy, ale wreszcie przechodzimy przez ostatnie bramki i wychodzimy na halę główną. Na terminalu natychmiast znajdują nas Pietia Petryakow i Aleksander Szirin pracownicy NovGU. Witają się z nami wszystkimi tak, jakbyśmy byli od lat zażyłymi przyjaciółmi. Czuję mocny uścisk dłoni i szczere objęcia, słowem prawdziwe słowiańskie przywitanie. Nie jest to w częstym zwyczaju kultury zachodniej. Po wyjściu z lotniska ruszamy busem uniwersyteckim w trzygodzinną podróż do Wielkiego Nowogrodu. Droga upływa nam wesoło, dostajemy smaczny, wzmacniający prowiant, a ja odważam się po wieloletniej przerwie wypowiedzieć pierwsze słowa i zdania po rosyjsku.

Profesor Wiktor Robertowicz Weber doktorem honoris causa PŁ

Celem wizyty delegacji PŁ w grudniu 2017 r. było uczestnictwo w uroczystości nadania przez władze Uniwersytetu Nowgorodzkiego tytułu *doktora honoris causa* naszemu rektorowi profesorowi Sławomirowi Wiakowi. Uczestniczyłem z wielkim zainteresowaniem w tej podniosłej uroczystości przeprowadzonej wg tradycyjnego uniwersyteckiego ceremoniału. Relację z tej uroczystości barwnie opisał dr Aleksander Pyć w rozdziale *Wspólne dzieje Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego – wydarzenia, ciekawostki*. Dla mnie uroczystość ta była również źródłem cennych informacji o procedurze nadawania doktoratu honoris causa w Rosji. Bardzo miłym doświadczeniem było dla mnie pierwsze osobiste spotkanie z profesorem Weberem. W uścisku dłoni profesora poczułem moc Jego silnej osobowości wyrażającej się zarówno siłą fizyczną, jak i również siłą uroku osobistego. Ta pierwsza cecha, jak się później okazało, wynika z utrwalonego hobby Profesora, którym są codzienne wielogodzinne treningi siłowe. Jego urok osobisty zaś sprawia, że jest akademikiem od lat lubianym i szanowanym przez społeczność NovGU. Podczas drugiej mojej wizyty w Wielkim Nowgorodzie miałem okazję zwiedzić kierowany przez profesora Webera Instytut Edukacji Medycznej NovGU. Fa-

chowość personelu medycznego oraz wyposażenie tego nowoczesnego ośrodka zrobiło na mnie duże, pozytywne wrażenie.

Profesor Weber jest niestrudżonym animatorem i promotorem współpracy pomiędzy PŁ i NovGU. Jako rektor NovGU, nakreślił główne kierunki tej współpracy, które obejmują: opracowanie wspólnych programów mobilności studentów i kadry, m.in. w ramach programu *Erasmus Plus* oraz wspólnych programów kształcenia podyplomowego, wzajemne uznawanie okresów studiów i nadawanie wspólnych dyplomów, wspólne działania na rzecz wdrażania nowych form współpracy z otoczeniem gospodarczym. W uznaniu osiągnięć naukowych profesora Wiktora Robertowicza Webera i zasług na rzecz współpracy pomiędzy naszymi uczelniami Senat Politechniki Łódzkiej podjął uchwałę o nadaniu Mu tytułu *doktora honoris causa*, a mnie powierzył funkcje promotora w tym przewodzie.

Z dużym zainteresowaniem i podziwem studiowałem drogę życiową i osiągnięcia zawodowe profesora Webera. Oto krótka notatka charakteryzująca Jego sylwetkę naukową. Profesor Wiktor Robertowicz Weber jest wybitnym uczonym w dziedzinie inżynierii biomedycznej. Specjalizuje się w rozwijaniu technik komputerowych do wspomagania diagnostyki i terapii chorób naczyniowo-sercowych oraz endokrynologicznych. Opublikował ponad 800 prac naukowych, w tym 21 monografii i 53 podręczniki szeroko wykorzystywane w rosyjskim szkolnictwie wyższym. Jest autorem i współautorem 17 patentów, m.in. wdrożonego komputerowego systemu *Kardiodiagnoza* wspomagającego decyzje diagnostyczne. Wypromował 6 doktorów habilitowanych i 35 doktorów nauk technicznych i medycznych. W 2001 r. utworzył interdyscyplinarną szkołę naukową skupiającą badaczy z Rosji, Kazachstanu i Niemiec. Pod Jego kierunkiem prowadzono pionierskie prace nad stresem i nadciśnieniem tętniczym jako czynnikami ryzyka chorób sercowo-naczyniowych skutkujących tzw. przebudową mięśnia sercowego i niewydolnością serca. Profesor Weber w latach 2008-2017 pełnił funkcje rektora NovGU. Od roku 2016 jest Członkiem Rzeczywistym Rosyjskiej Akademii Nauk (Wydział Nauk Medycznych).

Uroczystość nadania doktoratu *honoris causa* prof. Wiktorowi Weberowi odbyła się w Politechnice Łódzkiej 24 maja 2018 roku i uświetniła uroczystości rocznicowe powstania Politechniki Łódzkiej. W zakończeniu mojej laudacji poświęconej Kandydatowi powiedziałem: *Doktorat honoris causa jest najwyższym tytułem jaki może nadać społeczność akademicka Politechniki Łódzkiej. Tytuł ten jest wyrazem naszego wiel-*

kiego szacunku i uznania dla Pana znamienitych osiągnięć naukowych i dydaktycznych na rzecz rozwoju dyscyplin łączących nauki techniczne i medyczne oraz Pana nieustrudzonej działalności na rzecz międzynarodowej współpracy akademickiej, w szczególności wieloletniej i owocnej współpracy pomiędzy Politechniką Łódzką a Nowogrodzkim Uniwersyte-tem Państwowym.

Wielki Nowgorod i okolice

Podczas mojej drugiej wizyty w Wielkim Nowgorodzie w maju 2018 r. było nieco więcej czasu na zwiedzenie miasta i okolic oraz poznania ciekawej, w dużej mierze burzliwej i tragicznej historii tej ziemi. Wielki Nowgorod miał tradycje republikańskie i prowadził politykę niezależną od Moskwy. Został jednak podbity przez Księstwo Moskiewskie w XV wieku, a sto lat później Iwan Groźny ostatecznie rozprawił się z niezależnością miasta, okrutnie mordując tysiące mieszkańców. Ale do dzisiaj pozostały ślady potęgi Nowgorodu, której najznamienitszym przykładem jest otoczony potężnym murem Nowogrodzki Kreml zbudowany w XI wieku i usytuowany na brzegu rzeki Wołchow.

Bardzo miło wspominam kilkugodzinną wycieczkę samochodową po mieście i okolicach Nowgorodu z Wiktorem Karpuszkinem. Dzień majowy wstawał słoneczny, ale nad polami wiły się jeszcze poranne mgły, a w nich jakby osadzone złote kopuły niezliczonych monasterów Nowgorodu. Atmosfera ta dodała mistycznego uroku zwiedzającym miejscom. Magia tych miejsc udzielała się nie tylko nam. Dla przykładu gromada japońskich turystów uzbrojona w kamery i aparaty fotograficzne dokumentowała każdy element architektury i detale *Jurijewskiego Monastyru*, najstarszego klasztoru w Rosji, zbudowanego w XI w. przez Jarosława Mądrego. Wiktor wyjaśnił nam, przynajmniej niereligijną, przyczynę budowania wielu, cerkwi w mieście. Przepastne piwnice, chronione grubymi murami cerkwi stanowiły bezpieczne magazyny i spichlerze dla dostarczanych drogą morską cennych towarów i produktów rolnych. Warto tu wspomnieć, że Wielki Nowgorod należał przez wiele lat do Związku Hanzeatyckiego, dużej grupy miast handlowych Europy Północnej, współpracujących ekonomicznie i militarnie, której świetność przypadała na wieki XIV i XV.

Perspektywy dalszych kontaktów PŁ – NovGU

Tekst ten piszę w kwietniu 2019 roku. Dwa tygodnie temu kilkudniową wizytę w Politechnice Łódzkiej złożył profesor Władimir Timofejew, inżynier wiodący w Centrum Inżynieryjnym NovGU. Wizyta była owoc-

na i dotyczyła rozwoju współpracy pomiędzy PŁ a NovGU w zakresie innowacji i transferu technologii. Przedmiotem szczegółowych rozmów i spotkań podczas zwiedzania laboratoriów PŁ była współpraca dotycząca budowy systemów mechatronicznych dla rehabilitacji medycznej, m.in. innowacyjnej konstrukcji wózka inwalidzkiego. W spotkaniach uczestniczył również absolwent Instytutu Politechnicznego NovGU Wiktor Karpuszkina, który od kilku miesięcy pracuje w PŁ nad pracą doktorską. W maju, w ramach wymiany *Erasmus*, spodziewamy się wizyty kolejnego gościa z NovGU dr Rinata Zawilowa, specjalizującego się w metodach zdalnego nauczania.

3.4. Powrót do Nowgorodu w 2017 roku

Iwona Staniec

W pewnym momencie moja sytuacja życiowa i zawodowa tak się poukładała, że przestałam uczestniczyć w organizacji i prowadzeniu praktyk wymiennych na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Natomiast ponownie w 2017 roku ze względu na realizację przez Politechnikę Łódzką projektu w ramach programu *Erasmus+* zostałam zaproszona do przeprowadzenia na Uniwersytecie Państwowym im. Jarosława Mądrego w Nowgorodzie Wielkim wykładów dla studentów. Pojechałam po raz drugi w swoim życiu zimą do Nowgorodu. Pierwszy raz byłam zimą w 2006 roku, wszystkie moje pozostałe wizyty były latem lub wiosną. Było dużo cieplej (max -10 stopni) niż we wspomnianym 2006 roku (-32 stopnie), ale były bardzo duże opady śniegu. Osoby odbierające nas z lotniska spóźniły się dwie godziny, bo nie były w stanie w zamieci i tworzących się korkach dotrzeć szybciej. Pogoda była bardzo przyjemna świeciło słońce, ale był mroźno i wszędzie było dużo śniegu (choć nie tle aby chodzić korytarzami wykutymi w śniegu – o czym często wspominają Rosjanie). Wokół Nowogrodzkiego Kremla obwarowanego palisadą i fosą było bardzo dużo osób zjeżdżających na sankach. Taki obraz zobaczyłam po raz pierwszy.

Od strony formalnej jak zawsze pobyt był doskonale zorganizowany. Do Nowgorodu pojechałam z Agnieszką Michałowską-Dudkiewicz – kierownikiem sekcji projektów edukacyjnych w Politechnice Łódzkiej, a opiekowała się nami Natalia Szajdorova, kierownik Departamentu Stosunków Międzynarodowych, z którą dużo pracowałyśmy nad nowymi możliwościami projektowymi. Panią Natalię spotkałam po raz pierwszy,

ale zrobiła na mnie wrażenie osoby dobrze zorganizowanej i nastawionej na współpracę międzynarodową. Przeprowadziłyśmy rozmowy z dwoma studentami, którzy w semestrze letnim roku akademickiego 2016/17 przyjechali w ramach programu *Erasmus+* do nas na studia. Po raz pierwszy studenci uczestniczący w wymianie między naszymi uczelniami otrzymali pomoc finansową na kształcenie – dotychczas musieli koszty wymiany pokrywać ze środków własnych. Ustaliłyśmy też *Learning Agreement* dla studentów polskich przyjeżdżających w ramach wymiany do Nowgorodu (co wcale nie okazało się prostym zadaniem ze względu na tak różne systemy edukacyjne) oraz wykłady i szkolenia praktyczne prowadzone przez pracowników NovGU na Politechnice Łódzkiej. Odbyły się spotkania w sprawie praktyk wymiennych z prorektorem ds. Współpracy Międzynarodowej Michailem Pewznerem, z zastępcą Dyrektora Instytutu Ekonomii Tatianą Kudrjaszową oraz Anną Wetkiną w sprawie współpracy z Wydziałem Zarządzania i Inżynierii Produkcji oraz Natalią Ilyaszenko w sprawie współpracy w obszarze kształcenia. Obowiązkowo też uczestniczyłyśmy w zajęciach dydaktycznych. Uczelnia po remoncie zaczyna przypominać swoimi budynkami i ich wyposażeniem uczelnie europejskie. Tu nastąpiła bardzo duża zmiana jakościowa, tak samo zmienił się bardzo standard domów studenckich. Zmiana nastąpiła też w mentalności studentów i porozumiewanie w języku angielskim już nie stanowi problemu. Zawsze znajdzie się ktoś, kto mówi w tym języku, a co ciekawe coraz więcej z nich uczestniczy w nieobowiązkowych zajęciach prowadzonych w języku angielskim.

Wizyta obfitowała w różne wydarzenia zawodowe, ale to co mnie najbardziej zadziwiło to zmiany jakie zaszły w tym mieście od mojego ostatniego pobytu. W każdym nawet najmniejszym sklepie można płacić kartami co wcześniej nie było możliwe. Dodatkowo w mieście pojawiły się supermarkety i nowoczesna Galeria Handlowa z wszystkimi dostępnymi markami, tak jak u nas. Ten typowy, lokalny kulturowany tu przez lata rosyjski charakter gdzieś powoli zanika. Słynna restauracja na terytorium Nowgorodzkiego Kremla została zamknięta – nie było gdzie wypić słynnego trunku *miodowuchy*. Pozostały przed wejściem na Kreml kramy z lokalnymi wyrobami. Po raz pierwszy, mimo że byłam chyba na 15 wycieczkach z przewodnikiem po Nowgorodzie, dowiedziałam się dlaczego przez lokalną ludność Kreml Nowgorodzki nazywany jest *Dietinieć*. A to takie oczywiste, gdyż swoim kształtem przypomina niemowlaka w tradycyjnym beciku. Miasto chce wykorzystać popular-

ność Petersburga i niedaleką odległość od niego, dlatego otworzyło się na turystów. Wszystkie informacje turystyczne są już dostępne w języku angielskim oraz drogowskazy i tablice informacyjne też są w języku angielskim. To znacząca i jakościowa zmiana od mojego ostatniego pobytu. W mieście pojawiło się wiele lokali z kuchnią międzynarodową. Pewnego dnia zostałyśmy zaproszone przez Tatianę Kudrjaszową i Annę Wetkiną do gruzińskiej restauracji. Anna była po wakacjach w Gruzji i mówiła nam co należy jeść i dlaczego? oraz co najbardziej uwielbiają Gruzini. Po tej kolacji oraz panującej tam atmosferze obiecałam sobie, że kolejne wakacje na pewno spędzę w Gruzji, ale jeszcze się do niej nie wybrałam. Udało mi się odwiedzić Antonowo, które też uległo gruntownej przebudowie od czasu mojej ostatniej wizyty.

W czasie naszego pobytu nie udało mi się spotkać żadnego z dawnych znajomych, bo albo już nie mieszkają w Nowgorodzie, albo w tym czasie byli niedostępni. Więc trudno mi powiedzieć, czy spontaniczność i otwartość Rosjan ulega zmianie. Faktem jest, że nikt nam nie zaproponował spotkania u siebie w domu, co 10 lat temu nie byłoby możliwe, ale faktem jest, że pojawiło się mnóstwo miejsc, w których można się spotkać i porozmawiać. Będąc w nich zauważyłam, że Rosjanie tak jak my kiedyś też zaczęli wychodzić z domu i spotykać się w miejscach publicznych. Nic się jednak nie zmieniło w zakresie korzystania z komunikacji publicznej, kasy aby kupić bilet relacji Nowgorod-Petersburg są otwarte tylko w konkretnych godzinach i bez okazania paszportu nie ma możliwości nabycia biletu. Komfort pociągu mnie jednak zachwyił, to standard naszego *pendolino*.

Petersburg mnie jeszcze bardziej zaskoczył. W metrze nie tylko są już napisy w języku angielskim, ale również komunikaty o stacjach są też po angielsku. Stał się zwykłym turystycznym miejscem atrakcyjnym dla zwiedzających jak inne miasta tego typu. Każdy lokal czy hotel posiada własne dostępne bezpłatnie dla klientów *WiFi*, z ofertą atrakcyjnych zestawów obiadowych. Udało nam się znaleźć darmową wycieczkę z przewodnikiem w języku angielskim kiedyś nie do spotkania. W każdej z głównych atrakcji Petersburga są wycieczki z przewodnikiem w języku angielskim w cenie biletu. Jedyne niedogodność to są one w określonych godzinach (logistycznie jest to do opanowania). Powrót do *Ermitażu* też był wyzwaniem, bo oczywiście zagubiłam się w gąszczu 1084 sal i pokoi, 117 klatek schodowych oraz 1945 okien. Tutaj nikogo to nie dziwi. Ponadto okazało się, że część kolekcji (mój ulubiony impresjonizm) zo-

stała przeniesiona i jest udostępniona w innym budynku, do którego już nie udało się nam dotrzeć w godzinach otwarcia.

Przeżyłam ponowne spotkanie (pierwsze w 2006) z rzeźbami lodowymi, które niestety ze względu na ocieplenie klimatu nie są prezentowane już na placu przed Ermitażem, ale na Wyspie przy Twierdzy Pietropawłowskiej w specjalnym namiocie. Wizyta tam to jak wizyta w krainie czarów i bajek. Piękne, znane postacie przenoszą nas w inny wymiar. Imponujące jest to, że człowiek jest w stanie coś takiego zrobić.

Nowością i niesamowitą atrakcją teraz w Petersburgu jest *Muzeum Faberge* otwarte w 2013 roku, którego główna kolekcja to 10 jajek (z 54 wyprodukowanych) ze słynnej firmy jubilerskiej Pierre-Karla Faberge (1846-1920), pracującej dla dworu carskiego. Ich precyzja wykonania i pomysłowość robią na człowieku niesamowite wrażenie.

Osobiście dla mnie niezapomnianą atrakcją jest nadal symbol Petersburga, czyli cerkiew *Spas na-Krowi*, która nie uległa zmianie. Mogłam się na nią ze wzruszeniem napatrzeć i nacieszyć wzrok, bo nie wiem kiedy tam będę po raz kolejny.

3.5. Gorące wspomnienia

Joanna Stawicka

Pierwsza moja wizyta w Nowgorodzie Wielkim miała miejsce zimą. I to zimą nie byle jaką, bo temperatura spadła akurat do -26 stopni Celsjusza. Z lotniska w St. Petersburgu delegacja PŁ została zabrana busikiem NovGU, w którym było bardzo gorąco, więc nie mieliśmy od razu okazji zmierzyć się z trzaskającym mrozem. W hotelu również było bardzo ciepło, podobnie w odwiedzanych przez nas budynkach uczelni. Wszędzie tam można było chodzić w krótkim rękawku, a i tak człowiek się pocił. Ale... nasi gospodarze zaplanowali dla nas wiele atrakcji, a jedną z nich było zwiedzanie skansenu położonego kilka kilometrów od miasta. I tam tak naprawdę po raz pierwszy odczułam, co to znaczy mróz. Zabudowania w skansenie nie były ogrzewane i temperatura wewnątrz nie różniła się wiele od tej na zewnątrz. Nie wiem, jak pracujący tam ludzie byli w stanie przesiedzieć cały dzień w tych warunkach. Nasza grupka niemal przebiegała z chaty do chaty, żeby jak najmniej czasu spędzić na dworze, a i tak było to najszybsze zwiedzanie, jakiego doświadczyłam. Już po 20 minutach gnaliśmy wszyscy w stronę samochodu, gdzie panowało upragnione ciepło.

Pewnego wieczoru zostaliśmy z Iwonką zaproszone do jej znajomego do domu, na kolację. Oczywiście w mieszkaniu było piekielnie gorąco. Moim *a la rosyjskim* zagałam gospodarza: *Jak to jest, że takie mrozy na zewnątrz, a na uczelni, w sklepach, autobusach czy mieszkaniach tak strasznie gorąco*. Pan domu, wyraźnie zdziwiony, odparł: *Bo... my mamy GAZ?* No to się popisałam błyskotliwością umysłu. W trakcie kolacji dowiedziałam się też, że tym, co najbardziej podobało się naszemu gospodarzowi w Polsce, w której bywał już wielokrotnie, był... rozkład jazdy komunikacji publicznej i fakt, że jeździ ona zgodnie z nim. Trochę mnie to zdziwiło, ale patrząc przez okna ogrzewanego busika na ludzi wyczekujących na przystankach w tym trzaskającym mrozie, uznałam to za całkiem logiczne. Inaczej też spojrzałam po wyprawie do Rosji na naszą polską rzeczywistość. Przestały mnie drażnić minutowe spóźnienia tramwajów, ulice wydały się jakieś takie równiejsze i nagle okazało się, że odnowionych kamienic jest całkiem sporo.

Wyprawa z przełomu stycznia i lutego dobiegała końca i z utęsknieniem czekałam na powrót do Polski i naszych przyjemnych „minusięciostopniowych” chłódków. Jakież było moje zdziwienie, gdy kilka dni po powrocie na termometrze za oknem pojawiło się -25 stopni...

Być może niemal wszystkie moje „rosyjskie” wspomnienia wiązałyby się z zimnem (i gorącem!), gdybym nie miała okazji wrócić do Nowgorodu pod koniec maja kilka lat później. Ach! Co za odmiana! Miasto skąpane w bujnej, świeżej zieleni, ogromne otwarte przestrzenie kilka minut spacerkiem od centrum, szeroka, nieujarzmiona rzeka i cerkwie na jej brzegu... I wreszcie to niesamowite uczucie, gdy o godzinie 23.00 spacerujesz w świetle poróżwiałego słońca, przed nocą, która nie nadchodzi... To się może podobać!

Nie wspominałam jeszcze o tym, co w Nowgorodzie najbardziej urzekające, czyli o ludziach. A ludzie są serdeczni, przyjaźni i bardzo otwarci. Odniosłam wrażenie, że czas płynie wolniej w Nowgorodzie i może to sprawia, że ludzie są jacyś tacy spokojniejsi, bardziej na luzie i zawsze uśmiechnięci. I jeżeli tylko mogą, zrobią wszystko, o co się ich poprosi, a nawet więcej. Zupełnie nie jest więc dziwne, że przyjaciele z NovGU, autentycznie uradowani z naszego przyjazdu, starali się nas dopieszczać w każdym względzie. Odniosłam wrażenie, że ustawiła się kolejka chętnych do spotkania z nami. Stąd niewiele mieliśmy „wolnego” czasu. Zwiedzaliśmy różne zakamarki Uczelni, oglądaliśmy laboratoria, w tym *clean room*, gdzie dostaliśmy ochronne fartuchy i takie białe

furażerki, jakie nosili radzieccy naukowcy w „zamierzchłych” czasach. Trzeba przyznać: twarzowe to one nie są, ale ile śmiechu było przy ich zakładaniu!

Zostaliśmy zaproszeni przez Prezydenta NovGU na wystawną kolację do restauracji mieszczącej się w jednej z baszt na Kremlu. I tu chciałybyśmy opisać pewien zwyczaj. Otóż, przynajmniej przy takich oficjalnych okazjach, do każdego kieliszka absolutnie musi być wzniesiony toast. A toast to nie byle jakie zdawkowe słowa wygłoszone naprędce! Zaczyna gospodarz wieczoru i im lepiej zna gości, tym dłużej opowiada o wspólnych przedsięwzięciach, historii współpracy, a potem o życzeniach na przyszłość. Następnie toastem odpowiada najwyższy rangą gość. I znów: nie wystarczą dwa słowa, trzeba coś więcej, coś od siebie, trochę wspomnień, trochę planów... Kolejne toasty naprzemiennie wznoszą gospodarze i goście, i zaręczam, że nim wszyscy wygłoszą swoje, mija kilka ładnych godzin i czas kończy spotkanie. Zaznaczę, że między toastami podawane jest znakomite, przesmaczne i różnorodne jedzenie w ogromnych ilościach. To są prawdziwe uczyty! Jedzenie w Rosji jest po prostu wyśmienite! Najlepsze są zupy. Niby nic, a mają w sobie tyle smaków! Taka *soljanka* czy *borszcz*... mmm... mogłabym jeść na okrągło. A *bliny*? Wyborne! Zatem należy się nastawić, że po pobycie w NovGU kilka kilogramów nam przybędzie! Myślę jednak, że jest to „cena”, którą warto zapłacić za czas spędzony ze wspomniałymi ludźmi w atmosferze, że wszystko jest tak, jak być powinno.

3.6. Mam co wspominać

Tomasz Pyć

Przez ponad trzydzieści lat z pięćdziesięciu wspólnych dziejów Łodzi i Nowogrodu uczestniczyłem w wydarzeniach związanych z realizacją programów zapisanych w umowach o bezpośredniej współpracy między Politechniką Łódzką i Nowogrodzkim Uniwersytetem Państwowym. Programy te obejmowały zazwyczaj organizację praktyk studenckich, towarzyszących im imprez turystycznych, kulturalnych i okolicznościowych.

Siedemnastokrotnie pełniłem funkcję opiekuna grup studentów PŁ odbywających praktyki wakacyjne w Nowogrodzie oraz dwadzieścia jeden razy uczestniczyłem w organizowaniu pobytu i realizacji programu praktyk studentów z Nowogrodu w Polsce. Do moich obowiązków, jako

upoważnionego instruktora (*Autodesk Approved Instruktor*) należało też prowadzenie zajęć z komputerowego wspomaganie projektowania. O słuszności wyboru takiego rodzaju zajęć podczas praktyk studenckich świadczy duże zainteresowanie studentów z Nowogrodu komputerowym wspomaganie projektowania z wykorzystaniem programu *AutoCAD*. Podczas studenckich praktyk wakacyjnych uczestnicy zajęć, po pomyślnym zdaniu egzaminu, uzyskiwali stosowne certyfikaty *ATC Autodesk*. Umiejętnością posługiwania się programem *AutoCAD* i zdobyciem certyfikatów ukończenia kursów pierwszego i drugiego stopnia może się poszczycić ponad dwustu studentów i absolwentów NovGU.

Skuteczność metod szkolenia stosowanych w *ATC Autodesk* w Instytucie Automatyki Politechniki Łódzkiej była powszechnie podkreślana przez władze Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego, których przedstawiciele odwiedzający Łódź bardzo chętnie spotykali się z instruktorami *ATC Autodesk*. W marcu i listopadzie 2012 roku gośćmi centrum byli dyrektor Instytutu Politechnicznego NovGU profesor Władimir Timofeew, Zasłużony Wynalazca Federacji Rosyjskiej profesor Walery Jemelyanow i dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Politechnicznego docent Aleksander Korczagin. Podczas pierwszej wizyty goście zapoznali się ze strukturą, funkcjonowaniem i programami szkolenia w ramach Autoryzowanego Centrum *AutoCAD*. W wyniku dyskusji uzgodniono, że uzasadnionym byłoby opracowanie, do celów szkoleniowych specjalnych materiałów, z których mogliby korzystać w ramach samokształcenia studenci posługujący się językiem rosyjskim. Druga wizyta była okazją do uzgodnienia szczegółowych zasad współpracy dotyczących prowadzenia zajęć i egzaminowania uczestników kursów komputerowego wspomaganie projektowania w *ATC Autodesk* oraz do przeprowadzenia próby wykorzystania łącza internetowego do zdalnego prowadzenia zajęć.

Z satysfakcją wspominam współpracę z wynalazcami NovGU, która zaowocowała tym, że wraz z profesorem Sławomirem Wiakiem jesteśmy współautorami patentu *Wózek inwalidzki z napędem elektrycznym i zmienną bazą*.

Podczas każdego spotkania, zarówno w Nowogrodzie, jak i w Łodzi, miały miejsce ciekawe wydarzenia, które nie wynikały bezpośrednio z zawartych między uczelniami umów czy programów praktyk, ale im towarzyszyły i są najczęściej okazją do wspomnień w gronie uczestników tych wydarzeń.

Z wielkim sentymentem wspominam uroczystości zorganizowane w Politechnice Łódzkiej w maju 2008 roku z okazji czterdziestolecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego. W szczególności dzień, w którym została otwarta wystawa zawierająca ok. 200 fotografii mojego autorstwa pod tytułem *Ziemia Nowogrodzka*. Prezentowane prace były wynikiem moich licznych podróży do Nowgorodu i wypadów do ciekawych miejsc w jego okolicach. Na wystawie ukazane były krajobrazy, architektura, a także codzienne życie Rosjan oraz pamiątkowe zdjęcia z pobytu studentów i pracowników Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie i w tamtejszym uniwersytecie. Otwarcie wystawy fotografii *Ziemia Nowogrodzka* i wydanie nakładem Politechniki Łódzkiej publikacji *Łódź Nowgorod 40 lat wspólnej historii* były wydarzeniami zorganizowanymi w maju 2008 roku z okazji czterdziestolecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Zbieżność w czasie obu wydarzeń nie pozwoliła na zamieszczenie w okolicznościowej publikacji informacji o wystawie fotografii. Przeglądając kolejny raz wystawiane prace, można łatwo zauważyć, że wiele z nich ze względu na szybko zachodzące w Nowgorodzie zamiany może mieć już wartość historyczną. Z drugiej strony, mając w pamięci okazane przez zwiedzających szczególne zainteresowanie niektórymi pracami można uznać, że mają one cechy aktualnych i nieprzemijających dokumentów i zarejestrowanych zjawisk. Dla ułatwienia sięgania pamięcią do wydarzeń jubileuszu czterdziestolecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego postanowiłem zaprosić Czytelników do obejrzenia, w rozdziale *Galeria Foto*, wybranych fotografii z uroczystości otwarcia przed dziesięć laty wystawy *Ziemia Nowogrodzka*.

Z ogromną sympatią wspominam wydarzenia pozauczelniane, jak np. kilkudziesięciogodzinny przejazd pociągiem na trasie Warszawa-Sankt Petersburg, a w szczególności dojazd do miejscowości Utorgosz, gdzie wysiadaliśmy z pociągu w środku lasu, w towarzystwie niezliczonej ilości komarów, które chyba cały rok na nas czekały, korzystanie podczas podróży ze specjalnych miejsc sypialnych i z zainstalowanego w wagonie samowaru, kosztowanie chłodnego kwasu chlebowego podczas postojów na stacjach kolejowych. Do dziś pamiętam hasło reklamowe *Kwas nie kola pij Nikola* (*Nikol* – nazwa firmowa kwasu chlebowego).

Licznym spotkaniom w gronie nowogrodzkich przyjaciół towarzyszyły degustacje lokalnych przysmaków: szaszłyki, *płow*, zupa rybna *ucha*,

kawior, *salo*, carska ryba *sudak* czyli sandacz, barszcz, nalewka czardziejka, świeżo upolowane kaczki i zbierany prosto z ula miód. Każdy z tych przysmaków kojarzy mi się z pobytem w ciekawych miejscach, w których gospodarze zapewniali nie tylko wspaniałe jadło, ale i niezwykłą atmosferę. Szczególnie miło wspominam udział reprezentacji Politechniki Łódzkiej w posiedzeniu wyjazdowym *Uchionogo Soveta NovGU* na terenie bazy wypoczynkowej *Navalov*, gdzie czekały na nas szaszłyki i wspaniały *plow*. Wspaniała atmosfera jaką zapewnili nam nowgorodcy przyjaciele spowodowała to, że cały dzień upłynął jak jedna magiczna chwila.

Niezapomniane chwile spędziliśmy z Wołodią i Dmitrijem na *rybalkie* czyli wędkowaniu na jeziorze Ilmień. Do dziś pamiętam magiczne miejsce *Rurikovo Gorodisze*, w pobliżu którego rybki spadały z nieba. Niezwykle wieczorne spotkania odbywały się wielokrotnie w miejscowości *Ustie* u naszego przyjaciela Wiktora dokąd zabierał nas Jura na świeże szaszłyki z dzikich kaczek i plastry miodu prosto z ula. Dodatkową atrakcją wieczorów był sąsiad Wiktora Eduard Kuzniecowa człowiek, który pisał teksty piosenek dla Ałły Pugaczowej, i który siedział w więzieniu razem z Władimirem Wysockim za tekst, w którym wyraził chęć wysłania w kosmos Nikitę Chruszczowa.

3.7. *Dwadzieścia lat minęło*

Małgorzata Świt

Już od ponad dwudziestu lat zajmuję się w PŁ wymianą studentów w ramach programów unijnych, ale mój pierwszy prawdziwy kontakt z Uniwersytetem Jarosława Mądrego w Wielkim Nowogrodzie miał miejsce dopiero w roku 2016 i okazał się być początkiem udanej współpracy. Rok wcześniej program wymiany akademickiej *Erasmus+* objął swoim zasięgiem cały świat. Takiej możliwości obie uczelnie nie mogły przeoczyć, podpisały więc między sobą umowę *Erasmus+* o wzajemnej wymianie studentów i pracowników. Dzięki temu współpraca pomiędzy Uniwersytetem Jarosława Mądrego w Wielkim Nowogrodzie a Politechniką Łódzką poszerzyła się o kolejny wymiar, a grono moich międzynarodowych kolegów poszerzyło się o przyjaciół z Wielkiego Nowogrodu.

W lutym 2017 do Politechniki Łódzkiej przybyli pierwsi studenci *Erasmus+* z Wielkiego Nowogrodu, a w kwietniu tego samego roku – pierwsza grupa nauczycieli. Prowadzili oni między innymi zajęcia dla

studentów i pracowników w zakresie zarządzania i umiejętności miękkich. Szczególnie zapamiętałam warsztaty z przygotowania i prowadzenia prezentacji prowadzone przez p. Natalię Iljaszenko dla pracowników Rektoratu. Ze względu na swoją interaktywną formę były one sporym wyzwaniem dla uczestników. Ale właśnie dzięki temu wyzwaniu mieliśmy możliwość naprawdę sporo się nauczyć. W nagrodę za wytężoną pracę po obu stronach, czekała nas wycieczka po regionie łódzkim, w tym wizyta w fabryce bombek, która właśnie przygotowywała się do Wielkanocy.

Od tamtej pory kilkunastu już pracowników oraz studentów obu uczelni miało możliwość skorzystać z dobrodziejstwa programu *Erasmus+* i studiować, szkolić się lub prowadzić zajęcia w uczelni partnerskiej. Ja także miałam szczęście znaleźć się w tym gronie. W czerwcu 2017 odwiedziłam uniwersytet w Wielkim Nowogrodzie, gdzie przebywało wówczas dwoje studentów Wydziału Zarządzania i Inżynierii Produkcji. To był mój pierwszy w życiu wyjazd do Rosji. Wspominam go bardzo ciepło i do tej pory jestem wdzięczna Natalii Szajdorowej z Biura Współpracy z Zagranicą oraz licznemu gronu jej koleżanek za bardzo serdeczne przyjęcie. Szczególnie miło wspominałam także zorganizowaną dla mnie możliwość zaprezentowania miasta Łodzi podczas jednego z regularnych spotkań Polonii Nowgorodzkiej w Bibliotece Miejskiej oraz późniejszy wspólny podwieczorek.

3.8. Wrześniowa przygoda w Rosji

Franciszek Fidos

Gdy pierwszy raz usłyszałem o możliwości wyjazdu do Rosji stwierdziłem, że nie może mnie tam zabraknąć. Lubię podróżować, a wizja poznania zupełnie odmiennej kultury była dla mnie bardzo ekscytująca. Nasze praktyki w Rosji zaczęły się od ponad 24-godzinnej podróży. Nie było to dla mnie co prawda nic nowego, ale nadal było to dość męczące i wyczerpujące. Pierwsza oznaka innej, wschodniej kultury spotkała nas już na przejściu granicznym – czekaliśmy tam 3 godziny nie znając powodu, zamiast swobodnie przejść przez granicę jak to jest w państwach strefy Schengen. Kiedy dotarliśmy już na miejsce poznaliśmy naszego opiekuna – Wiktora, który udzielił nam paru wskazówek na start oraz zabrał do pobliskiego centrum handlowego. Było to około pory obiadowej, więc razem z przyjaciółmi chcieliśmy zjeść obiad. Znaleźliśmy re-

staurację, jednak porozumiewanie się w niej było o wiele trudniejsze niż nam się wcześniej wydawało. Rosjanie prawie w ogóle nie mówią po angielsku, większość naszych konwersacji w sklepach lub restauracjach opierała się na migach lub pomocy Google Tłumacza. Całe szczęście, po pierwszych dwóch dniach nauczyłem się czytać cyrylicę, co w znacznym stopniu ułatwiło nam później poruszanie się po Rosji.

Cztery dni „właściwych” praktyk spędziliśmy w bardzo podobny sposób. Od rana zajęcia na Uniwersytecie im. Jarosława Mądrego, a popołudnia spędzone na integracji z grupą rosyjską lub też z resztą grupy polskiej. Konfrontacja z kulturą rosyjską okazała się być zgoła inna niż zakładaliśmy. Przypadkowi ludzie okazali się być niezwykle pomocni, mili oraz uczciwi. Często widząc, że mamy problemy z porozumiewaniem się cierpliwie tłumaczyli o co chodzi, lub też, jeśli znali angielski, służyli jako pośrednicy. Jedną z takich osób był Nikołaj. Nikołaj był młodym kelnerem w restauracji, do której chodziliśmy codziennie. Mówił nieco po angielsku, co bardzo ułatwiło nam rozmowy. W jego restauracji czuliśmy się naprawdę dobrze – traktował nas jak starych przyjaciół, rozmawiał z nami w każdej wolnej chwili, doradzał potrawy, kierował do różnych miejsc w mieście. Ostatniego dnia wymieniliśmy się nawet danymi kontaktowymi i nadal utrzymujemy z nim kontakt. Czynnikiem który najbardziej przyczynił się do tego, że tak często się tam stołowaliśmy były bardzo niskie ceny. Za to, za co w Polsce zapłacilibyśmy określoną kwotę, w Rosji płaciliśmy około 2-3 razy mniej. Takie niskie ceny były wszędzie czy to w kioskach, czy supermarketach, czy restauracjach. Nie musieliśmy liczyć każdego grosza, co odjęło nam bardzo dużo potencjalnego stresu w trakcie wyjazdu.

Ostatnią rzeczą, która najbardziej utkwiała mi w pamięci była wycieczka do Sankt Petersburga. Szczególne wrażenie zrobiła na mnie jego infrastruktura – nowoczesne drogi, wysokie budynki i piękne Stare Miasto. Z pewnością jest to jedno z najładniejszych miast w jakim kiedykolwiek byłem. Bardzo dobrze wspominam wyjazd do Rosji. Był to czas zarówno dobrej zabawy, jak i owocnej pracy i poznawania nowej kultury. Bardzo chętnie pojechałbym tam jeszcze raz.

4. WSPOMNIENIA NOWGORODCÓW

4.1. O współpracy NovGU i PŁ

Anatolij Gawrikow

Każdy człowiek w ciągu całego życia gromadzi w pamięci wydarzenia, spotkania z różnymi ludźmi, okoliczności takich lub innych podjętych decyzji. Z biegiem lat wiele wspomnień się zaciera, tracą swoją wartość. Jednak najbardziej ważne wydarzenia, potwierdzane później nowymi okolicznościami z udziałem nowych ciekawych ludzi odzyskują rangę stałych ważnych dla człowieka obrazów. Do takich należy Politechnika Łódzka.

Jeszcze w latach studenckich byłem świadkiem tworzenia grup, kierowanych na praktyki wymienne do Polski i spotykałem się z polskimi studentami. Bezpośredni udział w organizacji tych wymian miałem od 1990 roku, kiedy objąłem stanowisko pierwszego prorektora Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego (rektorem był już Władimir Wasiljewicz Soroka). Od tego czasu, będąc pierwszym prorektorem a następnie rektorem i prezydentem Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego, miałem obowiązek nawiązywać i utrzymywać merytoryczne i przyjacielskie stosunki międzyludzkie z rektorami Politechniki Łódzkiej: profesorem Janem Krysińskim, profesorem Józefem Mayerem, profesorem Stanisławem Bieleckim i profesorem Sławomirem Wiakiem. Podczas moich wizyt w Łodzi za każdym razem dawało się odczuć duże zainteresowanie i należną uwagę ze strony władz uczelni, za co im wszystkim jestem bardzo wdzięczny. W związku z tym w kręgu moich znajomych pojawiało się wiele nowych osób, z nowymi doświadczeniami i z nowymi propozycjami. Byli to profesorowie Piotr Kuła, Krzysztof Baranowski, Andrzej Napieralski, Krzysztof Kuźmiński, Wojciech Wolf, Paweł Strumiłło, Ireneusz Zbiciński. I niezmiennie naszym starym przyjacielem, przewodnikiem współpracy był i zostaje dr Aleksander Pyć. Zasługi tych ludzi zostały nagrodzone różnymi wyróżnieniami. Aleksander Pyć, Andrzej Napieralski i Sławomir Wiak zostali *doktorami honoris causa* Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego, a Stanisław Bielecki (wówczas rektor PŁ) został nagrodzony *Medalem Jarosława Mądrego* pierwszego stopnia. Ja, jako prezydent NovGU, i Wiktor Weber (ówczesny rektor NovGU) zostaliśmy *doktorami honoris causa* Politechniki Łódzkiej.

Co mogę powiedzieć o moich osobistych wrażeniach z wizyt w Polsce,

spotkaniach z polskimi naukowcami, kolegami, studentami. To wszystkie one są bardzo dobre. Szczególnie wysoko należy ocenić wyniki, które osiągnęli rektor, prorektorzy i inni pracownicy Politechniki Łódzkiej szczególnie w ciągu ostatnich lat. Na uwagę zasługują doskonale wyposażenie procesu dydaktycznego i badań naukowych. Przyjemnie było obserwować nowe budynki i nowoczesne wyposażenie, duże nakłady finansowe na rozwój uczelni. Świadczą o tym nowoczesne doskonale prezentujące się *Akademickie Centrum Sportowo-Dydaktyczne Zatoka Sportu* i projekty przebudowy starych obiektów. Dobre tempo rozwoju uczelni jest aktywnie wspierane przez organy władzy, zarówno na poziomie miasta, jak i na poziomie kraju.

Zawsze cenimy uczestnictwo uczelni wyższej za udział w międzynarodowych programach i projektach; realizację dziesiątków programów kształcenia podstawowego i uzupełniającego w języku angielskim; różnorodność specjalności studentów uczestniczących w programach wymiany studentów od radioelektroniki do ekonomiki i zarządzania; rozwinięty samorząd studencki. I sprawa najważniejsza – to stałe dążenie do poprawy warunków prowadzenia zarówno podstawowych procesów edukacyjnych i badawczych, a także procesów zarządzania wyższą uczelnią. Podoba nam się przebieg dyskusji o nowych zasadach zarządzania, o nowym podejściu do kształcenia projektowego. Dlatego też zaproponowany przez rektora Sławomira Wiaka model strategicznego rozwoju Politechniki Łódzkiej wydaje się nam, że uzyska poparcie społeczności akademickiej, szczególnie w środowisku młodych naukowców i wykładowców. Podobne przekształcenia są dokonywane i w naszym uniwersytecie. Jestem pewien, że jeszcze niejednokrotnie będziemy odczuwać zadowolenie z wyników współpracy i będziemy obserwować wiodącą rolę wielu profesorów i naukowców w swoich środowiskach zawodowych i z uczestnictwa we wspólnych projektach naszych uniwersytetów.

4.2. Kronika wspólnych wydarzeń uczelni – partnerów NovGU i PŁ w ostatnim dziesięcioleciu

Anatolij Gawrikow

Rok 2009

Praktyka studentów Instytutu Systemów Elektronicznych i Informatycznych oraz Instytutu Ekonomii, Zarządzania NovGU w przedsiębiorstwach Polski (28 studentów).

Oficjalna wizyta delegacji NovGU w PŁ, wręczenie A.L. Gawrikowowi dyplomu *doktora honoris causa Politechniki Łódzkiej* (01.10.2009).

Rok 2010

Utworzenie Centrum wspierania merytorycznej współpracy rosyjsko-polskiej w ramach projektu *TEMPUS – Sieciowe współdziałanie partnerskich uczelni w realizacji wielopoziomowego systemu przygotowywania i podniesienia kwalifikacji specjalistów w dziedzinie zarządzania oświatą* (partner PŁ).

Dwie studentki Instytutu Ekonomii, Zarządzania NovGU Irada Tofikowna Kasumowa i Jelena Jurjewna Dunajewa odbyły miesięczną praktykę przeddyplomową w Polsce (kwiecień-maj 2010 r.).

Oficjalna wizyta Prezydenta NovGU A.L. Gawrikowa w Politechnice Łódzkiej (od 23 do 26.05.2010).

Grupa 28 studentów i 4 wykładowców NovGU specjalności radioelektronika (14 studentów i 2 opiekunów), ekonomia i zarządzanie (9 studentów i 1 opiekun), architektura tekstyliów i budowa maszyn (5 studentów i 1 opiekun) odbyła w okresie od 21.07 do 09.08 2010 roku dwutygodniową praktykę w Łodzi. Opiekunami studentów byli: Siergiej N. Britin, Anna W. Wietkina Aleksander F. Korczagin i Wiera Jegorowa.

Grupa 29 studentów i 4 wykładowców Politechniki Łódzkiej specjalności: mechanika (5 studentów), ekonomia (10 studentów), elektrotechnika i automatyka (14 studentów).

Treść praktyk: warsztaty, wizyty szkoleniowo-zapoznawcze w przedsiębiorstwach, kolokwia, wizyty warsztatów, sesje szkoleniowe, wycieczki.

Rok 2011

Marzec 2011 roku (Łódź) warsztaty mające na celu opracowanie wspólnych modułów do prowadzenia kształcenia na odległość w ramach projektu *TEMPUS*.

Wizytę w NovGU złożyła delegacja Politechniki Łódzkiej w składzie: prorektor PŁ do spraw studenckich Wojciech Wolf, dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki Informatyki i Automatyki Sławomir Wiak, doktor honoris causa NovGU Andrzej Napieralski, doktor honoris causa NovGU Aleksander Pyć i dyrektor Publicznego Liceum Łódzkiego PŁ Tomasz Kozera. W dniu 6 grudnia 2011 roku w sali konferencyjnej NovGU nastąpiło podpisanie *Memorandum* w sprawie włączenia Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego do sieci uniwersytetów zrzeszonych w *EUF Campus Europae*, podpisanie porozumienia o współ-

pracy między autoryzowanymi centrami szkoleniowymi Autodesk NovGU im. Jarosława Mądrego i Politechniki Łódzkiej w zakresie komputerowego projektowania, oraz umowy o współpracy z Publicznym Liceum Politechniki Łódzkiej.

Rok 2012

Rozpoczęcie w Nowgorodzkim Uniwersytecie Państwowym kursów języka polskiego.

Wizyta w Łodzi (28-31 marca 2012) delegacji NovGU w składzie: Jewgienij A. Bondarenko, Władimir A. Makarow, Władimir W. Timofiejew, Aleksander F. Korczagin i Aleksander M. Abramow.

Letnia praktyka studentów.

Październik 2012 (Łódź) – Seminarium-warsztaty w ramach projektu *TEMPUS* na temat *Projektowe strategie zapewnienia stałego rozwoju wielopoziomowego systemu przygotowywania specjalistów*.

Rok 2013

W dniach od 24 do 28 kwietnia 2013 r. wizyta w Łodzi delegacji NovGU w składzie: dyrektor Działu Współpracy z Zagranicą Natalia Szajdorowa, dyrektor Instytutu Ekonomii i Zarządzania Galina Grekowa, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Ekonomii i Zarządzania Anna Wietkina, dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Instytutu Rolnictwa i Surowców Naturalnych Ekaterina Pczelina, kierownik Katedry Chemii Ogólnej i Stosowanej Irina Zykowa, zastępca dyrektora Instytutu Ekonomii i Zarządzania Tatiana Kudrjaszowa.

W dniach 21 do 27 maja 2013 r. rektor Wiktor R. Weber odwiedził Łódź w celu udziału w obchodach 68 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej i 45-lecia ustalenia partnerskich stosunków między naszymi uniwersytetami. Spotkanie z rektorem Politechniki Łódzkiej profesorem Stanisławem Bieleckim i z prorektorami Piotrem Panethem, Piotrem Kulą i Sławomirem Wiakiem.

Tydzień współpracy międzynarodowej w NovGU (od 26 czerwca do 01 lipca 2013 roku).

W roku 2013 r. NovGU obchodził 45-lecie nawiązania partnerskich stosunków z Politechniką Łódzką (Polska). W związku z tym w ciągu *Tygodnia współpracy międzynarodowej* zaplanowano szereg imprez z udziałem konsula generalnego Republiki Polskiej w Sankt Petersburgu Piotra Marciniaka i delegacji Politechniki Łódzkiej na czele z rektorem Stanisławem Bieleckim, w której składzie znaleźli się: małżonka rektora Maria Bielecka, prorektor PŁ Sławomir Wiak z małżonką Krystyną Kli-

maszewską-Wiak, prorektor PŁ Piotr Paneth, wiceprezydent EUF *Campus Europae* profesor Wojciech Wolf, doktor honoris causa NovGU Aleksander Pyć i dr inż. Piotr Józwiak, Podczas uroczystego posiedzenia Rady Naukowej NovGU w dniu 30 czerwca, rektorowi PŁ Stanisławowi Bieleckiemu wręczony został medal Jarosława Mądrego Pierwszego Stopnia.

Letnia praktyka 14 studentów NovGU w Łodzi (od 17 do 30 lipca) i 14 studentów Łodzi w Wielkim Nowgorodzie (od 1 do 15 lipca 2013 roku), opiekunowie grup studentów Jagoda Wodzińska (zarządzanie) i Maria Cybulska (architektura tekstyliów).

Rok 2014

Letnia praktyka 19 studentów NovGU w Łodzi (od 17 do 30 lipca) i 19 studentów Łodzi w Wielkim Nowgorodzie (od 30 czerwca do 13 lipca 2014 roku), opiekunowie studentów Olga Dwoskina i Jacek Gralewski.

Rok 2015

Wizyta w maju 2015 roku Prezydenta NovGU A.L. Gawrikowa w Łodzi i udział w uroczystym posiedzeniu Senatu PŁ, które było poświęcone siedemdziesiątej rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej.

Rok 2016

Letnia praktyka 6 studentów NovGU w Łodzi (od 23 do 31 lipca 2016 roku). Opiekunowie studentów T. W. Kudriaszewa i A. W. Wietkina.

Październik 2016 roku – Wizyta Prezydenta NovGU A.L. Gawrikowa i udział w ceremonii oficjalnego objęcia stanowiska Rektora Politechniki Łódzkiej przez profesora Sławomira Wiaka.

Rok 2017

Wizyta w Łodzi delegacji NovGU (od 3 do 9 kwietnia 2017 roku) z udziałem docenta S.J. Pietrowoj w celu prowadzenia dla studentów PŁ kursu *Projektowanie i wprowadzenie interfejsu użytkownika. (Design and implementation of user interface)*.

Letnia praktyka studentów NovGU w Łodzi (od 18 do 25 czerwca 2017 roku) opiekun A. N. Makarewicz.

Oficjalna wizyta delegacji Politechniki Łódzkiej w Nowgorodzie (od od 5 do 8 grudnia 2017 roku). Przyznanie rektorowi PŁ profesorowi Sławomirowi Wiakowi tytułu *doktor honoris causa NovGU*. Rektorowi Wiakowi podczas wizyty towarzyszyli: małżonka Krystyna Klimaszewska-Wiak, prorektor PŁ Ireneusz Zbiciński, doktor honoris causa NovGU Aleksandr Pyć, dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Sławomir Hausman, dyrektor Instytutu Elektroniki Paweł Strumiłło.

Rok 2018

Wizyta delegacji Politechniki Łódzkiej (od 14 do 18 maja 2018 roku) w Nowgorodzie. Udział w imprezach Tygodnia współpracy międzynarodowej i w obchodach 50-lecia współpracy. Skład delegacji: rektor PŁ profesor Sławomir Wiak z małżonką Krystyną Klimaszewską-Wiak, profesorowie Paweł Strumiłło, Wojciech Wolf, dr h.c. NovGU Aleksandr Pyć. Wręczenie polskiemu kolegom honorowego tytułu *Zasłużony pracownik NovGU*.

Wizyta delegacji NovGU w Łodzi (od 23 do 26 maja 2018 roku). Przyznanie profesorowi Wiktorowi R. Weberowi tytułu *doktora honoris causa Politechniki Łódzkiej* i wręczenia odznaki *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* A. G. Szirinowi i P. A. Pietriakowowi.

Letnia praktyka studentów NovGU w Łodzi (czerwiec 2018 roku) opiekunowie W. Karpuszkina, i T. Okomina i jesienna praktyka studentów Łodzi w NovGU (wrzesień 2018) opiekunowie R. Stanisławski i S. Bakalarczyk.

4.3. Na 50-lecie współpracy.

O rosyjsko-polskich praktykach wymiennych studentów NovGU i PŁ

Sergiej Britin

Wśród wielu międzynarodowych kontaktów Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego do dnia dzisiejszego szczególnie ważnymi pozostają przyjacielskie, partnerskie stosunki z Politechniką Łódzką (Polska) nawiązane w 1968 roku między, wtedy jeszcze, Nowgorodzka filią LETI i Politechniką Łódzką. W 2018 roku upłynęło 50 lat od chwili kiedy doszła do skutku pierwsza bezdewizowa wymiana grup studentów na letnie praktyki zawodowe dzięki porozumieniu między Ministerstwem Oświaty i Szkolnictwa Wyższego Polskiej Republiki Ludowej i Ministerstwem Wyższego i Średniego Szkolnictwa Specjalnego ZSRR. Do chwili podpisania umowy o bezpośredniej współpracy między dwiema wyższymi uczelniami upłynęło zaledwie 20 lat od dnia powstania Politechniki Łódzkiej. To była dynamicznie rozwijająca się uczelnia, w skład której wchodziło 6 wydziałów (według naszych zasad 6 instytutów) z kilkoma tysiącami studentów. W porównaniu z Politechniką Łódzką Nowgorodzka filia LETI była bardzo młodą wyższą uczelnią z trzema setkami studentów. Jednak, dzięki wszechstronnej pomocy Leningradzkiego

Instytutu Elektrotechnicznego Nowgorodzka filia szybko rosła w siłę i rozwijała się, co pozwoliło jej już w 1973 roku stać się samodzielnym Instytutem Politechnicznym, na bazie którego z bezpośrednim udziałem Nowgorodzkiego Instytutu Pedagogicznego w 1993 roku powstał Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy.

Pierwsza bezpośrednia umowa o współpracy między dwiema wyższymi uczelniami została podpisana na trzy lata i przewidywała wzajemne trzytygodniowe wyjazdy grup po 10 osób z każdej strony. W skład grupy zazwyczaj wchodziło 9 studentów i jeden opiekun. Ze strony polskiej to byli studenci specjalności *Automatyka*, a ze strony radzieckiej studenci trzech specjalności: *Przyrządy półprzewodnikowe*, *Konstruowanie i produkcja aparatury radiowej* i *Radiotechnika*. Program praktyki obejmował dwie części: zawodową i kulturalną. Studenci zapoznawali się z partnerską uczelnią z jej bazą laboratoryjną, odbywali ćwiczenia i badania laboratoryjne, poznawali produkcję wiodących zakładów przemysłowych Nowgorodu i Łodzi. Bardzo duże znaczenie miała realizacja programu turystyczno-kulturalnego. Praktyka pozwoliła wielu studentom i wykładowcom pierwszy raz w życiu na własne oczy zobaczyć i docenić nieprzemijające wartości dwóch krajów. Leningrad (teraz Sankt Petersburg) ze swoim *Ermitażem*, *Isaakijewskim Soborem*, *Pietropawłowską Twierdzą*, z białymi nocami, Puszkim, Pietrodworiec, a zresztą sam Nowgorod – oto niepełny wykaz tego, z czym mogli się zapoznać polscy studenci. W kilku przypadkach udało się odwiedzić także Moskwę. W zamian za to, nowgorodecy studenci mogli odwiedzić oprócz Łodzi Warszawę, Kraków, Zakopane i wiele innych wspaniałych miejsc w Polsce.

W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych niejednokrotnie na czele polskiej grupy stawał magister-inżynier Aleksander Pyc (teraz doktor inżynier, *doktor honoris causa NovGU*). Kierownikami nowgorodzkich grup studenckich w Polsce i, na ogół, opiekunami polskich grup w czasie ich pobytu w Nowgorodzie byli: docent Rawił Kazyrbajew, dyrektor filii LETI Anatolij Kisielow, asystent Jewgienij Czerkasow, docent Siergiej Andriejew, docent Mark Szapiro, profesor Walerij Gawruszko, profesor Boris Sielezniew, profesor Walerij Jemieljanow, starszy wykładowca Łarisa Gołodowa, docent Wiktor Taraniec, docent Rudolf Szabalin, docent Giennadij Porowski, profesor Władimir Timofiejew, docent Tatjana Kauda, Jurij Matwijenko, docent Konstantyn Buzułuckij, docent Jewgienij Pietrow, docent Jurij Tarasow, docent Oleg Fomin, docent Ta-

mara Maslennikowa, profesor Siergiej Britin, Aleksandra Bondarienko, docent Irina Tielina, docent Oleg Nikulenkow, docent Anna Wietkina, Natalia Zinkiewicz, Jana Nowikowa, Anastasija Pawłowa, Ludmiła Kożłowa, docent Swietłana Kuzmienko, profesor Aleksander Kołnogorow, docent Ludmiła Mozul i wiele innych osób.

Historia współpracy dwóch uniwersytetów aż do 2008 roku dość szczegółowo została opisana w publikacji Aleksandra Pycia *Łódź – Nowgorod 40 lat wspólnej historii*, w której zamieszczone zostały także wspomnienia uczestników wymiennych praktyk, co świadczy o ich znaczeniu, zarówno dla studentów, jak i dla wykładowców oba uczelni.

Autorowi tych wspomnień, jeżeli tak można powiedzieć, bardzo się powiodło. Od 2003 roku, dzięki życzliwości Walerija Nikołajewicza Zielenina, aż do 2015 roku corocznie byłem bezpośrednim uczestnikiem i kierownikiem takiej praktyki. Żmudnej, wytężonej pracy, związanej z przygotowaniem programu, ze spotkaniami polskich studentów, z organizacją dla nich zajęć, z przygotowaniem podróży studentów NovGU do Polski, towarzyszyła nadzwyczaj ciepła i przyjacielska atmosfera, która powstawała między uczestnikami tych wydarzeń. Liczba uczestników praktyk w kolejnych latach przekraczała trzydzieści osób z każdej ze stron.

Uczestnikami praktyk byli studenci specjalności: radioelektronika, technologia budowy maszyn, architektura i wzornictwo, ekonomika, zarządzanie i odpowiednio do specjalności ich kierownicy (opiekunowie), którzy zasługują na słowa podziękowania za swój wkład w pomyślne prowadzenie praktyk. Przy pojawieniu się nieoczekiwanych trudności zawsze można było liczyć na pomoc ze strony kierowników katedr, dyrektorów instytutów, prorektorów i rektorów obu uniwersytetów. Zasługi wielu opiekunów były wysoko doceniane przez władze obu uczelni i stosownie nagradzane.

Rosyjsko-polska letnia praktyka – to w pewnym sensie bieg wydarzeń z udziałem ludzi, a ściślej stosunków między nimi. Czynnikiem ludzki był tu nie do pominięcia, zawsze występował na czołowym miejscu. W centrum tych wydarzeń przez wiele lat pozostaje Aleksander Pyć. To człowiek słowa i czynu, wrażliwy, troskliwy przyjaciel i towarzysz. Zawsze przyjmował rosyjską *drużynę* tak, aby wszystkim było dobrze: zarówno wykładowcom, jak i studentom. Witął nas w Polsce dobrym żartem: *Zamówiłem dla was ładną pogodę (wiadomo u kogo!)* i na ogół, pogoda była rzeczywiście dobra w sensie dosłownym i w przenośni. Bardzo rzadko *Niebieska kancelaria* miała przestoje.

Niezapomnianymi w pamięci zostają spotkania na *Pyćlandii* (dacza Aleksandra, ok. 20 km od Łodzi), z tradycyjnym bigosom pani Elżbiety i polskimi kiełbaskami, wśród których była słynna *kaszanka*, którą według zalecenia rektora Władimira Soroki powinien spożyć każdy Rosjanin, który znajdzie się w tym niezwykłym miejscu. One są naprawdę dobre, szczególnie przygotowane na grillu Aleksandra! Podczas takich spotkań zawsze wyczuwało się duchową bliskość między Rosjanami i Polakami. Spokojne rozmowy trwały całymi godzinami, często do północy.

Praktyki w Politechnice Łódzkiej odbywały się zawsze zgodnie ze szczegółowym programem opracowanym z dokładnością godną zegara. Jako przykład mogą służyć zajęcia ze studentami specjalności radioelektronicznych. W ciągu krótkiego czasu nasi studenci zdążyli zrobić poważne postępy w programowaniu mikroprocesorów i w opanowaniu zasad komputerowego wspomaganie projektowania za pomocą programu *AutoCAD*, otrzymując międzynarodowe certyfikaty ukończenia kursu projektowania. Przez wiele lat zajęcia z naszymi studentami prowadziły wysokiej klasy specjaliści Adam Krawczyk, Andrzej Radecki, Marcin Kowalski i Tomasz Pyć. Wszystkim im za to ogromnie dziękuję. Nie gorzej sprawy przedstawiały się i u innych studentów. Tu na wdzięczność zasłużyli: Iwona Staniec, Piotr Józwiak, Jacek Gralewski, Robert Stanisławski, Marcin Barbuski, Maria Cybulska, Marek Lefik, Dorota Kamińska, Przemysław Kubiak i wielu innym, kto spotykał się z nami w Łodzi lub sprawował opiekę nad grupą polskich studentów w Nowgorodzie. Do tej listy należy dodać Zofię Janecką i profesorów Huberta Górskiego i Andrzeja Dębowskiego a także, już byłych studentów, Michała Sadowskiego, Stefana Maraska, Piotra Pofita i Joannę Łabeńską, którzy niejednokrotnie przyjeżdżali do NovGU i zostali naszymi prawdziwymi przyjaciółmi.

Na pytanie zadawane studentom: *Chcielibyście jeszcze raz pojechać na taką praktykę do Polski?* W większości przypadków odpowiedź była *Tak!*. Na pytanie zadawane polskim studentom: *Jak było w Nowgorodzie?* Odpowiedź była *Doskonale!* a po zwiedzaniu Sankt Petersburga przed wyjazdem do Polski brzmiało: *Super!*

Nieco wspomnień

O praktykach w Politechnice Łódzkiej w Polsce, będąc jeszcze studentami Nowgorodzkiej filii LETI, wiedzieliśmy od samego początku, to jest od końca lat sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Swoimi wrażeniami z praktyk dzielili się nasi koledzy z roku, którzy odwiedzili Polskę. Po

upływie pewnego czasu o Polsce usłyszeliśmy od swoich kolegów wykładowców-kierowników praktyki już Nowgorodzkiego Instytutu Politechnicznego, a następnie Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Szczególnie w pamięci pozostały opowiadania Rudolfa Nikołajewicza Szabalina, po których stało się zrozumiałe to, że taka praktyka jest nie tylko formalnym procesem nauczania, ale czymś większym w przestrzeni stosunków międzyludzkich. Opowiadał nam o swojej związanej przyjaźni z kierownikiem ze strony polskiej Waldemarem Wolańskim. W ten sposób stawało się jasne znaczenie jego słów. Jewgienij Wasiljewicz Pietrow w rozmowach obowiązkowo wspominał o swoich polskich przyjaciółach Antonim Zielińskim i Tomaszu Pyciu. Ten ostatni, z okazji licznych przyjazdów do Rosji i wielokrotnej opieki nad mieszkańcami Nowgorodu w Polsce, pozyskał dużą liczbą przyjaciół nie tylko z grona wykładowców, ale także spośród studentów.

Prawdziwym entuzjastą współpracy NovGU i PŁ był Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij, który samodzielnie nauczył się języka polskiego. Czytał w oryginale książki polskich pisarzy, szczegółowo przestudiował i nawet opisał historię Polski. Od niego dowiedzieliśmy się o prawdziwym przyjacielu Rosji, doktorze Hubercie Górskim. I oczywiście, zawsze od niego słyszeliśmy o Aleksandrze Pyciu. To nie było przypadkowe!

Nadszedł rok 2003 – rok trzydziestopięciolecia współpracy dwóch uniwersytetów. I tu znowu pragnę wspomnieć Walerija Nikołajewicza Zielenina, jako człowieka o najwyższej erudycji i oryginalnej inteligencji. Dzięki jego życzliwości otrzymałem od niego nieformalne błogosławieństwo na kierowanie praktyką. Było to z jednej strony przyjemne, a z drugiej strony nakładało na mnie dużą odpowiedzialność. Jego *credo* można sformułować następująco: wszystko, co dotyczy praktyki, tak jak każda inna sprawa, powinna zostać załatwiona na wysokim poziomie, z tym że nie mniej ważne są stosunki międzyludzkie i porozumienie między ludźmi, Rosjanami i Polakami. Tym zasadom pozostawał wierny do końca swoich dni i w przypadkach kiedy od Walerija Nikołajewicza Zielenina była potrzebna pomoc, na niego zawsze można było liczyć.

Należy jeszcze wspomnieć o tym, że nic tak nie zbliża ludzi jak wspólna podróż. I taką podróżą była w 2003 roku wycieczka w ramach programu kulturalnego polskich studentów na trasie Wielki Nowgorod - Psków - Izborsk - Peczora, w której wraz ze studentami wzięła udział, znajdująca się w NowGU z wizytą roboczą, polska delegacja z dyrektorem In-

stytutu Automatyki PŁ profesorem Krzysztofem Kuźminskim, Należy zaznaczyć że inicjatorem takiej wspólnej podróży był Walerij Zielenin prosząc, aby poświęcić szczególną uwagę polskiej delegacji, składającej się w porównaniu ze studentami z niemłodych już ludzi. W sumie, późnym wieczorem, rozstawaliśmy się po tym wspaniałym wypadzie z Polakami, wśród których był Aleksander Pyć, tak jak rozstają się starzy dobrzy przyjaciele. To nie było tylko wrażenie, co wkrótce potwierdziło się w Polsce, a opisane rzeczywiste wydarzenie stało się niejakiem impulsem do tego, co nazywają *Prawdziwą Przyjaźnią* albo *Specjalnym Stanem Duszy!*

Po to, aby oceniać rangę wymiennych praktyk należy przypomnieć, że w niektórych latach grupy rosyjskich i polskich studentów liczyły po 40 osób każda.

Większość polskich studentów po raz pierwszy w życiu znalazła się nie tylko w Wielkim Nowgorodzie, ale też i w Rosji. Po zakwaterowaniu w akademiku ich zaznajomienie się z Nowgorodem zaczynały od wycieczki po *Kremlu i Jarosławowemu Dworiszczu*. Drugiego dnia obowiązkowo odbywało się spotkanie z kierownikami praktyki ze strony rosyjskiej i dyrektorami instytutów partnerów NovGU (*Instytut Systemów Elektronicznych i Informacyjnych, Instytut Ekonomii i Zarządzania i Instytut Politechniczny*). Następnie zaczynały się zajęcia w salach wykładowych i laboratoriach NovGU, a w wolnych chwilach wyjścia do muzeów lub na dyskotekę, zawody sportowe i przyjacielskie spotkania z rosyjskimi studentami, na których mogli poznać różnicę między szaszłykami a polskimi kiełbaskami albo między rosyjskimi *pielmientami* i polskimi pierogami. Zawsze pasjonujące były wycieczki na statku spacerowym na jezioro Ilmeń, które po zachodzie słońca cieszyły pięknem białych nocy. Polscy studenci podczas praktyk zwykle uczestniczyli w krótkoterminowych, ale pożytecznych zajęciach z programowania mikroprocesorów, pracy ze zautomatyzowanymi systemami projektowania, zapoznawali się z ekonomiką szeregu nowgorodzkiego przedsiębiorstw, z muzeami i kulturą Wielkiego Nowgorodu.

Przykładowy program zajęć polskich studentów w NovGU w 2010 roku obejmował:

- Sterowniki i języki programowania niskiego poziomu – zapoznanie się ze strukturą sterowników *TI MSP430*; wykorzystanie paczki *IAR Embeddet Workbench v.3.41* dla programowania *MK MSP430*; zapoznanie się ze strukturą sygnałowych procesorów *TI C6000*; programowanie

sterowników. System zautomatyzowanego projektowania *P-CAD*: tworzenie bazy elementów; tworzenie podstawowych schematów elektrycznych; projektowanie płytek drukowanych urządzeń radioelektrycznych.

– 1150 lat Wielkiego Nowgorodu: kultura i tradycje historyczne miasta i ubioru; tradycyjne ludowe stroje północno-zachodniej Rosji; zajęcia warsztatowe *Lalka w technice ze skrawków*; podstawy złotego szycia; specyfika kroju rosyjskiej odzieży; zajęcia warsztatowe z haftu paciorkami, pleceni z kory brzoźowej i malowania wyrobów drewnianych.

Odpowiedni program praktyk dla studentów specjalności *Zarządzanie* obejmował teoretyczne i praktyczne zajęcia w NovGU, w instytucjach i w przedsiębiorstwach Wielkiego Nowgorodu, wśród których *Sbierbank*, firmy *Galicz*, *Wołchowiec*, *Dirol* i inne.

W ramach praktyki dla polskich studentów mechaników w Instytucie Politechnicznym były prowadzone zajęcia teoretyczne i praktyczne z programami: *AutoCAD Mechanical Inventor*; *T-Flex CAD*; *Matlab Simulink* oraz zajęcia laboratoryjne z zakresu diagnostyki stanu technicznego samochodów.

Podczas dwutygodniowej praktyki polscy studenci mieli zazwyczaj szansę uczestniczyć w rejsie statkiem spacerowym do jeziora Ilmeń, poznać osobliwości Pskowa, Wałdaja lub Starej Russy i zwiedzić słynne na całym świecie muzea Sankt Petersburga i sąsiadujących z nim miejscowości.

W trzeciej dekadzie lipca, taka sama grupa studentów i wykładowców NovGU corocznie przybywała do Polski z rewizytą. Dla wielu studentów NovGU bardzo często to był pierwszy wyjazd za granicę. Po jednodniowej podróży przez Białoruś albo kraje bałtyckie w Łodzi rosyjską delegację zawsze ciepło witali kierownicy praktyk i polscy studenci, którzy niedawno wrócili z Rosji. Pomagali gościom zakwaterować się w domach studenckich, podpowiadali studentom jak urządzić swój pobyt w Polsce i zorganizować wolny czas. Następnie odbywało się tradycyjne zapoznanie z Łodzią obejmujące spacer po jednej z najdłuższej w Europie i bardzo pięknej ulicy Piotrkowskiej, wycieczkę do centrum kulturalno-handlowego *Manufaktura*, zbudowanego na miejscu kompleksu fabryk z początku dwudziestego wieku. Wielu z Rosjan w ulicy Piotrkowskiej dostrzega podobieństwo do Newskiego Prospektu bądź przynajmniej do Dużego Prospektu Sankt Petersburga, co nie jest czymś nieprzypadkowym a wynika z historii rozwoju Polski i miasta Łódź, w szczególności w okresie jego burzliwego rozkwitu w końcu XIX i na początku XX wieku.

Następnie odbywały się spotkania z dyrektorami instytutów Politechniki Łódzkiej zapoznanie z jej katedrami i laboratoriami po czym rozpoczynały się dość intensywne zajęcia z programowania mikroprocesorów, komputerowego wspomaganie projektowania z wykorzystaniem programu *AutoCAD*, z ekonomii, mechaniki i wzornictwa. O korzyściach wynikających z udziału w takich zajęciach świadczą liczne przykłady na to, że wielu studentów-praktykantów mogło w przyszłości lepiej urządzić swoją karierę, niż ich koledzy, których w Polsce na praktykach nie było.

4.4. *Uczyć się i pracować razem!*

Walerij Jemieljanow

W ubiegłym 2018 roku Politechnika Łódzka (PŁ) i Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy im. Jarosława Mądrego (NovGU) obchodziły 50-lecie współpracy, współpracy w dziedzinach oświaty, edukacji, wychowania i nauki. Tak się złożyło, że w tym samym roku Katedra Technologii Budowy Maszyn (TM) NovGU także obchodziła 40-lecie współpracy z Politechniką Łódzką.

W 1978 roku po raz pierwszy była zorganizowana wymiana grup studenckich między Katedrą TM NovGU i wydziałem Elektrycznym Politechniki Łódzkiej. Opiekunami praktyki z polskiej strony byli dr inż. Aleksander Pyć i mgr inż. Adam Krawczyk, a z naszej strony kierownik katedry TM docent dr inż. Walerij Jemieljanow i starszy wykładowca Łarisa Gołodowa. W programie praktyki polskich studentów było zwiedzanie wiodących przedsiębiorstw Nowgorodu takich jak: *Wołna*, Fabryka *Energia*, *Akron*, Fabryka *Armatury* oraz zapoznanie się z pomieszczeniami dydaktycznymi NovGU i prowadzonymi pracami badawczymi w laboratoriach katedry TM. Program kulturalny obejmował zwiedzanie historycznych pomników starej architektury Nowgorodu (Kreml, Pomnik Tysiąclecia Rosji, Sobory Sofijski i Georgijewski), słynnej fabryki *Kriestieckaja Strocza* i fabryki produkującej porcelanowe *niebieskie* naczynia, muzeum budownictwa drewnianego w osiedlu Jurjewo. Ponadto było zorganizowane zwiedzanie muzeów i osobliwości Leningradu (teraz Sankt Petersburga) i słynne na całym świecie muzeum *Ermitaż* i zespół pałacowy *Pietrodworiec*.

Na długo pozostało w mojej pamięci mecz siatkówki między polskimi i naszymi studentami. Spotkanie odbyło się na boisku do siatkówki w *Starej Pustelni* na osiedlu Jurjewo. Gra, przy głośnych okrzykach

i oklaskach kibiców, toczyła się ze zmiennym powodzeniem. Przy wyniku 2:2, przy obopólnej zgodzie gra została przerwana, ponieważ gracze obu zespołów nie mieli już sił aby kontynuować. Remis! Zwyciężyła przyjaźń! Podnieceni, zmęczeni, ale bardzo zadowoleni zawodnicy udali się na plażę nad rzeką *Wołchow*, która płynie tuż obok.

Praktyka nowgorodzkich studentów w Łodzi miała również bardzo interesujący przebieg. Polscy opiekunowie praktyk zorganizowali zwiedzanie wiodących zakładów przemysłowych Łodzi m.in. Łódzkich Zakładów Radiowych *Fonica*, Zakładów Mechanicznych *Wifama*. Oraz zapoznanie się z wyposażeniem i udział w zajęciach w najciekawszych laboratoriach dydaktycznych i pracowniach badawczych Politechniki Łódzkiej. W programie turystycznym było zwiedzanie obiektów zabytkowych Łodzi oraz muzeów. Szczególnie pozostały w pamięci odwiedziny *Muzeum Sztuki* i *Muzeum Włókiennictwa* oraz *Muzeum w Pałacu Herbsta*.

W kolejnych latach wakacyjne praktyki wymienne studentów Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego odbywały się praktycznie corocznie zwiększając stale liczbę wydziałów i specjalności studentów biorących udział w praktykach. Ze strony polskiej w charakterze opiekunów grup do Nowgorodu przyjeżdżali dr inż. Czesław Żakowski, dr inż. Heliodor Urbanowicz, i wielokrotnie dr inż. Jerzy Szewczyk, mgr inż. Adam Krawczyk i mgr inż. Tomasz Pyć. Opiekę nad grupami studentów polskich w imieniu NovGU sprawowali profesorowie, docent Oleg Nikulenkov i asystent Wiktor Karpuszkin. Za duży wkład pracy w realizację umów o współpracy między uczelniami profesorowie Walerij Jemelianow i Władimir Timofeew zostali wyróżnieni w roku 2007 odznakami *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*, a w roku 2008, z okazji 40-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego *Medalami Komisji Edukacji Narodowej*.

Katedra Technologii Budowy Maszyn i Politechnika Łódzka od kilku lat prowadzą wspólne projekty w dziedzinie opracowania urządzeń mających na celu ułatwienie dostępu osobom niepełnosprawnym do korzystania z otaczającego ich środowiska. W 2015 roku został przyznany patent Federacji Rosyjskiej na wynalazek № 2542557 *Wózek inwalidzki ze zmienianą bazą*. W gronie współautorów wynalazku są rektor PŁ profesor Sławomir Wiak, mgr inż. Tomasz Pyć, profesor Walerij Jemieljanow, profesor Władimir Timofejew, asystent Wiktor Karpuszkin i inni.

Naszym zdaniem, takie formy współpracy w sposób istotny poszerzają horyzonty zarówno studentów, jak i wykładowców obu uczelni. Mają oni możliwość poznania przodujących przedsiębiorstw, innych metod prowadzenia badań naukowych, oraz śledzenia osiągnięć naukowych i kulturalnych, warunków życia naszych miast i naszych krajów. I, co szczególnie ważne, kontakty między uczelniami ułatwiają porozumienie i wzajemne zaufanie między naszymi narodami. Dlatego te kontakty należy nie tylko kontynuować, ale też poszerzać, znajdując nowe obszary do współpracy. Z licznymi naszymi polskimi kolegami łączy nas dotychczas wieloletnia przyjaźń.

*Wspólnie uczyć studentów – to nasza
służba.*

Minęło pół wieku, szybko leci nam czas.

Wielka przyjaźń, edukacja, nauka

Związały na zawsze NovGU i PŁ,

zjednoczyły i nas.

(V.N. Jemieljanow)

4.5. Spotkania z przyjaciółmi – oficjalne i nie tylko

Michaił Pewzner

W 2006 roku zostałem mianowany na stanowisko prorektora ds. Współpracy Międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego. Do tego czasu pracowałem jako dziekan Wydziału Psychologiczno-pedagogicznego, który utrzymywał ściśle związki i prowadził wspólne projekty z uniwersytetami Niemiec w dziedzinie pedagogiki, psychologii i zarządzania oświatą. Na nowym stanowisku czekało mnie rozszerzenie geografii i zakresu współpracy międzynarodowej o dziedziny wiedzy, w których współpraca ta mogłaby dojść do skutku. Wcześniej odpowiadałem za współpracę międzynarodową jednego wydziału, teraz – całego uniwersytetu, i tę odpowiedzialność czułem od pierwszego dnia pracy na stanowisku prorektora.

Tak się zdarzyło, że pierwszą zagraniczną delegacją, którą oficjalnie powitałem na nowym stanowisku, była delegacja Politechniki Łódzkiej z rektorem Stanisławem Bieleckim na czele. Ja wiele słyszałem o wieloletniej współpracy Instytutu Politechnicznego i Uniwersytetu z kolegami z Łodzi, o mocnej przyjaźni, która połączyła licznych wykładowców i studentów obu krajów. Dlatego też moje pragnienie osobistego poznania

kierownictwa i wykładowców partnerskiej uczelni było bardzo wielkie. Przygotowałem i przetłumaczyłem na język angielski mowę powitalną, ale natychmiast zauważyłem, że koledzy z Łodzi doskonale rozumieją język rosyjski, a ja stopniowo zacząłem przyzwyczajać się do polskiej mowy. Wkrótce nas zjednoczył wspólny język – język przyjaźni.

Jedną z najjaśniejszych stron w historii naszych stosunków była wymiana licznych grup studentów-praktykantów. Zawsze witałem w sali konferencyjnej nowoprzybyłych studentów z Polski i wpatrując się w ich młode twarze widziałem w nich przyszłość naszych krajów i narodów. Studenci z Polski zawsze byli wykształconymi, wnikliwymi, zainteresowanymi rozmówcami, którzy dążyli nie tylko do podnoszenia swojego poziomu zawodowego, ale także do nawiązywania nowych kontaktów z rówieśnikami z Rosji. Wypada żałować, że liczba studenckich wymian między naszymi uniwersytetami w ostatnich latach się zmniejszyła.

W roku 2008 zostałem nagrodzony odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*. Było to dla mnie wielkim zaszczytem i jednocześnie zobowiązaniem do umacniania partnerskich stosunków między naszymi uniwersytetami.

Najnowsza historia naszej współpracy, której bezpośrednim uczestnikiem przypadło mi być, jest nasycona wieloma wspaniałymi, niezapomnianymi wydarzeniami: obchody w 2013 roku 45-lecia i w 2018 roku 50-lecia nawiązania partnerskich stosunków między dwoma uniwersytetami w Łodzi i w Wielkim Nowgorodzie, otwarcie 28 czerwca 2013 roku *Centrum Współpracy Rosyjsko Polskiej*, ceremonie przyznania tytułów *doktora honoris causa* NovGU Andrzejowi Napieralskiemu i Sławomirovi Wiakowi, a także *doktora honoris causa* Politechniki Łódzkiej Anatoliiemu L. Gawrikowowi i Wiktorowi R. Weberowi.

Szczególnie utkwiły mi w pamięci moje podróże do Łodzi. Były one związane z różnymi wydarzeniami: wizyty oficjalne, rocznice, pertraktacje służbowe, udział w konferencjach i seminariach w ramach wspólnego europejskiego projektu (program *Tempus*). Każda wizyta owocowała nowymi planami wspólnej działalności, rozwojem wymian naukowych i akademickich. W pamięci pozostało wiele:

- doskonała baza laboratoryjna naukowo-dydaktyczna Politechniki Łódzkiej, duże centrum dwujęzyczne Centrum Kształcenia Międzynarodowego *International Faculty of Engineering (IFE)* z jego wielojęzycznym otoczeniem,

- wspaniałość uroczystych ceremonii i rytuałów z zachowaniem dobrych tradycji akademickich, niezwykle ciepła przyjacielska atmosfera, w której były prowadzone oficjalne rozmowy oraz nieformalne spotkania na *ranczo Aleksandra Pycia*.

Wszystkiego nie da się wyliczyć. Dlatego tak ważną jest kronika naszej wspólnej historii i taką kroniką staje się ta książka, której autor legendarny Aleksandr Pyć, twórca fundamentów przyjaźni i współpracy między NovGU i Politechniką Łódzką. I niech ta kronika posłuży za dobry przykład wszystkim tym, którzy są zainteresowani rozwojem stosunków polsko-rosyjskich zarówno na poziomie państwowym jak i na poziomie dyplomacji lokalnej.

Jestem rad, że nasze stosunki się rozwijają i umacniają.

4.6. Człowiek z dużym doświadczeniem życiowym

Władimir Timofiejew

Tak charakteryzuje siebie nasz wielki przyjaciel – *doktor honoris causa* NovGU – Aleksandr Pyć, dzięki któremu już ponad 50 lat trwają przyjaźń i współpraca między Politechniką Łódzką i Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym imienia Jarosława Mądrego.

Właśnie życiowe doświadczenie Aleksandra Pycia podpowiedziało mu możliwość i perspektywy współpracy naszych uniwersytetów ponad pół wieku temu. Aleksander zawsze pomagał naszemu uniwersytetowi integrować się z międzynarodowym środowiskiem oświatowym, naukowym i kulturalnym. Jednym z przykładów takiej pomocy jest wstąpienie w 2011 roku NovGU do grupy uniwersytetów europejskich *European University Foundation Campus Europae*, po tym jak Aleksander polecił nasz uniwersytet sekretarzowi generalnemu stowarzyszenia Christophowi Ehmannowi. Ponieważ ja reprezentowałem NovGU w radzie nadzorczej *Campus Europae*, to mogłem bezpośrednio przekonać się o znaczeniu tego projektu, który stawał się nowym narzędziem pomocy w mobilności studentów, dzięki któremu w okresie trwania studiów przyszli licencjaci i magistrowie, uczestnicy projektu, przez okres jednego roku pobierali naukę w jednym z europejskich uniwersytetów, gdzie posługiwali się innym językiem i przebywali w nieznanym środowisku kulturalnym. W wyniku tego, uczyli się mówić biegle w jednym z języków europejskich i zdobywali bogate doświadczenie w poznawaniu innych kultur europejskich. To, że jest teraz u nas rzeczywista historia sukcesów

absolwentów naszego uniwersytetu, którzy brali udział w projekcie, jest niemałą zasługą Aleksandra Pycia.

Aleksander Pyć stworzył również możliwość studentom college'ów NovGU przyłączyć się do studenckiej wymiany między uniwersytetami. Właśnie jego propozycja złożona Wojciechowi Wolfowi, który w tym czasie był prorektorem PŁ, pozwoliła studentom college'ów NovGU przez szereg lat zdobywać nowe kompetencje w wyniku współpracy z Liceum Publicznym Politechniki Łódzkiej, które jest powszechnie uznawane jako jedno z najlepszych polskich liceów.

Duże doświadczenie życiowe Aleksandra przejawiało się we wszystkim. Nie mogę nie wspomnieć o przypadku, kiedy duża delegacja NovGU odwiedziła Polskę i rektor Politechniki Łódzkiej, wówczas Stanisław Bielecki, wydawał obiad na cześć delegacji z Rosji w swojej rezydencji. Podczas obiadu nastąpiła chwila wymiany oficjalnych prezentów i kiedy przyszła kolej na nasz prezent, powstała niezręczna sytuacja ponieważ nasz prezent został szczelnie zapakowany i otwarcie go po prostu nie było możliwe. I wtedy Aleksander, który siedział przy stole obok rektorów uniwersytetów wyjął ze swojej torby mały wieloczynnościowy scyzoryk i problem ku powszechnemu zadowoleniu został rozwiązany. I wtedy na moje bezpośrednie pytanie do niego: *Jak ty to wszystko przewidziałeś?* Aleksandr odpowiedział: *Ja jestem człowiekiem z dużym doświadczeniem życiowym.*

Życiowe doświadczenie podpowiedziało Aleksandrowi potrzebę przyjacielskich nieformalnych kontaktów między nami w czasie wizyt w Polsce. I głównym miejscem naszych spotkań stała się dacha Aleksandra, która otrzymała nazwę *Pyćlandia*. Odwiedziny na *Pyćlandii* stały się obowiązkową częścią wizyt oficjalnych w Polsce, i trzeba zaznaczyć że właśnie tam podczas nieformalnych spotkań były omawiane strategiczne zagadnienia współpracy polsko-rosyjskiej, które później materializowały się w życiu. Ogromny jabłoniowy sad, który od wielu lat pielęgnuje Aleksander, wywoływał i wywołuje powszechny zachwyt go odwiedzających.

Swoją miłość do Rosji Aleksander przekazał swojemu synowi Tomaszowi, który wielokrotnie organizował wymiany studentów naszych uniwersytetów i z którym osobiście wiążą mnie naprawdę braterskie stosunki.

Również i dzisiaj Aleksander Pyć robi wszystko, żeby nasza współpraca trwała. Bierze udział w przygotowywaniu wizyt w Politechnice

Łódzkiej i spotkań z rektorem politechniki Sławomirem Wiakiem, z którym łączą nas wieloletnie przyjacielskie stosunki i realizacja wspólnych projektów.

Wspominając wszystkie ubiegłe lata mogę z pewnością powiedzieć, że wszystkie najlepsze chwile współpracy między naszymi uniwersytetami powiązane są z imieniem Aleksandra Pycia – *człowieka z dużym doświadczeniem życiowym*.

4.7. Wspomnienia o przyjaźni NovGU i PŁ

Jurij Matwijenko

Do NovGU przybyłem w 1993 roku w roku powstania uniwersytetu. Dotychczas przez 16 lat pracowałem w Swierdłowsku (obecnie Jekaterynburgu) na Uralu na stanowiskach od architekta do głównego architekta oddziału budowlanego zakładu projektowego *UralGIPROMIEZ* (Uralski Państwowy Instytut Projektowania Zakładów Metalurgicznych, 1700 pracowników)

W 1994 roku pierwszy rektor NovGU Władimir Wasiljewicz Sroka mianował mnie kierownikiem Katedry Projektowania Architektonicznego, która w tych latach była drugą pod względem wielkości katedrą w uniwersytecie po Katedrze Wychowania Fizycznego. Kadre profesorsko-nauczycielską Katedry Projektowania Architektonicznego tworzyło 35 osób.

Jednym z najważniejszych wydarzeń tego roku stało się dla mnie zapoznanie z przedstawicielami Politechniki Łódzkiej, a także z księdzem Nowgorodzkiego Kościoła Katolickiego. Również w 1994 roku zaczęły się przygotowywania pierwszej grupy architektów, do obrony projektów dyplomowych, która się odbyła w 1995 roku. Jeden z naszych studentów Siergiej Sławinskij (obecnie doktor architektury, docent Katedry Architektury i Restauracji NovGU) wybrał na temat swojego projektu dyplomowego: *Przywrócenie Nowgorodzkiego Kościoła Katolickiego*. Równocześnie w Instytucie Architektury Politechniki Łódzkiej w Polsce ten temat opracowywał dyplomant Robert Sobański.

W wyniku tego, po przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Wielkiego Nowgorodu zdecydowano o zamknięciu kina *Rodina*, które zajmowało budynek byłego kościoła, i większością głosów podjęto decyzję o wdrożeniu projektowych propozycji S. Sławińskiego i R. Sobańskiego. Na szczególne uznanie zasługuje wzniesienie zburzonych

wież kościoła, a odbudowany budynek ozdobił jedną z głównych ulic miasta. Oto rzeczywisty wynik współpracy dwóch architektonicznych szkół Łodzi i Nowgorodu.

W tym pamiętnym 1994 roku, latem przyjmowaliśmy dwie grupy polskich studentów *Automatyki* i *Architektury*. Od tego czasu zaczęła się moja wieloletnia przyjaźń z kierownikami tych grup – wspaniałymi specjalistami i serdecznymi ludźmi architektem, kierującym Katedrą Rysunku i Malarstwa Sławomirem Arabskim, doktorem inżynierem Antonim Zielińskim (wielka szkoda że go już z nami nie ma), magistrem inżynierem Tomaszem Pyciem. Codzienne ścisłe kontakty, ciepła atmosfera, przyjacielskie żarty, wycieczki, wypoczynek w bazie NovGU w *Piesochkach* nad brzegiem rzeki *Szełoń*, wspólne oglądanie meczów mistrzostw świata w piłce nożnej. I my i polscy studenci razem kibicowaliśmy reprezentacji Rosji ponieważ Polska w tych mistrzostwach nie brała udziału.

Podczas kolejnych pięciu lat, od 1994 do 1999, do obowiązków moich i innych wykładowców: N.N. Brusowi, W.N. Gonczarowowi i S.N. Kuźmienkowi należało towarzyszyć grupom naszych studentów - architektów podczas odbywania praktyki projektowej w wielu firmach architektonicznych Łodzi, gdzie studenci i towarzyszący im wykładowcy brali rzeczywisty udział w projektowaniu architektonicznych obiektów polskich miast. Nasi studenci zawsze byli wygodnie i komfortowo zakwaterowani w akademikach Politechniki Łódzkiej. Wolny od praktyki czas był starannie organizowany przez stronę przyjmującą. Ciekawe były wycieczki, podróże oraz prywatne i nieformalne spotkania z Polakami. Zarówno studenci, jak i wykładowcy pozyskali wielu znajomych i przyjaciół w Polsce, stosunki z którymi trwają po dziś dzień. Celem każdej podróży podczas wymiany studentów było nie tylko zawodowe zainteresowanie w zakresie kształcenia i pracy polskich architektów, ale też znajomość z krajem, jego atrakcjami historycznymi i kulturalnymi.

Bardzo ciepło wspominam swoich polskich przyjaciół: Aleksandra Pycia, Wiesława Lelińskiego, Marka Janiaka, Huberta Górskiego, Krzysztofa Muszyńskiego, Zofię Janecką. Oczywiście również Sławomira Arabskiego, Tomasza Pycia i wielu innych.

W roku 1999 Łódzka Firma Projektowo-Budowlana *GALBEX* zaproponowała mi, na bardzo dogodnych warunkach, posadę kierownika konkursowej architektonicznej grupy. Mając duszę architekta praktyka zgodziłem się na cztery lata przyjechać do Łodzi, która stała się dla mnie rodziną (bardzo bliską). W ciągu czterech lat pracy brałem udział w 24

międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach architektonicznych. To były najbardziej twórcze lata w moim życiu. W ciągu tego czasu bardzo zaprzyjaźniłem się z panem Aleksandrem i Tomaszem Pyciami. Nawet Boże Narodzenie spędzaliśmy razem, jak bliscy krewni.

Mogłem obserwować, jak z każdym rokiem Polska ładnieje. Szczególnie pragnę podkreślić bardzo wysoki poziom edukacji architektonicznej w kraju, o czym świadczą liczne zwycięstwa i premiiowane miejsca polskich architektów w konkursach międzynarodowych. Wróciwszy do NovGU, bardzo cieszę się z tego, że nie patrząc na pewne polityczne rozbieżności między naszymi krajami, przyjaźń NovGU i PŁ świętuje już jubileusz półwiecza i rozwija się dalej. Jedna moja studentka czwartego roku studiów z NovGU w semestrze letnim 2019 roku studiuje na PŁ w Łodzi. A to oznacza, że pożyteczna wymiana studentów trwa. ,

Życzę tej przyjaźni 100 lat!

P.S. w kwietniu 1997 r. rektor NovGU polecił mi spotkanie w porcie lotniczym *Pulkowo* delegację PŁ w składzie rektor Józef Mayer, prorektor Krzysztof Kuźmiński i pełnomocnik rektora Aleksander Pyc i umieściłem ich w hotelu *Inturist* w Wielkim Nowgorodzie. Polecenie wykonałem, a latem 1997 r., pracując w Łódzkiej Firmie Projektowej *Uniprojekt* dowiedziałem się, że ta firma była autorem projektu hotelu *Inturist* w Wielkim Nowgorodzie! Tak że nie tylko nasze uniwersytety są związane przez przyjaźń i współpracę służbową, ale także Łódź i Wielki Nowgorod.

4.8. Miasto, do którego chce się wracać

Anna Wietkina

Jest wiele miast na ziemi, ale każdy ma takie szczególne niepowtarzalne miejsce, z którym wiąże go najlepsze wspomnienia i do którego zawsze pragnie wrócić! Chcę podzielić się swoimi wspomnieniami i wrażeniami o Łodzi, o Polsce, o moich przyjaciółach i kolegach.

Zacznę z tego, że w 1979 roku wśród radzieckich pionierów było bardzo popularne międzynarodowe korespondowanie ze swoimi rówieśnikami z innych krajów świata. Ale, mówiąc szczerze, te inne kraje ograniczały się do państw Europy Wschodniej: Bułgaria, Rumunia, Czechosłowacja, NRD, Polska. Jednak nam, żyjącym wtedy w zamkniętym kraju za *żelazną kurtyną*, znaleźć w skrzynce pocztowej najwyższej cenioną kopertę z pięknym obcym znaczkiem wydawało się niesamowitym szczęściem!

Nie pamiętam, skąd u mnie pojawił się adres polskiej dziewczynki Małgorzaty, która mieszkała w mieście z piękną nazwą Łódź.

Miałyśmy wtedy po 12 lat, pisałyśmy do siebie nawzajem o wszystkim – o rodzinie, o szkole, o ciekawie spędzonych wakacjach, o możliwościach swojego miasta. Posyłałyśmy w listach wszelkiego rodzaju cenności jak kartki pocztowe, znaczki, nalepki, nawet pionierskie krawaty! I, oczywiście, marzyłyśmy kiedyś zobaczyć się, przyjechać do siebie nawzajem z wizytą, spojrzeć swoimi oczami na wszystko to, o czym pisało się w listach. Ale niestety po dwóch latach korespondencja i kontakty się urwały. Z pewnością, wydorosłałyśmy, pojawiły się inne zainteresowania, lecz marzenia tak jak były pozostały marzeniami. Ale było sążone im się spełnić! Po 30 latach dzięki współpracy międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i Politechniki Łódzkiej otworzyła się dla mnie nowa Łódź, nowa Polska, zyskałam nowych wspaniałych przyjaciół!

Dzisiejsze sukcesy i specjalny status NovGU w realizacji projektów międzynarodowych Uniwersytet w Nowgorodzie zawdzięcza pierwszym krokom, które zostały wykonane w Instytucie Ekonomii i Zarządzania NovGU z pomocą i z bezpośrednim udziałem wielu utalentowanych, patrzących w przyszłość ludzi, naszych zagranicznych kolegów.

Szczególnie głęboka i intensywna współpraca rozpoczęła się w 1998 roku w ramach wspólnych projektów *TEMPUS-TASIS*, których głównym celem było doskonalenie i rozwój edukacji ekonomicznej w warunkach globalizacji. Projekty połączyły do współpracy przedstawicieli wielu krajowych i zagranicznych wyższych uczelni; Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, Sanktpetersburskiego Uniwersytetu Państwowego, Moskiewskiej Akademii Podnoszenia Kwalifikacji i Kształcenia Pracowników Oświaty, Uniwersytetu w Paderbornie (Niemcy), Politechniki Łódzkiej (Polska), Uniwersytetu Ekonomicznego z Wiednia (Austria), Uniwersytetu Gotlandia z Wisbi, (Szwecja) i Hull Uniwersytetu (Wielka Brytania).

Jednym z najważniejszych i efektywnych projektów, dzięki któremu rozpoczęła się moja osobista znajomość z profesorem Aleksandrem Pyciem, był międzynarodowy projekt *TEMPUS-TASIS* (CD JEP- 24192-2003) – *Wprowadzenie dwupoziomowego systemu szkolnictwa (licencjat, magister) w Instytucie Ekonomii i Zarządzania Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego zgodnie z Deklaracją Bolońską.* W ciągu trzech lat od września 2004 do grudnia 2007 roku

trwały wspólne prace i odbywały się liczne spotkania członków konsorcjum projektu, które stały się podstawą wielkiej przyjaźni na długie lata.

Pierwsze spotkanie naukowych ekspertów – profesorów: Kenneta Broksa (Hull Uniwersytet Wielka Brytania), Aleksandra Pycia (Politechnika Łódzka), Giennadija Bogomazowa (Sanktpetersburgski Uniwersytet Państwowy) z innymi członkami konsorcjum odbyło się w 2005 roku w Niemczech, w małym hotelu pod nazwą *Süd-Hotel* położonym w samym centrum Paderborna, gdzie powstał historyczny wspaniały związek. Unikatowy charakter tego projektu polegał na ogromnej sile łączącej wykonawców tego globalnego zadania, która pozwoliła doprowadzić, dzięki współpracy i twórczemu zapałowi ludzi z Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i Politechniki Łódzkiej do aktywnego zajmowania się działalnością międzynarodową. Z dużym ciepłem wspominam ten czas i uważam za swój duży sukces to, że mogłam zdobyć nieocenione doświadczenie, które pozwoliło mi aktywnie rozpocząć współpracę z partnerami zagranicznymi.

Doświadczenie zdobyte w działalności międzynarodowej zostało wykorzystane do utworzenia w ramach Instytutu Ekonomii i Zarządzania Nowogrodzkiego Uniwersytetu Państwowego w roku 2009 *Centrum międzynarodowych naukowo-oświatowych projektów ekonomicznych* (CME-NOP), którego dyrektorem byłam do 2019 roku. Od tej chwili aktywnie włączyłam się w organizację i zostałam kierownikiem letnich międzynarodowych praktyk szkoleniowo-produkcyjnych ze strony Instytutu Ekonomii i Zarządzania, które do tego czasu były prowadzone już od wielu lat.

Moja pierwsza podróż ze studentami do Łodzi odbyła się w lipcu 2010 roku. To były niezapomniane wrażenia, moje dziecięce marzenie spełniło się. Wiele myślałam o tym co przyniósł los mojej przyjaciółce z dzieciństwa Małgorzacie, z którą przed wielu laty korespondowałam. Po upływie tych kilkudziesięciu lat, z pewnością, nie mogę przypomnieć sobie całego kalejdoskopu wydarzeń, spotkań, podróży, pałaców, cudownych historycznych miejsc i obiektów, które pojawiły się w moim osobistym i zawodowym życiu.

Kraków, Warszawa, Zakopane, Toruń ... Ale najważniejsi dla mnie – to ludzie, moi koledzy i przyjaciele, którym ja jestem niezmiernie wdzięczna za ciepło, serdeczność i troskę, za te szczerze uczucia, za gościnność okazywaną nam zawsze kiedy się spotykaliśmy.

Pamiętam, jak podczas mojej pierwszej podróży do Polski, zaraz po przyjeździe i długiej męczącej drodze z Wielkiego Nowogrodu do Ło-

dzi, pojawiła się u mnie wysoka temperatura. Z pewnością, przeziębiam się, ponieważ jak wyjeżdżaliśmy z Nowgorodu temperatura powietrza wynosiła +35°C, a gdy przyjechaliśmy na miejsce do Łodzi było +12°C. W moim pokoju w domu studenckim natychmiast pojawili się koledzy - Jacek Gralewski, Jagoda Wodzińska, Piotr Józwiak. Zaopatrzyli mnie we wszystko – lekarstwa, produkty żywnościowe, ciepłe ubranie, którego nie wzięłam ze sobą, mając nadzieję na *lipcowy upał*. Przede wszystkim moi studenci-ekonomiści, niezależnie od tego, że nie mogłam z nimi być przez pewien czas na zajęciach, zawsze znajdowali się pod troskliwą opieką, a koledzy z Politechniki Łódzkiej każdego dnia zdawali mi sprawozdanie, co i jak przeszło. Teraz mogę powiedzieć, że leczą nie tylko lekarstwa, lecz także dobro i troska.

Wymiana studentów i akademicka mobilność wykładowców stają się najważniejszymi wskaźnikami jakości rozwoju działalności międzynarodowej w warunkach umiędzynarodowienia wyższego wykształcenia na świecie. Z wielkim powodzeniem funkcjonuje współpraca w ramach projektów *Erasmus*, w których nasze uniwersytety występują w charakterze partnerów strategicznych. W ciągu wielu lat bliskiej współpracy, zarówno rosyjscy jak i polscy uczestnicy projektów zdobywali nowe zawodowe i kulturalne kompetencje, odwiedzili setki przedsiębiorstw, występowali z referatami na konferencjach, przygotowali dużą ilość publikacji naukowych. Nigdy nie zapomnę wspólnych spacerów przejażdżek i spotkań nieformalnych.

Jeszcze o jednym ciekawym przypadku pragnę opowiedzieć. Kino w mieście Łodzi – to temat szczególny. Łódź – stolica kinematografii i sztuki teatralnej. W mieście istnieje wiele rozmaitych studiów produkcji filmów i zapisów dźwięku. Tu znajduje się Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera i Muzeum Kinematografii, które od wielu lat gromadzi najlepsze prace sztuki filmowej, a także organizuje liczne wystawy poświęcone teatrowi i fotografii.

Kontynuując temat kina w Łodzi, nasi studenci, podczas praktyki w 2014 roku przygotowali dyskusję i prezentacje o utalentowanych polskich aktorach filmowych, występujących i bardzo popularnych w Rosji. To, oczywiście, Barbara Brylska (film *Ironia losu*), Ewa Szykulska (film *Gwiazda czarującego szczęścia*), Daniel Olbrychski (filmy: *Popiół*, *Wyzwolenie*, *Turecki gambit*, *Legenda numer 17*), Agnieszka Włodarczyk (film *Wartownik dla córki*, orygin. *Sara*), Beata Tyszkiewicz (filmy: *Popiół*, *Marysia* i *Napoleon*, *Szlacheckie gniazdo*). Oczywiście

także słynna śpiewaczka Anna German, głos której brzmiał na estradzie i w wielu najznakomitszych filmach rosyjskich. Ta dyskusja była interesująca również dla polskich studentów, ponieważ my reprezentujący starsze pokolenie mogliśmy opowiedzieć osobiście o tym co łączyło nasze kraje w czasach radzieckich. Wspominaliśmy ulubiony film *Czterech pancernych i pies*, do którego niektóre sceny były kręcone w willach, w których aktualnie znajdują się rektorat Politechniki Łódzkiej i Wydział Zarządzania i Inżynierii Produkcji. Wtedy powiedziałam, że bardzo mi się podoba Daniel Olbrychski, interesuję się jego twórczością i śledzę ją na bieżąco. A Przemysław Kubiak, żartując, obiecał następnym razem zaprosić go albo kogoś z tych aktorów na nasze spotkanie. Jakie było moje zdumienie i entuzjazm, kiedy z dwa dni później przyjechawszy do Warszawy na wycieczkę, podczas spaceru po mieście ze studentami przechodziliśmy wzdłuż jednej z małych uliczek w centrum, Przemek głośno przywołał mnie i podprowadził do niemłodego wykształconego mężczyzny, który opuszczał drzwi jednego z domów i miał zamiar wsiadać do swojego samochodu. To był Daniel Olbrychski! Pogubiwszy się, potrafiłam go tylko powitać po rosyjsku i powiedzieć jakieś bezładne komplementy. Niestety aktor śpieszył się, a ja nie zdążyłam nawet poprosić go o autograf. Potem długo wspominaliśmy to niespodziewane spotkanie, a Przemek powiedział: *Polacy, co obiecują, zawsze wykonują* i tak rzeczywiście jest.

Dziś nasza współpraca jest nadal kontynuowana. Przed nami szerokie perspektywy. Potwierdzeniem tego jest uroczyste otwarcie w NovGU *Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej*, w którym odbywają się bardzo interesujące spotkania i prowadzone są kursy języka polskiego. Nasi najlepsi studenci, biorący udział w projektach międzynarodowych, postanowili zamieszkać i pracować w Łodzi: Aleksandra Bondarenko-Tyl, Daria Bobowkina i Wiktor Karpuszkina.

Każde miasto, które odwiedzamy, zostawia ślad w naszym sercu i w naszej pamięci. Są miasta, po odwiedzeniu których mimo iż pozostają wspomnienia, ale one nagle chowają się gdzieś głęboko w pamięci. Byłam, odwiedziłam i na tym koniec. Ale są też miasta, o których wspomnienia ogrzewają duszę, o których myślisz prawie codziennie, za którymi tęsknisz i do których chce się zawsze wrócić. Jest w nich niezwykła energia, niezwykli ludzie.

Takim miastem dla mnie była i pozostaje Łódź!

4.9. Projekty międzynarodowe pomagają spełnić marzenia

Piotr Pietriakow

Po raz pierwszy dowiedziałem się o Politechnice Łódzkiej na samym początku mojej pracy jako asystent na Uniwersytecie Nowogrodzkim. W latach 90. ubiegłego wieku, kiedy *żelazna kurtyna* opadła w Rosji, pierwszy rektor i prezydent NovGU W.W. Soroka często przyjmował delegacje naukowców z zagranicznych uniwersytetów. Pobyt gości zagranicznych w młodym uniwersytecie był szeroko omawiany w nowgorodzkich mediach, ale najbardziej zapamiętałem, że większość wiadomości dotyczyła współpracy z uniwersytetem z polskiego miasta Łodzi. Dokładnie w tych wczesnych latach narodziło się moje marzenie – pewnego dnia odwiedzić Łódź i odwiedzić Politechnikę.

Moje marzenie zaczęło się spełniać w 2009 roku, kiedy zespół naukowców z NovGU, którego też byłem członkiem, pracował nad wnioskiem projektowym w ramach europejskiego programu *TEMPUS IV*. Program ten miał na celu wspieranie mobilności transeuropejskiej w dziedzinie edukacji uniwersyteckiej i przyczynił się do rozwoju współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego państw członkowskich Unii Europejskiej a krajami partnerskimi z Europy Wschodniej. Nasz projekt *TEMPUS* został nazwany *Tworzenie sieci uniwersytetów partnerskich we wdrażaniu wielopoziomowego systemu szkoleń i podwyższania kwalifikacji specjalistów w dziedzinie zarządzania edukacją*. Jednym z głównych celów tego projektu było stworzenie międzynarodowej sieci uniwersytetów, które zapewniają wysoką jakość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji specjalistów w dziedzinie zarządzania edukacją, osiągając synergiczne efekty wynikające z interakcji w zjednoczonym zespole międzynarodowym. Dlatego podczas przygotowywania wniosku projektowego musieliśmy znaleźć wiarygodnych partnerów z grona szkół wyższych w Europie Zachodniej i Wschodniej, aby stworzyć międzynarodowe konsorcjum uniwersytetów. Na tym etapie nie mieliśmy wątpliwości, że Politechnika Łódzka (PŁ), która jest najbardziej wiarygodnym, sprawdzonym partnerem NovGU, powinna zostać włączona do międzynarodowej sieci utworzonej w ramach projektu *TEMPUS IV*.

Po otrzymaniu od władz Politechniki Łódzkiej zgody na udział w projekcie musieliśmy znaleźć kandydata na stanowisko koordynatora projektu wśród naukowców tej uczelni. Do kogo w PŁ mogliśmy zwrócić się

w celu uzyskania mądrej porady w tej sprawie? Oczywiście do naszego starego przyjaciela, *doktora honoris causa* NovGU, Aleksandra Pycia! Na jego wniosek na koordynatora projektu ze strony Politechniki Łódzkiej została wyznaczona dr inż. Iwona Staniec.

Aplikacja, przygotowana przez nas dla programu *TEMPUS IV*, została wsparta przez Komisję Europejską, a od stycznia 2010 r. zaczęliśmy wdrażać nasz wspólny projekt na uczelniach partnerskich. Na Politechnice Łódzkiej zaplanowane były dwa ważne wydarzenia: w 2011 r. warsztaty na temat wspólnego opracowywania modułów do kursów na odległość, a w 2012 r. międzynarodowa konferencja naukowo-praktyczna *Koncepcje i strategie zarządzania projektem na uniwersytecie*. Z obiektywnych powodów nie mogłem pojechać do Łodzi na pierwsze spotkanie, ale w październiku 2012 roku moje marzenie się spełniło i w składzie delegacji NovGU zostałem oddelegowany na konferencję do Politechniki Łódzkiej.

Jesienna Łódź przywitała nas wspaniałą słoneczną pogodą, a spotkanie z naszymi przyjaciółmi i kolegami z Politechniki było jeszcze cieplejsze. Podczas konferencji przedstawiciele NovGU i uczelni partnerskich zapoznali się z innowacyjnymi kierunkami działalności uczelni, doświadczeniem wprowadzania nowych technologii informacyjnych do procesu edukacyjnego. Pierwszego dnia konferencji profesor Sławomir Wiak, będąc wówczas prorektorem ds. edukacji, wygłosił interesujący wykład na temat *Zarządzanie projektami edukacyjnymi na przykładzie projektu – Elektroniczny certyfikat dojrzałości*, podczas którego pokazywał gościom nowoczesne systemy sprzężenia zwrotnego między nauczycielami i studentami, jak również metody oceny i kontroli ich wiedzy. Następnie dr inż. Paweł Pietras w wykładzie *Zasady zarządzania projektem* szczegółowo omówił cechy zarządzania projektami w PŁ. Wszyscy pamiętamy, że konferencja odbyła się w Sali Senatu PŁ, w której każdy element antycznych mebli, wewnątrz jako całość nasycony był akademickim duchem wielowiekowej polskiej nauki.

Następnego dnia odwiedziliśmy e-bibliotekę i Centrum Kształcenia Międzynarodowego PŁ. Podczas zwiedzania biblioteki pracownicy pokazali nam przestronne czytelnie, liczne kolekcje książek, nowoczesne kopiarki, a także wygłosili kilka wykładów informacyjnych: M. Filipczak *Elektroniczne zasoby biblioteczne*, R. Grzybowski *Wirtualny kampus Politechniki Łódzkiej*. W Centrum Kształcenia Międzynarodowego z zainteresowaniem dowiedzieliśmy się, że zarówno polscy, jak i zagra-

niczni studenci studiują w języku angielskim, głównie dyscypliny techniczne. Ostatniego dnia konferencji przygotowano interesujący program kulturalny dla gości. Mieliśmy fascynującą wycieczkę po historycznych i nowoczesnych częściach Łodzi, podczas której zrobiliśmy wiele zdjęć atrakcji turystycznych Łodzi.

Konferencja w Łodzi dla wszystkich uczestników z uczelni partnerskich była ostatnim spotkaniem i ostatnim wydarzeniem projektu *TEMPUS IV*. Mimo to wszyscy byliśmy optymistami i przedstawiliśmy plany dalszej współpracy z Politechniką Łódzką.

Minęło wiele lat od tej niezapomnianej podróży, a teraz w 2018 roku, na zaproszenie władz Politechniki Łódzkiej, ponownie znalazłem się w Łodzi. Ale to jest już inna historia...

4.10. Campus Europae lub Nigdy nie jest za późno, aby zacząć od nowa

Daria Bobowkina

Wiosna 2013

O czym myśli pracowita studentka w kwiecie wieku, stypendystka *Oxford Russia Fund* po powrocie z kolejnej konferencji? Dokładnie, gdzie pojechać dalej. Tak samo ja, studentka IV roku studiów Instytutu Ekonomii i Zarządzania NovGU rozmyślałam na ten temat. Może letnia szkoła we Władywostoku? Lub forum w Kaliningradzie? Nerozwiązalny problem jak zawsze pomogła rozwiązać Natalja Aleksandrowna Szajdorowa, Kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej NovGU. *Daszeńka, cześć! Czy nie chciałbyś wyjechać na studia za granicę?* – zapytała Ona. *Och! Jakoś nawet o tym nie pomyślałam* przemknęło mi przez głowę. *Oczywiście, że chcę!* – odpowiedziałam bez wahania.

Potem pojawiły się szczegóły: program nazywano *Campus Europae*, 26 uniwersytetów na świecie, rok studiów w jednym z proponowanych krajów (nawiasem mówiąc, Rosja była reprezentowana tylko przez dwa uniwersytety, z których jeden to NovGU, więc mieliśmy szczęście być częścią tego programu) i trudność wyboru – gdzie pojechać. Ostatnia decyzja została szybko podjęta – przeważał kurs języka polskiego w *Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej* w NovGU, a także doświadczenie koleżanki, która była już w Polsce rok wcześniej. Nawiasem mówiąc, tylko dwa uniwersytety reprezentowały Polskę – Uniwersytet Łódzki i Politechnika Łódzka. W tym momencie mój wybór padł na Uniwersytet

Łódzki, który bardziej odpowiadał kierunkowi studiów. Ale moja wzajemne powiązanie z PŁ nie skończyło się, ale o tym później.

Potem zaczęły się moje długie miesiące nauki języka polskiego, który był dla mnie dość łatwy i ciekawy – głównie dzięki Klaudii Zakrzewskiej – nauczycielce języka polskiego w *Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej* w NovGU, która została skierowana do Nowgorodu przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Petersburgu. Zbliżający się wyjazd wydawał się codziennie coraz bardziej intrygującym, zapoznawałam się z miastem, szukałam ludzi, którzy będą ze mną studiować, chodziłam na zajęcia do Klaudii, a także przygotowywałam się do rozmowy kwalifikacyjnej. Tak, tylko najlepsi mogli pojechać, więc trzeba było przejść przez selekcję – rozmowę z komisją składającą się z przedstawicieli *Działu Współpracy Międzynarodowej*, a także koordynatorów programu z każdego wydziału. Rozmowę zaplanowano na 5 czerwca 2013 roku...

5 czerwca 2013 roku

Przygotowywałam się na rozmowę z wyprzedzeniem – napisałam list motywacyjny, CV gdzie dokładnie spisałam wszystkie moje artykuły i konferencje, i zebrawszy swoje myśli udałam się na posiedzenie komisji kwalifikacyjnej. Było nas sześcioro, wszyscy się martwili i chcieli udowodnić, że zasłużyli na ten wyjazd. Jednak jak tylko wszyscy wchodzili do pokoju, napięcie spadało – komisja była przyjazna i otwarta. Moja rozmowa była szybka i pozytywna – wystarczyło powiedzieć, dlaczego Polska, a konkretnie ten uniwersytet, i co wykorzystam z tego doświadczenia dla własnego rozwoju. Potem nastąpiło oczekiwanie, aż wszyscy kandydaci się wypowiedzieli. I już wszyscy stoimy przed komisją i czekamy na wyniki. Jest! Jadę.

20 czerwca 2013 roku

Patrząc w przyszłość, powiem, że tego dnia spotkałam mojego przyszłego męża. Ale więcej o tym później. Jakies dwa tygodnie wcześniej Natalja Aleksandrowna znów do mnie zadzwoniła: *Dasza, cześć! Potrzebuję twojej pomocy – pod koniec czerwca przedstawiciele Campus Europae przyjeżdżają do NovGU, czy byś mogła odebrać ich z lotniska? Oczywiście, że mogłabym. Nie martw się, wyślę z Tobą studenta Instytutu Politechnicznego NovGU, aby Ci pomógł, on mówi po polsku – a będzie przedstawiciel Politechniki Łódzkiej – i w razie czego też zasadniczo pomoże*, kontynuowała Ona. Po mojej pozytywnej odpowiedzi powiedziała, że student Instytutu Politechnicznego NovGU ma na imię Witja Karpuszkina i że Ona *da mu moje dane kontaktowe dla komunikacji*.

Skontaktowaliśmy się jednak wcześniej na rosyjskim *Facebooku*. *Dzień dobry, Panie Wiktorze! W czwartek pojedę z Panem do Petersburga, zaczęłam ja. Dzień dobry, bardzo miło mi Panią poznać. Już przygotowuję się do podróży* – kontynuował Wiktor. Przestałem się denerwować po frazie *poradzimy sobie z tym, bez względu na to, co napotkamy*. I naprawdę poradziliśmy. Podróż okazała się fascynująca, nieustannie rozmawialiśmy, goście byli zadowoleni, misja została zakończona. No i, jak się później okazało, zakończyła się jeszcze jedna misja – spotkałam mężczyznę swojego życia.

Czerwiec 2013

A oto pierwsze polskie doświadczenie! A jednocześnie pierwsza osobista znajomość z Politechniką Łódzką! Ja, jako studentka Instytutu Ekonomii i Zarządzania NovGU, przyjechałam na praktyki na Wydział Organizacji i Zarządzania (wtedy jeszcze tak) PŁ. Przez cały tydzień zwiedzaliśmy różne firmy – *Dell*, *Infosys*, *BioNanoPark* i wiele innych, byliśmy we wszystkich (cóż, prawie) muzeach w Łodzi, przeszliśmy całą ulicą Piotrkowską (także prawie), odpoczywaliśmy w *Manufakturze*, chodziliśmy do *Biblioteki* (dla niewtajemniczonych – to taki pub), a również na wykłady. Tydzień w Łodzi zakończył się ogromnym piknikiem za Dziekanatem Wydziału Organizacji i Zarządzania przy Piotrkowskiej 266. A przed nami jeszcze był drugi tydzień praktyk – wycieczka po Polsce. To wtedy po raz pierwszy odwiedziłam Malbork (wciąż jestem pod wrażeniem), Toruń (i zakochałem się w tym mieście), Oliwę (z jednym z najpiękniejszych kościołów), Gdańsk-Gdynię-Sopot (tzw. „Trójmiasto”, które nie przestaje mnie zaskakiwać nawet dzisiaj), a także wiele innych miast. Ale czas wracać do domu... *Próba* przyszłego roku w Polsce uwieńczona została sukcesem!

Wrzesień 2013 – Czerwiec 2014

Wreszcie! Po raz pierwszy wyjechałem za granicę na tak długi czas. I nie tak po prostu, a na studia! To było ... brakuje mi słów, by opisać, jak to było! Był to rok nowych wrażeń, nowych uczuć, nowej wiedzy, nowych języków, nowych miast, nowych znajomych... Mogłabym tak wymieniać bez końca!

Jednak, patrząc wstecz, można opisać tamten rok tylko jednym słowem – nowość, był to rok nowości we wszystkim. I do tej pory wierzę, że tamten rok zmienił moją świadomość. Zawsze, gdy ktoś wyjeżdża poza swój kraj, poszerza swoje horyzonty. Do tej pory czuję przyływ nostalgii, kiedy myślę o tym czasie (a nawet bardziej, gdy patrzę na zdję-

cia z tamtego czasu). Był to rok rozwoju i samodoskonalenia. Dokładnie uczyłam się języka polskiego (nie dlatego, że był to warunek programu *Campus Europae*, ale ponieważ chciałam nauczyć się języka kraju, w którym mieszkałam), chodziłam na zajęcia (i nie tylko uczyłam się czegoś nowego, ale również patrzyłam na to, co już znałam, z nowego punktu widzenia), zaprzyjaźniłam się ze sportem (co jest dla mnie zupełnie niezwykle, a tutaj był basen, bieganie i joga), ulepszałam swój angielski (cokolwiek powiesz, Rosjanie zawsze mają barierę językową, którą trzeba pokonać).

Ponadto z przyjemnością zapoznawałam się z lokalnymi tradycjami i zwyczajami, a także z miastem. Łódź nie jest typowym europejskim miastem z *piernikowymi domkami* w centrum. Ale Łódź ma swój urok. *Miasto w stylu loftu* – tak mówię teraz. Widziałam ją jeszcze w 2013 roku, w którym zaczęły się wszystkie najważniejsze zmiany z ostatnich pięciu lat. Wykopali rów na nowy dworzec *Łódź Fabryczna*, rozpoczęli budowę tunelu przy ulicy Piłsudskiego, zaczęli układać płytki na Piotrkowskiej i masowo zaczęli rewitalizować kamienice. Nic dziwnego, że teraz patrząc na Łódź w 2013 roku i porównując ją z Łodzią dzisiejszą, widać ogromną różnicę. Teraz jest w budowie, ze stale naprawianymi drogami, kwitnącymi parkami, odnowionymi fasadami ze sztukaterią, stale otwierającymi się obiektami infrastruktury i muralami. Łódź jest stolicą polskiej kreatywności. Podsumowując, mogę powiedzieć, że prawdopodobnie tamten rok na zawsze pozostanie w mojej pamięci jako pamiątka *najlepszych lat młodości*.

Lipiec 2014 – Lipiec 2017

Moje pożegnanie z Polską nie trwało długo – i znów jestem w Łodzi, ponownie uczestnicząc w letnich praktykach NovGU-PŁ. Tym razem tak bardzo nie tęskniłem za Wiktorem (który, nawiasem mówiąc, czekał na mnie w Nowgorodzie przez rok moich studiów w Polsce), ponieważ również uczestniczył w tych praktykach jako opiekun grupy inżynierów z Instytutu Politechnicznego NovGU. A potem – znowu tydzień ekscytujących spotkań z przedstawicielami biznesu, wykładów i kolejny tydzień podróży. Jeszcze dalej – czteroletnia przerwa, podczas której udało mi się: obronić pracę dyplomową i otrzymać dyplom; popracować jako ekonomista; wziąć ślub; prawie zapominając o językach obcych (co jednak nie przeszkodziło nam w aktywnym podróżowaniu). Podróżowaliśmy z przyjaciółmi, którzy, po wysłuchaniu wielu opowiadań moich i Wiktora o Polsce, powiedzieli w 2017 roku: *Dobrze, tak wiele opowiadaliście*

o tym kraju, że musimy tam pojechać i zobaczyć wszystko na własne oczy. Właśnie pojechaliśmy...

Sierpień 2017

Plan był ambitny: 10 dni, 10 miast w Polsce i około 4000 km drogi. Z Nowgorodu jechaliśmy do Gdańska, dalej do Sopotu i Gdyni (no, jak bez Trójmiasta), skąd ruszaliśmy do Malborka, a następnie do Bydgoszczy (gdzie Wiktor przez cztery lata chodził do podstawówki) i Torunia. Z Torunia pojechaliśmy do Poznania, a następnie do Wrocławia, a później do Krakowa. Potem była ekstremalna wycieczka do Zakopanego (wizyta nad jezioro Morskie Oko i hotel na terenie rezerwatu), po czym ponownie spotkaliśmy się z Łodzią (już zmienioną – oczywiście już działały dworzec i tunel, Piotrkowska była zrewitalizowana, ale ponadto zbudowali ogromny przystanek tramwajowy o nazwie *Stajnia Jednorożców* i wiele więcej). Dziesięciodniowy maraton zamykała Warszawa. Nasi przyjaciele byli pod wielkim wrażeniem *Teraz rozumiemy, dlaczego mówiliście o swoich latach w Polsce z takim podziwem*, a Wiktor i ja byliśmy nostalgiczni. Po powrocie do domu dzieliliśmy się wrażeniami z naszymi krewnymi, a kiedy nasze wrażenia trochę się uspokoiły, my z Wiktorem powiedzieliśmy sobie – kiedy, jeśli nie teraz? Powinniśmy postarać się zamieszkać za granicą, a mianowicie w Polsce, z którą tak bardzo się łączyliśmy. I obiecaliśmy sobie – od nowego roku 2018 przeglądamy oferty pracy w Polsce.

Och, tak ... Najważniejszą wskazówką, że nasze plany były poprawne, stało się ciasteczko z wróżką na Nowy Rok. *Nigdy nie jest za późno, aby zacząć od nowa. Dasz radę ze wszystkim!* – napisano tam. I zaufaliśmy jej!

Styczeń – Luty 2018

Od kilku tygodni przeglądamy oferty pracy i wysyłamy CV. Jednocześnie odświeżam swój język polski – koleżanka (która, w dodatku mówiąc, kiedyś również uczestniczyła w praktykach w PŁ) znalazła podręcznik z polskiego jeszcze z czasów sowieckich. Wieczorami czytałam Wiktorowi, a on poprawiał mnie. 11 stycznia otrzymałam wiadomość od Natalii Aleksandrowny: *Dasza, dzień dobry! Poszukujemy osoby, która mogłaby pracować w Politechnice Łódzkiej jako koordynator Centrum Współpracy między Polską a Rosją, Białorusią i Ukrainą. Nie znasz chętnych?* Na co odpowiedziałam: *Znam taką osobę. To ja jestem.* Następnie odbyło się kilka etapów rozmów kwalifikacyjnych (najpierw w NovGU, następnie w PŁ), wysyłanie CV, tygodnie oczekiwania przed podjęciem ostatecznej decyzji. Już 1 lutego otrzymałam oficjalne zaproszenie. Zaczyna się nowa historia!

Marzec 2018 dzisiaj

Od 22 marca pracuję w *Centrum Współpracy Międzynarodowej* w Politechnice Łódzkiej, a mianowicie w *Centrum Współpracy Polska-Wschód*. To w dużej mierze pokrywa się z moją idealną pracą – poznaję nowych ludzi z całego świata (głównie na wschód od Polski, a mianowicie z Białorusi, Ukrainy, Rosji, Kazachstanu, Japonii, Chin i wielu innych), uczę się języków obcych, często wyjeżdżam za granicę w celu promocji PŁ na międzynarodowej arenie edukacyjnej. Od tego czasu zaczęło się dla mnie nowe życie. Kto jest temu winien? Nie jest jasne: PŁ, NovGU, *Campus Europae* lub coś innego. Najważniejsze jest to, że *nigdy nie jest za późno, aby zacząć od nowa. Damy radę ze wszystkim!*

P.S. Korzystając z okazji, chciałabym wyrazić wdzięczność następującym osobom:

Kierownik Działu Współpracy Międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego dr *Natalji Szajdorowej* za wieloletnią pomoc w *internacjonalizacji mnie*, jak również za pomoc w spotkaniu z moim przyszłym mężem.

Prorektorowi ds. Współpracy Międzynarodowej Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego im. Jarosława Mądrego prof. dr hab. *Michałowi Naumowiczowi Pewznerowi* – za zakwalifikowanie mnie jako kandydata do pracy w PŁ

Rektorowi Politechniki Łódzkiej prof. dr hab. inż. *Sławomirowi Wiakowi* – za wszystkie możliwości, które otworzyły się przede mną dzięki Panu Rektorowi, a także za *połączenie rodziny*.

Dyrektor Centrum Współpracy Międzynarodowej Politechniki Łódzkiej dr inż. *Dorocie Piotrowskiej* – za przejęcie mnie do swojego zespołu oraz za wszechstronne wsparcie.

Mojemu mężowi *Wiktorowi Karpuszkiniowi* – za wiarę w nas i zgodę na wszystkie przygody.

I wreszcie inicjatorowi i wieloletniemu inspiratorowi współpracy pomiędzy PŁ i NovGU dr inż. *Aleksandrowi Pyciowi* – za to, że przyjaźń między dwoma uniwersytetami się nie kończy!

4.11. Efekt współpracy

Wiktor Karpuszkina

Wspominając wycieczki do Łodzi, wizyty polskich grup w Nowgorodzie Wielkim, chcę podzielić się swoimi wrażeniami. Co prawda, nie

o sobie, ale o studentach, którzy byli bezpośrednio zaangażowani w te praktyki. Nawet nie mając wielkiego doświadczenia – tylko dwukrotnie byłem opiekunem grup studenckich NovGU do PŁ i tyle samo razy przyjmowałem polskich studentów w Nowgorodzie – ale mogę z pewnością powiedzieć, że korzyści, jakie przynoszą takie wydarzenia, są trudne do przecenienia.

Wszystko zaczyna się na etapie przygotowania do wyjazdu, co najmniej z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem, a czasami nawet wcześniej. Koledzy (czasami pozwalałam sobie tak mówić do studentów), którzy zapisali się do grupy, zasadniczo niewiele wiedzą o kraju, do którego zamierzają wyjechać. Zaczynają szukać informacji w *Internecie*, pytać przyjaciół. My ze swojej strony prowadzimy kursy przygotowawcze: zapoznajemy ich z podstawowymi informacjami o Polsce, próbujemy nauczyć kilku zwrotów w języku polskim, odwiedzamy stronę internetową PŁ, oglądamy filmiki o Łodzi na *YouTube*. Aktualne technologie pozwalają, aby zainteresowanie ze strony studentów było duże.

Drugim (poważniejszym) testem dla studentów jest uzyskanie wizy. Dla wielu jest to pierwsza w ich życiu interakcja z organami rządowymi. Problemy mogą pojawić się na każdym kroku: gromadzenie wszystkich niezbędnych dokumentów, wybór ubezpieczenia, wypełnianie wniosków, składanie dokumentów (czasami połączone z podróżą do Petersburga).

Ponadto studenci mają bardziej odpowiedzialny stosunek do procesu edukacyjnego, ponieważ przygotowanie do wyjazdu i sama podróż mogą uniemożliwić powtórzenie egzaminu lub zaliczenia. Dlatego starają się zdać wszystko za pierwszym razem, co zwykle i robią. Przewyciężając wszelkie przeszkody, studenci zdobywają bezcenne doświadczenie i dorastają na oczach, zanim dotrą do Polski.

Co należy powiedzieć o samych praktykach? Inny kraj, nowe miasto, nieopanowany obcy język, waluta różniąca się od rubli, ciekawe znajomości, strumień informacji zawodowych i ogólnych – wszystko to sprawia, że studenci codziennie dostosowują się do nowych warunków, rozwiązują wiele problemów i przekazują sobie ogromną ilość informacji. Do Nowgorodu powracają już całkiem inni ludzie. Dla wielu jest to pierwszy krok na drodze do samorozwoju. Zwiedziwszy jeden obcy kraj, są teraz gotowi dołożyć starań, aby zobaczyć inne. Zaczynając rozumieć, że świat z jednej strony jest bardzo niejednorodny: tak wiele znajomych na pierwszy rzut oka rzeczy wygląda, pachnie i smakuje inaczej; wiele znanych procesów przebiega zupełnie inaczej. Z drugiej stro-

ny, ludzie na całym świecie są zaintrygowani rozwiązaniem podobnych problemów: polscy rówieśnicy również próbują znaleźć własny sposób na życie, zdobyć wykształcenie, zdobyć zawód, założyć rodzinę, zbudować biznes. Zawsze są tematy do obgadania: muzyka, filmy, sport, samochody, płęć przeciwna. Jest więcej tematów do rozmowy niż się wydaje. Granice oznaczają znacznie mniej niż wspólna kultura i wspólne wartości ludzkie.

Młodzi ludzie rozumieją, że dla dalszego rozwoju konieczne jest nuczanie się języków obcych, próba zrozumienia nieznanych kultur, poszerzenie horyzontów, ponieważ świat jest o wiele bardziej interesujący niż mogłoby się wydawać na pierwszy rzut oka. Świadomość wszystkiego, co wymienione powyżej, zmienia wiele w poglądach na życie. Studenci, nawet przestając być studentami, nadal komunikują się ze sobą. Uczestniczą w międzynarodowych projektach, aby odwiedzić się nawzajem lub spotkać na terytorium państwa trzeciego. Zawija się długotrwała przyjaźń, owocna współpraca, tworzone są rodziny...

Podam kilka przykładów: jedna ze studentek, uczestniczących w praktykach, wracała już kilkakrotnie do Polski (do Łodzi i nie tylko) w ramach międzynarodowych projektów edukacyjnych i kulturalnych, a także prywatnych wyjazdów (np. obchodziła Sylwestra w Łodzi). Drugi student jedzie na wakacje do Paryża, inna para leci na studia do USA. Teraz wiedzą, że to jest możliwe, jeśli nawet nie wszystko, to zwykle dużo!

Ale nic z tego nie wydarzyłoby się w ich życiu, gdyby nie pierwszy wyjazd do Polski, albo do Nowgorodu. Takie doświadczenie pozwala przezwyciężyć wiele stereotypów i uprzedzeń. Efekt studenckich praktyk wymiennych jest znacznie bardziej skomplikowany i długotrwały, niż mogłoby się wydawać na początku. Ten rodzaj współpracy łączy ludzi, uniwersytety, kultury i kraje i jak wspomniałem wcześniej, korzyści wpływające ze współpracy są trudne do przecenienia.

4.12. Wspomnienia laureatki konkursu „Polska i Rosja – dialog pokoleń”

Aleksandra Britina

Adnotacja: W 2018 roku upłynęło 50 lat od rozpoczęcia współpracy Politechniki Łódzkiej (miasto Łódź, Polska) i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowym imienia Jarosława Mądrego (NovGU, wcześniej Nowgorodzka Filia Leningradzkiego Instytutu Elektrotechnicznego (miasto

Nowgorod Wielki, Federacja Rosyjska). Niezmiennym inspiratorem i organizatorem wymiany studenckiej staje się Aleksander Stanisław Pyć, któremu poświęcona jest ta praca konkursowa. (Konkurs międzynarodowy *Polska i Rosja – dialog pokoleń* trwający od 1 września 2018 do 10 kwietnia 2019 roku).

Aleksandr Stanisław Pyć cała epoka polsko-rosyjskiej przyjaźni i współpracy

Nad miastem Łódź podnosiło się słońce. Zaczynał się nowy dzień. Aleksandr Pyć już dawno nie spał. Zawsze z niecierpliwością czekał na ten dzień lipcowy, dzień przyjazdu grupy studentów i wykładowców z Wielkiego Nowgorodu. Aleksandr Pyć siedział w swoim gabinecie, oglądając stare fotografie. *Tyle tego ...* - wyszeptał. Wspomnienia ożyły.

To był rok 1968 – wtedy wszystko się zaczęło. Pierwsze kroki do bliskiej współpracy między Politechniką Łódzką i Nowgorodzką Filią Leningradzkiego Instytutu Elektrotechnicznego (później, Nowgorodzki Uniwersytet Państwowy imienia Jarosława Mądrego) nie należały do lekkich. Ale on postawił przed sobą cel nawiązania stałej studenckiej wymiany kulturalnej i edukacyjnej: wycieczki do miejsc historycznych, odwiedziny przedsiębiorstw przemysłowych, zajęcia w laboratoriach i pracowniach partnerskiej uczelni, udział we wspólnych projektach naukowo-badawczych.

Rozwój współpracy polsko-rosyjskiej stał się sprawą całego jego życia! Początkowo organizacja międzynarodowych studenckich praktyk wymiennych wydawała się niemożliwa – sytuacja polityczna, złożoność zasad finansowania, brak doświadczenia... Ale czy te trudności mogły go zatrzymać?

W rezultacie wszystko się powiodło! Mijające lata na zawsze zostawiły w pamięci wzruszające wspomnienia o nowych znajomościach i wiernych przyjaciółach, interesujących i znaczących wydarzeniach podczas spotkań z polskimi studentami w Wielkim Nowgorodzie. A jak ciepło on witał każdą grupę studentów z Nowgorodu podczas rewizyty w Polsce... Jego żart znali wszyscy rosyjscy studenci! *Ja zamówiłem dla was ładną pogodę u Rzymskiego Papieża*. I to była prawda, każdemu pobytowi w Polsce towarzyszyła słoneczna pogoda, która wpływała na radosny i pozytywny nastrój wszystkich uczestników.

Aleksandr Pyć spojrzął na *dyplom doktora honoris causa NovGU*, który wisiał na ścianie. Jak długo opracowywał projekt wieloletniej polsko-rosyjskiej współpracy, i jak cenne jest to, że on nadal jest ważny?! Dzieło

całego jego życia nie zostało zmarnowane. Ile listów z wyrazami szczerych podziękowań otrzymał od uczestników wymian, przecież od początku współpracy upłynęło już ponad 50 lat. W ciągu tego czasu ogromna liczba studentów zdobyła możliwość doskonalenia swojego przygotowywania zawodowego, ukształtowania opinii o innym kraju bez wpływu stereotypów, zapoznania się z atrakcjami turystycznymi i kulturą, pozyskania nowych przyjaciół. Dzięki temu projektowi w Wielkim Nowogrodzie zostało otwarte *Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej* – mieszkańcy miasta z zadowoleniem zaczęli studiować język i kulturę Polski.

Aleksandr Pyć spojrzął na zegarek, była godzina 10²⁰ *Pora na spotkanie! Na szczęście, pogoda jak zawsze jest słoneczna* – radośnie stwierdził. Uczucie szczęścia i dobry nastrój dodawały mu sił, jak gdyby nie zwracał uwagi na przeżyte lata i znów czuł się młodym.

P.S. Doktor inżynier Politechniki Łódzkiej Aleksander Stanisław Pyć (urodził się 24.09.1939 roku), swoim działaniem otworzył całą epokę polsko-rosyjskiej współpracy. Jego praca i wysiłki należycie doceniane zarówno w Polsce jak i w Rosji. Wyróżniony został wieloma nagrodami, wśród których są: *Srebrna Odznaka Związku Studentów Polskich (ZSP)*, *Złota Odznaka Związku Nauczycielstwa Polskiego (ZNP)*, *Honorowa Odznaka miasta Łodzi*, *Medal Komisji Edukacji Narodowej*, *Złoty Krzyż Zasługi*, *Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski*, *Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski*, *Odznaka Honorowy pracownik nauki i techniki Federacji Rosyjskiej*, tytuł *Doktor honoris causa NovGU*, honorowy tytuł *Zasłużony Pracownik NovGU*.

5. WSPOMNIENIA O TYCH KTÓRZY ODESZLI

5.1. Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij (1942 – 2011)

Sergiej Britin

Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij urodził się 9 lutego 1942 roku. W roku 1959 ukończył szkołę średnią w miejscowości Gazyłkient w województwie Taszkenckim. Po zakończeniu w 1965 roku studiów w Tomskim Instytucie Radioelektroniki i Techniki Elektronicznej odbył roczny staż w Leningradzkim Instytucie Elektrotechnicznym (LETI). Od roku 1966 zamieszkał w Nowgorodzie i rozpoczął pracę jako inżynier Nowgorodzkiej Fabryki Telewizyjnej. Od roku 1967 został zatrudniony w Nowgorodzkiej filii LETI – Nowgorodzkiem Instytucie Politechnicznym – Nowgorodzkiem Uniwersytecie Państwowym zajmując kolejno stanowiska starszego laboranta, asystenta, starszego wykładowcy i docenta.

W 1972 r. zakończył doktoranturę w Katedrze Telewizji LETI. Po pomyślnej obronie w 1978 roku pracy doktorskiej na temat *Możliwości skrócenia pasma częstotliwości wizyjnej przez ślizgający się raster* został powołany na stanowisko docenta Katedry Systemów Radiowych Nowgorodzkiego Instytutu Politechnicznego, a następnie Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego, w której pracował do śmierci. W 1986 roku został Mu przyznany tytuł naukowy docenta.

Podczas wielu lat pracy w Katedrze Systemów Radiowych samodzielnie utworzył laboratorium systemów telewizyjnych, przygotował materiały dydaktyczne z zakresu podstaw telewizji i techniki wideo i wspólnie z profesorem Gurijem Michajłowiczem Bogdanowem materiały pomocnicze do projektowania dyplomowego. Prowadził wiele wykładów o tematyce telewizyjnej dla studentów specjalności radiotechnicznych. Systematycznie kierował praktykami szkoleniowymi, kursowymi i projektowymi pracami dyplomowymi.

Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij aktywnie uczestniczył w pracach naukowo-badawczych. Był wykonawcą i kierownikiem odpowiedzialnym za prowadzone w katedrze prace badawcze, finansowane z budżetu państwa oraz na zlecenie przemysłu. Sprawował opiekę naukową nad doktorantami. Jest autorem ponad 30 prac naukowych.

W latach 1999 i 2000 brał aktywny udział w organizacji i prowadzeniu wspólnych rosyjsko-polskich praktyk studentów NovGU i Politechniki

Łódzkiej. Zabiegał o ich rozszerzanie na kolejne specjalności i pogłębienie ich treści. W 2009 roku odwiedził Polskę wraz z grupą nowgorodzkich studentów praktykantów w charakterze gościa honorowego. Jego pobyt w Łodzi bardzo ciepło wspominają liczni polscy przyjaciele.

Konstantin Dmitrijewicz prowadził aktywną działalność wychowawczą ze studentami, był prodziekanem Wydziału Radiotechnicznego NovGU oraz starszym opiekunem grup studenckich. Jego wieloletnia i nienaganna praca została nagrodzona honorowym dyplomem Ministerstwa Edukacji Federacji Rosyjskiej oraz honorowym dyplomem przyznawanym przez Politechnikę Łódzką. Również kierownictwo NovGU, uznając zasługi Konstantina Dmitrijewicza wyróżniło Go wieloma nagrodami.

Konstantin Dmitrijewicz był człowiekiem wszechstronnie wykształconym. Wyróżniał się bardzo starannym wykształceniem, niezwykłą inteligencją, szeroką erudycją, zamiłowaniem do poezji i sztuki, a także znakomitą poczuciem humoru.

Jako samouk doskonale opanował język polski i był szczególnie dumny z tego, że może czytać w oryginale powieści wielkiego polskiego pisarza, laureata Nagrody Nobla z 1905 roku Henryka Sienkiewicza. Miłość do Polski sprawiła, że sam napisał historyczne notatki o jej nieprostej drodze kształtowania się od wieków średnich do naszych czasów. Doskonale przetłumaczył na język rosyjski i uzupełnił swoimi wspomnieniami książkę Aleksandra Pycia *Łódź-Nowgorod: 40 lat wspólnej historii*, wydaną w Łodzi i Wielkim Nowgorodzie w 2008 roku. Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij twierdził powszechnie, że ma polskie korzenie. Był aktywnym uczestnikiem prac Nowgorodzkiej Wspólnoty *Polonia*, dzięki czemu uzyskał prawo posiadania Karty Polaka.

Konstantin Dmitrijewicz Buzułuckij zmarł 13 lutego 2011 roku. W sercach tych, którzy Go znali, którzy z nim pracowali, a także tych co Go tylko spotkali pozostawił po sobie wieczną pamięć.

5.2. Józef Mayer (1939 – 2016)

Aleksander Pyc

Prof. dr hab. inż. Józef Mayer urodził się 21 maja 1939 r. w Łodzi. Dyplom magistra inżyniera uzyskał w 1961 roku po ukończeniu studiów na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej. W tym samym roku rozpoczął pracę w Katedrze Chemii Fizycznej. Doktoryzował się w roku

1968, habilitował w roku 1978, zaś tytuł profesora uzyskał w 1988 roku. Odbył roczne staże naukowe na Uniwersytecie w Manchester (1972 r.) i w Glasgow na Uniwersytecie Strathclyde (1978-1980).

Zainteresowania naukowe Profesora Mayera ukształtowały się pod wpływem dwóch wybitnych polskich uczonych: profesor Alicji Dorabialskiej, u której wykonał pracę dyplomową z radiochemii i profesora Jerzego Kroh, który był promotorem jego pracy doktorskiej z zakresu chemii radiacyjnej. Badania prowadzone przez Profesora dotyczyły podstawowych problemów chemii radiacyjnej, takich jak: procesy radiacyjne zachodzące w alkoholach i ich mieszaninach z benzenem; mechanizm tworzenia cząsteczek wzbudzonych w napromienionych węglowodorach; stabilizacja i reakcje jonorodników domieszek w układach skondensowanych ze szczególnym uwzględnieniem matryc polimerowych. Zajmował się również badaniami związanymi z wykorzystaniem technik radiacyjnych w ochronie środowiska do oczyszczania ścieków włókienniczych. Jego dorobek naukowy obejmuje około 110 oryginalnych artykułów (głównie w czasopismach zagranicznych) oraz ok. 120 referatów i komunikatów konferencyjnych krajowych i zagranicznych. Profesor Mayer prowadził wykłady, ćwiczenia rachunkowe i laboratoryjne z zakresu chemii fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem chemii jądrowej i radiacyjnej. Był świetnym eksperymentatorem, projektował i własnoręcznie budował stanowiska do badań i ćwiczeń laboratoryjnych. Był współautorem 2 podręczników z zakresu chemii radiacyjnej i skryptu *Laboratorium chemii fizycznej*. Pod jego kierunkiem wykonano kilkanaście prac dyplomowych i 4 doktoraty.

Obok działalności naukowej Profesor Mayer pełnił wiele ważnych funkcji w Politechnice Łódzkiej. W latach 1980-87 był zastępcą, a w latach 1994-2007 dyrektorem Międzyresortowego Instytutu Techniki Radiacyjnej. W latach 1987-90 był prodziekanem, a później w okresie 1990-93 dziekanem Wydziału Chemicznego. W następnych latach: 1993-96 pełnił obowiązki prorektora ds. studenckich, a w latach 1996-2002 był rektorem Politechniki Łódzkiej.

Profesor Mayer działał aktywnie w wielu naukowych instytucjach. W latach 1989-95 był prezesem Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych. W okresie 1984-89 był członkiem działającego wówczas Komitetu Nauk Jądrowych i Radiacyjnych PAN, członkiem Rady ds. Atomistyki (1997-2004) oraz Podkomisji Chemii Jądrowej i Radiacyjnej tejże Rady. Był członkiem Rad Naukowych: Instytutu Chemii i Techniki

Jądrowej w Warszawie (1995-2007), Centrum Chemii Polimerów PAN w Zabrze (1999-2002), Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN w Łodzi (2003-2007), a także Rady Oddziału PAN w Łodzi. W latach 2001–2008 był edytorem/redaktorem w *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*. Odszedł na emeryturę w 2008 roku.

Odnaczony został m.in.: Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1996), Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (2002), Medalem Honorowym Wojewody Łódzkiego (2002), Medalem M. Skłodowskiej-Curie Polskiego Towarzystwa Badań Radiacyjnych (1989), Odznaką Zasłużony dla PŁ (1987) i ATH w Bielsku Białej (2004) oraz licznymi nagrodami Ministra Edukacji za działalność naukowo-dydaktyczną i organizacyjną. Był *doktorem honoris causa* Uniwersytetu Strathclyde, Uniwersytetu Abertay Dundee i ATH w Bielsku Białej.

Profesor Mayer, jako prorektor ds. studenckich a następnie rektor, bardzo uważnie śledził wyniki sportowe studentów Politechniki Łódzkiej. Szczególnie zawodników Klubu Uczelnianego AZS PŁ. Na bieżąco interesował się organizacją i przebiegiem praktyk studenckich. Z Jego inicjatywy corocznie studenci obcokrajowcy, którzy na zaproszenie Politechniki Łódzkiej przybywali do Łodzi w celu odbycia praktyk wakacyjnych spotykali się z rektorem lub reprezentującym rektora prorektorem. W spotkaniach tych znaczne grono gości rektora stanowili studenci Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego, których liczba wahała się w granicach 40-50 osób.

W kwietniu 1997 roku profesor Józef Mayer jako rektor PŁ złożył wizytę w Nowgorodzkim Uniwersytecie Państwowym. Podczas wizyty rektor Józef Mayer i rektor NovGU profesor Władimir Soroka podpisali umowy dotyczące wymiany grup studenckich na praktyki wakacyjne oraz uzgodnili, że przypadające w 1998 roku trzydziestolecie współpracy między uczelniami będzie uroczyste zaakcentowane przez obie strony. Niestety nagła śmierć profesora Władimira Soroki w dniu 6 lutego 1998 roku sprawiła, że uroczyste obchody jubileuszu w Politechnice Łódzkiej odbyły się bez Niego. Podczas uroczystości jubileuszowych w dniu 24 maja 1998 r. rektor Politechniki Łódzkiej profesor Józef Mayer odznaczył pośmiertnie profesora Władimira W. Sorokę odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*.

Okrutny los sprawił, że profesor Józef Mayer nie mógł uczestniczyć wspólnie z nami w uroczystościach pięćdziesiątej rocznicy współpracy Politechniki Łódzkiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Po długiej i ciężkiej chorobie zmarł w dniu 19 listopada 2016 roku i spoczął na Starym Cmentarzu w Łodzi przy ulicy Ogrodowej.

5.3. Hubert Górski (1935 – 2017)

Andrzej Dębowski

Doktor nauk technicznych Hubert Górski, urodził się 4 lipca 1935 roku w Bucharowie na Wołyniu. Po wojnie już w Łodzi uczęszczał do szkoły średniej – III Liceum Ogólnokształcącego im. T. Kościuszki, czyli znanej *Trójki*. Po ukończeniu studiów na Wydziale Elektrycznym w 1958 roku, podjął pracę na PŁ w Katedrze Aparatów Elektrycznych u profesora Stanisława Dzierzbickiego, najpierw w charakterze inżyniera technicznego, a wkrótce potem asystenta.

W 1962 roku grupa młodych pracowników naukowo-dydaktycznych tej katedry pod kierunkiem doc. Romana Barańskiego weszła w skład nowo utworzonej Pracowni Techniki Sterowania. Do grupy tej, poza zmarłym, należeli jeszcze m.in. Marek Dzikowski, Henryk Mroczek i Andrzej Troczyński. Wkrótce potem tę pracownię przekształcono w samodzielną już Katedrę Techniki Sterowania. Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, reorganizacja szkolnictwa wyższego w Polsce spowodowała na wszystkich wydziałach uczelni technicznych powołanie w miejsce dotychczasowych katedr większych jednostek – instytutów. W wyniku tej reorganizacji trzy katedry: Katedra Automatyki, Katedra Techniki Sterowania oraz – tylko na krótko, Katedra Elektroniki, weszły w skład późniejszego Instytutu Automatyki, kierowanego przez profesora Władysława Pełczewskiego. W tym czasie doc. Barański przeszedł na emeryturę, a kierownictwo tej grupy pracowników, nazywanej potem przez wiele lat naukowo-dydaktycznym zespołem techniki sterowania, objął Hubert Górski, który właśnie w tym czasie uzyskał stopień doktora nauk technicznych.

Od tamtej pory zespół ten, zachowywał cały czas pewną odrębność organizacyjną, wynikającą głównie ze swojego ulokowania w innym budynku, odległym od reszty Instytutu. Pomimo swoistej odrębności, zespół kierowany przez doktora Górskiego zawsze ściśle i bardzo chętnie współpracował z pozostałymi pracownikami Instytutu. Wyrazem tego było, że w tym zespole rozpoczynali swoją pracę na PŁ profesorowie Edward Jezierski (kierownik Zakładu Sterowania Robotów i były zastępca dyrektora Instytutu Automatyki) oraz Andrzej Bartoszewicz (kierow-

nik Zakładu Napędu i Automatyki Przemysłowej i obecny dyrektor Instytutu), a także kilku doktorów, którzy potem swoje znaczące zawodowe sukcesy osiągnęli także poza uczelnią, jak dr Andrzej Jezierski, dr Michał Koter, dr Marek Gajowniczek, dr Bogdan Trzonek. Wyrazem gotowości doktora Górskiego do współpracy z innymi było np. udzielenie gościny i wsparcia technicznego Pracowni Sterowania Optymalnego wchodzącej w skład Zakładu Badań Podstawowych Elektrotechniki MG i PAN Instytutu Elektrotechniki z Międzyzlesia, i pozostającej pod opieką profesora W. Pełczewskiego. Na terenie zespołu kierowanego przez doktora Górskiego, na początku lat osiemdziesiątych, odbywały się systematycznie przez kilkanaście miesięcy dwa seminaria zorganizowane z inicjatywy grona młodych pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu: jedno – dotyczące zastosowania analizy funkcjonalnej do opisu i rozwiązywania problemów optymalizacyjnych (w którym także brał udział profesor W. Pełczewski) oraz drugie, bardziej praktyczne – dotyczące poznawania zasad budowy oprogramowania operacyjnego dla ośmiobitowych systemów mikroprocesorowych.

Doktor Hubert Górski był przykładem świetnego naukowca-praktyka, co szczególnie cenili Jego wychowankowie zarazem mistrzem „sztuki inżynierskiej”, tj. posiadał umiejętność łączenia ścisłej wiedzy z odpowiednią wyobraźnią i śmiałością w podejmowaniu decyzji. Cecha ta ostatnio nie jest często spotykaną u ludzi zajmujących się techniką. Jego podstawową dziedziną była analiza i synteza analogowych układów elektronicznych, opartych na przyrządach półprzewodnikowych, stanowiących najnowsze osiągnięcia szybko rozwijającej się już w tamtych latach elektroniki. Wiedzę swą wykorzystywał przy okazji bardzo licznych wdrożeń swoich pomysłów, dotyczących aplikacji związanych z nowatorskimi technikami pomiarowymi oraz nowymi urządzeniami sterującymi, pracujących w odpowiedzialnych warunkach przemysłowych. Posiadał na swoim koncie co najmniej 15 udokumentowanych wdrożeń przemysłowych, co zaowocowało kilkoma patentami – czterema uzyskanymi i jednym zgłoszeniem.

Jeśli chodzi o działalność dydaktyczną w ramach zajęć prowadzonych w Politechnice Łódzkiej, to był bardzo lubianym i szanowanym przez studentów wykładowcą. Bardzo życzliwym dla młodych ludzi i wyrozumiałym dla ich problemów, ale jednocześnie konsekwentnie wymagającym od nich opanowania wiedzy na należytych poziomach. Od czasu powstania Instytutu Automatyki w 1970 roku był twórcą i merytorycz-

nym opiekunem specjalności Analogowe i Cyfrowe Układy Automatyki (AiCUA) na kierunku automatyka. Specjalność ta przez wiele lat cieszyła się niesłabnącym powodzeniem u studentów i zawsze należała do tych najchętniej wybieranych. Jedną z przyczyn takiego powodzenia należy upatrywać w odpowiednim, dobrze przemyślanym zestawie przedmiotów obowiązujących dla tej specjalności. Pomysłodawca i jej opiekun zawsze w gronie swoich najbliższych współpracowników podkreślał, że realizowane treści programowe tych przedmiotów powinny przygotowywać studentów do podjęcia samodzielnej twórczej pracy inżynierskiej w małych i średnich firmach, i że powinien być to najważniejszy cel kształcenia młodzieży na tej specjalności. Jak na lata PRL-u, w których gospodarczo wszechobecne były wielkie państwowe firmy i zakłady produkcyjne, było to spojrzenie prawdziwie wizjonerskie i wyprzedzające socjalistyczną rzeczywistość otaczającą zewsząd wszystkich.

Doktor Górski zajmował się także bogatą działalnością szkoleniową wykraczającą poza ramy uczelni. Współpracował z Ogólnopolską Fundacją Edukacji Komputerowej w Warszawie i Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi przy organizowaniu systemu kursów podnoszących kwalifikacje nauczycieli przedmiotów technicznych z zakresu informatyki, energoelektroniki i systemów mikroprocesorowych. W latach 1996-1998 kursy te, prowadzone na terenie Instytutu Automatyki kończyło kilkaset osób rocznie. W latach osiemdziesiątych przez szereg lat aktywnie uczestniczył w organizowaniu i prowadzeniu praktyk produkcyjnych w zakładach przemysłowych NRD w pobliżu Drezna (Pirna, Heidenau), dla starszych roczników studentów. Praktyki odbywały się w zakładach przemysłu celulozowo-papierniczego i gumowego w czasie wakacji i pozwalały polskim studentom w czasach występowania licznych braków na rynku, za zarobione pieniądze legalnie przywozić np. wyposażenie gospodarstw domowych, ułatwiające im rozpoczęcie samodzielnego życia po studiach. Doktor Górski był także przez wiele lat zaangażowany we współpracę z Nowogrodzkim Uniwersytetem Państwowym, polegającą na wielokrotnym organizowaniu i prowadzeniu zajęć jako opiekun grup studentów, w ramach wymiennych praktyk studenckich.

W związku ze zbliżającym się osiągnięciem wieku emerytalnego, w 1998 roku doktor Górski kierowanie zespołem przekazał doktorowi hab. Andrzejowi Dębowskiemu profesorowi PŁ, co pozwoliło, aby dotychczasowy zespół już jako Zakład Techniki Sterowania mógł w pełni

formalnie dołączyć do grona pozostałych trzech zakładów powołanych w Instytucie Automatyki w 1991 roku. Choć w 1970 roku doktor Górski przeszedł na emeryturę, to nadal prowadził wykłady, projekty i prace dyplomowe związane z elektronicznymi elementami i układami automatyki i chętnie wspierał swą wiedzą i doświadczeniem znacznie młodszych od siebie pracowników zakładu zajmujących się w tym czasie uruchamianiem i wdrażaniem do praktycznych zastosowań pierwszych mikroprocesorowo sterowanych falownikowych asynchronicznych napędów trakcyjnych. Nie przerwał także współpracy z przemysłem, kontynuując swoją działalność zawodową m.in. w łódzkim oddziale poznańskiej firmy *Mikronika*, w charakterze głównego projektanta mikroprocesorowych przekaźników zabezpieczeniowo-sterowniczych dla rozdzielni średnich napięć.

Doktor nauk technicznych Hubert Górski zmarł 3 stycznia 2017 roku. Na pogrzebie, który odbył się 11 stycznia na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim przy ulicy Ogrodowej w Łodzi, pomimo siarczystego mrozu pojawili się koledzy, przyjaciele oraz liczni wychowankowie doktora Górskiego, nie tylko ze środowiska akademickiego, ale z wielu łódzkich firm, z którymi zmarły współpracował niemal do końca swego życia.

5.4. Krzysztof Baranowski (1948 – 2018)

Iwona Staniec

Profesor dr hab. Krzysztof Leszek Baranowski urodził się 24 kwietnia 1948 w Łodzi. Był znanym historykiem, profesorem zatrudnionym w Politechnice Łódzkiej. Pochodził z rodziny inteligenckiej, był synem Bohdana Baranowskiego – profesora od 1957 w dziedzinie nauk humanistycznych o specjalności historia nowożytna Polski. Jego brat Władysław jest pracownikiem samodzielnym od 1989 roku w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie: socjologia o specjalności etnografia. Uczęszczał w Łodzi do II Liceum Ogólnokształcącego im. Gabriela Narutowicza, w którym zdał pomyślnie egzamin dojrzałości. W latach 1966-71 studiował na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego zdobywając tytuł magistra. Związany był z Wydziałem Humanistycznym Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie w 1975 uzyskał stopień doktora, a w 1984 stopień doktora habilitowanego. W 2001 otrzymał tytuł profesora nauk humanistycznych, postępowanie było prowadzone w oparciu o książkę *Alternatywna edukacja w II Rzeczypospolitej*.

Pracę w Politechnice Łódzkiej rozpoczął w roku 1973. W 1991 roku

został kierownikiem Katedry Nauk Humanistycznych na Wydziale Organizacji i Zarządzania, przekształconej następnie w Zakład Nauk Humanistycznych. W latach 1996-1999 był prodziekanem Wydziału, a w latach 1999-2005 pełnił przez dwie kadencje funkcję dziekana. Zajmował się historią szkolnictwa wyższego w Polsce w XX wieku, dziejami inteligencji łódzkiej oraz historią krajów Kaukazu. Był autorem kilkunastu pozycji książkowych i kilkudziesięciu artykułów.

Uznawany jest za wybitnego naukowca oraz wychowawcę rzeszy kadry akademickiej. Za swoją wszechstronną działalność został odznaczony między innymi: *Medalem Komisji Edukacji Narodowej*, *Złotym Krzyżem Zasługi*, *Honorową Odznaką Miasta Łódź* i *Odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej*.

Najważniejsze publikacje profesora Baranowskiego to: *Katalog za- bytków budownictwa przemysłowego w Polsce*, (1971, wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Oddział Wolnej Wszechnicy Polskiej w Łodzi 1928-1939* (1977), *Materiały do studiowania podstaw nauk politycznych* (1980), *Pierwsze lata Uniwersytetu Łódzkiego 1945-1949* (1985, wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Polaków kaukaskie drogi* (1985, wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Historia Azerbejdżanu* (1987 wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Historia Gruzji* (1987 wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Trudne lata Uniwersytetu Łódzkiego 1949-1965* (1990 wspólnie z Bohdanem Baranowskim), *Początki Łodzi akademickiej* (1993), *Inteligencja łódzka w latach II Rzeczypospolitej* (1996), *Alternatywna edukacja w II Rzeczypospolitej* (2001).

Profesora Baranowskiego poznałam rozpoczynając pracę na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej w 1995 roku. Był jednym z założycieli wydziału oraz kierownikiem Katedry Nauk Humanistycznych. Wśród pracowników krążyły legendy o jego erudycji po wykładzie jaki wygłosił w 1995 roku na University Clermont-Ferrand podczas, którego przeprowadzał wywód, że pierwszą pozycją z zarządzania pokazującą funkcje zarządzania oraz struktury, pozwalającą określić formalne relacje i zależności, podział uprawnień i odpowiedzialności jest *Biblia*. Słuchacze tego wykładu opowiadali, że był niesamowity, a studenci i kadra akademicka we Francji była nim oczarowana.

To On w 1996 roku odpowiedział na zaproszenie rektora Politechniki Łódzkiej i wraz z mgr inż. Konradem Niziołkiem oraz grupą 8 studentów rozpoczęli cykl praktyk wymiennych z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym, który trwa do dziś. Uczestnicy tego wyjazdu z rozrzew-

nieniem wspominają jak ubarwiał wszystkie wyjazdy epizodami humorystycznymi lub przedstawieniem danej sytuacji w szerszym kontekście historycznym z uwzględnieniem tła ekonomicznego, społecznego, politycznego, kulturowego, czy stosunków polsko-rosyjskich. Niektórzy wtedy po raz pierwszy usłyszeli o wielkiej schizmie wschodniej (1054), czyli formalnym rozdziale między prawosławiem i rzymskim katolicyzmem. Miał opinię chodzącej *Wikipedii*. Natomiast wśród studentów z Nowgorodu oraz ich opiekunów podczas pobytu w Polsce zasłynął jako darczyńca i mecenas. Ponieważ w Nowgorodzie w 1996 roku pogoda była wyjątkowo upalna (28 stopni) przez całe lato – wszyscy jadąc na południe, zakładali, że tu będzie jeszcze cieplej. A lato w Polsce okazało się zimne max 15 stopni oraz deszczowe – może dwa lub trzy dni były bez deszczu. Uczestnicy praktyk nie mieli ciepłych ubrań i kurtek przeciwdeszczowych. Profesor oddał im swoje ciepłe rzeczy. A jak okradziono jedną ze studentek – sam z własnej kieszeni zwrócił jej ukradzione pieniądze. Uczestnicy tych praktyk wspominają profesora jako człowieka z charyzmą, który pokazał, że partnerstwo i trzymanie dystansu nie stoją w sprzeczności co oznaczało, że są chwile kiedy profesor był na stopie przyjacielskiej ze studentami, a kiedy sytuacja tego wymaga każda ze stron zna swoje miejsce w szyku i utrzymuje wymagany dystans. Podkreślał konieczność różnego zachowania w zależności od sytuacji. Miał misję krzewienia świadomości i kultury, twierdził, że człowiek jest wartościowy tylko wtedy, gdy ma te dwie cechy jednocześnie.

Osobiście mimo rzadkiego kontaktu z profesorem wspominam go bardzo ciepło i będę mu zawsze wdzięczna za ofiarowane chwile otuchy. Profesor Baranowski jako dziekan był przewodniczącym komisji, przed którą była prowadzona publiczna dyskusja nad moją rozprawą doktorską. Wchodząc na posiedzenie zobaczył jak jestem strasznie zdenerwowana, podszedł do mnie i powiedział *Pani Iwono 10 min wstydu i stopień do końca życia*, tak mnie tym odstresował i rozbawił, że już nie tylko nie trzęsły mi się ręce, ale również w czasie wystąpienia nie łamał mi się głos, a odpowiedzi na pytania same cisnęły mi się na usta. Do końca przy każdym spotkaniu z profesorem, czy to na gruncie formalnym, czy nieformalnym miałam to wspomnienie przed oczyma i zrozumiałam wtedy jak ważne jest wycucie sytuacji i podejście do drugiego człowieka mimo różnicy w hierarchii służbowej, czy wieku.

Profesor był w Nowgorodzie jeszcze kolejny raz w 2008 roku jako jeden z członków delegacji Politechniki Łódzkiej uczestniczącej w ob-

chodach 40-lecia współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym. Z delegacjami Uniwersytetu z Nowgorodu zawsze chętnie spotykał się w Polsce, jak również uczestniczył w corocznych spotkaniach na Wydziale Organizacji i Zarządzania ze studentami w czasie praktyk wymiennych.

Profesor Baranowski pozostanie na zawsze w naszych wspomnieniach jako partner do zabawy, ciepły człowiek, erudyta potrafiący opisać w sposób bardzo przystępny i interesujący skomplikowane oraz często zagmatwane wątki nie tylko historyczne. Profesor Krzysztof Leszek Baranowski zmarł 7 września 2018 roku i został pochowany w dniu 13 września 2018 roku na Cmentarzu Doły w Łodzi.

5.5. Walerij Nikołajewicz Jemeljanow (1940 – 2019)

Dmirij Aleksandrowicz Filipow i pracownicy katedry Technologii Budowy Maszyn

Doktor habilitowany, profesor Walerij Nikołajewicz Jemielianow urodził się 12 kwietnia 1940 roku. W 1958 roku rozpoczął, a w 1964 roku ukończył studia w Ulianowskim Instytucie Politechnicznym na kierunku *Technologia budowy maszyn, obrabiarki i narzędzia do ciecicia metalu*.

W Nowgorodzkiem Państwowym Uniwersytecie im. Jarosława Mądrego (wtedy Nowgorodzkiem Politechnicznym Instytucie) pracował od 1976 r., faktycznie od czasu jego powstania. Można zatem powiedzieć, że Walerij Nikołajewicz stał się jednym z twórców stworzenia wyższej edukacji inżynierskiej w obwodzie Nowgorodzkiem, poświęcił niemało sił dla jej kształtowania. Pracę w Nowgorodzkiem Politechnicznym Instytucie rozpoczął na stanowisku docenta w *katedrze Technologia Budowy Maszyn*, sprawując w tym czasie w latach od 1976 do 1978 r. stanowisko zastępcy dziekana Wydziału Mechaniczno-technologicznego. W latach 1978 – 1983 był kierownikiem katedry Technologii budowy maszyn, a od roku 1994 r. profesorem w tej samej katedrze.

Walerij Nikołajewicz był jednym z czołowych profesorów uniwersytetu. On prowadził wykłady na specjalności *Technologia budowy maszyn*, kierował projektowymi pracami dyplomowymi i przygotowaniem prac magisterskich. Opublikował ponad 250 prac naukowych, otrzymał 38 patentów na wynalazki. Pod jego kierownictwem obroniono ponad 300 projektów dyplomowych i 10 prac magisterskich.

Profesor Walerij Nikołajewicz został wyróżniony honorowymi tytu-

łami: *Zasłużony pracownik wyższej szkoły Federacji Rosyjskiej i Zasłużony wynalazca Federacji Rosyjskiej*. Ponadto został odznaczony medalem *Weteran pracy*, Jubileuszowym medalem *1000 lat oświaty na Ziemi Nowogródzkiej*, honorową odznaką *Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej* (Polska), medalem *Ministerstwa Edukacji Narodowej* (Polska), *Za szczególne zasługi dla oświaty i edukacji*, honorowym tytułem *Zasłużony pracownik Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego*, *Profesor roku 2017*.

Walerij Nikołajewicz ponad 40 lat poświęcił działalności nauczycielskiej, był wspaniałym wykładowcą, wymagającym pedagogiem, lubił i szanował swoich studentów i był dla nich prawdziwym Nauczycielem.

To był duży pracuś, skromny, inteligentny, dostępny i prosty w obcowaniu człowiek, gotowy pomóc każdemu w skomplikowanych okolicznościach, czujny i troskliwy w stosunku do przyjaciół, kolegów i swojej rodziny.

Trudno mówić o nim w czasie przeszłym. Odczucie straty jest notoryczne. Łączymy się w smutku razem z jego rodziną i bliskimi Walerija Nikołajewicza, wyrażamy im szczerze słowa współczucia. Walerij Nikołajewicz odszedł, lecz zostawił w naszych sercach jaskrawy ślad dobra i pamięci.

Profesor Walerij Nikołajewicz Jemielianow zmarł 10 sierpnia 2019 roku i został pochowany w dniu 13 sierpnia na cmentarzu zachodnim w Nowgorodzie.

5.6. Walerij Nikołajewicz Jemeljanow (1940 – 2019)

Wiktor Karpuszkina

Nie byłem studentem Walerija Nikołajewicza, lecz zdaje mi się, że każdy, komu poszczęściło się z nim (a, raczej, pod jego kierownictwem) pracować, może nazwać się jego uczniem. Zapewne, takim mogę nazwać się i ja, ponieważ, niezbyt długo, ale pracowałem razem z nim nad kilkoma wnioskami na patenty. Kiedy poznałem Walerija Nikołajewicza, on już był posiadaczem wszystkich możliwych tytułów naukowych, miał szacunek kolegów i status jednego z najbardziej znanych profesorów uniwersytetu. O jego fachowej, twórczej i życiowej drodze nie potrafię opowiedzieć lepiej, aniżeli to zrobili koledzy z NovGU w pożegnalnych słowach. Chciałbym podjąć próbę przekazania swoich wrażeń z obcowania z nim, napisać kilka słów o tym, jakim on zostaje w mojej pamięci.

Warto zaznaczyć, że on mógł być drastyczny i szorstki w obcowaniu, wypowiedziach własnej opinii, lecz przy tym zawsze sprawiedliwym i pełnym szacunku. Czego przykładem jest fakt, że, nie zważając na praktycznie trzykrotną różnicę wieku, on zawsze zwracał się do mnie tylko po imieniu z otczęstwem. Edukacja i inteligencja przejawiają się w drobiazgach.

Wszyscy wiedzą, że Walerij Nikołajewicz pisał wiersze, wydawał je w autorskich i kolektywnych zbiorach, a jeden z jego tekstów stał się hymnem Instytutu Politechnicznego. Nie wiem, czy były jeszcze takie precedensy w twórczości Walerija Nikołajewicza, lecz przypadkowo udało mi się zostać współautorem tego hymnu jeszcze na pierwszym roku studiów: na swoją odpowiedzialność i ryzyko dopisałem niewielki kuplet w stylu rap do jego, można powiedzieć, klasycznego utworu (warto zaznaczyć, że muzykę napisał jeden z jego studentów). Nowa wersja hymnu zabrzmiała na ceremonii ślubowania dla studentów, gdzie był obecny i Walerij Nikołajewicz. Można wyobrazić sobie poziom kulturalnego szoku dla człowieka jego pokolenia od takich poetyckich eksperymentów. Lecz on absolutnie się nie zdziwił i uczciwie powiedział, że taki styl, kierunek nie jest jemu bliski, jednak z szacunkiem odnosił się do współczesnego przejawu młodzieżowej kultury i ocenił sam tekst kupletu, jak normalny albo nawet dobry, co, jak rozumiem teraz, było wysoką oceną z jego strony.

Nie mogę nie powiedzieć o tym, że Walerij Nikołajewicz zawsze nadążał za zmianami w czasie. Nie spotykałem innych profesorów, którzy przychodziliby do pracy w słuchawkach. Jak poznałem później, on przesłuchiwał za pomocą Mp3 odtwarzacza wykłady z języka angielskiego, który studiował nie tylko samodzielnie, ale i na grupowych zajęciach kilka razy w tygodniu. Przy czym znajomość języka angielskiego nie była mu potrzebna w jego codziennej działalności zawodowej, on studiował język, według jego słów, *dla siebie, żeby urozmaić umysłową działalność*.

Walerij Nikołajewicz pięknie posługiwał się wszystkimi współczesnymi środkami telekomunikacji i cyfrowymi technologiami, a mówiąc wprost, potrzebny numer telefonu zapisywał od razu do pamięci telefonu komórkowego, a nie na papierek, co potrafią nie wszyscy moi jednolatkowie; znajdował potrzebną informację w Internecie szybciej i efektywniej, niż jego studenci; lubił nadsyłać swoim kolegom naukowe i rozrywkowe materiały na e-maila w postaci linków na wideo z YouTube... Tu wyliczać można bardzo długo, lecz, najważniejszym jest to, że Walerij

Nikołajewicz nigdy nie uważał siebie za asa (to słowo, nawiasem mówiąc, było w jego leksykonie, i on go często wykorzystywał) w zakresie komputerowej techniki i nigdy nie krępował się spytać rady u młodszego kolegi, co rujnuje stereotyp o profesorze-wynalazcy jego pokolenia.

Oddzielnie należy zaznaczyć, jak Walerij Nikołajewicz odnosił się do swojego samochodu (a to może dużo powiedzieć o człowieku). Po praktycznie dziesięciu latach eksploatacji samochód wyglądał, jak nowy. On nigdy nie stronił od wysiłków fizycznych, zawsze sam nosił nielekki akumulator do ładowania na odległość kilkudziesięciu metrów i nikogo nie włączał do tego procesu, nie obciążał swoimi problemami innych, nie zważając na swój status. W ogóle techniczną obsługą (nie wymagającą specjalistycznego sprzętu) zajmował się samodzielnie, pięknie zarządzał samochodem (w czym kilka razy przekonywałem się osobiście) i absolutnie nieprawdopodobnie parkował auto na podwórzu swojego domu: od burty i przedniego zderzaka samochodu do zagrody zawsze zostawiało mniej niż dziesięć (albo i pięć) centymetrów. Zostawiał maksymalny obszar do przejścia po podwórzu pieszym i na przejazd dla innych samochodów: zawsze myślał o ludziach, co go otaczają.

On nie tylko myślał o ludziach, ale i często pomagał w rozwiązywaniu konkretnych spraw. Nie będę przytaczał przykładów (to osobiste historie), lecz mogę powiedzieć, że uczniów i kolegów z pracy, którym pomógł Walerij Nikołajewicz w różnych życiowych sytuacjach, jest niemało. Przy czym on pomagał nie dla jakiejś korzyści, a po prostu ponieważ mógł. Czasami mogło wydawać się, że jest srogi albo nawet nieprzyjemny dla studentów, magistrantów czy doktorantów lecz, jak to teraz rozumiem, takie było jego pedagogiczne podejście. I trzeba powiedzieć, bardzo efektywne. Czasami, roznosząc pracę ucznia w proch i pył, motywował studenta do wykonania nowego rysunku czy dokonania ponownie przeliczeń i przemyślenia logiki prezentacji. Często po podobnego rodzaju konsultacji, nie zawsze przyjemnej dla studenta, Walerij Nikołajewicz, już pożegnawszy się ze studentem, mógł powiedzieć coś podobnego do: *Przecież niezły młody człowiek. Może, jeśli zechce. W zasadzie, nie zła praca, lecz można jeszcze nad nią popracować.*

Podobne zasady stosował do oceny swojej pracy. Nigdy nie widziałem, żeby był zadowolony z wyników za pierwszym razem. W naszej pracy nad wnioskami do patentów Walerij Nikołajewicz zademonstrował mi, jakie znaczenie ma każde słowo w formule wynalazku czy opisie pożytecznego modelu. Powracaliśmy do tekstu wielokrotnie: on propono-

wał spojrzeć na niego z punktu widzenia ekspertów od prawa patentowego, z punktu widzenia fachowca-praktyka w tym obwodzie czy z punktu widzenia prostego obywatela. I każdorazowo znajdowało się coś do skorygowania, uzupełnienia czy przeróbki.

Dziwne było i to, że Walerij Nikołajewicz wciąż myślał nad opracowywanym tekstem, tekstem opisywanego wynalazku i wtedy, gdy wyłączał i gdy włączał komputer i zamykał gabinet. Już następnego dnia mógł zadzwonić i powiedzieć, że przemyślał ponownie nasze wczorajsze wnioski i zaproponował co trzeba zmienić. Celem nie było jedynie opisanie konkretnego, powiedzmy pożytecznego na obecną chwilę modelu, ale zrobić to tak, by z czasem można było wykorzystać go jako pierwowzór dla następnego wynalazku, i tak dalej. Przewidywał tok zdarzeń na kilka kroków w przód z uwzględnieniem kilku możliwych wariantów rozwoju wydarzeń.

Całkiem niedawno, kiedy już nie pracowaliśmy razem, w osobistej rozmowie podzielił się ze mną, że napisał, na pewno, lepszą w swoim życiu formułę wynalazku, objętością do czterech stron. Jak wiadomo, formuła wynalazku przedstawia sobą jednolite zdanie (bez żadnej kropki), co odzwierciedla w sobie całą treść opisywanego wynalazku. Trudno mi było sobie wyobrazić, jak on potrafił stworzyć taką wielką strukturę w ramach jednego zdania w języku rosyjskim i uporać się z nią w trakcie dopracowywania całego koniecznego pakietu dokumentów. Nie znam szczegółów o losie tych papierów lecz, jeśli nie mylę się, to Walerij Nikołajewicz zdążył wysłać je do FIPS, i prędzej czy później ten patent będzie opublikowany. Bardzo chciałbym zapoznać się z jedną z ostatnich i, być może, najwybitniejszą z jego wynalazczych prac.

Mam nadzieję, że Walerija Nikołajewicza nic by nie uraziło z tego co napisałem. Sądzę, że nie lubił nadmiernej uwagi skierowanej na swoją osobę i być może publikacja tych czy innych szczegółów z jego życia, którymi próbowałem się tu podzielić, mogłaby go onieśmielić. Lecz teraz pozostawiam to mojemu sumieniu. Znając jednak Walerija Nikołajewicza myślę, że gdyby przeczytał ten tekst o sobie, najprawdopodobniej powiedziałby: *Dobrze Wiktorze Gennadjewiczu, nie jest źle, lecz można i lepiej. Jest nad czym popracować!*

6. WSPOMNIENIE O PRZYSZŁOŚCI

6.1. Współpraca z perspektywą na przyszłość

Sławomir Wiak – rektor PŁ prof. dr hab. inż., dr h.c. NovGU i Uniwersytetu d'Artois w Arras

Kontakty Politechniki Łódzkiej z Państwowym Uniwersytetem w Nowgorodzie rozpoczęły się w 1968 r., od zawarcia przez ministerstwa odpowiedzialne za szkolnictwo wyższe ZSRR i PRL porozumienia w sprawie wymiany w formie praktyk studentów obu krajów. Szybko okazało się, że chętnych na wyjazd jest więcej niż miejsc. Do dziś wymiana studentów i pracowników obu uczelni objęła ponad 1 000 osób, co owocuje nie tylko zdobytą czysto techniczną wiedzą, ale też poznawaniem kultury, a w efekcie – przyjaźniami.

W kolejnych latach współpraca między Politechniką Łódzką a Państwowym Uniwersytetem w Nowgorodzie rozszerzała się, obejmując także działalność naukową szczególnie w zakresie radioelektroniki. Jako dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki PŁ, na zaproszenie rektora NovGu, brałem udział w 2011 r. w wyjątkowych uroczystościach 50. rocznicy wyższego szkolnictwa w zakresie radioelektroniki w Nowgorodzie Wielkim. Ta wizyta przyczyniła się także do znalezienia nowego obszaru współpracy Politechniki Łódzkiej z Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym w ramach *EUF Campus Europae*.

Podczas spotkania z przedstawicielami władz rosyjskiej uczelni przedstawiłem kierunki prac badawczych prowadzonych na Politechnice Łódzkiej. Złożyłem ofertę współpracy w zakresie mechatroniki i systemów informatycznych, przeprowadziłem wstępne rozmowy na temat opracowania koncepcji napędu elektrycznego i sterowania wózkiem dla inwalidów, którego model mechaniczny został opracowany przez Instytut Politechniczny NovGU. W 2017 r. odebrałem dokument potwierdzający przyznanie patentu na wynalazek: *Wózek inwalidzki o zmiennej bazie*, a rektorzy PŁ i NovGU postanowili rozważyć możliwości utworzenia wspólnej jednostki badawczo-produkcyjnej do dalszych badań nad opatentowanym wynalazkiem i jego komercjalizacją. W czasie tej wizyty miałem też zaszczyt odebrać tytuł i najwyższą godność akademicką – *doktorat honoris causa* Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. To dla mnie wyjątkowe wyróżnienie.

Internacjonalizacja jest strategicznym obszarem rozwoju, dlatego jako rektor Politechniki Łódzkiej dołożyłem wszelkich starań, aby kontynuować współpracę pomiędzy naszymi uczelniami, wspierać kontakty naukowe oraz wymianę studencką.

6.2. Spojrzenie w przyszłość

Jurij Sergiejewicz Borowikow – prof. dr hab. inż. rektor NovGU

Kiedy przystąpiłem do pełnienia obowiązków rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego imienia Jarosława Mądrego (NovGU) w listopadzie 2017 roku, uważnie zapoznałem się z działalnością międzynarodową uniwersytetu. Było mi bardzo miło dowiedzieć się, że znana w Polsce Politechnika Łódzka jest strategicznym partnerem NovGU.

Od swoich kolegów usłyszałem wiele skłaniających do zachwytów opinii o Politechnice Łódzkiej, o jej laboratoryjnej i dydaktyczno-naukowej bazie, Centrum Kształcenia Międzynarodowego (*International Faculty of Engineering*), o studenckim kampusie i o tych wspaniałych ludziach, którzy tam pracują i o wielu z nich, którzy otrzymali zasłużone wyróżnienia Federacji Rosyjskiej i Nowgorodzkiego Uniwersytetu za ich znaczny wkład w rozwój polsko-rosyjskich akademickich związków.

Oczywiście, doświadczałem ogromnego pragnienia poznania się z tymi ludźmi, szczególnie rektorem Sławomirem Wiakiem oraz z twórcą i głównym architektem naszego partnerstwa Aleksandrem Pyciem. Dlatego bardzo cieszyłem się z możliwości powitania jako kierownik NovGU oficjalnej polskiej delegacji z rektorem Wiakiem na czele, która przybyła do Wielkiego Nowogrodu w maju 2018 roku w celu uczestniczenia w *XII Tygodniu Współpracy Międzynarodowej NovGU*, i świętowania razem 50-lecia od dnia nawiązania partnerskich stosunków między naszymi uniwersytetami. Oficjalne rozmowy i przyjacielskie spotkania z polskimi kolegami stały się kolejnym krokiem w umocnieniu współpracy między dwiema wyższymi uczelniami. 7 grudnia 2017 roku w *Dniu Jarosława* dużym zaszczytem było dla mnie wręczyć rektorowi Politechniki Łódzkiej Sławomirowi Wiakowi dokumenty i wszystkie atrybuty *doktora honoris causa NovGU* za jego osiągnięcia naukowe i wybitny wkład w rozwój współpracy między naszymi uniwersytetami.

Dzisiaj łączą nas wspólne zadania strategiczne: przygotowywanie specjalistów dla ekonomiki cyfrowej w ścisłym współdziałaniu z partnerami przemysłowymi i przedstawicielami biznesu, przejście na kształ-

cenie problemowo- i projektowo-zorientowane; stworzenie wirtualnego środowiska edukacyjnego, kształtowanie efektywnych konsorcjów zarówno w kraju, jak i w skali międzynarodowej, w ramach których będą opracowywane i wdrażane w praktyce najnowsze współczesne technologie przemysłowe i edukacyjne.

W tych planach z zadowoleniem witam naszą wspólną działalność w zakresie opracowania współczesnych środków medycznej rehabilitacji, akademicką mobilność wykładowców i studentów obu uniwersytetów, wspólną aktywność projektową i publikacyjną. Myślę, że otwarcie w Wielkim Nowgorodzie Nowgorodzkiej Szkoły Technicznej, a także współczesnych laboratoriów naukowych w NovGU stworzy nowe możliwości do naszej owocnej współpracy.

Z zainteresowaniem oczekuję swojej pierwszej oficjalnej wizyty w Łodzi, która pozwoli mi zapoznać się z Politechniką Łódzką, spotkać się z jej kierownictwem, wykładowcami i studentami. Myślę że spotkania te dadzą nowy impuls dla rozwoju naszego strategicznego partnerstwa.

7. AUTORZY WSPOMNIENÍ – *alfabetycznie*

Bobowkina Daria – Absolwentka Instytutu Ekonomii i Zarządzania NovGU, stypendystka Oxford Russia Fund, uczestniczka kursów języka polskiego prowadzonych w NovGU i praktyk wymiennych na Wydziale OiZ PŁ w latach 2013 i 2014. Od 22 marca 2018 roku pracuje w Centrum Współpracy Polska-Wschód, które jest jednostką organizacyjną Centrum Współpracy Międzynarodowej Politechniki Łódzkiej.

Borowikow Jurij – Profesor dr hab. nauk technicznych. Od listopada 2017 roku p.o. rektora NovGU. W dniu 29.09.2018 na posiedzeniu Rady Naukowej NovGU wybrany na stanowisko Rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego.

Britin Sergiej – Profesor dr nauk technicznych NovGU, przedstawiciel uczelnianej organizacji związków zawodowych w Radzie Naukowej NovGU. Od roku 2003 koordynator współpracy z Politechniką Łódzką, organizator i wielokrotny opiekun grup podczas wymiennych praktyk studenckich. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Britina Aleksandra – Studentka na specjalności Ekonomia Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. Dwukrotnie odbywała praktyki studenckie w Politechnice Łódzkiej: w okresie 18.06.-25.06.2017 roku na Wydziale Organizacji i Zarządzania i w okresie 01.07.-08.07.2018 roku na Wydziale Zarządzania i Inżynierii Produkcji PŁ. Laureatka konkursu Polska i Rosja- dialog pokoleń. Prywatnie wnuczka Siergieja Britin – lat 20.

Dębowski Andrzej – Dr hab. nauk technicznych. Inżynier automatyk. Emerytowany profesor nadzwyczajny Instytutu Automatyki Politechniki Łódzkiej, obecnie zatrudniony w Instytucie Inżynierii Elektrycznej Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy. Kapitan jachtowy.

Fidos Franciszek – Student Wydziału Zarządzania i Inżynierii Produkcji PŁ, uczestnik studenckich praktyk wymiennych w Nowgorodzie w roku 2018.

Filipow Dmirij – Dr hab. nauk technicznych kierownik katedry Technologii Budowy Maszyn NovGU.

Gawrikow Anatolij – Prof. dr hab. nauk socjologicznych. Doktor honoris causa PŁ. Kierownik Katedry Technologii i Systemów Informatycznych NovGU. Od roku 1990, prorektor Nowgorodzkiego Instytutu Politechnicznego, a następnie prorektor Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego. W latach 1998-2008 Rektor NovGU, a od roku 2008 Pre-

zydent NovGU. Aktualnie doradca rektora NovGU. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Jemieljanow Walerij – Profesor dr hab. nauk technicznych, były kierownik Katedry Budowy Maszyn NovGU, posiada czterdziestoletni staż współpracy z PŁ. Zasłużony Wynalazca Federacji Rosyjskiej, współautor patentu na wynalazek: Wózek inwalidzki o zmiennej bazie. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Karpuszkina Wiktor – Absolwent Instytutu Politechnicznego i asystent w Katedrze Budowy Maszyn NovGU, współautor patentu na wynalazek: Wózek inwalidzki o zmiennej bazie. Delegat do Rady Studentów Campus Europae. Aktualnie zatrudniony w Instytucie Mechatroniki i Systemów Informatycznych PŁ

Krysiński Jan – Prof. dr hab. nauk technicznych. Były Dyrektor Instytutu Maszyn Przepływowych, były dziekan Wydziału Mechanicznego. Na przestrzeni 12 lat Rektor Politechniki Łódzkiej. Wyróżniony odznaką Honorowy pracownik wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej.

Matwienko Jurij – St. wykładowca Katedry Architektury i Restauracji NovGU. Były kierownik Katedry Projektowania Architektonicznego NovGU, opiekun projektu dyplomowego: Przywrócenie Nowgorodzkiego Kościoła Katolickiego. W latach 1999-2003 kierownik konkursowej grupy architektonicznej w Łódzkiej Firmie Projektowo - Budowlanej GALBEX.

Pewzner Michail – Prof. dr hab. nauk pedagogicznych. Były dziekan Wydziału Psychologiczno-Pedagogicznego NovGU. Od roku 2006 prorektor NovGU ds. Współpracy Międzynarodowej. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Pietriakow Piotr – Dr hab. nauk pedagogicznych, kierownik Katedry Edukacji Technologicznej i Artystycznej NovGU. Uczestnik projektu Tempu IV. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Pyć Aleksander – Dr nauk technicznych. Emerytowany nauczyciel akademicki w Instytucie Automatyki PŁ. Od roku 1970 powołany na funkcję pełnomocnika Rektora PŁ ds. studenckich praktyk zagranicznych. Wielokrotny organizator i opiekun studenckich praktyk wymiennych. Autor publikacji Łódź-Nowgorod 40 lat wspólnej historii. Doktor honoris causa NovGU. Wyróżniony godnością Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej i honorowym tytułem Zasłużony Pracownik NovGU.

Pyć Tomasz – Mgr inż. Tomasz Pyć. Były asystent w Instytucie Automatyki PŁ, osiemnastokrotny opiekun studenckich praktyk wymiennych w Nowgorodzie. Autor wystawy fotografii Ziemia Nowogrodzka. Współautor patentu Wózek inwalidzki z napędem elektrycznym i zmienną bazą. Wyróżniony Honorowym Dyplomem NovGU. Obecnie zatrudniony na stanowisku Test Engineer w Firmie HARMAN w Łodzi.

Staniec Iwona – Dr nauk technicznych. Była prodziekan Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Łódzkiej. Wielokrotny opiekun grup podczas studenckich praktyk wymiennych. Koordynator Projektu Tempu IV w PŁ. Wyróżniona Honorowym Dyplomem NovGU.

Stawicka Joanna – Magister. Były kierownik Działu Współpracy z Zagranicą. Aktualnie osoba prowadząca w PŁ sprawy dotyczące akredytacji międzynarodowych.

Strumillo Paweł – Prof. dr hab. nauk technicznych. Dyrektor Instytutu Elektroniki Politechniki Łódzkiej, promotor przewodu doktora honoris causa PŁ profesora NovGU Wiktora Robertowicza Webera. Wyróżniony honorowym tytułem Zasłużony Pracownik NovGU.

Świt Małgorzata – Magister. Aktualnie osoba prowadząca w PŁ sprawy dotyczące mobilności studentów i pracowników w krajach partnerskich (poza UE).

Timofejew Władimir – Prof. dr hab. nauk technicznych. Były kierownik Katedry Budowy Maszyn, były dyrektor Instytutu Politechnicznego NovGU, były przewodniczący Rady Miasta Wielkiego Nowgorodu. Współautor patentu Wózek inwalidzki z napędem elektrycznym i zmienną bazą. Wyróżniony odznaką Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej.

Wiak Sławomir – Prof. dr hab. nauk technicznych. Dyrektor Instytutu Mechatroniki i Systemów Informatycznych PŁ, były dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki, były prorektor Politechniki Łódzkiej, aktualnie Rektor Politechniki Łódzkiej. Doktor honoris causa NovGU i Uniwersytetu d'Artois w Arras. Wyróżniony honorowym tytułem Zasłużony Pracownik NovGU.

Wietkina Anna – Doktor nauk ekonomicznych, docent Katedry Teorii Ekonomicznych NovGU, dyrektor Centrum międzynarodowych naukowo-oświatowych projektów ekonomicznych (CMENOP), uczestnik projektu Tempu IV. Wielokrotnie opiekun grup podczas wymiennych praktyk studenckich.

8. GALERIA FOTO

*Rektor Politechniki Łódzkiej
prof. dr hab. Sławomir Wiak
– dr h.c. NovGU*

*Rektor Nowgorodzkiego
Uniwersytetu Państwowego
prof. dr hab. Jurij Siergieje-
wicz Borowikow*

Budynek Rektoratu PŁ

Budynek Rektoratu NovGU

Rektorzy PŁ profesor J. Krysiński i NovGU profesor A. Gawrikow podpisują wieloletnie umowy o współpracy między uczelniami – maj 2008

Rektorzy PŁ profesor J. Krysiński i NovGU profesor A. Gawrikow po podpisaniu umów – maj 2008

Świeczki w Chutyńskim Monastyrze zapalają rektor PŁ profesor Jan Krysiński i dr Aleksander Pyc – maj 2008

Delegacja PŁ nad mogiłą pierwszego rektora NovGU Właimira Soroki – maj 2008

*Rektor PŁ profesor Jan Krysiński
składa kwiaty na mogile rektora
Soroki – maj 2008*

Rektor NovGU profesor A. Gawrikow wręcza odznakę Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej rektorowi PŁ J. Krysińskiemu – maj 2008

Wystąpienie okolicznościowe rektora PŁ profesora Krysińskiego – maj 2008

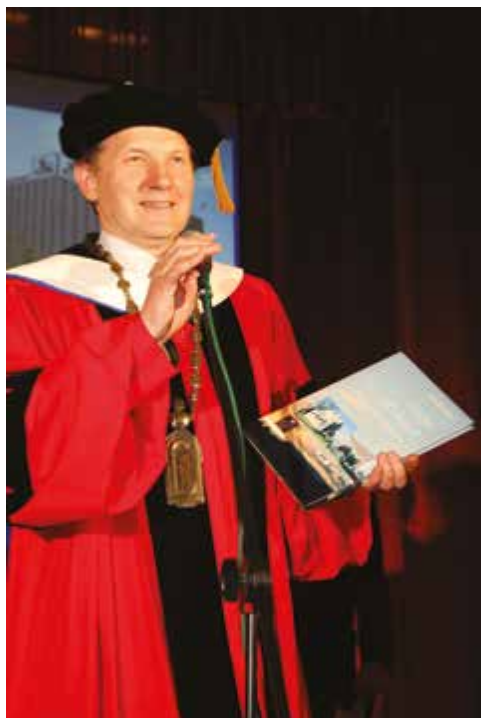
Profesorowie P. Kula, K. Baranowski, K. Kuźmiński i A. Napieralski wyróżnieni Odznaką Honorową pracownik nauki i techniki Federacji Rosyjskiej – maj 2008

Konsul Generalny RP w Sankt Petersburgu dr Jarosław Drozd – maj 2008

Nagrodzeni Honorowym Dyplomem NovGU dr inż. Iwona Staniec i mgr inż. Tomasz Pyć – maj 2008

*Rektor A. Gawrikow prezentuje rosyjską wersję publikacji *Łódź Nowgorod 40 lat wspólnej historii* – maj 2008*

Konsul J. Drozd, rektorzy J. Krysiński i A. Gawrikow oraz dr A. Pyć – maj 2008

Konsul J. Drozd, profesorowie A. Napieralski i S. Britin oraz studentka Saszka Bondarenko – maj 2008

Rektor PŁ Jan J. Krysiński dziękuje za przyznane wyróżnienia – maj 2008

Za wyróżnienie dziękuje profesor A. Napieralski – maj 2008

Za wyróżnienie dziękuje A. Pyć – maj 2008

Coś naprawdę wesołego opowiada prorektor NovGU S. Gudilow – maj 2008

Wyróżnieni profesorowie K. Baranowski i P. Kula – maj 2008

*Za wyróżnienie dziękuje profesor
K. Kuźmiński – maj 2008*

Konsul J. Drozd z gotowym do wręczenia upominkiem dla gospodarzy – maj 2008

Toast w duecie wygłaszają prorektorzy A.Napieralski i M. Pewzner – maj 2008

Delegacja PŁ przed galerią portretów doktorów h.c. NovGU – maj 2008

Nowgorodzki Kreml- widok ze statku na rzece Wolchow – maj 2008

Współautorzy patentu Wózek inwalidzki z napędem elektrycznym i zmienną bazą - profesor Walery Jemielianow i mgr inż. Tomasz Pyć – maj 2008

Profesor technologii budowy maszyn Walery Jemielianow czyta wiersze autorstwa poety Walerego Jemielianowa – maj 2008

„Ja zakazu palenia nie zламаłem“ – twierdzi profesor K. Kuźmiński – maj 2008

Profesor A. Napieralski na bazarze przed krążownikiem Aurora w Sankt Petersburgu – maj 2008

Goście Politechniki Łódzkiej w przeddzień uroczystości 40 lecia współpracy PŁ i NovGU w parku przed palacem rektora PŁ – maj 2008

Wyróżnieni Medalami Edukacji Narodowej profesorowie NovGU: W. Timofejew, B. Selezniew, A. Gawrikow, W. Jemielianow, S. Britin i J. Bondarenko przed Rektoratem PŁ – maj 2008

Goście z Nowgorodu na koncercie pieśni i romansów rosyjskich – maj 2008

Przed bramą wejściową na teren klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie – maj 2008

Obiad w oberży Złoty Młyn w Kruszwie – maj 2008

Spotkanie plenierowe gości PŁ na Pyćlandii w Tuszynie – maj 2008

Rektor Gawrikow wręcza podarek pamiątkowy z Nowogrodu burmistrzowi Tuszyna Tadeuszowi Walasowi – maj 2008

Czas na toasty – zgodnie z rosyjską tradycją rozpoczyna rektor A. Gawrikow – maj 2008

Toast z zawartością strof poezji wygłasza prof. W. Jemielianow – maj 2008

Specjalista od toastów wielowątkowych z morałem prof. W. Timofejew – maj 2008

Rektorzy S. Bielecki i W. Weber w gabinecie rektora NovGU na tle portretu Jarosława Mądrygo – grudzień 2008

Profesor Andrzej Napieralski na scenie Centrum Kultury Akron podczas ceremonii nadania godności doktora h.c. NovGU – grudzień 2008

Wykład okolicznościowy profesora A. Napieralskiego - dr h.c. NovGU – grudzień 2008

Pierwszy wywiad nowego doktora h.c. NovGU A. Napieralskiego dla nowgorodzkiego mediów – grudzień 2008

Kolacja na cześć doktora h.c. NovGU wydana przez rektora A. Gawrikowa – grudzień 2008

Tradycyjne pożegnalne spotkanie z gospodarzami – grudzień 2008

Zwiedzanie Juriewskiego Monastyru – grudzień 2008

Rektor PŁ S. Bielecki otwiera uroczyste posiedzenie Senatu PŁ – październik 2011

Promotor profesor A. Napieralski i kandydat na doktora h. c. PŁ profesor A. Gawrikow – październik 2011

Promotor przewodów profesor A. Napieralski wygłasza laudację poświęconą osobie i osiągnięciom profesora A. Gawrikowa – październik 2011

Dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki profesor S. Wiak odczytuje treść dyplomu honorowego – październik 2011

JM Rektor Politechniki Łódzkiej profesor S. Bielecki dokonuje uroczystego aktu promocji i nadania godności doktora honorowego PŁ profesorowi A. Gawrikowowi – październik 2011

Profesor A. Gawrikow odbiera z rąk rektora S. Bieleckiego dyplom doktora h.c. PŁ – październik 2011

Doktor h.c. PŁ profesor A. Gawrikow wygłasza okolicznościowy wykład – październik 2011

Spotkanie delegacji NovGU z władzami PŁ w sali posiedzeń Senatu – październik 2011

Restauracja Politechnika – rektor NovGU profesor A. Gawrikow składa w imieniu władz uniwersytetu życzenia urodzinowe Aleksandrowi Pyciowi – dr. h.c. NovGU – październik 2011

Dyplom urodzinowy od Nowgorodców dla A. Pycia – październik 2011

Restauracja Polska w Łodzi – goście z Nowgorodu na kolacji wydanej przez JM Rektora PŁ – październik 2011

Restauracja Polska w Łodzi – goście z Nowgorodu na kolacji wydanej przez JM Rektora PŁ – październik 2011

Restauracja Polska w Łodzi – goście z Nowgorodu na kolacji wydanej przez JM Rektora PŁ – październik 2011

Restauracja Polska w Łodzi – goście z Nowgorodu na kolacji wydanej przez JM Rektora PŁ – październik 2011

Tydzień Współpracy Międzynarodowej w Nowgorodzie – I. Staniec, A. Pyć i A. Korczagin przed wejściem do Juriewskiego Podworcia – maj 2010

I z chińskimi studentkami można porozmawiać pod warunkiem, że zna się język rosyjski – maj 2010

Polska Jaskółka – Patrycja Bryszewska prezentuje polskie potrawy w stołówce Instytutu Edukacji Medycznej – maj 2010

Polska Jaskółka – Patrycja Bryszewska w gronie koleżanek prezentuje polskie potrawy – maj 2010

Spotkanie na zapleczu kuchni – Iwona Staniec i Aleksander Pyć z Polską Jaskółką – maj 2010

Uczestnicy imprez Tygodnia Współpracy Międzynarodowej po spotkaniu z przedstawicielami Dumy Wielkiego Nowgorodu – maj 2010

Tort urodzinowy profesor dr h.c. NovGU Olgi Graumann z Uniwersytetu Hildesheim – maj 2010

Prezydent NovGU profesor A. Gawrikow z małżonką Mariną i dziekanem Wydziału EEIiA profesorem S. Wiakiem przed rozpoczęciem uroczystości 65 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej – maj 2010

Poczet Gości Honorowych na uroczystości 65 rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej – maj 2010

Chwila odpoczynku - Marina i Anatolij Gawrikow na laweczce w parku im. M. Klepacza – maj 2010

Goście z Nowgorodu przy okazałym symbolu restauracji Gęsi Puch – maj 2010

Koncert na trzy ręce – Marina Gawrikow i Artur Rubinstei na ulicy Piotrkowskiej w Łodzi – maj 2010

Prezydent A. Gawrikow dokonuje otwarcia wystawy zorganizowanej z okazji 70-lecia urodzin pierwszego rektora NovGU profesora W. Soroki – maj 2010

Delegacja PŁ przy gablocie poświęconej współpracy rektora W. Soroki z Politechniką Łódzką – czerwiec 2010

Rektorzy S. Bielecki i W. Weber podpisują wieloletnią umowę o współpracy między Politechniką Łódzką i Nowgorodzkim Uniwersytetem Państwowym – czerwiec 2010

Profesorowie PŁ S. Bielecki i K. Józwiak w towarzystwie dyrektora profesora W. Webera zwiedzają Instytut Edukacji Medycznej NovGU – czerwiec 2010

W oczekiwaniu na pozostałych gości przed wejściem do Parmskiej Obiteli – czerwiec 2010

Zdjęcie rodzinne gości zagranicznych NovGU z gospodarzami – czerwiec 2010

Rektor PŁ z prezydentem NovGU- pożegnanie przed Jurewskim Podworiem – czerwiec 2010

Profesor S. Bielecki z małżonką Marią na spacerze w parku letniego pałacu w Carskim Siole – czerwiec 2010

Delegacja PŁ przed Pałacem Zimowym w Sankt Petersburgu – czerwiec 2010

Prorektor ds. Współpracy Międzynarodowej Sankt Peterburgskiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego prof. Dmitry Arseniew rozpoczyna wizytę delegacji Politechniki Łódzkiej – czerwiec 2010

Spotkanie w Łodzi wiceprezydenta EUF Campus Europae profesora Wojciecha Wolfa z sekretarzem generalnym profesorem Christophem Ehmannem w sprawie przystąpienia Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego do EUF Campus Europae – październik 2011

Uzgodnienia szczegółów dot. EUF Campus Europae - z prorektorem NovGU profesorem J. Bondarenko – październik 2011

Prezentacja podpisanego wstępnego porozumienia dot. EUF Campus Europae – październik 2011

Delegacja NovGU w towarzystwie prorektora PŁ profesora W. Wolfa przed Rektoratem PŁ – październik 2011

Spotkanie delegacji NovGU z menedżerem Centrum Transferu Technologii PŁ mgr inż. Pauliną Kosmowską – październik 2011

Delegacja NovGU przed wizyta w firmie ERICPOL – październik 2011

Narada robocza z przedstawicielem firmy ERICPOL dr inż. Markiem Gajowniczym – październik 2011

Powitanie uczestników spotkania w sprawie przystąpienia NovGU do EUF Campus Europae – grudzień 2011

Uczetnicy spotkania wysłuchują informacji na temat przygotowań poczynionych w Nov-GU przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do EUF Campus Europae – grudzień 2011

Rektor W. Weber, wiceprezydent EUF Campus Europae profesor W. Wolf i sekretarz generalny profesor Christoph Lehmann z uwagą przysłuchują się dyskusji na temat warunków przystąpienia NovGU do stowarzyszenia – grudzień 2011

Prorektor NovGU profesor Pewzner dokonuje prezentacji osób odpowiedzialnych w NovGU za współpracę z EUF Campus Europae – grudzień 2011

Przedstawia się delegat NovGU do Rady Studentów EUF Campus Europae- Wiktor Karpuszkina – grudzień 2011

Rektor profesor W. Weber zgłasza w imieniu NovGU gotowość podpisania Memorandum o współpracy EUF Campus Europae i NovGU – grudzień 2011

Rektor profesor W. Weber i wiceprezydent EUF Campus Europae profesor W. Wolf podpisują Memorandum o współpracy EUF Campus Europae i NovGU – grudzień 2011

Umowę o współpracy Publicznego Liceum Politechniki Łódzkiej i College NovGU podpisują dyrektor liceum mgr Tomasz P. Kozera i rektor NovGU profesor Wiktor Weber – grudzień 2011

Delegacja Politechniki Łódzkiej w Centrum Kultury Akron przed rozpoczęciem uroczystości Dnia Jarosława Mądryego – grudzień 2011

Spotkanie Konsula Generalnego RP w Sankt Petersburgu Piotra Marciniaka z delegacją Politechniki Łódzkiej – grudzień 2011

Konsul do spraw nauki, oświaty i kultury w rejonie północno – zachodnim Federacji Rosyjskiej Olga Kasperczyk rozmawia z profesorami PŁ A. Napieralskim i S. Wiakiem – grudzień 2011

Czekamy na soljanę w regionalnej restauracji – grudzień 2011

Profesor P. Kula i profesor W. Timofejew, podpisują Porozumienie o współpracy między Nowgorodzkiem Uniwersytem Państwowym imienia Jarosława Mądrego (Rosja) i Centrum Transferu Technologii Politechniki Łódzkiej Sp. z o.o. (Polska) – marzec 2012

Kolacja w Klubie u spadkobierców – rektorzy S. Bielecki i W. Weber oraz prorektorzy P. Paneth i M. Pewzner uzgodnią terminy, miejsca i formy uroczystości związanych z przypadającą w 2013 roku 45-tą rocznicą współpracy PŁ i NovGU – październik 2012

Rektor W. Weber dziękuje za przyznaną mu przez Senat PŁ odznakę Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej – październik 2012

Spotkanie w ATC Autodesk Instytutu Automatyki, podczas którego uzgadniano szczegółowe zasady współpracy z centrum Autodesk NovGU – listopad 2012

Profesor Andrzej Napieralski zapoznaje gości z laboratoriami i pracownikami zespołów badawczych Katedry Mikroelektroniki i Technik Informatycznych – listopad 2012

Profesor Krzysztof Komęza i dr inż. Wojciech Rosiak rozmawiają w Instytucie Mechatroniki i Systemów Informatycznych n.t. programów studiów w zakresie mechatroniki – listopad 2012

Delegacja NovGU składa kwiaty na grobie swego przyjaciela, wielokrotnego organizatora studenckich praktyk wymiennych, dr inż Czesława Żakowskiego – listopad 2012

Dr inż. Jacek Grabarczyk z Instytutu Inżynierii Materiałowej przeprowadza eksperyment polegający na naniesieniu warstwy utwardzającej na modelu instrumentu dostarczonego przez NovGU - listopad 2012

Dyskusja na temat wyników przeprowadzonego eksperymentu – listopad 2012

Spotkanie w Zakładzie Inżynierii Powłok Instytutu Inżynierii Materiałowej, podczas którego profesor Bogdan Wendler i absolwent NovGU mgr Iwan Progalsky przedstawili wyniki prac dotyczących nanoszenia cienkich powłok utwardzających powierzchnie metali – listopad 2012

Restauracja Gęsi Puch – profesor W. Timofejew wręcza prorektorowi PŁ profesorowi P. Kuli pamiątkowy upominek z Nowgorodu – listopad 2012

Piękne szkło – oceniają zgodnie prorektor PŁ profesor W. Wolf i Nowgorodcy profesor W. Jemielianow i docent Aleksander Korczagin – listopad 2012

Przedstawicielki wydziałów chemii i ekonomii NovGU na kolacji powitalnej w restauracji Serenissima – kwiecień 2013

Przed wejściem do Rektoratu na spotkanie władzami uczelni i wydziałów PŁ – kwiecień 2013

Sala Posiedzeń Senatu - prorektor PŁ profesor S. Wiak wita przybyłych z Nowgorodu gości oraz licznie zebranych przedstawicieli jednostek organizacyjnych PŁ zainteresowanych współpracą w zakresie reprezentowanych przez panie specjalności – kwiecień 2013

Trzy różne spojrzenia na temat możliwych form współpracy między uczelniami – kwiecień 2013

Prezentacja o Politechnice Łódzkiej przedstawiona przez prorektora S.Wiaka była odbierana z należytą uwagą i zrozumieniem – kwiecień 2013

Dyrekcja Instytutu Ekonomiki i Zarządzania NovGU w pełnym składzie – kwiecień 2013

Goście z NoVGU po owocnych obradach – „zdjęcie rodzinne“ przed Rektoratem – kwiecień 2013

Prorektor S. Wiak na kolacji pożegnalnej z gośćmi w restauracji Serenissima – kwiecień 2013

Pozytywne oceny wyników wizyty oraz pięknie zastawiony stół zachęcały do ponownego przyjazdu do Politechniki Łódzkiej – kwiecień 2013

Spotkanie gości z Nowgorodu z władzami PŁ na tarasie najwyższego piętra I DS – maj 2013

„Kolację czas zacząć“ - zaproponował rektor S. Bielecki – maj 2013

Goście przyjęli propozycję rektora z zadowoleniem – maj 2013

Delegacja NovGU gotowa do udziału w uroczystościach 68-tej rocznicy powstania Politechniki Łódzkiej i 45 –lecia współpracy PŁ i NovGU – maj 2013

Tradycyjne spotkanie koleżeńskie na Pycelandii w Tuszynie – maj 2013

Wznoszący toast prof. W. Timofejew zachęcał skutecznie do walki z panującym chłodem – maj 2013

Profesor Paolo Di Barba z włoskiego uniwersytetu w Pawii poparł w swoim wystąpieniu propozycję profesora Timofejewa – maj 2013

Ciepła odzież pozwalała przetrwać majowy chłód – maj 2013

Promienie słońca przywróciły uśmiech na twarzach gości – maj 2013

Rozmowy w grupach nieformalnych i fachowa obsługa przez Aleksandra Szirina oryginalnego tulskiego samowara sprzyjały również ociepleniu atmosfery – maj 2013

Tradycyjne spotkanie z gośćmi przed odjazdem – maj 2013

Jesteśmy w komplecie? – pyta rektor Weber – maj 2013

Dwaj ostatni zdążyli przed wyznaczonym czasem odjazdu – maj 2013

Przypadkowe spotkanie na lotnisku Okęcie z rektorem Weberem – maj 2013

Konferencja prasowa rektora S. Bieleckiego dla miejscowych mediów na terenie Muzeum Nowgorodzkiego na Kremlu – czerwiec 2013

Tercet wokalny Niespodzianka – tworzą profesorowie NovGU: Aleksander Szirin, Piotr Pietriakow i Michail Ranienko – czerwiec 2013

Chwila wytchnienia po pracowitym dniu przy dobrej herbacie: Natalia Szajdorowa, profesor Wojciech Wolf i Aleksander Pyć – czerwiec 2013

Rektor W. Weber, dyrektor Instytutu Edukacji Medycznej wita gości przed budynkiem instytutu – czerwiec 2013

Obiad wydany przez dyrektora Instytutu Edukacji Medycznej – czerwiec 2013

Obiad wydany przez dyrektora Instytutu Edukacji Medycznej – czerwiec 2013

Obrady plenarne w Sali Posiedzeń Rektora NovGU – czerwiec 2013

Obrady plenarne w Sali Posiedzeń Rektora NovGU – czerwiec 2013

Obrady plenarne w Sali Posiedzeń Rektora NovGU – czerwiec 2013

Rektor NovGU profesor W. Webet dokonuje uroczystego otwarcia Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej – czerwiec 2013

Prorektor PŁ profesor W. Wolf w wystąpieniu okolicznościowym podczas otwarcia Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej – czerwiec 2013

Rektor PŁ profesor S. Bielecki wręcza odznakę Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej dyrektorowi Centrum profesorowi W. Timofejewowi – czerwiec 2013

W imieniu nwyóżnionych glos zabiera profesor S. Britin – czerwiec 2013

Występ zespołu folklorystycznego młodzieży Polonii Nowgorodzkiej – czerwiec 2013

Uroczyste przecięcie wstęgi podczas otwarcia Centrum Współpracy Rosyjsko-Polskiej – czerwiec 2013

Ojcowie sukcesu: rektor PŁ S. Bielecki, konsul R.P. w Sankt Petersburgu P. Marciniak, rektor NovGU W. Weber, dyrektor Centrum W. Timofejew – czerwiec 2013

Pierwsze egzemplarze publikacji w języku rosyjskim n.t. uczestnictwa NovGU w projekcie EUF Campus Europea – czerwiec 2013

Dr h.c. Aleksander Pyć odbiera z rąk rektora NovGU profesora Webera list dziękczynny „Za duży wkład w owocną współpracę między Nowgorodzkiem Uniwersytetem Państwowym i Politechniką Łódzką” – czerwiec 2013

Rzeźba legendarnego Sadko przypominająca o 1150-leciu Wielkiego Nowgorodu – czerwiec 2013

Prorektorzy PŁ profesorowie P. Paneth i S. Wiak na zielonej trawce w pobliżu wioski Izhitsy – czerwiec 2013

Ikona Matki Boskiej Kazanskiej i tekst zalecanej modlitwy przy źródleku uzdrawiającej wody – czerwiec 2013

Przerwa w podróży na drugie śniadanie – czerwiec 2013

Widok na monaster leżący na Wyspie Sielickiej Jeziora Waldajskiego – czerwiec 2013

W muzeum dzwonów w Waldaju – czerwiec 2013

Profesor W. Wolf na tle Jeziora Waldajskiego – czerwiec 2013

Deszczowe powitanie gości w Waldajskim Monasterze – czerwiec 2013

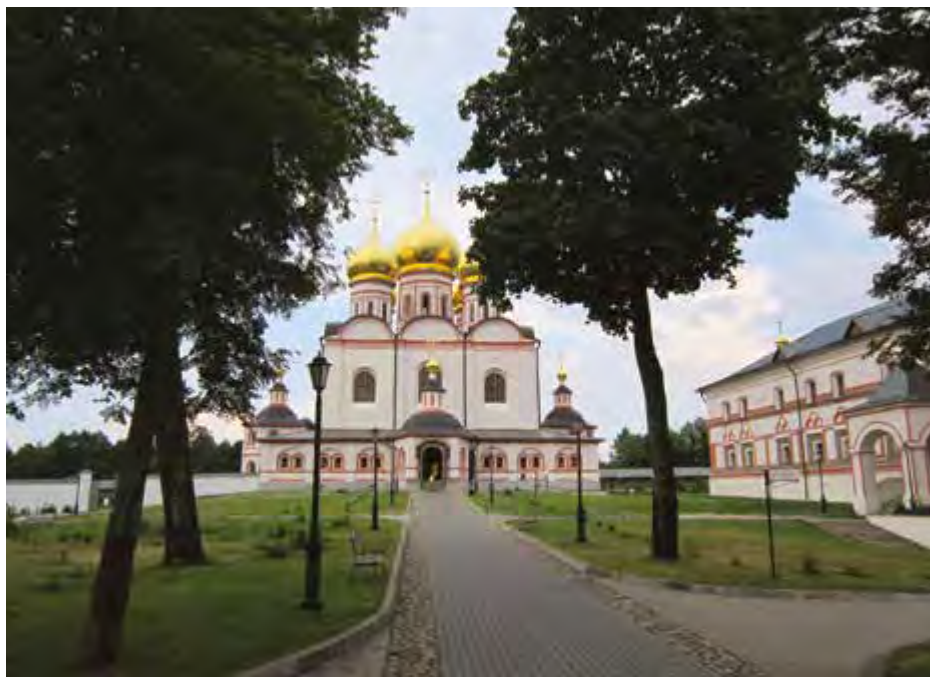
Pokój hotelowy – dawniej cela jednoosobowa mnicha – czerwiec 2013

Spotkanie z mnichem przewodnikiem – czerwiec 2013

„Rozpoczynamy zwiedzanie“ – powiedział przewodnik – czerwiec 2013

Murowany Sobór Monasterski pod wezwaniem Zaśnięcia Matki Bożej – czerwiec 2013

Ikonostas w Soborze Monasterskim – czerwiec 2013

Kołacja w jadalni przełożonego klasztoru – czerwiec 2013

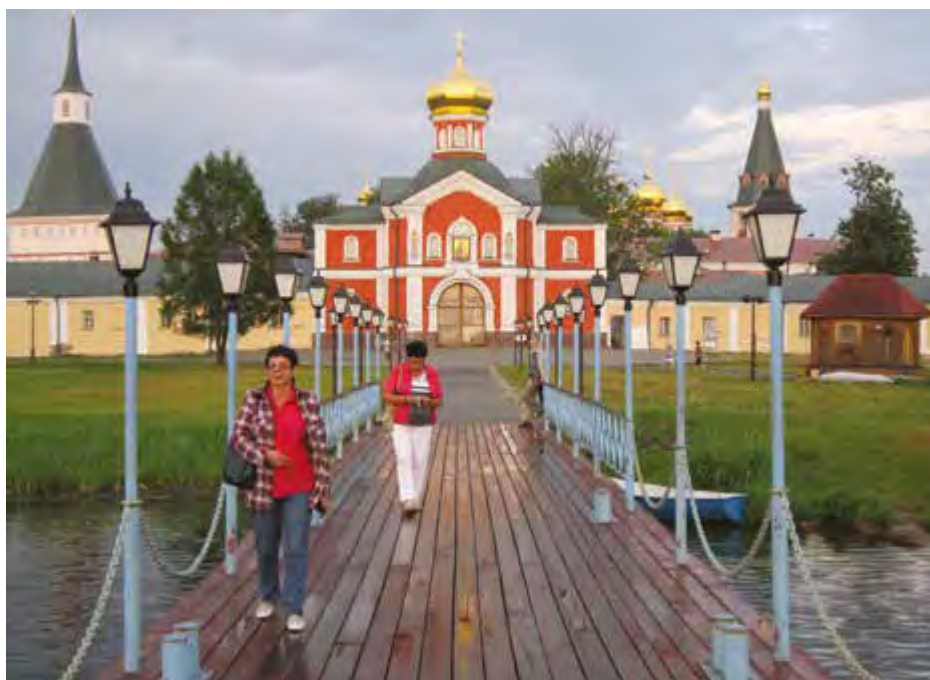
Pięknie zastawiony stół, smaczne potrawy – czerwiec 2013

„Zdjęcie rodzinne“ z dyżurnym mnichem – czerwiec 2013

Prorektor S. Wiak na pomoście Jeziora Waldaj – czerwiec 2013

Panie Maria i Krystyna na spacerze – czerwiec 2013

Śniadanie w jadalni przełożonego klasztoru mniej obfite niż kolacja ale również bardzo smaczne – czerwiec 2013

Zaproszeni goście przed wejściem do Teatru F. Dostojewskiego w oczekiwaniu na rozpoczęcie uroczystości – czerwiec 2013

Zaproszeni goście przed wejściem do Teatru F. Dostojewskiego w oczekiwaniu na rozpoczęcie uroczystości – czerwiec 2013

Zaproszeni goście przed wejściem do Teatru F. Dostojewskiego w oczekiwaniu na rozpoczęcie uroczystości – czerwiec 2013

Rektor Politechniki Łódzkiej profesor Stanisław Bielecki na scenie podczas prezentacji przez prezydenta NovGU A. Gwrikowa uzasadnienia przyznania Medalu im. Jarosława Mądrzego Pierwszego Stopnia – czerwiec 2013

Rektor NovGU profesor W. Weber wręcza przyznany Rektorowi PŁ profesorowi Stanisławowi Bieleckiemu Medal im. Jarosława Mądrzego Pierwszego Stopnia – czerwiec 2013

Rektor S. Bielecki dziękując za wyróżnienie – czerwiec 2013

Kolacja w restauracji Sadko wydana z okazji jubileuszu dwudziestolecia powstania Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego i 45-tej rocznicy stosunków partnerskich uniwersytetu z Politechniką Łódzką – czerwiec 2013

Identyfikacja gości przeprowadzona – można zaczynać – czerwiec 2013

Rektor PŁ profesor S. Bielecki wręcza dyrektorowi Centrum Współpracy Rosyjsko Polskiej profesorowi W. Timofejewowi pamiątkowy album z zabytkami Łodzi – czerwiec 2013

Tradycyjne zdjęcie przed pożegnaniem z Nowgorodem – czerwiec 2013

Spotkanie delegacji Samorządowców Wielkiego Nowgorodu i Obwodu Kaliningradzkiego z prezydent Łodzi Hanną Zdanowską – listopad 2013

Pamiątkowy dyplom z pieczęcią Jarosława Mądrogo przyznany prezydent Hannie Zdanowskiej wręcza przewodniczący Dumy Wielkiego Nowgorodu Władimir Timofejew – listopad 2013

Upominek od Mera Wielkiego Nowgorodu wręcza Anton Zemljak – listopad 2013

Pamiątka ze stolicy Kraju Bursztynowego Rosji wręcza przedstawiciel Kaliningradu – listopad 2013

Zestaw materiałów promocyjnych o Łodzi otrzymuje z rąk prezydent Hanny Zdanowskiej przewodniczący Dumy W. Timofejew – listopad 2013

O wspólnych planach na najbliższą przyszłość rozmawiają prezydent Łodzi Hanna Zdanowska i przewodniczący Dumy Wielkiego Nowgorodu Władimir Timofejew – listopad 2013

Inicjatorzy nawiązania kontaktów między Łodzią i Nowgorodem profesorowie W. Wolf i W. Timofejew – listopad 2013

Tradycyjna głazdzenie nosa Julianowi Tuwimowi – listopad 2013

Mer Nowgorodu Anton Zemljak i Julian Tuwim na ławeczce – listopad 2013

Goście z Nowgorodu w przestrzeni trójwymiarowej – listopad 2013

Kolacja pożegnalna w restauracji Gęsi Puch – listopad 2013

Restauracja Revelo – spotkanie organizatorów targów Na Styku Kultur z delegacją Nowogrodu – luty 2014

Profesor W. Wolf otwiera dyskusje na temat programu imprez w ramach targów Na Styku Kultur – luty 2014

Czym nas zaskoczą organizatorzy imprez? – zastanawiają się uczestnicy spotkania – luty 2014

Targi zostały otwarte. Sukcesów życzą sobie nawzajem prorektor PŁ Sławomir Wiak i przewodniczący Dumy Władimir Timofejew – luty 2014

Targi zostały otwarte. Mer Nowgorodu Anton Zemljak z małżonką , przedstawiciel Urzędu Miasta Marina Kulisiewicz i profesor Wojciech Wolf – luty 2014

Konferencja prasowa inicjatorów współpracy Łodzi i Nowgorodu – luty 2014

Prezentacja podpisanego Listu Intencyjnego o współpracy pomiędzy miastami Łódź i Nowgorod Wielki – luty 2014

Kapela ludowa budziła powszechne zainteresowanie – luty 2014

Rezerwowo członek kapeli, przewodniczący Dumy – W. Timofejew – luty 2014

Rektor PŁ profesor Stanisław Bielecki otwiera uroczystą Inaugurację Nowgo Roku Akademickiego 2016/2017 – październik 2016

Pierwsze wystąpienie profesora Sławomira Wiaka jako Rektora PŁ na lata 2016-2020 – październik 2016

Profesor Anatolij Gawrikow składa w imieniu Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego gratulacje z okazji objęcia funkcji Rektora PŁ przez profesora Sławomira Wiaka – październik 2016

Rektorzy Politechniki Łódzkiej: były profesor S. Bielecki i nowy profesor S. Wiak – mniej oficjalnie – październik 2016

Delegacja Politechniki Łódzkiej w gabinecie Rektora Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego profesora J. Borowikowa – grudzień 2017

Rektor PŁ profesor S. Wiak udziela wywiadu przed spotkaniem delegacji PŁ z przedstawicielami władz NovGU – grudzień 2017

Profesorowie S. Wiak, I. Zbiciński i S. Hausman gotowi do prezentacji materiałów o Politechnice Łódzkiej – grudzień 2017

Informacje ogólne o Politechnice Łódzkiej przedstawia rektor S. Wiak – grudzień 2017

Dziekan Wydziału EEiA profesor Hausman informuje o pracach badawczych i kierunkach kształcenia w PE – grudzień 2017

Goście w Centrum Kultury Akron przed rozpoczęciem uroczystości – grudzień 2017

Goście w Centrum Kultury Akron przed rozpoczęciem uroczystości – grudzień 2017

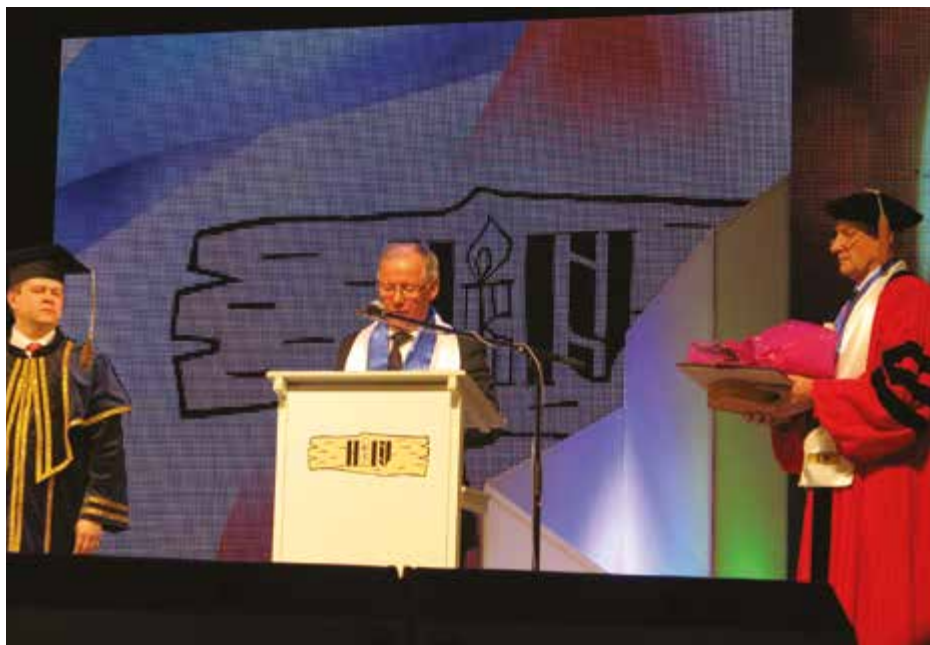
Rektor NovGU J. Borowik otwiera uroczystości z okazji Święta Patrona Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego Jaroslawa Mądrego – grudzień 2017

Profesor A. Gawrikow przedstawia sylwetkę i dorobek kandydata do godności doktora h.c. NovGU profesora S. Wiaka – grudzień 2017

Aktu wręczenia szarfy i dyplomu doktorowi h.c. profesorowi Sławomirowi Wiakowi dokonuje rektor NovGU profesor J. Borowikow – grudzień 2017

Wystąpienie okolicznościowe doktora h.c. NovGU profesora Sławomira Wiaka – grudzień 2017

Doktor h.c. NovGU profesor Sławomir Wiak w gronie przyjaciół z Politechniki Łódzkiej – grudzień 2017

Doktor h.c. NovGU profesor Sławomir Wiak w gronie przyjaciół z Politechniki Łódzkiej i przedstawicieli władz Nowgorodzkiego Uniwersytetu Państwowego – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Kolacja w restauracji Malinowka wydana na cześć nowego doktora h.c. NovGU z udziałem członków delegacji PŁ i władz NovGU – grudzień 2017

Wizyta delegacji PŁ w gościnnym domu Nataszy i Segrieja Britinów – grudzień 2017

Wizyta delegacji PŁ w gościnnym domu Nataszy i Segrieja Britinów – grudzień 2017

Przypadkowe spotkanie delegacji PŁ z rektorem NovGU Borowikowem na spacerze w Antonowie – grudzień 2017

Hotel VOLHOV – tradycyjna baza noclegowa delegacji Politechniki Łódzkiej podczas pobytu w Nowgorodzie – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – sprawdzenie listy obecności gości z Łodzi – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – koncert skrzypcowy – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – wystąpienie duetu doktorów h.c. NovGU Sławomira Wiaka i Aleksandra Pycia – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – goście z Łodzi – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – goście z Nowgorodu – maj 2018

Restauracja na statku Flagman – goście z Łodzi – maj 2018

Widok na statek Flagman z garbatego mostu na Wołchowcie – maj 2018

Chwila rozmowy podczas nocnego spaceru pod murami Nowgorodzkiego Kremla – maj 2018

Rektor PŁ S. Wiak zgłasza pomysł, opracowania publikacji zawierającej wydarzenia z ostatniej dekady – maj 2018

Rektor PŁ profesor S. Wiak udziela wywiadu dla Telewizji Nowgorodzkiej – maj 2018

Rektor NovGU profesor J. Borowikow otwiera uroczyste spotkanie poświęcone 50 rocznicy nawiązania współpracy PŁ i NovGU – maj 2018

Wystąpienie okolicznościowe rektora PŁ profesora S. Wiaka – maj 2018

Gratulacje jubilatom składa wicekonsul RP w Sankt Petersburgu Krzysztof Kirdzik – maj 2018

Wykład prezydenta NovGU profesora A. Gawrikowa o historii 50-letniej współpracy PE i NovGU – maj 2018

O wydarzeniach z pięćdziesięciu wspólnie spędzonych lat wspominał Aleksander Pyc dr h.c. NovGU – maj 2018

Rektorzy profesor J. Borowikow i S. Wiak podpisują umowy o współpracy na kolejne lata – maj 2018

Uczestnicy wspólnych wydarzeń na spotkaniu jubileuszowym – maj 2018

Uczestnicy wspólnych wydarzeń na spotkaniu jubileuszowym – maj 2018

Przed rozpoczęciem obrad plenarnych Międzynarodowego Forum Tradycje zarządzania publicznego i nowoczesność – maj 2018

Rektor PŁ profesor Sławomir Wiaka wygłasza referat na temat Tradycje i współczesne trendy w szkolnictwie wyższym w Polsce. – maj 2018

Rektor PE profesor Sławomir Wiak wygłasza referat na temat Tradycje i współczesne trendy w szkolnictwie wyższym w Polsce – maj 2018

W przerwie obrad spotkanie delegacji PE z kierownictwem NovGU i Metropolią Nowogrodu i Starej Russy Lwem – maj 2018

Metropolita Nowgorodu i Starej Russy Lew w towarzystwie rektorów PŁ profesora S. Wiaka i NovGU profesora J. Borowikowa – maj 2018

Sala wystawowa NovGU – rozmowa rektorów z wicekonsulem RP w Sankt Petersburgu K. Kirdzikiem – maj 2018

Rektor NovGU Jurij Borowikow, przedstawiciel NovGU w Radzie Studentów EUF Campus Europea Wiktor Karpuszkin, rektor PŁ Sławomir Wiak i wicekonsul RP w Sankt Petersburgu Krzysztof Kirdzik – maj 2018

Zebrani z uwagą wysłuchują wystąpień wspomnieniowych – maj 2018

Przyjaciele od roku 1994 profesor Mirza Imamowich Biczurin i Aleksander Pyć dr h.c. NovGU – maj 2018

Dyskusja specjalistów: fizyk ciała stałego prof. B. Selezniw, lekarz kardiolog prof. W. Weber, inżynier automatyk A.Pyć, których połączyła wspólna pasja – współpraca międzynarodowa – maj 2018

Męska rozmowa nowych przyjaciół – rektorów PŁ i NovGU – maj 2018

Męska rozmowa starych (od 2003 roku) przyjaciół doktorów h.c. NovGU i PŁ – maj 2018

Perynskij Rohzdestva Bogomatieri Skit – wejście – maj 2018

Profesor Pawel Strumillo pokonuje furtę w Skicie – maj 2018

Natalia Szajdorowa i prof. Paweł Strumiłło w Restauracji Gruzińskiej – maj 2018

Wybrane danie prezentowało się i smakowało wspaniale – maj 2018

Spotkanie w Instytucie Edukacji Medycznej NovGU – maj 2018

Profesor W. Weber prezentuje profesorowi P. Strumillo wyniki swoich prac badawczych – maj 2018

Profesor M.I. Biczurin zgłasza propozycje wspólnych tematów prac badawczych – maj 2018

Profesor P. Strumillo reaguje na propozycje prof. Biczurina natychmiast i pozytywnie – maj 2018

Uzgodnienia dokonane, można zrobić wspólne zdjęcie – maj 2018

Powitanie gości przed rozpoczęciem Dnia Kultury Angoli – maj 2018

Taniec narodowy studentek Angoli – maj 2018

Goście z PŁ w gronie studentów - artystów z Angoli – maj 2018

Tradycyjne zdjęcie przed wyjazdem z Instytutu Edukacji Medycznej – maj 2018

Tygodzień Współpracy Międzynarodowej dobiegł końca – profesor Paweł Strumillo przed odlotem do kraju – maj 2018

Delegacja NovGU przed Rektoratem PŁ w dniu przybycia do Łodzi – maj 2018

Delegacja NovGU przed Rektoratem PŁ w pełnym składzie – maj 2018

Goście z Nowgorodu na kolacji w Rektoracie PŁ – maj 2018

Rektor NovGU W. Weber z małżonką Swietlaną po spożyciu smacznego poczekajki – maj 2018

Prorektor PŁ profesor Dariusz Gawin przedstawia historię nowej siedziby Rektora – maj 2018

Delegacja NovGU w gabinecie prorektora D. Gawina - maj 2018

Delegacja NovGU w gabinecie prorektora D. Gawina - maj 2018

Pamiątkowe „rodzinne zdjęcie“ pod konarami Fabrykanta - maj 2018

Prezydent NovGU A. Gawrikow i rektor W. Weber w towarzystwie prorektora PŁ D. Gawina - maj 2018

Goście z Nowgorodu w towarzystwie prorektora PŁ D. Gawina i profesora Krzysztofa Lewensteina recenzenta doktoratu h.c. profesora A. Gawrikowa – maj 2018

Goście zajmują miejsca w audytorium im. Soltana – maj 2018

Audytorium im. Soltana zapelnilo się. W pierwszym rzędzie goście z Nowgorodu – maj 2018

Sylwetkę i dorobek profesora Wiktora Webera przedstawia promotor doktoratu h.c. profesor Paweł Strumillo – maj 2018

Chwila ogłoszenia decyzji Senatu PŁ o nadaniu godności doktora h.c. profesorowi Wiktorowi Weberowi – maj 2018

Aktu promocji dr h.c. dokonuje JM Rektor PŁ profesor S. Wiak – maj 2018

Profesor NovGU Wiktor Weber odbiera z rąk rektora PŁ profesora S. Wiaka dyplom doktora h.c. Politechniki Łódzkiej – maj 2018

Wykład okolicznościowy wygłasza dr h.c. PŁ profesor W. Weber – maj 2018

Profesorowie NovGu Aleksander Szirin i Piotr Pietrienko prezentują otrzymane odznaki Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej – maj 2018

Goście z Nowgorodu w audytorium im. Sołtana – „zdjęcie rodzinne” – maj 2018

Spotkanie na zielonej trawce przyszłego placu budowy Alchemium – maj 2018

Wspólny obiad gości z Nowgorodu z władzami PŁ w budynku LabFactor, wymiana podarków – maj 2018

Wspólny obiad gości z Nowgorodu z władzami PŁ w budynku LabFactor, wymiana podarków – maj 2018

Wystąpienie nowego doktora h.c. PŁ profesora W. Webera z doskonałym przekładem na język polski Darii Bobowkiny – maj 2018

Spotkanie gości przed kolacją wydaną przez Rektora PŁ w Klubie Spadkobierców – maj 2018

Rektor PŁ profesor S. Wiak składa gratulacje nowemu członkowi społeczności akademickiej PŁ profesorowi W. Weberowi oraz podziękowania za dotychczasową aktywną współpracę z PŁ profesorom A. Szirinowi i P. Pietriakowowi – maj 2018

Profesor W. Weber na pamiątkę dzisiejszej uroczystości wręcza Rektorowi PŁ profesorowi Wiakowi statuetkę sowy uznawanej powszechnie jako symbol mądrości – maj 2018

W imieniu delegacji NovGU profesor Anatly Gawrikow dr h. c. PŁ dziękuje rektorowi PŁ i wszystkim osobom zaangażowanym we współpracę między uczelniami – maj 2018

Dyrektor CWM dr inż. Dorota Piotrowska wznosi toast za dalszą owocną współpracę między uczelniami – maj 2018

Z zainteresowaniem goście oczekiwali na podanie na stół specjalności zakładu, którym jest Żur staropolski w misie chlebowej – maj 2018

Żur staropolski w misie chlebowej podano na stół – maj 2018

Sądząc po minach gości Żur staropolski smakuje znakomicie – maj 2018

W oczekiwaniu na kolejne tradycyjne toasty – maj 2018

W oczekiwaniu na kolejne tradycyjne toasty – maj 2018

W oczekiwaniu na kolejne tradycyjne toasty – maj 2018

Toast pożegnalny wznosi rektor NovGU profesor Wiktor Weber dr h.c. PL - maj 2018

Zgodnie z rosyjską tradycją – chwila wyciszenia przed odjazdem – maj 2018

Pożegnanie gości odjeżdżających sprzed hotelu Holiday In udokumentowane pamiątkowym rodzinnym zdjęciem – maj 2018

Autor wspomnień były rektor Politechniki Łódzkiej profesor Jan Krysiński wraz z małżonką Haliną w towarzystwie państwa Mariny i Anatolija Gawrikow – maj 2008

Goście z Nowgorodu w domu państwa Haliny i Jana Krysińskich – maj 2008

Autor wspomnień profesor Paweł Strumiłło przed popiersiem patrona NovGU Jarosława Mądrego – grudzień 2017

Jurijewskij Monastyr w porannej mgle – foto autora wspomnień prof. Pawła Strumillo – maj 2018

Autorzy wspomnień profesor P. Strumillo i Wiktor Karpuszkin nad brzegiem Jeziora Ilmień – maj 2018

Autorka wspomnień dr inż. Iwona Staniec na Pyćlandii – maj 2008

Autorka wspomnień mgr Joanna Stawicka na Pyćlandii – maj 2008

Autorka wspomnień mgr Joanna Stawicka na terenie Nowgorodzkiego Kremla – maj 2008

Rektor PŁ profesor Jan Krysiński w towarzystwie autora wystawy mgr inż. Tomasza Pycia otwiera w Politechnice Łódzkiej wystawę foto Ziemia Nowogrodzka – maj 2008

Gość wystawy: prezydent NovGU profesor Anatolij Gawrikow – maj 2008

Gość wystawy: główny specjalista ds współpracy z zagranicą Ludmila Kozłowa – maj 2008

Gość wystawy: Kierownik Katedry Budowy Maszyn NovGU profesor Walery Jemieljanow – maj 2008

Goście wystawy: profesor Jan Krysiński w towarzystwie Agnieszki – maj 2008

Goście wystawy: Marina Gawrikow, opiekun praktyk wymiennych w Nowgorodzie Waldemar Wolański i Aleksander Pyć dr h.c. NovGU – maj 2008

Goście wystawy: prof. Keneth Brookes - dr h.c. NovGU z HUUL University Wielka Brytania i mgr Agnieszka Michałowska – Dutkiewicz – maj 2008

Goście wystawy: uczestniczka praktyk studenckich w Nowgorodzie dr inż. Hanna Morawska i kanclerz PŁ dr inż. Stanisław Starzak – maj 2008

Gość wystawy: prof. Franz-Josef Kaiser – dr h.c. NovGU z Uniwersytetu Paderborn w towarzystwie autora wystawy Tomasza Pycia – maj 2008

Goście wystawy: autorzy wspomnień profesor Andrzej Dębowski i mgr Joanna Stawicka – maj 2008

Gość wystawy: wieloletni organizator i opiekun wymiennych praktyk studenckich dr inż. Jerzy Szewczuk – maj 2008

Goście wystawy: profesor Stanisław Bielecki w towarzystwie autorki wspomnień dr inż. Iwony Staniec – maj 2008

Goście wystawy: profesorowie Stanisław Bielecki, Andrzej Napieralski i Aleksander Pyć- dr h.c. NovGU – maj 2008

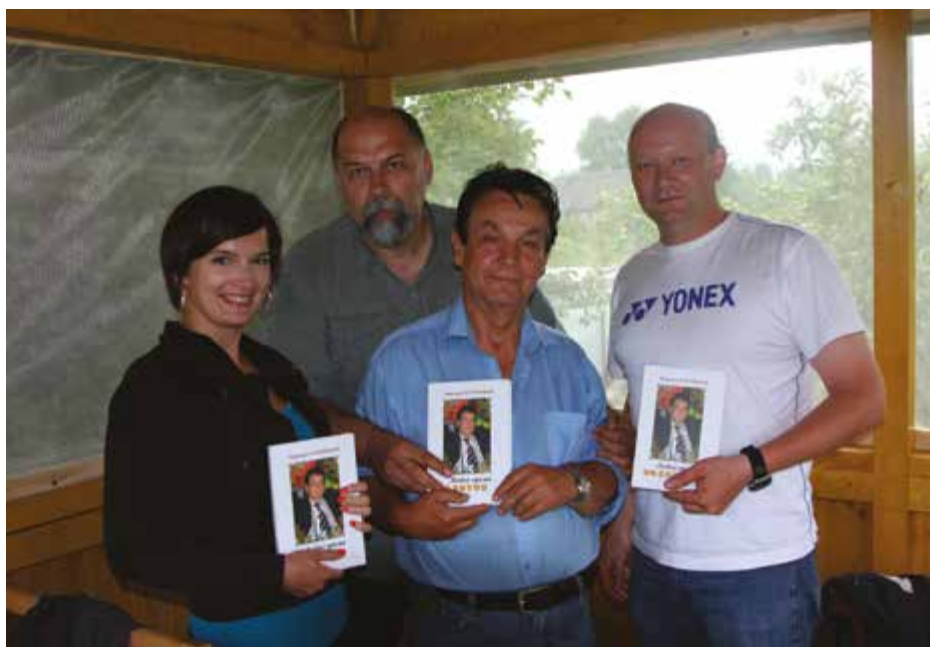
Gość wystawy: autor wystawy Tomasz Pyć odbiera zasłużone gratulacje od specjalisty w zakresie fotografii naukowej profesora Ryszarda Pawlaka – maj 2008

Świeże szaszłyki z dzikich kaczek u Wiktora w miejscowości Ustie – lipiec 2011

Niezapomniane chwile spędzane z Wołodią i Dmitrijem na rybakie czyli wędkowaniu miejscowości Rurikovo Gorodisze na jeziorze Ilmien – lipiec 2011

Atrakcją wieczorów był sąsiad Wiktora Eduard Kuzniecowa człowiek, który pisał teksty piosenek dla Alły Pugaczowej – lipiec 2011

Prawdziwy artysta pochłnięty twórczością – wrzesień 2011

Autorka wspomnień mgr Małgorzata Świt z koleżankami z Instytutu Ekonomii NovGU na terenie Nowgorodzkiego Kremla – czerwiec 2017

Małgorzata Świt na spotkaniu z Polonią Nowgorodzką – czerwiec 2017

Autor wspomnień profesor Anatolij Gawrikow dr h.c. PŁ w towarzystwie profesora Sławomira Wiaka dr h.c. NovGU przed galerią portretów doktorów h. c. NovGU – maj 2018

Autor wspomnień Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej profesor Sergiej Britin – czerwiec 2018

Profesor Sergiej Britin w towarzystwie profesora Sławomira Wiaka dr h.c. NovGU przed galerią portretów doktorów h. c. NovGU – czerwiec 2018

Autor wspomnień Zasłużony dla Politechniki Łódzkiej profesor Walerij Jemielianow – grudzień 2017

Profesor Walerij Jemielianow wręcza współautorowi patentu profesorowi Sławomirowi Wiakowski dokumenty potwierdzające przyznanie patentu na wynalazek: Wózek inwalidzki o zmiennej bazie – grudzień 2017

Mistrz i jego autoportret – autor wspomnień architekt Jurij Matwijenko – grudzień 2008

Jurij Matwijenko w gronie starych i nowych przyjaciół - grudzień 2017

Jurij Matwijenko i Siergiej Britin często wspominają chwile spędzone w Łodzi – grudzień 2017

Dr Anna Wietkina wśród uczestników konferencji TEMPUS-TACIS na Uniwersytecie Paderborn (Niemcy) – październik 2005

Dr Anna Wietkina na spotkaniu z opiekunami studenckich praktyk wymiennych na Pyćlandii – sierpień 2010

Dr Anna Wietkina na spotkaniu z opiekunami studenckich praktyk wymiennych na Pyćlandii – sierpień 2010

Autorka wspomnień Daria Bobowkina przy fontannie na terenie kampusu Politechniki Łódzkiej – lipiec 2013

Studenci NovGU podczas praktyk studenckich przed wizytą w firmie Infosys – lipiec 2013

Daria Bobowkina prezentuje NovGU w ramach Dni Otwartych Uniwersytetu Łódzkiego – listopad 2013

Sudenci NovGU podczas praktyk studenckich przed wizytą w budynku Rektoratu – lipiec 2014

„Mam cię“ – mówi Daria do Wiktora – lipiec 2014

„Spójrz mi w oczy“ wydają się mówić zarówno Daria i Wiktor – lipiec 2014

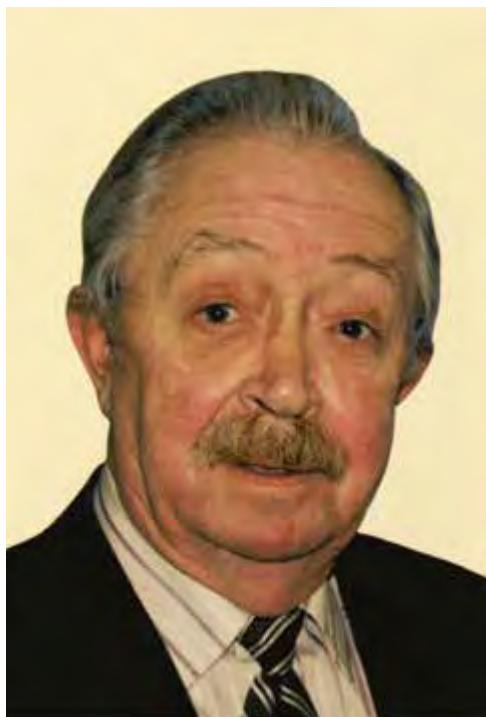
Daria Bobowkina jako reprezentantka Politechniki Łódzkiej w ramach Targów Edukacyjnych w Moskwie – luty 2019

Autorka wspomnień Aleksandra Britina – Laureatka konkursu Polska i Rosja- dialog pokoleń. Prywatnie wnuczka Siergieja Britin – lipiec 2019

*Studenci NovGU podczas praktyki na Wydziale Zarządzania i Inżynierii Produkcji PŁ
– lipiec 2018*

Konstantin Buzuluckij (1942-2011)

Autor Aleksander Pyć i tłumacz na język rosyjski Konstantin Buzułuckij publikacji Łódź Nowgorod 40 lat wspólnej historii podczas promocji książki w Nogrordzie – maj 2008

Dwaj przyjaciele, którzy już od nas odeszli Konstantin Buzułuckij i Hubert Górski w przerwie zajęć na praktykach studenckich odwiedzili Pyćlandię – lipiec 2010

Józef Mayer (1939-2016)

Profesor Józef Mayer odbiera dyplom doktora honoris causa Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku Białej – 2006

Hubert Górski (1935-2017)

Dr inż. Hubert Górski odbiera z rąk rektora NovGU profesora Anatolija Gawrikowa Honorowy Dyplom NovGU – maj 2008

Dr inż. Hubert Górski na Pyćlandii z Nataszą i Sergiejem Britinami – sierpień 2010

Dr inż. Hubert Górski na spotkaniu z opiekunami studenckich praktyk wymiennych na Pyćlandii – sierpień 2010

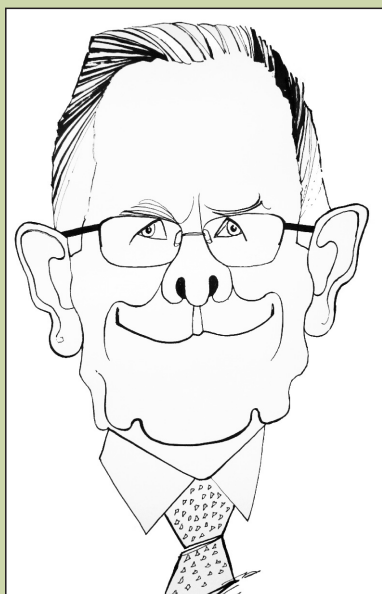
Dr inż. Hubert Górski na spotkaniu z opiekunami studenckich praktyk wymiennych na Pyćlandii – sierpień 2010

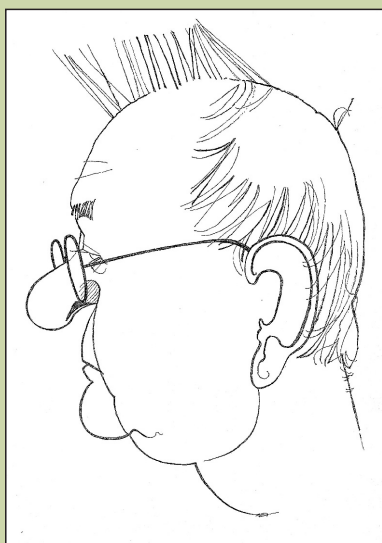
Krzysztof Baranowski (1948-2018)

Profesor Krzysztof Baranowski dziękuje za wyróżnienie godnością Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej – maj 2008

Sławomir Wiak – prof. dr hab. nauk technicznych. Od 2016 roku Rektor Politechniki Łódzkiej, były prorektor PŁ, dyrektor Instytutu Mechatroniki i Systemów Informatycznych PŁ, były dziekan Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki. *Doktor honoris causa NovGU* i Uniwersytetu d'Artois w Arras. Wyróżniony honorowym tytułem *Zasłużony Pracownik NovGU*.

Aleksander Pyć – dr nauk technicznych. Emerytowany nauczyciel akademicki w Instytucie Automatyki Politechniki Łódzkiej. Od roku 1970 powołany na funkcję pełnomocnika Rektora PŁ ds. studenckich praktyk zagranicznych. Wielokrotny organizator i opiekun studenckich praktyk wymiennych. Autor publikacji *Łódź – Nowgorod 40 lat wspólnej historii*. *Doktor honoris causa NovGU*. Wyróżniony godnością *Honorowego pracownika wyższego szkolnictwa zawodowego Federacji Rosyjskiej* i honorowym tytułem *Zasłużony Pracownik NovGU*.